OBEC
TELETÍN

Kronika obce Telětína.

okres Benešov

V Telětíně, L.P. 1. listopadu 1949.

Kronikář: Předseda M.N.V.

Tato kronika obsahuje 404 stran, t.j. slovy čtyři sta čtyři stran.

Jsou lidé, kteří si nezaslouží ani hrob,

a jsou zase jiní, kteří mají nárok na hrob v srdci celého národa.

vodem.

V srpnu 1949 byl jsem pověřen místním národním výborem v Teletíně, abych psal kroniku obce Teletína. Byl jsem potěšen důvěrou místních občanů, že právě mne si vybrali, abych ji psal.-- Pokusím se dle daných skromných možností, jež se mě naskýtají, sestavit historii obce Teletína jednak ze vzpomínek starých pamětníků a jednak ze starých zápisů místního ha-

sičského sboru, dále z částečné
obecní kroniky (osm stran), kterou
v roce 1935 počal psát rolník Josef
Bartoš z popisného čísla osm.
V roce 1939 byla ukončena z nařízení německých okupačních úřadů, konečně studiem starých map, historie místního kraje v muzeu v Benešově a zemských desek.
Příspěvků, od spisovatele Jos. Peterky.

L.P. 1949.

Vladimír Mühlbach
kronikář
Teletín čp. 17.

A.D.
1950
Telčín

Osada Proudy

V Horách

423

429

Vltava

Bučina

423

420

Oblíkov

Mořeí

1 : 25000

S

Z

V

J

Zde má zástava,
jež za nás bude odpovídat
v zítřejších dnešků — —
v dobách budoucích ---

-Bob Hurikán-

Na okraj kroniky ----

Když soudruh Jenda Čížek z Teletína,
můj spolužák na vodním díle Slapy-Třebenice n./Vlt.,
kde t.č. pracuji jako brigádník třetí rok, hovořil o tom že
kamarád Vladimír Mühlbach byl ustanoven letopis-
cem teletínské kroniky a to členy Místního Národní-
ho Výboru (MNV), pocítil jsem upřímnou radost z té-
to šťastné volby. — Znám kronikáře V. Mühlbacha té-
měř dvacet pět let, znám jeho skromnost, krajní pocti-
vost k sobě i druhým a také znám jeho umělecké vlo-
hy, které v některých případech jsou zcela výjimečné.

Mühlbachova skromnost to je, která mě nutí,
abych seznámil Vás, kteří přijdete po nás s pisate-
lem této kroniky.....

V. Mühlbach narodil se 14. dubna 1905 ve Francii
v Le Perreux, okres Seine, z českých rodičů. Otec Alois
M. pocházel z Kartouz u Jičína a matka Františka
Vejrychová-Nývltová z kraje Jiráskova - z Police n./Metují,

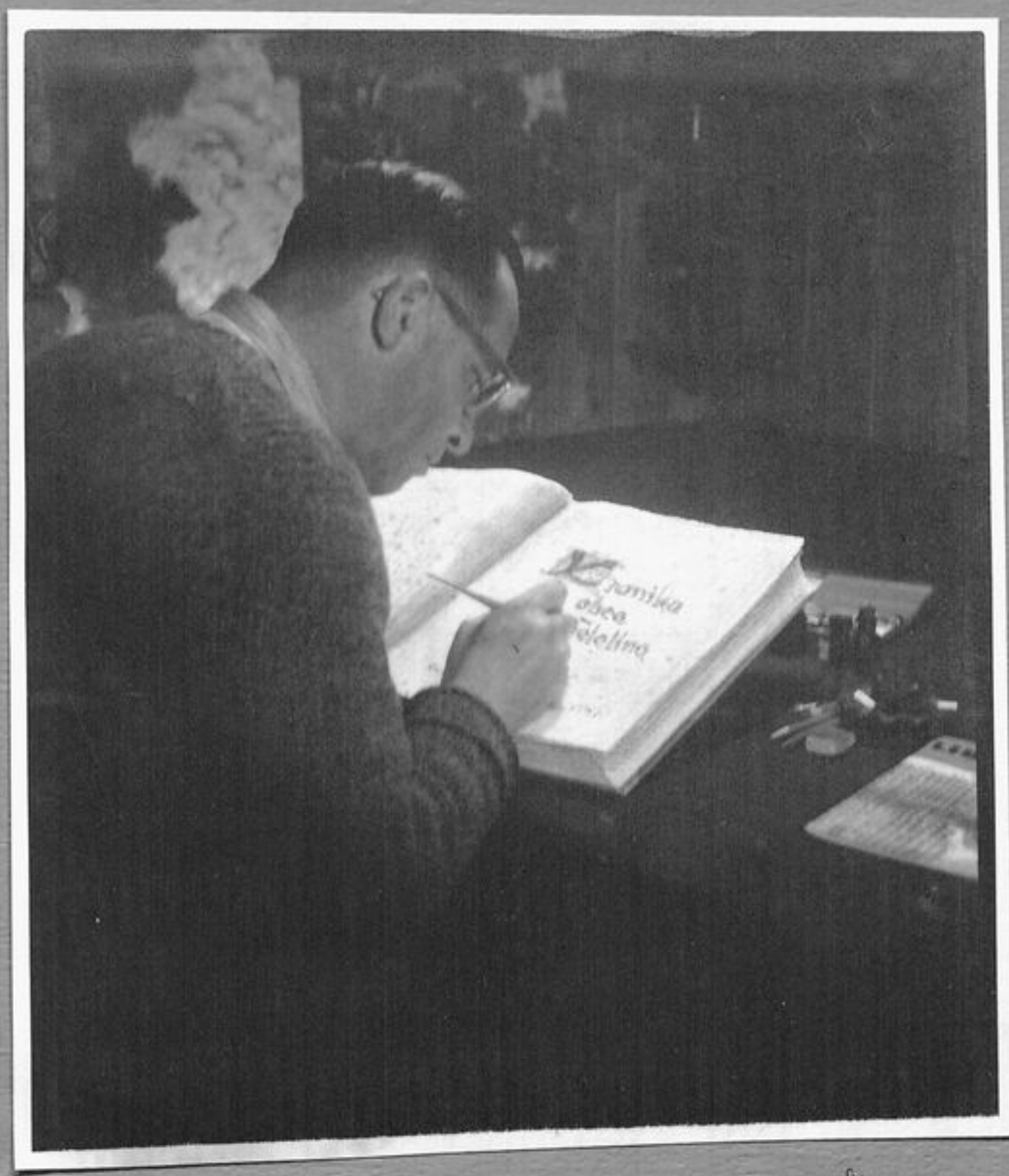

Vychodil obecnou školu a čtyři třídy státní reálky, aby pak se vyučil kožišníkem u svého otce. Po vyučení odjel na zkušenou do světa - do největší kožišnické metropole - do Francie. V létech 1923-25 pracoval v Angers a v Caen u firmy Jaen Pecha a jeho syna.

V jednadvaceti letech nastoupil vojenskou službu u 1. jezdeckého pluku Jana Jiskry z Brandýsa v Terezíně /1925-27/, a do civilu se vrátil jako četař, aby rok pracoval jako mistr v kožišnické továrně firmy Freiberg v Liberci. V r. 1929-34, pracoval jako mistr u své matky, která v r. 1930 ovdověla. To byl již ženat - 12.XII.31 - se sl. Aloisií Appeltovou z truhlářského rodu Appeltů z Prahy-Vinohradů.

Od r. 1934-49, pracoval pro sebe jako samostatný živnostník maje dílnu při bytě. V r. 1936, dne 17.IV. narodil se této manželské dvojici syn Vladimír a dne 27.VII.39, dcerka Marcelka.

Kronikář V. Mühlbach přišel do Teletína poprvé roku 1924, když předtím po dlouholetém členství u Svazu Junáků, členství Pražského Sokola, účastnil se trampského hnutí a vlastnil dřevěnou chatku

zvanou Tas - v Lukách pod Medvíkem. Do Teletína přišel se svou manželkou na pozvání její přítelkyně Evičky Kirchové, sestřenice pí Štibůrkové z čp.13. Od té doby často používali pozvání k pohostinným Štibůrkům.

V roce 1934, manželé Mühlbachovi prodali trampskou chatku na Sázavě a počali téměř pravidelně navštěvovat Teletín. V té době jezdili k příteli Janu Šlédkovi čp.7. V době kdy Josef Dvořák, hostinský nastavoval patro na hospodu, Mühlbach od něho koupil 15.V.1938 lesní parcelu č.28b/8, mezi Jos. Šťastným a Fran. Šťastným. Parcela se nachází u cesty vedoucí na Chlístov, kde zásluhou R. Strimpla se zrodilo r. 1892, dnes tak proslavené české jahodářství.

Kronikář Mühlbach v květnu 1939 postavil na tomto pozemku srubovou chatu.

Příchodem čilých, podnětných manželů Mühlbachových nastalo v tichém Teletíně rušno. S přítelem K. Chalupou z Prahy-Podolí vytvořili v r. 1937 divadlo v sále u Dvořáků. A nezůstalo pouze při divadle, o kterém se jistě kronikář rozepíše, ale o dva roky později V. Mühlbach uspořádal kinoama-

térské představení ve Vys. Újezdě, které bylo v širším kraji, ani městys Netvořice nevyjímaje - prvým vůbec.

Rok 1939, přinesl sebou smutné události vedoucí k druhé světové válce a jež zasáhly i tento, zapomenutý kraj. Po zabrání neveklovského území pro vojenské cvičiště SS, - Mühlbach 15. září 1942 opustil mezi posledními vystěhovalci ~~rodnou~~ starobylou obec.

Od 29.I.44, stal se V. Mühlbach členem partyzánské zimní brigády - PZB odd. 1-10 -, kde působil jako zpravodaj a od 5. května 1945 - 20. V. 45, členem štábní roty vojenského velitelství Velké Prahy, pod krycí značkou voj. vel. „Bartoš" v hodnosti četaře. Účastnil se vyklizování německých knihoven ve vnitřní Praze, boju na Staroměstském náměstí pražském a na „Jezerce" v Braníku, kde byl lehce raněn na pravém oku. Jeho odbojová činnost byla po zásluze odměněna pamětním dekretem PZB, odznakem „Bílé růže", vyznamenáním za udatnost - stříbrným křížem -, pamět-

ním odznakem vel. „Bartoš" a pamětní medaili za udatnost partyzánské skupiny „Vela" vrchní velitel soudruh generál J. Kutlák. V té době rodina Mühlbachova -od března 45-, obývala chaloupku ve skalách v Kokořínském údolí u Mělníka. Manželka kronikáře taktéž projevila neohroženého ducha, neboť za revoluce ukryla v obývané chaloupce rodinu Jos. Polívky z Nebužel, který musel prchnout z domova před SS, pro zásobování řepínských partyzánů.

Po vyčištění kraje teletínského od SS, který provedla rudá Armáda, vrátila se rodina Mühlbachova na podzim 1945 do Teletína. V podzimu dne 16.XI.49, zrušil V. Mühlbach živnost a přihlásil se na stavbu vodního díla - přehrady - ve Slapech-Třebenicích n/m.

Od té doby bydlí nepřetržitě ve své sroubené chatě. Všestranost i inteligence tohoto pražského občana se projevila i při výstavbě tohoto mohutného vodního díla. Začal jako nádeník s lopatou a krumpáčem s pisatelem tohoto úvodu Jos. Peterkou, aby za krátký čas se stal (se s) vedoucím nádvorní party,

pak prvý začal se svou partou přípravné práce na znovu otevření teletínského lomu a ukončení přípravných prací, byl určen vedením závodu k výstavbě stanového tábora na Rabyni, který měl sloužit pro členy Svazu československé mládeže - SČM - přicházející na letní pracovní brigády. S členy SČM stavěl drážky pro úzkokolejnou dráhu, aby pak znovu se svou partou pokládal koleje v rekordním čase. V té době byl též členem závodní rady. Po skončení těchto prací kácel les - část levého břehu od sv. Jána za Skalici, dále stavěl s firmou Transporta n.p. (národní podnik) z Chrudimě, pojízdné kabelové jeřáby - 29 m vys. - železné stožáry pro teletínskou lanovku dovážející kámen, kteroužto práci ukončili rovněž v rekordním čase a to během pěti měsíců. Dlužno při tomto výkonu uvážit, že není členem komunistické strany. Po tomto pracovním vítězství přešel jako vedoucí dělník na třebenický „zázrak", tak zvanou lycí plošinu - stroj na usnadnění betonování vlastní přehrady. Nyní po dvou a půl měsíčním maroděním se srdcem - újme se správcovství závodního klubu v Třebenicích....

Končím. Jsem přesvědčen, že telečínská kronika je v rukou nejpovolanějších a že bude vzornou ukázkou pro druhé obce. Kamaráde Mühlbachu, přeji Tvé práci hodně zdaru a přeji, aby telečínská kronika byla naplněna jen a jen krásnými, radostnými událostmi - těmi smutnými co nejméně - aby Ti, kteří přijdou po nás se z ní nejen potěšili a poučili, ale aby nad slunce jasně poznali a pochopili náš nynější život spějící neochvějně pokrokem k vývoji ještě lepšímu.

1952

9. května 1952.
Lesní samota na Sázavě.

Josef Peterka
Bezděkov č.7.
obec Vranov, okres Benešov

ým spolupracovníkem, na této kronice, který mi dodal několik zpráv jako o R. Strimplovi, sv. Proudech, staré obchodní stezce je starý kamarád Josef Peterka, spisovatel z osady Bezděkov čp. 7. bydlící na lesní samotě nad řekou Sázavou u Hvězdonic. Narodil se v Praze-Vršovicích dne 21. IV. 1907, evangelik, jako syn kreječího. V mládí odešel ze studií a vyučil se jemné mechanice. Byl rádcem u Svazu skautů, zakladatel roverského oddílu a nejstarší trampské osady na Sázavě - „Hurikán" - kdež nyní bydlí s rodinou. Jeho populární jméno Bob Hurikán je známo v celém trampském hnutí. Přispíval a byl dopisovatelem pražských deníků. Psal dobrodružné romány a hlavně poučné knihy pro chlapeckou mládež.

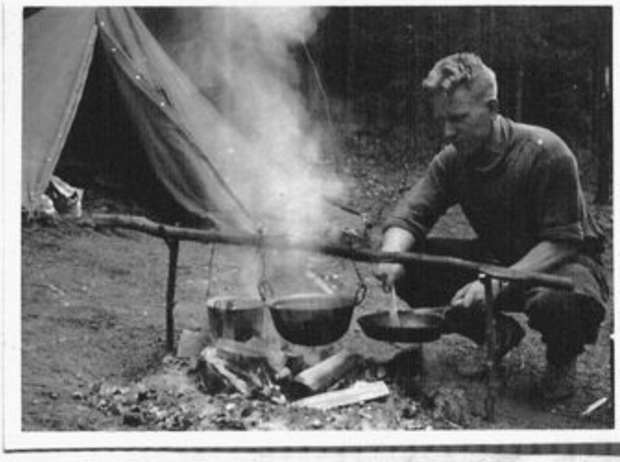

Procestoval skoro celou Evropu, byl v sev. Africe, v Malé Asii a ve Finsku za polárním kruhem. Je toho mnoho co by se dalo o Bobovi napsat, byl by to pěkný román. Za okupace vedl PZB-partyzánskou zimní brigádu - při „Bílé růži", s nemalými úspěchy o čemž svědčí řada domácích i cizích vyznamenání.

A tak po dvacetipětiletém dlouhém přátelství s Bobem Hurikánem pracujeme nyní spolu na Slapské přehradě a přes rok bydlel u mne v chatě. Doufám, že se toho jednou dočkám a přečtu si román od Boba o stavbě největšího soc. díla o přehradě ve Slapech -- o „Táboře ztracených existencí." -- --

První známky naší krajiny se jeví asi v době čtvrtohorní to jest sto tisíc let před Kristem. V té době, jak píše Dr Oto Kunstovský ve ve svém článku ve „Zdroji" - „Děj Prahy v časovém přehledu," byla Vltava asi 90 m nad nynějším vodním stavem, takže naše krajina již v té době vystupovala z vody. Doklad toho, že při stavbě Slapské přehrady 1944 přišlo se na Rabyňské straně, když se kopaly sondy ve výšce asi osmdesáti metrů nad řekou Vltavou, na krásný říční písek s oblázky.

V době mladšího diluvia byla řeka již 45 m nad nynějším stavem a na sklonku diluvia je již ve výši 20 m. V létech asi tak 10.000 - 5.000 let před Kristem vyhrožuje si Vltava svůj tok, jak se jevil Svatojánskými proudy. - Naše území bylo zarostlé pralesy s bohatou lovnou zvěří. Postupem doby procházeli naší krajinou potulní lovci, jejichž kostry byly nalezeny při stavbě silnice Telčín - Vys. Újezd v létech 1941. Nález se stal patnáct kroků od dvou starých kaštanů,

které stály pod levé straně cesty z Teletína do Újezda. Ležely hlavami na stranu poledni t.j. k jihu, výška koster byla 160 cm. Pozoruhodné byly u nich zuby, což dávalo podklad k tomu, že se jedná o kostry starých kočovníku, kteří se živili převážně syrovou stravou, takže měli zuby vyhlazeny úplně do roviny, jak stoličky, tak i přední zuby, od stálého přežvykování. Bohužel se u koster nenašly žádné ozdoby ani zbraně.–

Určiti původ jména naší obce je dosti nesnadné. Je nepravděpodobné, že by se vztahovalo ke slovu „tele" -zvířeti, koncovka -ín se přidávala k osobním jménům, jež často pocházela ze jmen zvířecích, jako např.: Vlčetín, Prasetín, stejně jako se odvozovala jména se stejnou koncovkou např.: od jména Teta -Tetín, Vrbata -Vrbětín atp.. A skutečně jméno s kmenem jména Teletín se kryjící, znali naši předkové: Telek, Tel, Telta. Je tedy nejpravděpodobnější výklad jména Teletín od Telek, Telta – – Teletín.

Prvně se připomíná Teletín r. 1378, kdy byl kraj rozdělen na vladycké statky. Tím přecházely vždy rozdělené části jednak k Nedvězí, jednak k Tloskovu. Jeden zápis zmiňuje se o paní Mariáně ze Ždiáru a Nedvězí, která měla v držení dvory Ždiár, Nedvězí, Stromeč, Újezd a Teletín.–

V místech, kde se nalézá rekreační středisko osada „Proudy", praví se, že zde bývал říční brod, kde prý měl Jan Žižka z Trocnova svůj přechodný tábor, když táhl ku Praze.–

Rozdělení vsi na vladycké statky trvá ještě koncem 16. století. Vedle toho byly tu ještě svobodnické statky, jež se udržely na Nevěklovsku ze všech nejdéle a v největším počtu. Roku 1789, se jich vypočítává ještě sedm. Jedním z nich je obytný dům nynějšího hospodáře Jana Hládka čp. 7.– Jest to jednopatrové stavení zděné z kamene, s dřevěnými schody do patra, střechou taškovou, dříve šindelovou. Na hřebenu střechy jest věžička, v níž byl zavěšen

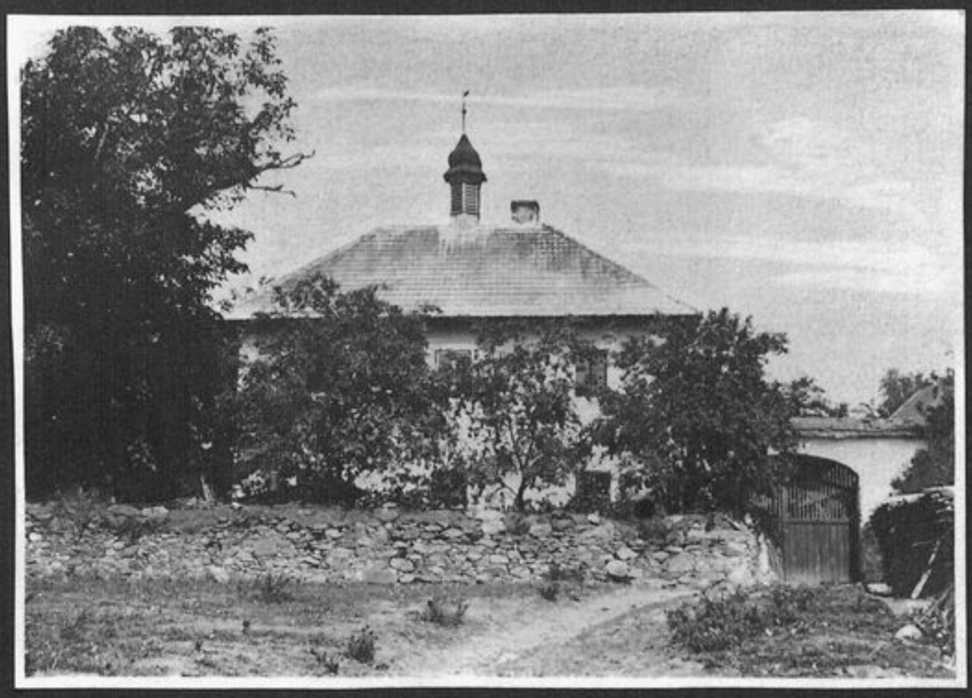

Svobodnický statek čp. 7.

zvon as třicet cm vysoký s datem 1713. Zvon nyní jest v Netvořickém museu. Tyto svobodnické statky byly osvobozeny od roboty. Podle pozůstatku stropu v prvém patře lze soudit, že sloužily za obytné místnosti. Strop je povalový ze silných klád, přes něž jsou položeny silné dubové fošny přes sebe překládané a nepřiřezávané, nechané tak, jak rostl strom. Na půdě je pokryt silnou vrstvou mazniee s plevami. Dveře do místnosti byly rovněž z dubových prken, pěkně skládány. Dveře se uzavíraly zámkem, jaké se vyráběly v šestnáctém století. Zámek je skříňkový, velikosti 20×8×4 cm, s klikou, zástrčkou a pojistkou, pěkně tepaný, ozdobený listy.

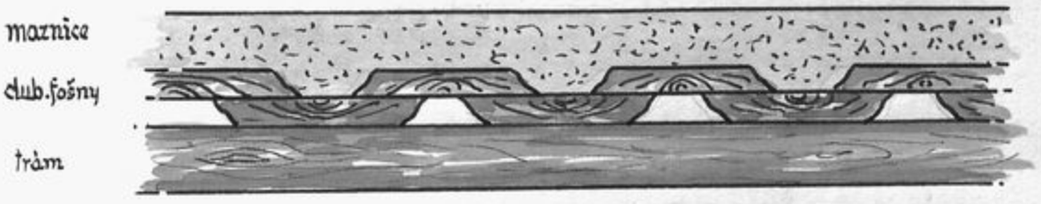

- Strop - detail -

Zámek zčp. 7.

Kreslil. Mühlbach

Stará sýpka u Fulínů čp. 6.

Levé strany vjezdu do dvora u Fulínů je stará zděná sýpka. 20. listopadu 1394 je podepsán Mikuláš z Teletína jako svědek na listině týkající se kostela na Chvojně. Za husitské revoluce seděl tu na vladyckém statku p. Otík z Vesce. Na místě samoty zvané „Kročákov" stavala vladycká tvrz, vladyk z Teletína. Po roce 1449, pak se již vladycký statek nepřipomíná a uvádějí se jen statky svobodnické.

Poblíž Teletína je dvůr Chlistov. Původní jméno bylo Láčnice. Dvůr připomínán již roku 1342 jako příslušenství újezdu Vladislavického-Václavice.- Láčnice pochází od slova lačný. Brzo se však ujal název Hlístov a v šestnáctém století pak definitivně Chlistov. Jméno toto se odvozuje ze staročeského slova chlist - hlist t.j. deštovka, jméno Chlist bylo též jméno osobní.-

Roku 1869 měl již Teletín, osada patřící k Vys. Újezdu, dvacettři domů a 174 obyvatel.

Jak vypadala hospodářská situace v naší malé obci na počátku našeho století ? – Obec chudá – políčka převážně na svazích a kamenitá, pokud byla o něco lepší měl v držení velkostatek. Na západní straně k Vltavě a na východní k Netvořicům se rozkládaly pěkné lesy. – Obec ležící na samých hranicích okresu benešovského, jakož i všechny obce v povodí Vltavy, neměly žádného odvolání na okrese a okres sám neměl zájem na tomto Bohem zapomenutém kraji. Na okrese zastupovali lid páni velkostatkáři, továrníci a jim zaprodaní lidé, kteří v prvé řadě chránili zájmy své a potom teprve zájmy městeček a obcí v tomto okrese. –

V našem okolí byly jen špatné vozové cesty. Z Jeletína vedly jen dvě cesty: do Vys. Újezda a Krňan. Spojení s Prahou bylo velmi špatné, buď to se muselo jít pěšky do Jílového, něco přes půldruhé hodiny na vlak anebo na párník do Štěchovic, něco

Stará cesta k Vys. Újezdu.

„u kapličky"

přes hodinu, ovšem cesta parníkem trvala déle. – Mimo velkostatek, který patřil J. Schaumanovi, a několik středních hospodářství, jako: Heřman z čp. 11. – Fulín z čp. 6. – Sládek z čp. 7. a Dvořák z čp. 5., byli převážně obyvatelé obce malozemědělci a domkáři, kteří se dřeli za pár krejcarů na velkostatku, a jiní, kteří se zabývali hokynařením, hlavně podzimním výkrmem hus a drůbeže, které pak dováželi na trh do Prahy. Převážně se zboží dopravovalo pěšky v nůších na parník do Štěchovic.

Otevřením lomů, lámáním kamene a jeho opracování na pomníky dodávalo obživu mnoha zdejším rodinám i z okolí. Ale lomy se po několika letech odmlčely. Příčinou toho byl špatný odbyt jejích výrobků pro jejich nákladnou dopravu. – Tu přichází do Jeletína jako nový nájemce Chlistovského dvora – Rudolf Strimpl. Jeho bohaté zkušenosti nabyté v Americe uplatňoval na pozemcích tohoto dvora. Začal pěstovat polní jahody a maliny.

Rudolf Strimpl

houževnatý bohatýr práce a zakladatel jahodářství v našem kraji.

Pro teletínskou kroniku sestavil z různých pramenů Josef Peterka, spisovatel.

Benešovský kraj kolem Teletína je krásný, ale chudý, plný lopotné dřiny v lomech, lesích, na kamenitých políčkách – kraj bez továren – kraj zapomenutý, jakoby na samém konci světa a přece stačilo, aby vůli prodchnutý jedinec proslavil široko daleko do té doby neznámý kout – pěstováním jahod.

Tímto houževnatým bohatýrem práce byl Rudolf Strimpl. O jeho životě, který by naplnil objemnou knihu, by měli skutečně děti číst v čítánkách, aby se naučili mravenčí píli, krtčí trpělivosti, poctivě a neohroženě zdolávat překážky života a jít za svým ušlechtilým cílem pevně a neochvějně....

Rozepisují-li se poněkud šíře ji – jsem tomu povinován do budoucnosti říci vše – co jsem se dověděl od pamětníků znajících zakladatele jahodářské slávy, neboť pevně věřím, že přijde doba, kdy skutečně se o Rudolfu Strimplovi budou děti ve škole dovídat ....a to právem!

Rudolfa Strimpla příroda vyzbrojila pro život macešsky. Slabý, malý, věčně postonávající, ale výborně pros-

pívající ve škole, a tak nemoc způsobila, že vychodil jen nižší střední školu. A tak otec, pražský krejčí na čísi radu dal synka do učení do železářského obchodu. Toto rozhodnutí se stalo největším neštěstím pro slabého hocha, neboť těžké náklady železa, které tahal po pražských ulicích, jej tak namáhaly, že skrovných sil ubývalo. Při nějaké příležitosti téměř jej tyto náklady přizabily. Rudol Strimpl se stal hrbáčkem. Brzy na to onemocněl tyfem a dlouho zápasil o život. Po uzdravení doučil se ve Vídni a když se vrátil, pobyl rok u provdané sestry v obchodě. Jiný chlapec by se stal neteřným, ale malý Rudolf měl v sobě onu českou houževnatost, která jej hnala dál a dál ku předu.

Pustil se do světa, procestoval severní Italii a jižní Německo a vrátil se do vlasti, kde mu otec zařídil obchod. Obchod prospíval, ale toto zaměstnání Rudolfa neteřšilo a tak po čase odjel do severní Ameriky. V Texasu se uchytil, dělal tlumočníka americkému lékaři, neboť dovedl hovořit, německy, italsky a anglicky. Na severoamerické prérii spadnul s koně a utrpěl úraz, ke kterému se přidružila malarie a přestože opět zápasil se smrtí - vydržel.

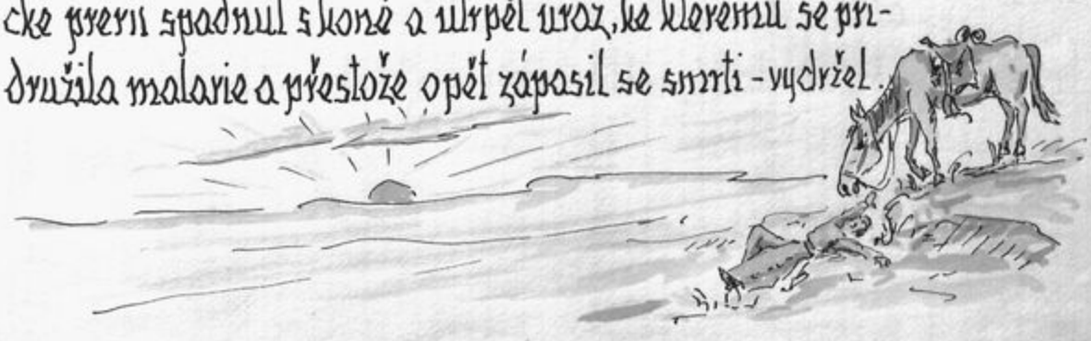

V Orleansu se dověděl o výpravě amerických Čechů k slavnostnímu otevření Národního divadla -- jel také, avšak vrátil se zpět do Texasu a odtud do Chicaga a ani tam se nezdržel. Utvořil s kamarádem společnost. Maloval svaté obrazy a kamarád je prodával. A opět zatoužil po volné i když zrádné prérii. Táhl v čele českých vystěhovalců prériemi do Kalifornie, aby tam na darovaných pozemcích založili Novou Prahu. Dostal se tak až do Kordiller, kde pro změnu přijal místo kuchaře na pile. Stesk po vlasti - návrat a již domov neopustil....

Na radu lékaře odjel z Prahy na venkov. V blízkých Sedlčanech najal krám a držel jej osm let. Nepřilnul k tomuto povolání. Měl lásku jinou a tou byly včely a zahrady. Držel osmdesátpět včelstev - zařizoval zahrádky, rozšiřoval včelstva po celém městě.

V roce 1891 se v Sedlčanech oženil. Za manželku si vzal kamarádku z mládí -- chudobné, osiřelé děvče, kterému v Berouně v roce 1872 hrozná povodeň vzala otce, matku, sestru, babičku, rodnou chalupu -- všecko. Františka Vlachová se jmenovalo toto opuštěné dítě a zůstalo na světě samo.

Tenkráte se ujímaly opuštěných českých dětí u Náprstků v Praze a umísťovali je v českých rodinách, a tak poznal R. Strimpl, Františku Vlachovou. Bylo to šťastné, vzorné manželství, neboť těžce zkoušená Františka byla prodchnuta touže houževnatostí nebát se, bojovat jako její manžel. Včely přivedly Strimpla na Chlístovský dvůr ležící kousek za teletínským lomem.

Chlístovský dvůr si najal od svatovítské kapituly, krátce po svatbě, aby mohl včelařit ve velkém. — Dvůr byl zpustlý, dřívějšími majiteli zanedbaný. Poslední bývalý nájemce Polák, dílo dokonal. Pole nevýslovně zanedbaná zarostla pejřem, metlicí a travou, a kromě toho opředen dvůr i zlou pověstí. Rudolf Strimpl se nezalekl. Podporován pracovitostí manželky, dal se do práce. Upravoval, stavěl, zdobil květinami, zařizoval včelíny, ale včelám se na chlístovském dvoře přes všechnu péči nedařilo a proto obrátil všechnu lásku k polím a zahradě. Objednal z Ameriky jahodové sazenice, říká se, že Bedford Champion, které zasadil v zahrádce pod dvorem. Objednával nové, vysazoval a opět objednával, i když přicházelo mnoho sazenic z USA bez života.

To byl počátek slávy povltavského, opomíjeného kraje. K jahodovým sazenicím počal přisazovat maliny a měsíční jahody.....

Z pustých polí chlistovského dvora vytvořil Rudolf Strimpl vzorné hospodářství, které přicházeli prohlížet studenti z táborské akademie, z pražské techniky, ba i vídeňské, studentské výpravy z Německa a Polska. R. Strimpl šel v závěsu s pokrokem. Měl první z celého kraje samovazač a dokonce první v celém Rakousku-Uhersku silo na nakládání zelené píce. Byl to též on, který založil v Teletíně sbor dobrovolných hasičů a byl jejich prvním jednatelem!

R. Strimpl byl upřímný a opravdový vlastenec, který byl na své češství hrdý. Na Chlistov/před první světovou válkou-1914/-dojížděl smutně proslulý konopišťský pán a následník trůnu Ferdinand z Este. Následník, přestože byl až chorobně domýšlivý a nadutý, měl k R. Strimplovi úctu a vážil si ho. Arcivévodovy děti musely chlistovského hospodáře uctivě zdravit a Strimpl zůstával i před tímto potentátem svůj. Nerad hovořil německy a tak s Estém hovořil anglicky. Jednou dokonce nabídl mu následník místo generálního ředitele na svých

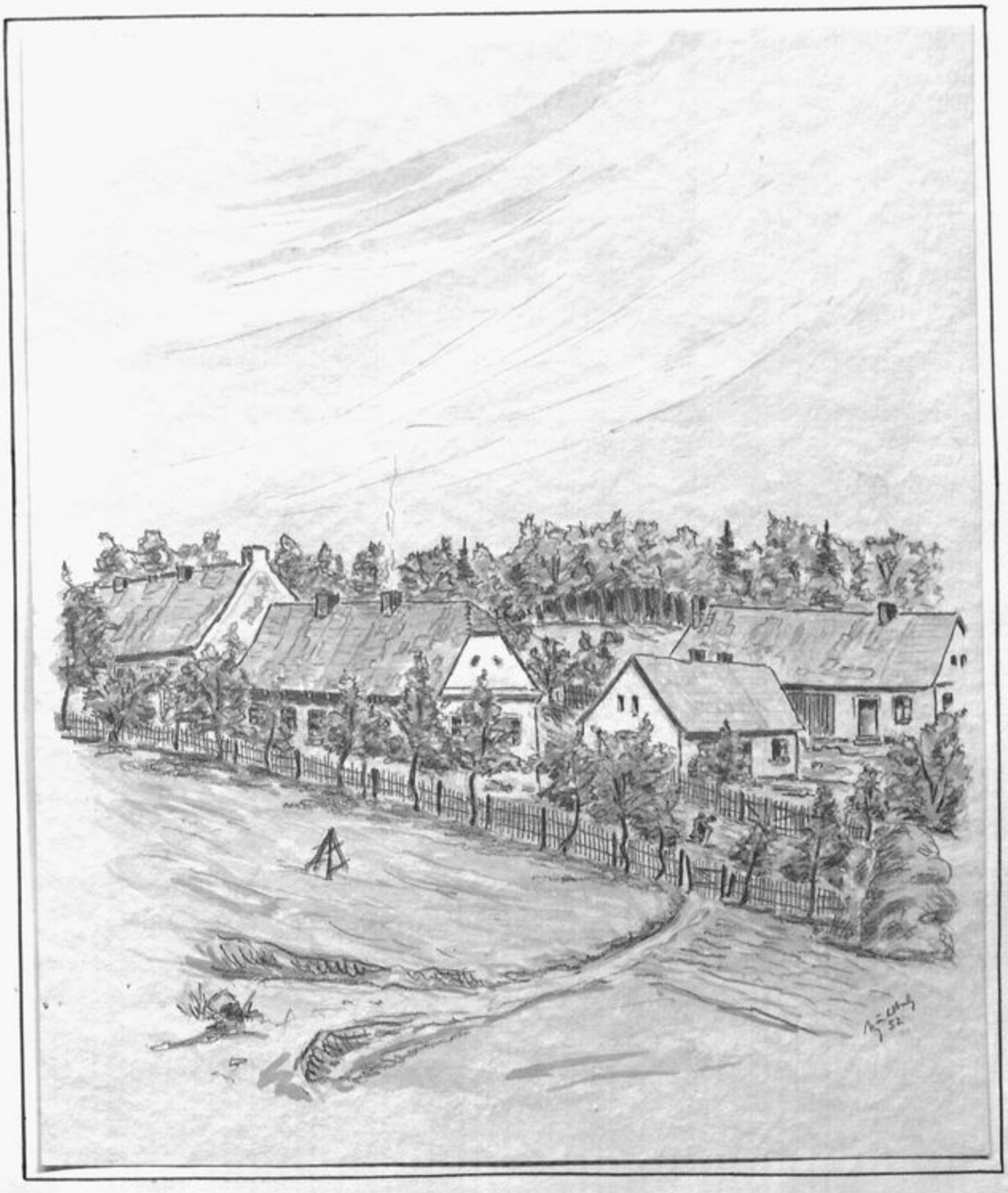

-Chlístovský dvůr-

statcích, ale R. Strimpl odmítl slovy, které je dlužno i dnes si zapamatovati: „Promiňte, ale já jsem raději malým pánem, než-li velkým sluhou!"

Když došla z USA první zásilka padesáti kusů jahodových sazenic, smáli se lidé do dlaní. Smáli se podivínovi, jehož záliby stojí takovou fůru peněz.

R. Strimpl se nenechal, ale věštecky prohodil k babičce Smejkalové – mladá Tošnerka z Luhu její dcera –, která přišla za jeho dozoru sázet došlé sazenice: „Až umřete, dám Vám zasadit na hrob jahody a k Vašim dětem budou chodit lidé a budou prosit, aby jim řekly jak se jahody pěstují."

R. Strimpl z prvu vůbec nepochopený měl pravdu. Z panské zahrady se jahody dostaly na pole – Strimpl prošlechtil sazenice a pro jejich velikost dal jim jméno „Goliáš", které se ujalo. Ovšem nesmělý bychom Čechy ---- o prvém českém pěstiteli amerických čili anglických v USA pěstovaných jahod, nedočtete se v žádné pomologii, tedy ani ne ve Vaňkově, ačkoliv udává i bezvýznamné pěstitele a jejich druhy. To však nenáleží nižádné zásluhy tomuto velkému ušlechtilému

člověku, jehož význam daleko přerostl rámec kraje, v němž dočasně žil a pracoval.

R. Strimpl žárlivě střežil, aby se pěstování jahod nedostalo a nerozšířilo, aby jiný kraj a hlavně zahradníci tyto nepěstovali a tak nepohřbili naděje v ně kladené -- pomoci chudému kraji.

Z počátku nebylo pochopení u lidí, smáli se a smáli pěstování jahod na poli. Strimpl marně se snažil pěstování rozšířit u svých sousedů. Změnil taktiku. Nakázal ničit vypleté sazenice a to pomohlo. Po kapsách odnášeli je lidé, kteří chodili do chlístovského dvorce a tak se dostaly jahody již přešlechtěné do Hubáčkova Luhu, ke Krňanům, Nětvořicím, Teletínu a Větrovu. První byl krňanský Štibinek od Křížku a teletínský Černý, kteří počali pěstovati jahody na poli.

Už za života R. Strimpla přinášely jahody lidem slušný výdělek z vykonané práce. Z Chlístova se nosily jahody do Štěchovic na parník a za malé vody až na drážku do Jílového. Takový Tošner z Luhu si bral na záda plných 82 kg a nosil je denně devět kilometrů daleko. Od jednoho nákladu měl pět korun. Na tehdejší dobu to bylo víc než-li

slušná částka a proto nával nosičů byl veliký. Chodilo jich deset až patnáct. Všechny chlístovské jahody se dodávaly do obchodu ludmily Tětivové v Praze. Musím k tomu ještě podotknout, že Tošner nevzal nikdy více ani méně, ale vždy přesně 82 kg. Celý náklad pak doprovázel na parníku sám do Prahy a za to měl ještě od každé nůše jednu korunu, takže za takovou jednu cestu si vydělal až osmnáct korun. Když dnes babička Tošnerová na to vzpomíná, říká: „Jó, tenkrát jsme se měli s tátou moc dobře!"

Manželé Strimplovi měli čtyři děti - samé dcery: Veroniku, Vojtěšku, Marii a Helenu. Všechny dcery se vdaly za větší hospodáře. Bratr Strimpluv měl v Praze obchod, jeho děti trávívaly na Chlístově prázdniny. Jedno z nich je známý splnomocněnec vyslanec Strimpl. Rodinný život Rudolfa Strimpla byl vzorem celému okolí. Paní Frant. Tošnerová z Luhu, která sloužila u nich 7 let nepamatuje se, že by se manželé Strimplovi sebeméně hádali neb aby použili na sebe hrubého slova! Právě to utrpení, jež oba manželé prožívali v mládí, je tak zjemnilo a přiblížilo k sobě nezměrnou láskou.

Veronika Helena Marie ~~Františka~~ Vojtěška

Rudolf Strimpl Františka, roz. Vlachová

Fotografii věnovala pí Tošnerová z Luhu u Kryšan.

Toto je již dávno. V roce 1919 - Rudolf Strimpl odešel z Chlístova a založil v Drahonicích u Žlutic českou školu. Za rok na to zemřel - - - - - Na Drahonickém hřbitově se v roce 1921 objevila první česká slova.....

V našem teletínském kraji máme na Rudolfa Strimpl tohoto houževnatého bohatýra plodné práce - - lány jahodových plantáží a hlubokou vděčnost, všech, kdož se na jahodovém požehnání podílejí. Vděční lidé postavili R. Strimplovi desku, na které není mnoho slov:

„Zde žil Rudolf Strimpl, z jeho moudré hlavy
rostl život našeho kraje."

U těchto slov zastaví se každý starý pamětník, neboť ví, že bez R. Strimpl by bylo v celém kraji živoření, jako bylo před jeho příchodem!

R. Strimpl měl moudrou hlavu - ne chytrou. Chytrá hlava jen počítá, ale Strimpl peníze nehromadil - ten opravoval, zveleboval, pomáhal a učil lid, mezi kterým žil, jak má žít, jak má hospodařit, jak má vyměnit hospodu za lásku k zahradě a všemu co nás

obklopuje a činí život šťastným a spokojeným.

Chlístov byl za první republiky pozemkovou reformou rozparcelován a v jeho obytných budovách zřídila obec též chudobinec.

Z zde možno v historii chlístovského dvora vidět jasně lidský pokrok, jdoucí neustále k vyšším cílům.

„Lesní panství pražského kněžstva, zvelebené hrdým vlastencem R. Strimplem stalo se dostaveníčkem obdivovatelů i z ciziny a tam kde chodila cizácká rodina konopíšťského následníka habsburského trůnu, tam obývají, chodí a žijí bývalí deputátníci, dělníci a školáci děti a radují se z podařené práce nezapomenutelného zakladatele jahodářské slávy

Rudolfa Strimpla.

Království České.

Výkaz o spotřebě chleba a mouky.

24. týden

49 dkg chleba nebo 35 dkg mouky

Trestní ustanovení.

Říjen 1918 50 dkg

Březen 1919 50 dkg

Únor 1919

KRÁLOVSTVÍ ČESKÉ.

VÝKAZ o spotřebě jedlé soli

1918 až včetně do 31./III. 1919.

Výkaz o spotřebě kávy

od 18./4. až včetně do 18./6. 1917.

1/8 kg (125 g) pražené kávy

1/4 kg (250 g) kávy s přísadou na 8 týdnů.

Nepřevodno!

Městský úřad na

Poukázka

na 25 dkg srbské masové slaniny

jež vydána bude za cenu K 6·50 od 7

hod. dopol. ve dnech stanovených vyhl

v závodě firmy:

JOS. SMO

Městský úřad na Král. Vinohradech.

POUKÁZKA

na 1/8 kg škvařeného sádla

za cenu K 4·50.

Vydáno bude u firmy:

JAROSLAV BERÁN,

KRÁL. VINOHRADY,

Havlíčkova 39

Zboží nutno odebrati do 1 týdnu.

MĚSTO KRÁL. VINOHRADY.

ODBĚRNÝ LIST NA M

Dávka 1/8 kg masa neb 9 dkg salámu.

Nepřevoditelno.

Dávka neb 9 dkg

Nepřevoditelno

Za ztracený pouk duplikát se nevydá. Každé zneužití se trestá.

16

...visační ústavy král. hlav. města Prahy.

30. týden.

Lístek tento opravňuje k nákupu

1/2 kg mouky

v pondělí, dne 1. listopadu 1915

VÝKAZ O SPOTŘE... KÁVOVÉ SMĚS...

od 1./8. až včetně do 30./9.

Platný jen pro obvod království Českého.

1/4 kg (250 g) kávové s... na 2 měsíce.

Nepřevodno!

Městský úřad na Král. Vinohradech.

Březen 1920.

Poukázka

na čtvrt kg kokosového másla

jež prodáno bude za cenu K 5·60 v obchodě firmy:

Při nákupu musí každý tuto poukázku prodávajícímu odevzdati. Prodejní den stanoví městský úřad zvláštní vyhláškou.

Zboží nutno odebrati do 14 dnů, jinak propadá.

1

Platí v měsících:

srpnu, září, říjnu, listopadu 1919

na 2 jednotl. kusy váleč. mýdla neb 2 kusy váleč. toalet. mýdla.

2

Platí v měsících:

srpnu, září, říjnu, listopadu 1919

2 jednotl. ...sy váleč. ...dla neb ...sy váleč. ...t. mýdla.

roce 1913 zakoupil velkostatek od dřívějšího majitele J. Schaumana, mlynář Josef Bartoš z Klášterní Skalice.

Na sv. Annu 1914 vypukla první světová válka. Evropa se tak stala po dlouhé době opět jedním velkým bojištěm. Náš národ, hlavně ve městech, trpěl hladem. Ve městech i na venkově vytvořila se zvláštní kasta „keťasů", kteří využitkovávali bídu hladovějícího lidu. Velké fronty čekajících žen a dětí, které stály u obchodů od časných večerních hodin až do rána, aby se jim dostalo kousek kukuřičného chleba nebo špatného masa. Za hranicemi, ve Francii, Itálii a v Rusku, tvořily se z uprchlých českých a slovenských vojáků čs. legie, které pomáhaly spojencům vojensky ničit říše německou a rakousko-uherskou. Politicky zase pracuje za hranicemi prof. T. G. Masaryk s Dr Edu-ardem Benešem a jinými za osvobození naší vlasti z rakouského područí, které trvalo již tři sta let. Po rozkla-du rakouské armády a ukončení světové války porážkou

Rakouska a Německa je 28. října 1918 prohlášena Česko-
slovenská republika. Krátce nato v listopadu přijel slavnost-
ně do Prahy nový president čs. republiky Tomáš Garigue
Masaryk, zvaný president-Osvoboditel. ____

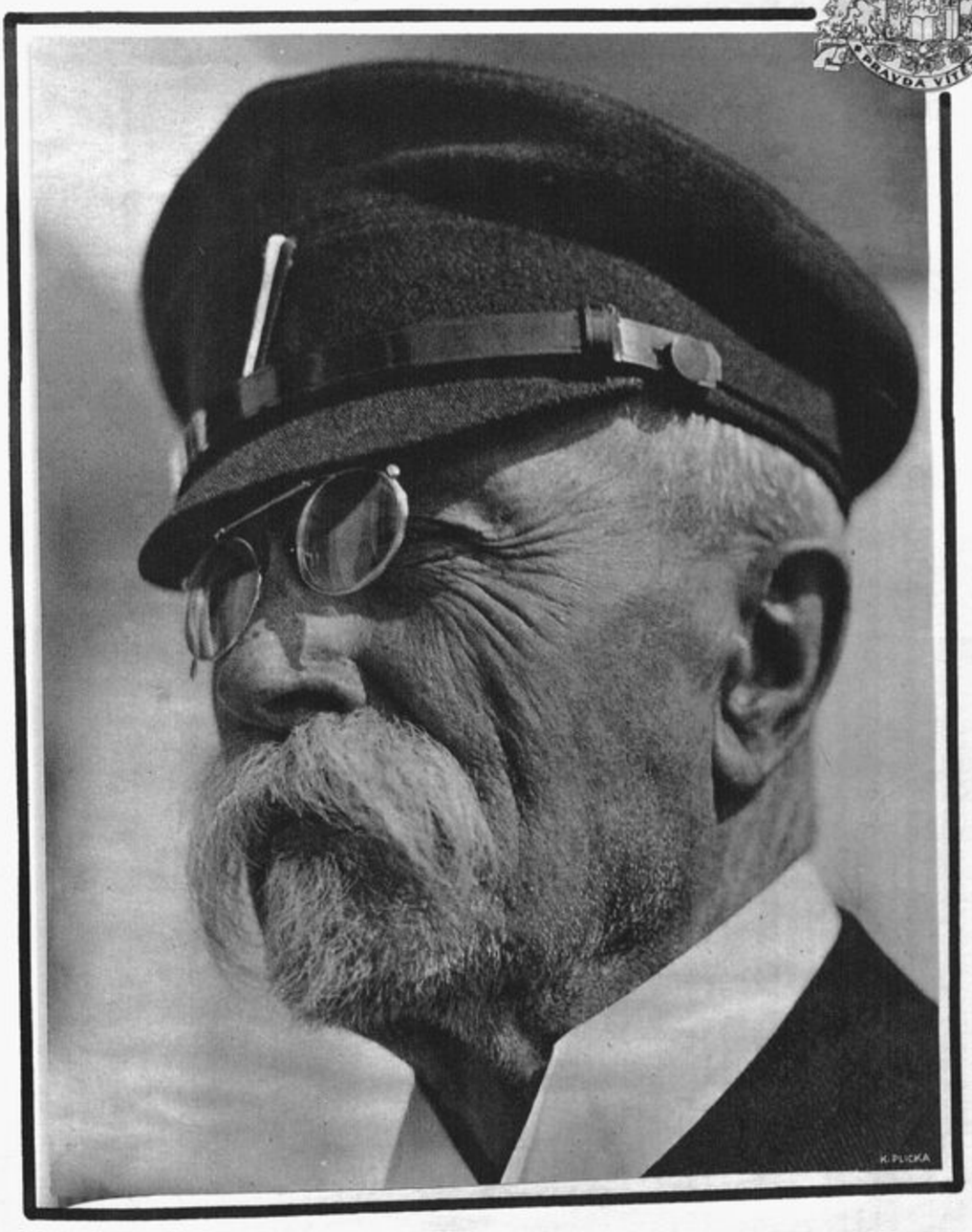

aše obec byla v té době osadou příslušející k Vys. Újezdu. Po světové válce byla odluka a tím vznikla politicky samostatná obec-Teletín. - - - -
Prvním starostou v nové obci byl zvolen rolník Josef Heřman z čp. 11. - Světová válka vyžádala si též oběti celé řady příslušníků naší malé obce:

Václav Dvořák čp. 5. Václav Heřman čp. 19.
Václav Šebek-Chlístov- Frant. Šmejkal-Chlístov
Josef Zděnek čp. 1.
Čest jejich památce!

Byl jim péči sboru dobrovolných hasičů postaven památník z teletínské žuly a deska na něm zasazena nese jména padlých. Památník se nalézá v obci u silnice vedle křížku pod krásnou košatou lípou.

Pozemkovou reformou byl též Chlístovský dvůr úplně rozparcelován. Půda přidělena nejen občanům z Teletína, ale i z Kyšan a Větrova. Budovy dvora byly rozprodány místním občanům a po menších opravách vzniklo na Chlístově šest nových obytných budov. Obec sa-

ma získala obytnou budovu, ve které zřídila místnost pro přestárlé, nemajetné občany a místnost, ve které se nalézá od roku 1949 úřadovna místního národního výboru.

V letech 1927-30 byla vystavěna silnice z Křían do Teletína. Jest jen litovati, že se stavba silnice zbytečně protahovala neústupností některých rolníků. Silnice končí za Teletínem u křížku. Tam uvízla snad nadobro, ač spojení s Vys. Újezdem jest velmi potřebné. Přesto ale výstavbou této silnice získala naše obec na turistickém ruchu. O sobotě a neděli prochází mnoho turistů obcí a údolím na Strejcké, navštěvuje Svatojánské proudy.

Od roku 1932 nastává hlavní tažení trampských osadníků - lidí milujících přírodu - na náš katastr. Počali si stavět prkenné i srubové chaty na pravém břehu Vltavy. Časem jich vyrostlo jako hub po dešti. Počaly se jednotlivé chaty slučovati a tak vzniká první trampská osada „20 míle" nad Kleteckem ve „Vosinách". Poté vzniká „Dravá peřej" v Žebrakovských. Konečně v roce 1938 vzniká osada „Proudy" nad „Dvacítkou" a to na lesní stráni, která se táhne od Kletecka až pod Bučina. Tato stráň byla majetkem velkostatkáře Josefa Bartoše st., který ji rozparceloval

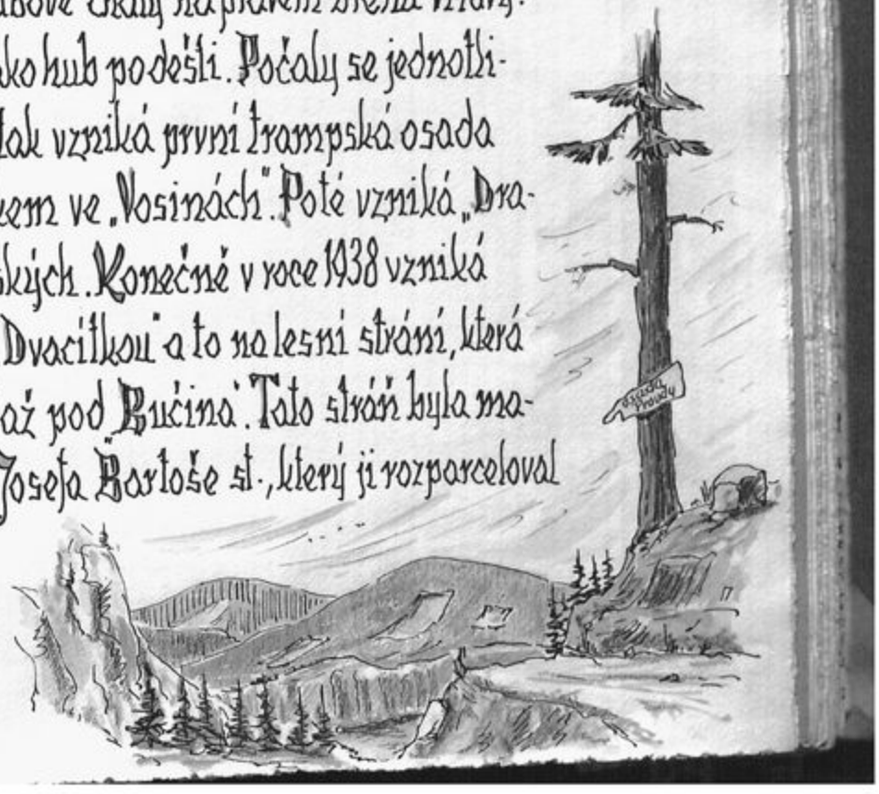

a prodával pozemky pražským zájemcům. Byly tam postaveny krásné chaty, které však v době okupace M roku 39-45 přišly převážně k zničení.

Pamatuji-li se dobře, přistěhoval se v roce 1932 k nám do obce Karel Kuděj s manželkou. Ubytovali se v Hlaváčkově domku. Byl to pošťák-pensista, dobrý a veselý člověk, přinesl do obce trochu života. Pojednou se dosti pravidelně počali sousedé v hostinci, ale ne k pitkám, ale k pohovorům a zpěvu. Zvláště když se dostavil Karel Chalupa, který jezdíval ke Štibůrkovi-kupci a velice pěkně zpíval. Takovým večerům říkával starý Kuděj „plavecké večery". Pomáhal nám též s ochotnickým divadlem, zkrátka nesměl při ničem chybět! Až přišel osudný Silvestr 1934. Pěkný program, veselá zábava a náš Karel měl z toho takovou dětinskou radost, že se to tak pěkně vydařilo. Taky tančil a po jednom kousku již v Novém roce 35 se posadil vedle Jana Sládka-starosty, chvíli s ním hovořil, když pojednou se o něj opřel a usnul – na věky.....

Bylo mu šedesátšest let.

Vys. Újezd - hřbitov.

Karel Kuděj - 1932.

Na jaře 1934 spolu s přítelem Karlem Chalupou jsme se dali do postavení jeviště, abychom si v obci mohli též zahrát divadlo. Podium a kostru proscenia nám dal dohromady Pepík Řepa ze „Sanprusu", který se učil tesařem. Já a Karel Chalupa jsme provisorně potáhli kostru papírem a omalovali. To ovšem nebylo na dlouho, už koncem léta dostal Karel vyřazená plátna z kulis Národního divadla. Plátna bylo dost a tak jsme začali znova malovat i částečné kulisy. Sál ve staré hospodě u Dvořáků byl malý a tak muselo být i jeviště malé, aby se tam vešlo nějaké to publikum. Hry se musely vybírat takové, kde by bylo co možná nejméně osob na jevišti. Karel sám ochotničil v Bránickém divadle a tak pozval bránické ochotníky, aby u nás zahájili prvé vystoupení. Přijel tehdá Rud. Kotyšan s paní, jeho sestra Zdenka, Karel Kašpar s chotí a Jankovský. A tak došlo k prvému vystoupení na divadelních prknech, které znamenají slávu dne 20. května 34. Při pozdějších vystoupeních již hráli též telelinští a měli

Památník padlých 1914-18. - Stará hospoda u Dvořáků-divadlo.

- První představení - pro děti -
-V. Mühlbach - Mühlhachová - R. Kotyšan - R. Zdeněk -
- ji Kašparová - Zd. Kotyšanová - K. Kašpar -
-K. Chalupa-

- R. Zdenek - - Jan Sládek - J. Stibůrek ze „zimovny"
- M. Stibůrková - manželé Heimanovi - pí. Moravcová -
Anna - Bl. Stibůrková - Stibůrek-kupec - J. Řepa z Chlístova -

- To představení beseda ochotníků s místními občany -

i samostná vystoupení. Z našich vystupovali na jevišti s výborným úspěchem: Josef Stibůrek-kupec, Jan Sládek, Rudolf Zdeněk, manželé Heřmanovi z „chaloupky", Josef Stibůrek ze „zimovny", Bláža Stibůrková a její sestra Marie, paní Moravcová. Samostatná vystoupení teletínských režíroval přítel Kletečka, herec ve výslužbě, který byl na penzi v chatě v osadě „Proudy".

Na podzim roku 1936 sešli se v hostinci Jos. Dvořáka zástupci hasičských sborů, aby zvolili přípravný výbor k uctění památky Rudolfa Strimpla a to vybudováním trvalého památníku. Předsedou byl zvolen Josef Dvořák z Vys. Újezda, místopředseda Jan Sládek z Teletína, jednatelem Jos. Bartoš z Tel., pokladníkem Lad. Zeman z V. Újezda, členy výboru: J. Stibůrek z Tel., Fran. Pešek a Fran. Šulc z Vrňan, Jan Kocourek a Lad. Hromas z Větrova, Josef Tošner a Ant. Procházka z Vys. Újezda. Hasičstvu jahodářského kraje je jistě ke cti, že se rozhodlo uctíti piet ním způsobem památku dobrodince krásného, ale zapomínaného kraje.

A tak 29. srpna 1937 byla v naší obci velká slavnost. Bylo slavnostní odhalení pamětní desky Rudolfu Strimplovi na obecním domku na Chlístově. Slavnost se konala za

překrásného počasí za ohromné účasti celého kraje, příbuzných a dětí po R. Strimplovi. Skvěle se vydařila a byla ukončena veselicí v Dvořákově hostinci.

Pamětní deska nesla nápis: „Zde žil Rudolf Strimpl, z jehož moudré hlavy rostl život okolního kraje."

Tu přichází den 13. září 1937, který se stal velkým smutkem pro náš národ. Odešel nám na věčnost jeden z největších synů národa president-Osvoboditel Tomáš G. Masaryk. Z lánského zámku rozletěla se zpráva o úmrtí do celého světa. Všude vyvolala tato smutná zpráva hluboký dojem. Do Lán letí soustrasti. Telegram od presidenta francouzské republiky praví: „Slavný zakladatel Československého státu zušlechťoval měrou nejvyšší ctnosti svého národa!" – –

S. Kalinin, předseda výkonného výboru sovětů v SSSR telegrafuje: „Vyslovuji Vám pane presidente i spřátelenému Československému národu hlubokou soustrast národů Sovětského Svazu k úmrtí vynikajícího státníka Vaší vlasti, pana Masaryka, prvního presidenta čs. republiky, jenž bojoval za její nezávislost a vytvořil její demokratický systém!"

Na úmrtním loži

V nekonečném proudu k poslední poctě

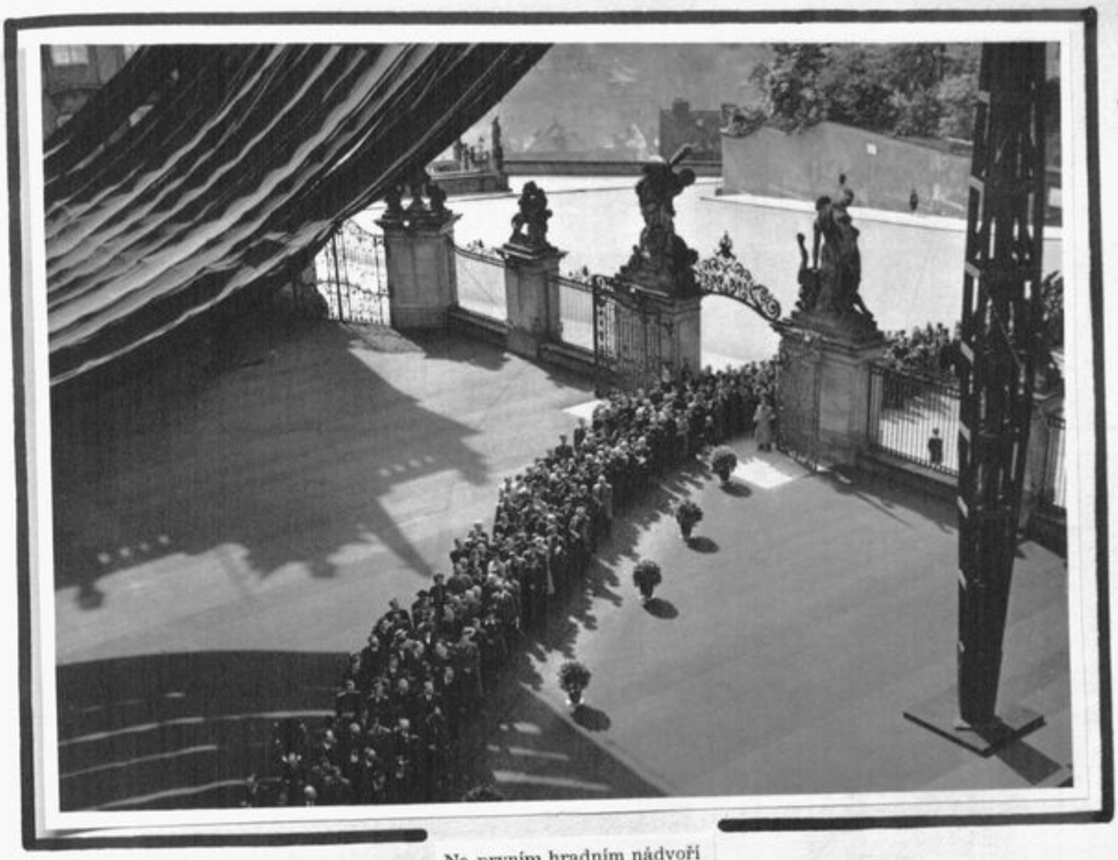

Na prvním hradním nádvoří

Katafalk v sloupové síni na pražském Hradě

Novým presidentem Československé republiky byl opět jednohlasně zvolen, věrný žák a průvodce zesnulého presidenta T. G. Masaryka

Na podzim 1937 začala se stavět Štěchovická přehrada. Byl to velký přínos do Povltavského kraje a dával obživu širokému okolí Štěchovic. Rovněž z Telína tam chodilo pěšky mnoho občanů, aby na přehradě hledalo obživu. Mistr Rudweil - za manželku má jednu ze sester Heřmanových z čp. 11. - Jindru -, Čížek st. - K. Jankovec, Eman Břicháček, který tam přišel k úrazu, K. Havelka, Novák, J. Šťastný ml., Václ. Kudrna, Vojt. Piskáček, a z bývalého lomu, Krož - Bohuš Sládek - V. Vyšehradský.

Konečně došlo na jaře 1939 na stavbu silnice Vysoký Újezd – Telčín. Na podzim, asi tak v září vstoupila na katastr naší obce. Když se přiblížila k naší obci asi tak na patnáct kroků před křížek se dvěma starými kaštany, byly vykopány tři lidské kostry, velmi staré, jak jsem se již zmínil z počátku kroniky. Stavba skončena v srpnu 1941.

V květnu 39. jsem začal stavět srubovou chatu na pozemku, který jsem koupil od Jos. Dvořáka, hostinského z čp. 5.

ng. Domanský koupil starý lom v Teletíně a ihned započal se stavbou silnice od silnice Teletín-Křenov do lomu. Na stavbě pracovali místní občani a sedláci jezdili s koňskými potahy. Cestu nechal velmi pěkně upravit, neb dříve to byla špatná vozová cesta. Ing. Domanský znovu otevřel zanedbaný teletínský lom. Vybavil jej moderním strojovým zařízením a dodával obkládací kámen a dlažbu na Štěchovickou přehradu. Stará kamenická sláva opět ožívla a v teletínském lomu našlo asi osmdesát dělníků obživu jak z Teletína, tak z okolí. V podlouhé, na jednu stranu otevřené kulně se obráběl ručně kámen a po celý den bylo slyšet veselé klepání paliček na majzlíky. V zářezu do březové stráně byla krásná žulová stěna, která se odebírala do hloubky. Odtud kámen vyzdvihoval velký Wolfův jeřáb a kratší kabelový. Kameny posazovaly na plošiny-ploché vozíky - které je pak dopravovaly po rozvětveném kolejišti na určená místa ku dalšímu zpracování. A tak poznovu vniklo nový život do Teletína.

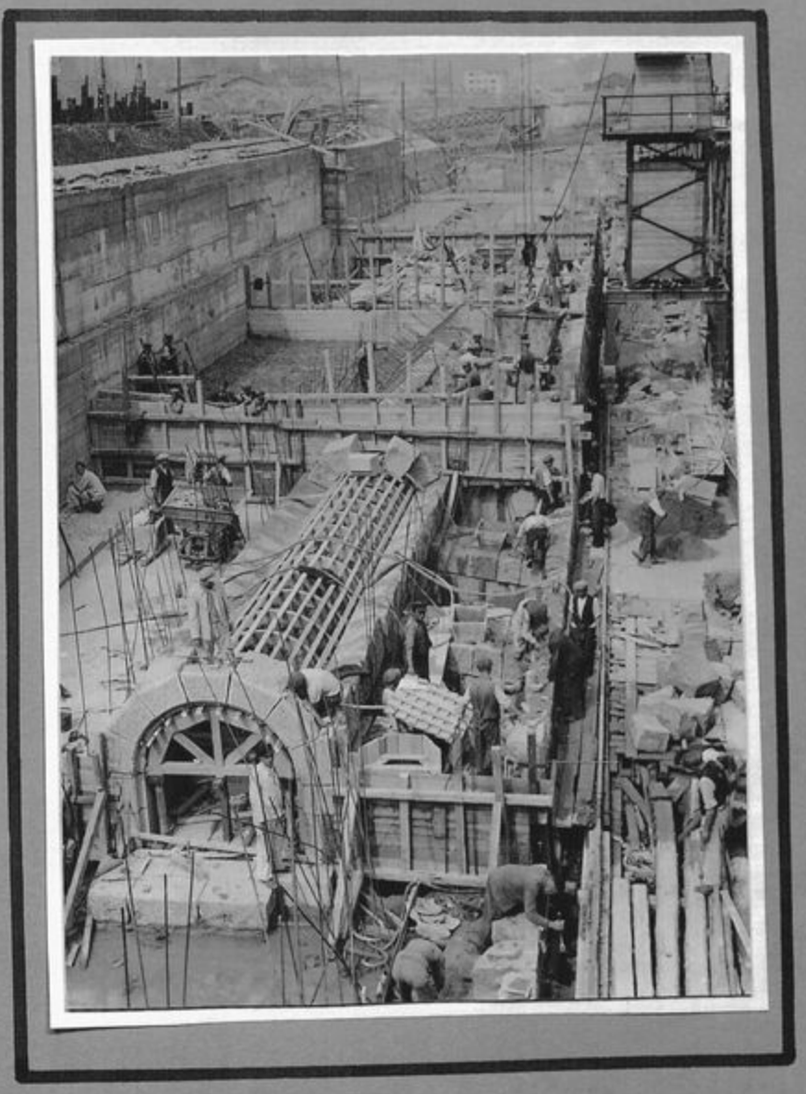

Teletínský kámen ve Štěchovicích.

května 39, pořádal jsem amatérské filmové představení, které se konalo ve Vys. Újezdě, ježto u nás nebylo zavedeno elektrické vedení. Výnos večera připadl ve prospěch hasičského sboru v Teletíně. O tomto podniku jsem napsal článek do Českého kinoamatéra, který jest přiložen do kroniky.

TRAMPOTY
filmových apoštolů

Dnešní doba plná obdivuhodné práce, vynálezů a pokroků přibližuje člověka vědomě, že se vlastně pomalu vrací do dob našich praotců, což znamená, že začíná věřiti zázrakům moderní doby, které v dřívější době byly považovány za fantasii. Nedůvěra ve vše neznámé mizí a člověk XX. století prožívá život tak, jak se mu nabízí a se samozřejmostí přihlíží vývoji nových vynálezů a vůbec všemu novému.

Jedním z mnoha obdivuhodných vynálezů je právě amatérský úzký film. Film sám o sobě pronikl poměrně v krátkém čase do všech nejodlehlejších krajů, vesnic a vesniček, a je velmi málo těch lidí, kteří by mohli říci, že ještě nikdy neviděli filmové představení.

Úzký amatérský film — chlouba našich kamer, na což jsme my zasvěcenci tolik hrdi — nepronikl ještě tak, jak by si toho po právu zasloužil. Proto také všechna čest těm jedincům a průkopníkům amatérského filmu, kteří se nelekají žádných překů a za každou cenu chtějí dociliti toho, by úzký film pronikl do všech vrstev našeho národa. Těmto pracovníkům můžeme také jinak říci »kinoamatérští apoštolové«.

Takovým jedním — ne jediným — apoštolem z této nebojácné party je náš Vladimír Mühlbach, v civilu takto mistr kožišník, jinak filmový fanda, který pro dobrý záběr by se nechal třeba skalpovat. Sledujte, prosím, nyní, jak taková apoštolská práce skutečně vypadá.

Hasič, člověk opatrný a krajně nedůvěřivý

Bylo to ještě v zimě léta Páně 1940, když apoštol Mühlbach při sklenici zrzavého moku v obci T..... ě navrhl přítomným členům hasičského sboru vážené obce, amatérské filmové představení. Žádný z venkovských pantátů nebyl příliš nadšen s předneseným návrhem a mnoho odporů a námitek, jako bouře, se sypalo na hlavu našeho apoštola Mühlbacha. Ten však ale dobře věděl, kdy má vytáhnouti stavidla své výřečnosti, aby venkovské pantatínky přesvědčil o správnosti svého názoru. Ve své delší řečnické palbě vyzdvihl zvláště značné úspěchy úzkého filmu a nakonec jako poslední trumf vyhodil před překvapené bodré tatíky měšec čistého zisku. Všechna slova chvály neměla žádoucí účinek, avšak čistý zisk a finanční úspěch celého podniku přiměl naše tatíky k další rušné debatě. Tu jeden strejda vznesl pádnou námitku »a co elektrika, pánové!«. »K čemu elektrika?« namítl hostinský a ihned se nabídl, že zdarma zapůjčí k promítání dvě třístasvíčkové petrolejové lampy. Tento návrh však byl z pochopitelných důvodů zamítnut samotným apoštolem. Hrobové ticho — jen vnitřní smích radujících se pantátů nasvědčoval, že ta filmová komedie se nepovede — přerušil apoštol Mühlbach. A ihned jal se přesvědčovati bodré tatíky, že představení mohlo by se uskutečniti v sousední obci V..... Ú....., kde jest zavedená elektrika. Tu ale zase jeden nevítaný hlas namítl: »Jo a všechny prachy spadnou do náruči sousedních hasičů.« Ale náš apoštol M. rozhodnut za každou cenu uskutečniti svůj plán, ihned prohlásil: »Pánové, všechno sám zařídím a rovněž vám zaručuji finanční úspěch celého podniku.«

Pod tíhou všech ujištění našeho apoštola tvrdá srdce bodrých tatíků přece trochu změkla, takže konečně dali souhlas a současně přislíbili svou pomoc při filmové produkci. Tato sjednána na den 19. května t. r.

Nastala horečná práce. Proslulý aparát kinoamatérů se rozjel naplno. Pro zpestření a vyplnění přestávek filmového matiné byl získán mistr kouzelník Tween (pseud.). Vše bylo vkrátku do nejmenších podrobností připraveno a pak přikročeno s mrazivým klidem k odjezdu. Filmový fanoušek a herec v jedné osobě, mistr barev Matějíček, odvezl část filmového nářadí autem napřed. Apoštol Mühlbach s neméně nadšeným apoštolem a filmovým nováčkem Nohejlem plnili tlumoky a kufry dalšími nezbytnými i zbytečnými pomůckami. — Chápejte! — Vždyť tento přepych si mohli dovolit, když hasiči slíbili vyslati povoz do Jílového naproti. Kouzelné slovo »povoz« tak mocně působilo, že naši apoštolové jej chtěli využíti do krajnosti, zvláště když cesta trvala téměř dvě hodiny. Ale i pro mistra kouzelníka bylo to signálem, aby naložil na svá bedra kdejaké hamparádí, potřebné k oklamání a ohromení nedůvěřivých diváků.

Nádraží Bráník-Jílové

Pro apoštola Mühlbacha půlhodina, nabitá marným čekáním, byla rázem zapomenuta, když tu se objevil apoštol Nohejl, ohýbající se pod značnou tíhou zavazadel. S vyděšenou tváří však sděluje, že čekal na kouzelníka, ten však na smluvené dostaveníčko nepřišel. To byla rána pro našeho apoštola M. Plakáty totiž označovaly mistra Tweena jako zlatý hřeb celého programu.

Zdrcený a řeči takřka neschopný apoštol Mühlbach vyslal ap. Nohejla na výzvědy po nádraží přeplněném lidmi. Vlak supěl již do stanice, když hledaný kouzelník byl nalezen. Bez dlouhých debat byl ihned proveden bezvadný útok na jílovský Pacifik.

Železniční vůz doslovně se prohnul pod tíhou filmařského a kouzelnického nákladu téměř až k samotným nápravám. Jílovský »kafemlejnek« se pomalu konečně rozjel a unášel naše apoštoly k vytouženému cíli. Cestou obloha se trochu zatáhla a májový deštík, který se spustil, byl na závadu dobré náladě. Jen vědomí, že čekající povoz bude míti plachtu, přidržovalo apoštoly, aby neklnuli.

Konečně Jílové. Náklad nakupen vedle vlaku a v divoké směsici lidí tři páry očí jaly se pátrat po povozu — ale ten nikde! Slova, která se řinula z úst apoštolů na konto hasičů nelze reprodukovat.

Shánka po povozu

Blízká restaurace přitáhla čekající nadšence. Minuty se proměnily v hodinu, ale po zatraceném furverku nikde ani slechu.

Cesta daleká, do kopce stále stoupající, přinutila naše trosečníky poohlédnouti se po nějakém jiném dopravním prostředku. Přijíždějící taxikář vzbudil naději našich trosečníků. Ale jaké nastalo zklamání při zjištění, že na nádraží byl objednán a teprve po třech zamluvených jízdách projevil ochotu dopraviti trosečníky k vytouženému cíli za K 180.—. Pro nestydatý požadavek drožkáře taxík jednohlasně zamítnut. Nezbývalo tudíž nic jiného, než uchýliti se k osvědčenému způsobu našich babiček, vydati se na trnitou cestu pěší s nadějí, že snad cestou se nějaký povoz najde, který by naše apoštoly osvobodil od těžkých břemen.

Objevený řezník, vlastnící vyzáblou remundu při pohledu na velký náklad také odmítl s poznámkou, že při sobotě má největší »kšeft«. A tak nastalo další putování až k přívozu. Osmahlý svalnatý převozník ujišťoval apoštoly, že v nejbližší obci H. na statku u Fulínů se povoz sežene.

U Fulínů divoký Vořech hrozil roztrhnutím kalhot. Sedlák počal ze široka vykládat: »Jo — do T. bych se rád podíval, nebyl jsem tam jak za svobodna, ale koně nemám vobutý a teď už je půl sedmé a domů bych se vrátil pozdě v noci.«

Apoštolové více nenaslouchali. Vyběhli ze vrat a nezbylo nic jiného, než znovu ověsit se ranci a dát se na pěší pouť. Ruce od značné tíhy projektoru počaly nehorázně bolet. Aby smůla dovršila své dílo, májový deštík se proměnil v pořádný liják. Horkokrevný apoštol Nohejl zuřil zlostí.

Konečně po dvacáté hodině byl dosažen nejvyšší opěrný bod silnice vedoucí do T. — hezky pěšky a doslovně za vozem bylo dosaženo cíle. Zatím co šaty se sušily, apoštolové na těle zničení a zemdlení, ale na duchu nezlomní, ulehli k zasloužené odpočinku.

Trampoty vrcholí

Nastal den očekávaného představení. Mezi tím, co koně odváželi náklad, šli apoštolové prohlédnouti sál, kde za několik hodin měl být viděn filmový div XX. století. Nové překvapení! Kdo scházel na místě? To se ví, že pořádající hasiči. Sál vyhlížel jako po bitvě; neuklizený, nevyčištěný ještě po poslední divadelní zábavě, prosil apoštoly o vyčištění. Košťata, piliny, hadry atp. v rukou trpělivých apoštolů změnily učiněnou spoušť v úhlednou klícku.

Po vydatném obědě přikročeno k instalaci projekčního přístroje a zvukové aparatury.

Minuty hrůzy a děsu pro apoštoly

Krátce před odpoledním představením shledáno, že lampa v projekčním přístroji nesvítí. Krůpěje potu zalily čela filmařů, naproti tomu šibalský úsměv se zrcadlil v obličeji kouzelníka. Zoufalství zachvátilo filmaře. Myšlenka, jak to dopadne, hlodala jejich svědomí a nedala jim klidu. Ale starý nezmar apoštol Mühlbach opět ukázal, že má chladné nervy. Vyslídil, že v sousední obci bydlí elektrikář, tudíž ihned pro něho poslal. Vzrušení zmocnilo se i kouzely při vzpomínce, zda onen pán je řidičem od pražské tramvaje neb skutečně hledaným odborníkem.

Mezitím pětiampérové elektrické hodiny vyhazovaly jednu pojistku po druhé; černá a děsivá tma se šklebila z nitra aparátu na naše apoštoly.

Venku tísnící se dav dětí i dospělých, kteří přišli z celého okolí, hučel pod okny a dožadoval se resolutně vstupu do místnosti, když venku nemilosrdně pršelo.

Toužebně očekávaný elektrikář přišel. Byl skutečně dokonalým odborníkem, neb znal přesně celé elektrické vedení a ihned přepnul proud na třífázové hodiny, patřící k motoru.

Apoštolové byli přímo dojati tímto posvátným okamžikem. Nedočkavé obecenstvo se tlačilo do sálu, aby shlédlo vynález poslední doby.

Šťastné dokončení

Přes nepříznivé počasí mělo odpolední i večerní promítání překvapující úspěch a bylo přijato s nadšením. Nabitý sál hovořil za všechnu práci a námahu našich apoštolů. Úspěch dalo zapomenouti všem trampotám postižených. Největší radost z celého úspěchu a nejvíc se smál pokladník hasičů, který bez práce shrábl značný finanční výtěžek. Vědomí, že opět notný kus průkopnické práce byl vykonán, mile rozehřálo »dohřáté« apoštoly a tak se nedivte, že znovu přislíbili hasičům další pořádání filmového představení.

Proto přejeme mnoho zdaru další práci našich apoštolů.

Připravené jeviště u „Váhy" ve Vys. Újezdě.

Odpolední dětské představení.

a pošmourného dne 16.července 1941 byl dopoledne povalen několika horlivci telelínský památník padlých z první světové války, ač podle nařízení okupačních úřadů stačilo odebrat pouze desku s památníku. Na jaře 1942. byly v obci i na celém nakrese vyvěšeny vyhlášky o zákazu prodeje, nájmu atd. nemovitosti a za nedlouho byly vylepeny vyhlášky o vystěhování obcí prvé etapy na Benešovskem okrese. Do 15. září 1942. musí býti všechny obce vystěhovány. Na území, které sahá od Sázavy k Sedlčanům a od Vltavy k Benešovu bude vojenské cvičiště SS. Nastal zoufalý zmatek. Každý jezdil po Čechách, tak už zmenšených odtrhnutím pohraničí a shánět pro sebe nový domov. Co zoufalství a utrpení prožival každý z usedlíků, to, kdo neprožil--nepochopí!-Co lidí si vzalo život, protože nechtělo opustit rodnou hroudu. U nás v obci tu tíhu neštěstí nesnesl starý otec Stibůrka-kupce.

Jan Sládek odstěhoval se do Buše u Slap. Václav Heřman z čp.19. do Tomic u Benešova. Eman Břicháček, V. Pisháček a V. Řepa do Dobřenè u Kutné Hory. J. Stibůrek-kupec do Dobřichovic. J. Fulín do Hvězdonic. V. Řepa ze Sampruse do Čeliny atd. .....

Šest let dlouhé německé okupace od 15. března 1939 až do 5. května 1945. Ty všecky kruty, persekuce a útlaky, které za tu dobu český národ prožíval, nebyly nikdy v našich dějinách zaznamenány! Národ se nedal! Vzepřel se! Všude každý bojoval svým způsoben na svých pracovištích proti Němcům! Zmetky, špatné dodávky a pod.. Partyzáni v lesích, v horách, ilegální skupiny. Kamkoli se Němec podival, všude cítil v každem záškodnika a nepřítele, - proto také náš národ tolik trpěl. Denně desítky poprav a odvážení našich nejlepších lidí do koncentračních táborů.

Za totálního nasazení byli z naší malé obce poměrně velký počet mladých poslán na práci do Německa, z Chlístova to byl Fran. a Láďa Řepa a Vojta Piskáček, který byl též dva měsíce zavřen v táboře Lešanském. Ze Šamprusu Josef Řepa a z dolejšího Telecína to byla Milena Čížkova a Marie Zděnkova z čp. 1. jinak nebylo na štěstí tíživější postižení a všichni se zdrávi vrátili!

XVI b
25 g
Fleisch • maso
2. XII. – 8. XII.
XVI c
25 g
Fleisch • maso
9. XII. – 15. XII.
XVI c
25 g
Fleisch • maso
9. XII. – 15. XII.
XVI d
25 g
Fleisch • maso
16. XII. – 22. XII.
XVI d
25 g
Fleisch • maso
16. XII. – 22. XII.
XVIII. Ausgabe vydání 11
Gültig vom
Platí od
20. I.–16. II. 1941
Brot-Karte
Lístek na chléb
Böhmen und Mähren
Čechy a Morava
Name
Jméno
Wohnort
Bydliště
Straße
Ulice
Ohne Namenseintragung ungültig. - Nicht übertragbar. Sorgfältig aufbewahren.
Bez vepsání jména neplatné. — Nepřenosné. Pečlivě uschovati.
a Abschnitte gelten auch für Weißgebäck
ústřižky platí též pro bílé pečivo
15. IV.–12. V.
a VIII
40 g
Brot/Chléb
15. IV.–12. V.
a VIII
40 g
Brot/Chléb
15. IV.–12. V.
a VIII
40 g
Brot/Chléb
15. IV.–12. V.
XVII
Fette - tuky
23. XII.–28. XII. a 1

Dříve se jim říkalo „kšefasové" a za této okupace „šmelináři." Tak kilogram sádla pod rukou činil na černo stál až 2500-K, lístek na příděl masa 500-700-K, kg mouky až 170-K, metr látky 1500-2500-K. To si ovšem mohl koupit zase jen kdo obchodoval na černo ale normálně pracující si to dovolit nemohl a tak trpěl hladem a podvýživou.

Hitler ve své rozpínavosti zabral již celou Evropu, mimo Anglii, Italii a Španělsko. Jeho vojska stála již před Moskvou, bojovala o Stalingrad, na Kavkaze a v sev. Africe! Když nábřelo v zimě začátkem roku 1944 dal generalissimus J.V. Stalin rozkaz k velké protiofensivě. Ruský národ zdeptaný dlouho trvající válkou opět se vzchopil a novými silami se vrhl na nepřítele. Německá vojska začala na celé frontě ustupovat a pak se již nezastavila. V létě téhož roku podnikají

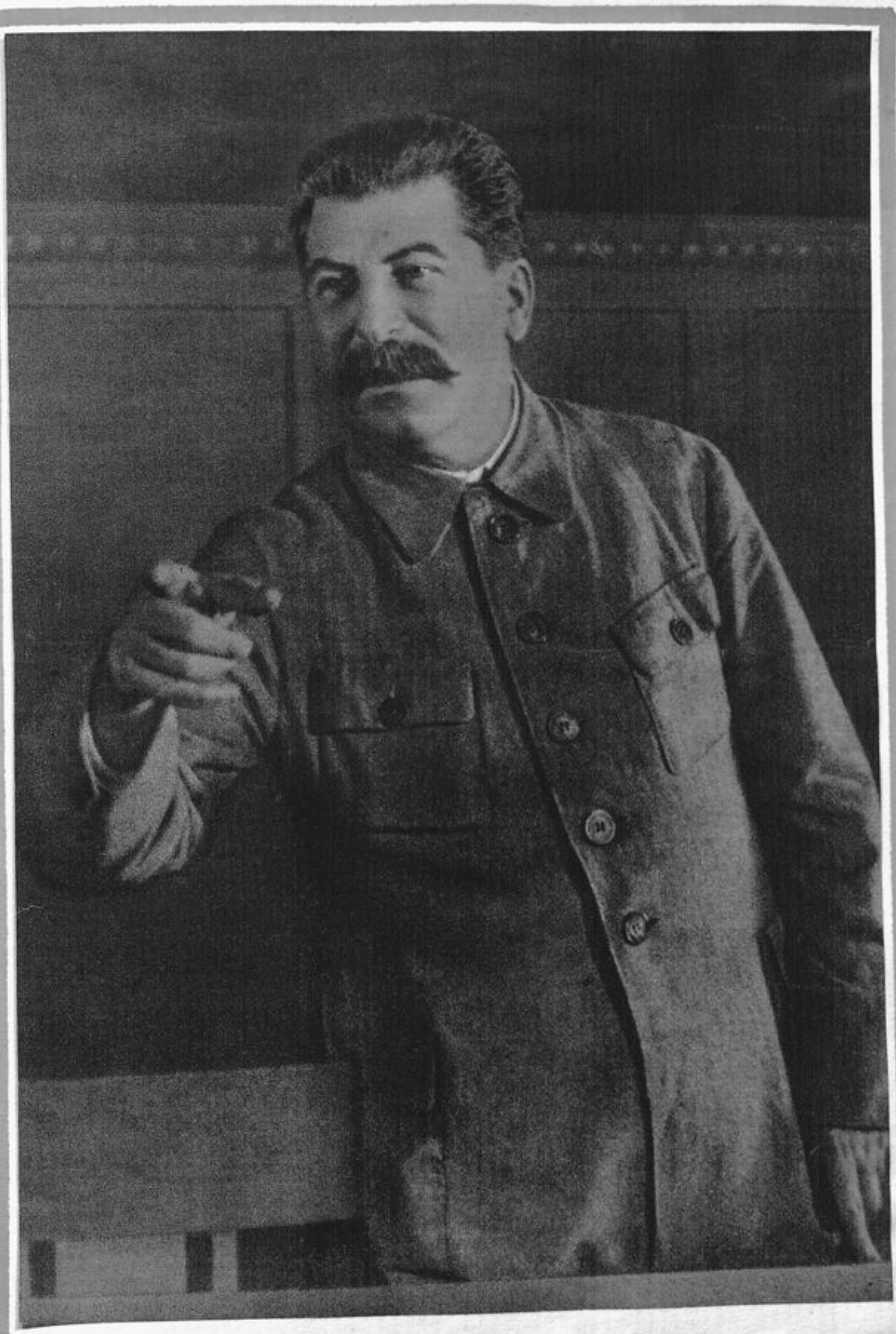

Josef Vissarionovič Stalin
– * 21·XII·1879 –

též západní mocnosti invasi na západní pobřeží Evropy.

O tak v dubnu 1945 setkávají se západní spojenci s Rudou armádou na Labi! Berlín padl! Hitler mrtev! Německá armáda v rozkladu. Avšak na území protektorátu Čechy a Morava se ještě zuřivě brání proti nezadržitelně postupující rudé armádě. Začátkem května vypukla všeobecné povstání v celém protektorátě. Rudá armáda přispěchala na pomoc. O tom se zmíním v politickém přehledu.

Do konce června byl celý kraj nětvořický armádou generála Koněva osvobozen a vyčištěn od zbytku band SS. Vnější obci bylo ustábořeno ruské dělostřelectvo, částečně na pokraji lesa v „hoře" a podle cesty k Maskovicům. Byly tam zakopána děla - na Břicháčkově poli - a pod stromy na pokraji lesa byly zřízeny zemljanky pokryté stany. Na Heřmanově louce pod kupou, která se táhne od Domanského lomu, byly ustájeny koně.

Pod genálním vedením generalissima J. V. Stalina dobyla sovětská armáda historického vítězství nad fašistickým nepřítelem, které bylo korunováno vztyčením praporu vítězství na berlínském Reichstagu.

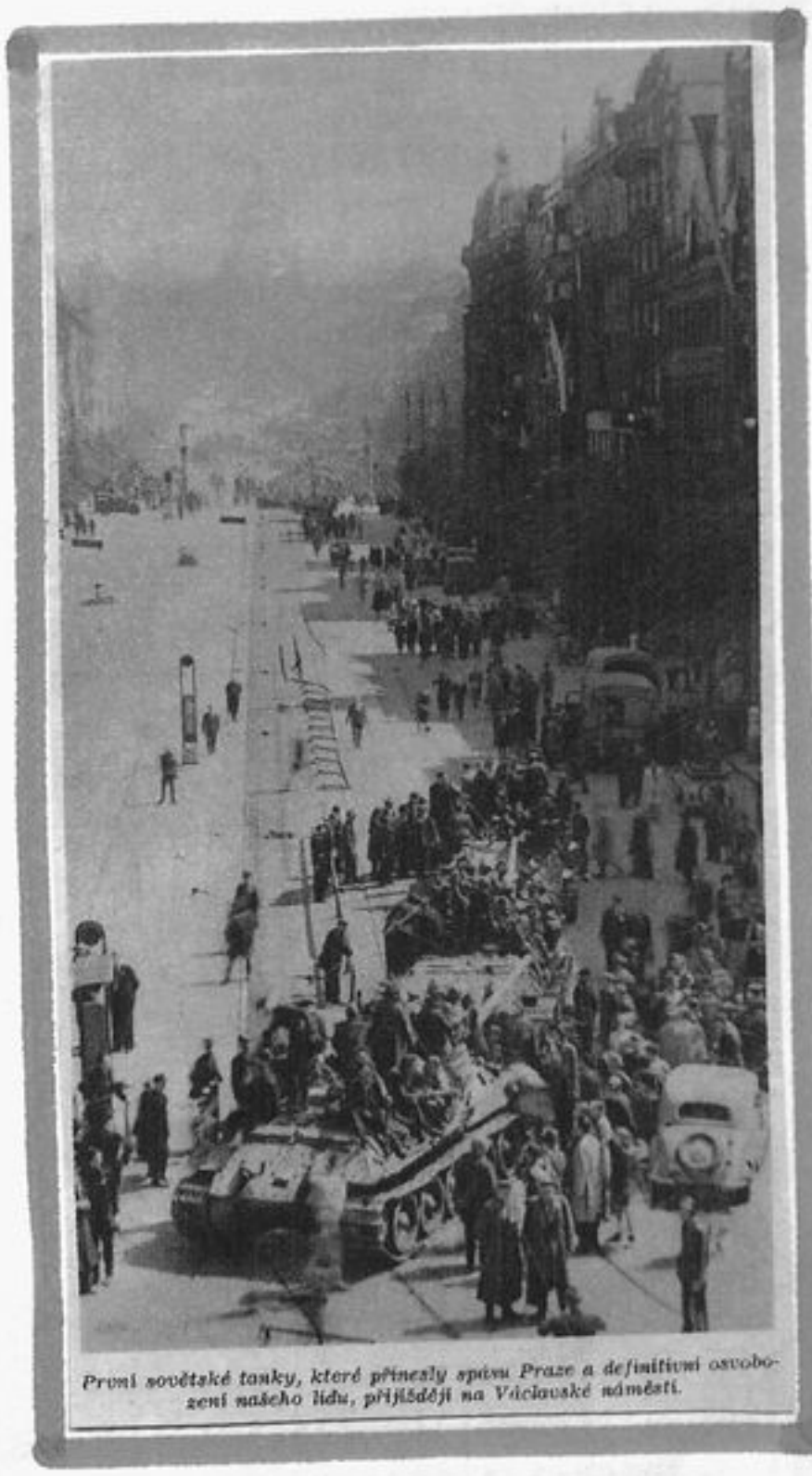

První sovětské tanky, které přinesly spásu Praze a definitivní osvobození našeho lidu, přijíždějí na Václavské náměstí.

S nadšením vítal osvobozený lid první československý armádní sbor ze Sovětského svazu v pražských ulicích.

Konečně koncem léta 1945 sešli se všichni staro-
usedlíci opět v Teletíně na společné schůzi, aby se u-
radili o dalším postupu návratu do svých stavení,
protože tato byla z valné části osídlena novými lid-
mi, které sem dosadila německá správa na obdělá-
vání polí velkostatku „SS hof Teletin“ - bývalý statek
Josefa Bartoše čp. 8.

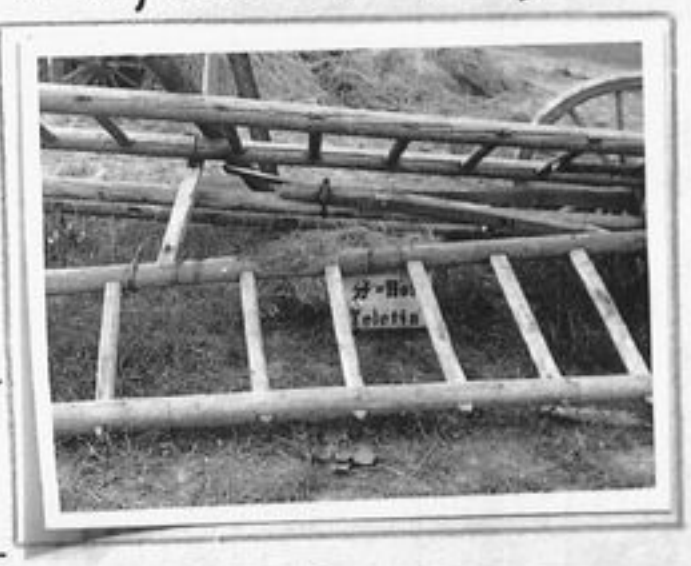

Bylo též nutno zvolit
nový místní národní
výbor ze starousedlíků
a tak jako předseda MNV
byl zvolen dřívější dlou-
holetý starosta Jan Šládek z čp. 7. Byla to tenkrát velmi
rušná schůze, neboť se
jí též súčastnili novouse-
dlíci, kteří chtěli rovněž
uplatňovat svá „práva“.
Do vánoc se skoro vši-
chni vrátili do svých do-
movů, silně zoufalých.
Až na čtyři rodi-
ny, které se přestěhova-
ly rovnou do pohraničí.

Jan Šládek

-U Heřmanů - sousedící -

-U Bartošu-

-U Fulínu-

-Koně po ruské armádě-

V. Ludwell

V. Mühlbach

E. Břicháček

Byl to rolník Karel Zděnek z čp.1. – Josef Hibůrek, hokynář ze „zimovny" čp.25. – Karel Havelka, dělník z čp.21. – a Josef Šťastný ml., který se však 1950 navrátil a ubytoval se u svého otce čp.42.

Po třiměsíčním působení předsedy MNV Jana Sládka byl zvolen novým předsedou Václav Qudweil, stavební mistr z čp.12.

Václav Qudweil

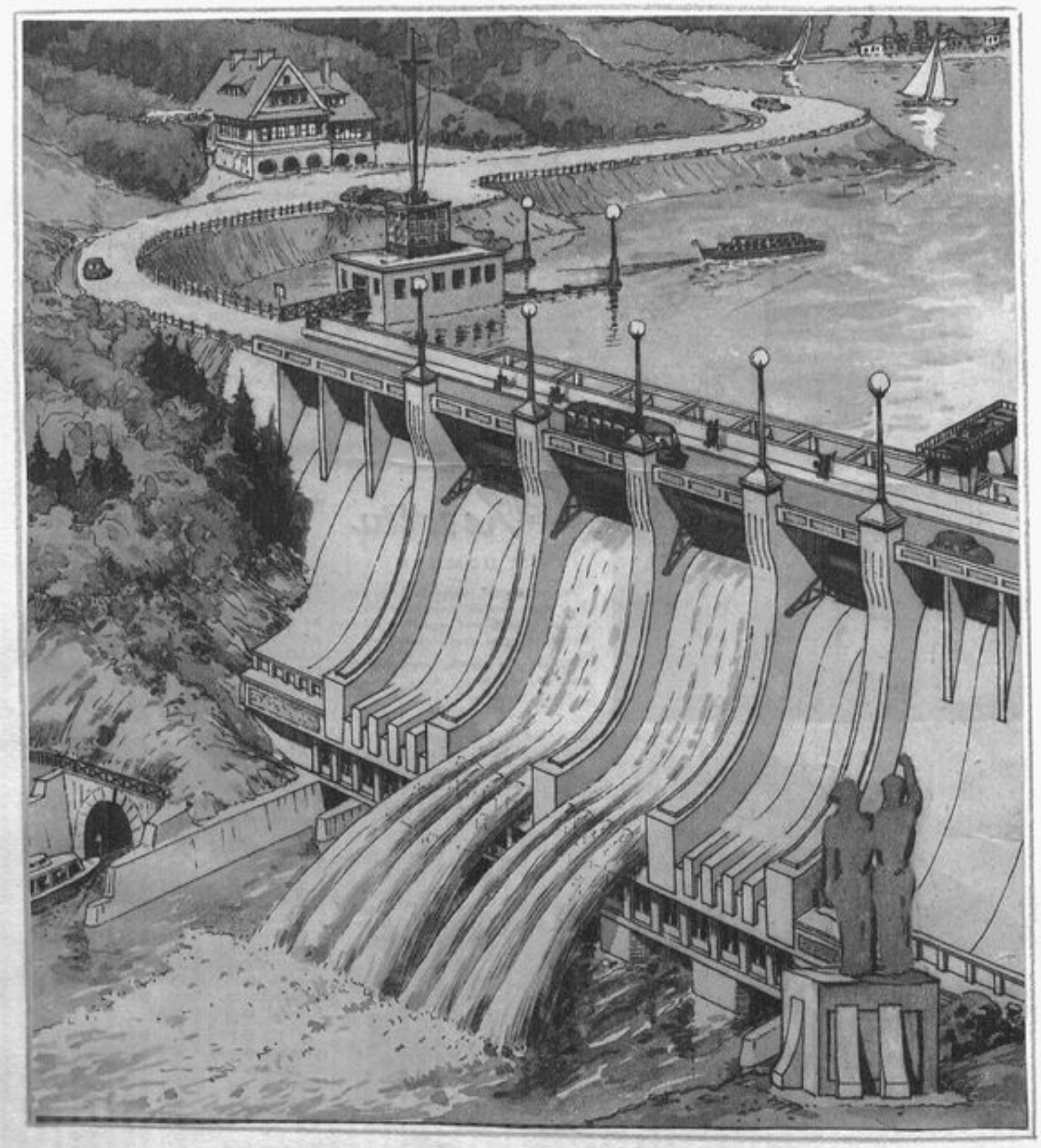

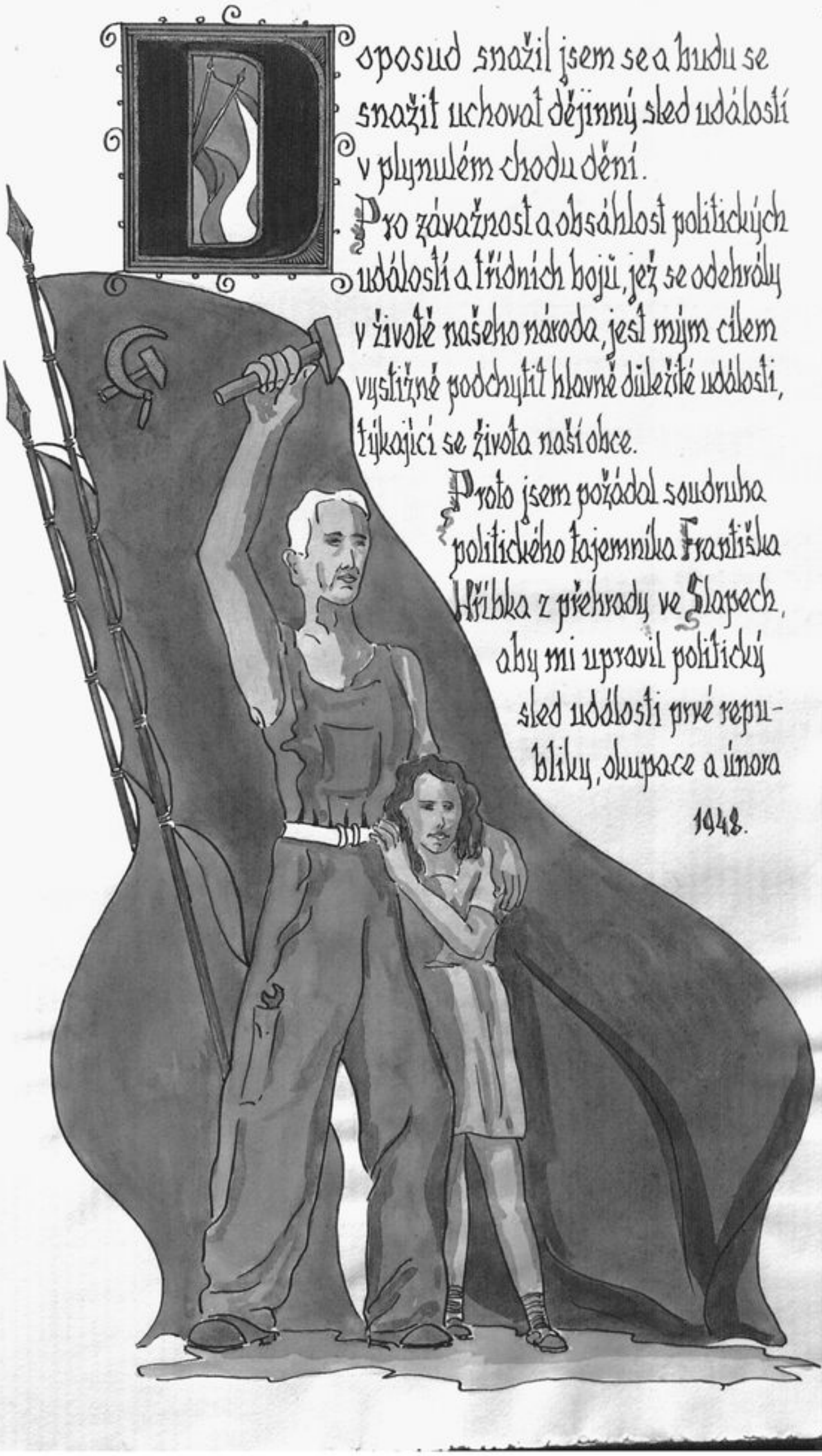

oposud snažil jsem se a budu se
snažit uchovat dějinný sled událostí
v plynulém chodu dění.

Pro závažnost a obsáhlost politických
událostí a třídních bojů, jež se odehrály
v životě našeho národa, jest mým cílem
vystižné podchytit hlavně důležité události,
týkající se života naší obce.

Proto jsem požádal soudruha
politického tajemníka Františka
Hříbka z přehrady ve Slapech,
aby mi upravil politický
sled událostí prvé repu-
bliky, okupace a února
1948.

eský a slovenský lid jako nositel odporu proti nadvládě Habsburků, usiloval o vytvoření samostatného státu, který by zajistil uskutečnění jeho socialistických snah. Avšak buržoasií šlo o utvoření takového státního útvaru, kde by panství nad pracujícím lidem bylo co nejlépe zajištěno.

Když buržoasie vystihla, že vyvrcholení revoluční vlny již minulo, dala socialistickým demokratickým předákům pokyn k provedení smluveného útoku na dělnickou třídu. Toto vedlo k násilnému zabrání Lidového domu v Praze, Hybernské ul. dne 9. prosince 1920.

Klement Gottwald v roce 1925.

V porážce revolučního dělnického hnutí v r. 1920, byla v květnu 1921 ustanovena komunistická strana československá, v jejichž řadách stála většina členů sociálně demokratické strany. Buržoasní vláda viděla, že přes persekuci komunistů, strana sílí a upevňuje své postavení v masách lidu. Zrádci strany jako Bubník, Jílek, Hais a j. nemohli zadržet její vzrůst. Po rozdrcení těchto zrádců bylo plně dotvrzeno III. sjezdem KSČ, na kterém byl též poprvé zvolen do ústředního výboru strahy s. Klement Gottvald, že vedení a linie strany jest správná.

Léta prvé republiky byla ve znamení bojů komunistické strany s buržoasními stranami vedenými v pozadí kapitalistickými koncerny v čele s Petschkem, Preissem a j.

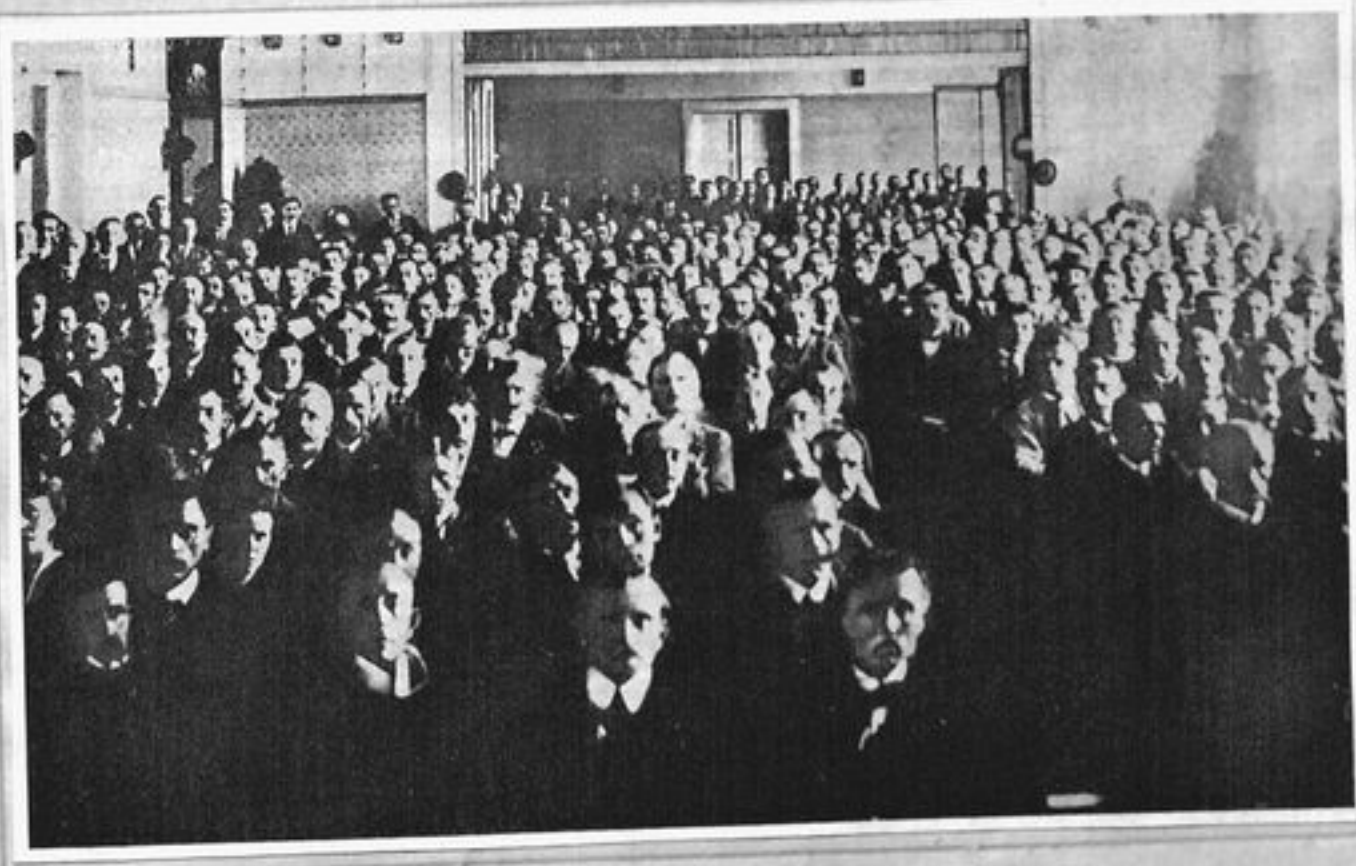

III.sjezd KSČ - 14 - 16 května 1921.

ROČNÍK XX. Čís. 235.

RANNÍ ČESKÉ SLOVO 10 hal., v neděli 70 hal.

Vychází v dopoledních hodinách. Majitel a vydavatel »Melantrich« v Praze. Tiskem Melantrichu. Odpovědný redaktor: Miloš Mídloch. Přetisk článků, zpráv a chráněných zpráv jest zapovězen. Redakce a administrace: Praha II., Václavské nám. 42. TELEFON č. 214-51 až 54. NOČNÍ TELEFON čís. 214-51. Vrátný telef. 214-55. Měsíční předplatné Kč 7.—. Dohlédací pošt. úřad Praha 25.

20 hal.

Večerní České Slovo

V PRAZE V PÁTEK 7. října 1938.

Tvrdé rozhodnutí mezinárodního výboru.

Mnichovské dílo je dokonáno!

Pád spravedlnosti i rozumu.

Základ pro rozhraničení: Němcům všechno, kde měli většinu nad 50 procent podle sčítání v r. 1910 za nejkrutějšího protičeského útisku!

Mnichovský diktát čtyř velmocí byl dokonán novým krutým rozhodnutím. V Mnichově byly původně stanoveny čtyři územní úseky s většinou německého obyvatelstva. Tato čtyři pásma mělo německé vojsko obsadit ve dnech od 1. do 7. října. Obsazování začalo v sobotu v jižních Čechách a končí dnes ve Slezsku a severozápadní Moravě. Ostatní území s německou většinou obyvatelstva — páté pásmo — měla bezokladně stanovit berlínská mezinárodní komise, v níž zasedají zástupci čtyř mnichovských velmocí, tedy Německa, Italie, Francie a Velké Britanie. Mimo to byl připuštěn zástupce Československa. Mezinárodní komise učinila rozhodnutí ve středu večer: Určila hranici pátého pásma tak, že vzala za základ národnostní stav v době převratu roku 1918 a to podle výsledků sčítání lidu v roce 1910! Všechno, kde Němci měli před 28 lety většinu nad 50 procent, má bezpodmínečně připadnout Německu! Okupace bude provedena do 10. října.

Ještě dnes se nám mstí Rakousko!

Stav z roku 1910, podle kterého rozhodovala berlínská komise, je pro nás nejnepříznivější, protože tehdy po řadu let úporné vídeňské germanisace bylo provedeno sčítání lidu ne podle zásady národnostní, ale podle zásady mateřského jazyka, protože to dovolovalo největší sčítací podvody. - Materiál o tom bychom našli v tisku té doby. Dále rozhodli zástupci čtyř velmocí, že náhradou za německý ostrůvek na Jihlavsku a jiné menší skupinky Němců na Moravě a na Slovensku, které nebudou německým vojskem obsazeny, obsadí německé vojsko též některá území s českou většinou.

Diktuje se nám vydat ryze česká města!

Je to na Moravě oblast svitavská, Zábřeh s celým českým okolím, celé Opavské Slezsko a moravské Kravařsko. Tedy kraje jednak úplně české, jednak s velkou českou většinou. — Tato okupační čára přetíná skoro všechny naše železniční spoje. Přetata je trať Praha — Česká Třebová — Olomouc — Přerov — Moravská Ostrava i trať Brno — Moravská Ostrava i trať Praha — Hradec Kr. — Hanušovice — Opava — Moravská Ostrava. K tomu už dříve přerušili Poláci obsazením těšínských krajů trať Moravská Ostrava — Žilina a dále na východní Slovensko a Podkarpatskou Rus, takže doprava tam byla udržována autobusem.

V Berlíně nám dali nové ultimatum.

Všechny protesty a námitky našeho zástupce v mezinárodní komisi nebyly nic platny. Na určené okupační čáře nebylo změněno nic. Zástupci čtyř velmocí položili

ultimativně s krátkou lhůtou požadavek, aby československé území až po tuto okupační čáru bylo vyklizeno naším vojskem a odevzdáno německé armádě. Byl to nový diktát, který nebylo možno odmítnout.

Zástupci velmocí prohlásili, že jde jen o technické provádění jejich mnichovské dohody, kterou Československo muselo přijmout už 30. září. Odvolání z jejich rozhodnutí není.

Čára okupační není ještě konečnou hranicí. Tu určí mezinárodní rozhraničovací komise teprve později. Bude mít dokonce právo, aby navrhla čtyřem velmocem změny a úchylky od hranic národnostních. Mnichovská dohoda připouští, aby tyto změny byly jen „v případech výjimečných“ a že mohou to být jenom „menší“ odchylky“ od přesné hranice národnostní. Nicméně se zdá, že podle slov mnichovské dohody nebude už o konečných hranicích rozhodovat berlínský mezinárodní výbor, nýbrž snad nějaký odvolací výbor velmocí.

Kde ještě chtějí mít plebiscit?

Podle nového diktátu mají býti československé hranice vedeny v těsném kruhu kolem Plzně. Trať na Domažlice bude při tom přerušena územím německým u Dobřan. Německé území začíná u České Třebové a končí nad Litovlí na Hané, takže Olomouc je odřezána od železničních spojů s Prahou. Dále mají zabíhati německé hranice hluboko až do Českomoravské vysočiny a k Německu má patřit také Polička, čítající 6.000 obyvatel, z nichž je 140 Němců, převážně židů. Tím je přerušen železniční spoj na Brno a zůstávají pouze dvě lokální dráhy, jedna přes Žďár a druhá přes Jihlavu. Pak opět vpadají hranice hluboko do moravského území, táhnou se až na Valašsko, kde má německá armáda okupovat Hodslavice, rodiště našeho Palackého. V tom území není jediného Němce. Dále v tomto území mají zabrat Štramberk, Příbor, nahoru ke Klimkovicím a též ostravské předměstí Svinov. To je kus Valašska a Kravařsko. Vesměs české území. Český je též Zábřeh s okolím. Na jihu Moravy Břeclav a čtvrtina moravského Slovácka. To vše nový diktát čtyř velmocí nařizuje vydat. Nařizuje vydat celou severočeskou uhelnou pánev s Mostem a Duchcovem. Západočeskou uhelnou pánev. Z ostravské uhelné pánve zůstává jen město Moravská Ostrava, spojená úzkým jazykem s moravským zázemím. Podrobné určení okupační linie uvádíme na poslední straně.

Voláme k světu jen o spravedlnost!

Nyní už nejde o spravedlnost a sebeurčení pro Němce, nýbrž o spravedlnost a sebeurčení pro Čechy, kteří mají býti zabráni německou armádou. Je z toho patrna změna v dosavadním německém postupu. To již nemá nic společného s mnichovskými podmínkami a nevíme, proč a kde by se měl ještě konat nějaký plebiscit. Připadá to, jakoby vyslanci dříve spojeneckých mocností v Berlíně rozdělovali podle pravítka nějakou africkou nebo asijskou poušť. Proti jejich rozhodnutí není odvolání. Nezbývá nám, než s protestem volat k svědomí celého světa: spravedlnost pro malý ná-

Nové státní zřízení pro republiku:

Stát Čechů, Slováků a Podkarpatorusů.

Dohodnuto: Zemské vlády a sněmy pro každou zemi. - Společná armáda a zahraniční politika.

Československá republika, které v těchto osudových dnech byla vnucena změna státních hranic, mění současně své státní zřízení. Dohodou vlády s oprávněnými zástupci Slovenska a Podkarpatské Rusi je prováděna široká decentralisace státní správy, rovnající se státnímu trialismu. Každý ze tří zemských celků — historické země České, Slovensko a Podkarpatská Rus — dostanou vlastní zemské sněmy a vlády. Výrazem jednoty bude president republiky, ústřední vláda, ústřední parlament, společná armáda, společná zahraniční politika a správa státního dluhu. Tímto rázným řešením dostane se republice potřebného vnitřního klidu, v tuto dobu nejvýš žádoucího.

Vláda republiky Československé vydala včera tento list:

V Prahe dňa 6. októbra 1938.

Pán poslanec dr. Tiso,

vláda Československej republiky vymenúva Vás za ministra pre správu Slovenska.

Predseda vlády:

Syrový v. r.

Dodatkem k tomuto dekretu vyžádala si vláda od ministra dr. Tiso návrh na jmenování dalších slovenských ministrů, kteří budou do definitivní úpravy vykonávat vládní moc na Slovensku.

Toto rozhodnutí vlády plyne z dohody, docílené na poradách zástupců všech slovenských stran v Žilině. Na porady přišli slovenští ludovci s požadavkem dalekosáhlé autonomie Slovenska, znamenající naprosté přebudování a decentralisaci státu. Včera ráno sešel se ústřední výbor slovenské strany ludové v Katolickém domě a v 10 hodin dopoledne přečetl s balkonu dr. Tiso manifest slovenského národa k světu. Ludovci se odvolávají na mnichovské porady a žádají garancii čtyř velmocí slovenskému národu. Žádají ochranu slovenských menšin v zahraničí a aby se o slovenských hranicích nerozhodovalo bez Slováků. Dále promluvil bývalý ministr Černák a posl. Sidor. Pak se konaly porady ludovců se slovenskými agrárníky. Z porady vyšel návrh zákona, ustanovujícího, že vládní a výkonnou moc na území Slovenska vykonává slovenská vláda, sestávající z pěti ministrů. Výjimku činí agenda ministerstva zahraničí, národní obrany, správa státního dluhu a uzavírání půjček pro společné potřeby státu. Jeden z pěti ministrů bude pověřen funkcí předsedy slovenské vlády a všech pět ministrů bude zároveň členy ústřední vlády v Praze. Vládní moc na Slovensku bude rozdělena na těchto pět odborů:

1. vnitro, spravedlnost a zdravotnictví,
2. pošty, telegraf a železnice,
3. hospodářství (veřejné práce, obchod, průmysl a živnosti a zemědělství),
4. osvěta (agenda ministerstva školství a nár. osvěty),
5. finanční a sociální (agenda ministerstva financí a sociální péče).

Slovenské vládě mají býti odevzdány všechny státní podniky na Slovensku a paritní komise, určená s jedné strany ústřední vládou a se strany druhé vládou slovenskou má určiti úměrnou částku rozpočtových výdajů. K návrhu se připojili také zástupci ostatních politických stran. Večer bylo vydáno toto společné prohlášení:

Vyhlašenie.

1. Podpísaní osvojujeme si návrh Hlinkovej slovenskej ľudovej strany na vydanie ústavného zákona o autonomii Slovenska, ako bol podaný v poslaneckej snemovni v roku 1938 a uverejnený ve „Slováku“ v čísle 12 zo dňa 5. júna 1938. Zaväzujeme sa, že sa všetkými silami vynasnažíme, by tento návrh bol Nár. shromaždením ústavne prijatý najneskôr do 28. októbra 1938. Ústavným prijatím tohoto návrhu bude štátoprávne postavenie Slovenska definitívne vyriešené.

II. Vládna a výkonná moc na Slovensku má sa okamžite odovzdať do rúk slovenskej vlády. Preto žiadame okamžite poveriť podpredsedu Hlinkovej slovenskej ľudovej strany posl. Jozefa Tisu, aby ako dezignovaný predseda sostavil v dohode s podpísanými politickými stranami prvú slovenskú vládu, pozostávajúcu z predsedu a 4 členov ministrov a navrhol ju na menovanie.

Podpísaní prijímajú návrh zákona na decentralizáciu vládnej a výkonnej moci tak, ako je k tomuto vyhláseniu pripojený. (Uverejňujeme jej na druhé straně listu.) Tento návrh má sa prijať a uskutočniť v najkratšom čase, aby až do uskutečnenia prvého bodu tohoto vyhlásenia vládna a výkonná moc dostala sa nielen fakticky, ale i právne do rúk Slovákov.

V Žiline dňa 6. októbra 1938.

Pavel Teplanský, Ján Lichner, Adolf Šelmec, Ján Ursíny, Karel Rybárik, Ing. Jos. Styk, J. S. Vančo, Ondrej Devečka, Dr. Miloš Vančo, Ján Petrovič, Kornel Stodola, Dr. Ján Paulíny-Tóth, Ing. Ján Liška, Dr. Emil Boleslav Lukáč, Dr. Ján Ivák.

Jmenování dra Tiso ministrem pro Slovensko svědčí o tom, že vláda republiky přijala slovenské požadavky v plném rozsahu.

Na Slovensku nastaly však zatím rozpory o rozdělení resortů. Luďáci žádají tři ministry a druzí dva ministři mají býti z řad agrárníků a národné strany. Socialisté jsou ochotni podporovat vládu, žádají však jednoho ministra. Poněvadž nemohlo býti docíleno dohody, bylo rozhodnuto odejet do Prahy k vládě. Zástupci sedmi odborových organisací slovenských politických stran zaujímají k této dohodě stanovisko odmítavé, s nimi také nebylo vyjednáváno.

Uskutečnění slovenské autonomie bude míti za následek, že budou zřízeny také zemské sněmy pro Čechy a Moravu a pro Podkarpatskou Rus, takže všechny země budou mít obdobné zřízení.

Federalistické pojetí malých států.

Východisko z temné situace?

Rumunský publicista uvažuje o federaci Československa, Maďarska, Rumunska, Jugoslavie a Bulharska na podkladě rozumných ústupků na ochranu existence národů.

Z Buku ze 7. října. Pozoruhodné zásadní tvrzení činí ve včerejším »Argusu«, známý rumunský publicista Corteanu. Vychází ze zjištění, že malé národní státy vznikly z bojovného protikladu mezi národním soustředěním a nadnárodními státy, jako bylo Rakousko-Uhersko, Rusko a Turecko. Ve jménu týchž národnostních zásad dochází dnes k úplnému obratu: Velmoc žádá rozdělení malého státu. Svědčí o tom — míní autor — že účinnost národnostní zásady se chýlí ke konci. Její široké uplatnění, jdoucí až k nejzazším důsledkům, nemůže již působiti státotvorně, nýbrž jen rozkladně, a vyvolati nebezpečí válek a anarchii. Již po staletí trvající usídlení národů ve střední a východní Evropě nedovoluje bez nebezpečí oslabení, ne-li zničení malých států, přísné uplatnění národnostního principu, vésti vzájemnou podrážděnosti tak daleko, že intervence cizí mocnosti je evropskou nutností. Východisko z této temné situace vidí autor ve federalistickém pojetí malých národních států, asi podle vzoru Švýcarska. Takové federalistické pojetí nového Československa, Maďarska, Rumunska, Jugoslavie a Bulharska, kdyby si státy učinily všechny potřebné a rozumné ústupky na ochranu existence a blahobytu jednotlivých národů, provedením celní a měnové unie, mohlo by býti silnou hospodářskou jednotkou. Současně mohly by vytvořiti jednotný politický organismus, který by byl dostatečně silný, aby ve svých zahraničních vztazích mohl odmítnouti všechny pokusy sousedů zajistiti si podněcováním národních vášní výhody v této části Evropy. Zatím co by každý stát přinesl oběr ve prospěch ostatních, dospěly by všechny státy k uspokojení své důstojnosti a svých zájmů, žádný však by neměl ani pomyšlení na hegemonii nad ostatními.

Válečný materiál nám zůstane.

Dohoda o vyměnění politických vězňů.

Ostravsko a Domažlicko vyloučeno z německého pásma. Německý tisk začíná o nás psát pozoruhodně vlídně.

Z Londýna 7. října. Berlínský dopisovatel londýnských »Times« sděluje:

Bylo jasně vidět, že s obou stran se dělaly ústupky. Ustoupení dra Beneše pohnulo zřejmě Němce k názoru, že si mohou počínat vůči Československu velkodušněji. Proto byla z německého pásma vyloučena uhelná území na Ostravsku a průmyslové Domažlicko. Dále byla sjednána dohoda o výměně politických vězňů, jež bude co nejdříve provedena. Dále budou moci Češi odvézt z obsazeného území válečný materiál. Německý tisk píše o Československu pozoruhodně vlídně. — (Poznámka: Dopisovatelé britských listů v Německu dostali příkaz, aby svými zprávami usnadňovali postavení britské vlády proti kritikům. Tohoto příkazu zřejmě uposlechl i dopisovatel »Times«).

Po obsazení Těšínska.

V Polsku se již vzmáhá volání po přátelství.

Uznává se, že i zmenšené Československo bude mocenským činitelem.

Po obsazení našeho Těšínska polským vojskem vzmáhá se v Polsku i ve vládním tisku volání po přátelství s Československem. Poukazuje se na to, že i zmenšené Československo bude významným mocenským činitelem a že zesílené Německo je velkým nebezpečím. Včera navštívil ministra zahraničí plukovníka Becka náměstek maďarského ministra zahraničí hrabě Csaki, jenž zvlášť přiletěl do Varšavy. Také německý velvyslanec Moltke navštívil Becka.

Československo-maďarská komise, která se měla sejít včera, odložila svou první schůzi na zítřek a to s ohledem na změnu naší vlády.

Proti ohni? všelijak's
Nejlip, máš-li Minimax

Evropské hranice v pohybu.

Irský lid pro odtržení od Velké Britanie.

V Italii žádají plebiscit Řekové a ve Velké Britanii irští nacionalisté.

Obyvatelstvo souostroví Dodekanesos v Egejském moři, které po turecko-italské válce r. 1912 se stalo italskou državou, zaslalo podle zpráv cařihradských listů pamětní spis Mussolinimu. — Žádá jej, aby v duchu své nedávné řeči o sebeurčení národů dal provésti na Dodekanesu plebiscit. Obyvatelstvo je řecké.

Irští nacionalisté v Severním Irsku, které je dosud části „Spojeného království Velké Britanie a Irska", žádají plebiscit, kterým by bylo rozhodnuto o připojení Severního Irska k Svobodnému státu irskému. Ve čtyřech ze šesti hrabství Severního Irska je většina pro připojení a pro odtržení od Anglie. Ministerský předseda de Valera prý už o tom jednal s Chamberlainem.

Chamberlain uklidňuje opposici.

Maďarská útočnost je krocena britskými zárukami.

Podle mnichovské dohody může býti náš movitý majetek z okupovaného území odvezen do Československa.

Rozprava britské dolní sněmovny o Chamberlainově politice byla včera ukončena a sněmovna mu jeho politiku schválila 366 proti 144 hlasům. Pro ovzduší politické nejistoty v dolní sněmovně je příznačné, že Chamberlain napřed vyzkoušel svou většinu. Dal ihned na počátku včerejší rozpravy hlasovat o technické maličkosti — aby po ukončení rozpravy byla sněmovna odročena do 1. listopadu. Dostal pro to většinu 313 proti 130 hlasům a pořadatelé konservativní strany pak shánělí své poslance k plné účasti. Chamberlain také oznámil, že nehodlá v dohledné době vypsat volby, protože prý nechce využít nynější nálady občanstva. Zdá se, že se spíše voleb obával, zejména když se dnes politická situace může každou hodinu změnit — a to ne podle Londýna nebo Paříže. V Londýně se proslýchá, že Chamberlain uvažuje o všenárodní koalici pro kritickou dobu.

Jménem britské vlády učinili někteří její členové v dolní sněmovně i sněmovně lordů zajímavé a závažné výroky:

Lord Stanhope v sněmovně lordů: Britská záruka by byla uplatněna proti Maďarsku nebo kterémukoliv jinému státu, který by podnikl nevyprovokovaný útok na Československo.

Chamberlain v dolní sněmovně (na dotaz, co učiní britská vláda proti útočným činům, jimiž Polsko a Maďarsko ohrožují Československo): Neznám co dodat k tomu, co prohlásil ministr zbrojení Inskip. (Inskip řekl: Záruky Anglie za nové hranice Československa platí ihned a Anglie by učinila pro Československo všechno, kdyby bylo napadeno.) Není mi nic známo o maďarských nebo polských hrozbách a větším, že československá vláda jedná s polskou a maďarskou vládou. Anglická vláda sleduje situaci pozorně.

Chamberlain v dolní sněmovně: Během mnichovských porad nebyly ještě nové československé hranice stanoveny. Pod slovem „zařízení" se v mnichovské dohodě rozumějí jen nemovitosti. Všechny movité statky, železniční materiál, dobytek atd. mohou být odvezeny (z okupovaného území) do Československa.

Lord Stanhope: Vláda nehodlá uzavřít nějakou dohodu proti Kominterně ani proti žádnému jinému státu. Protože je třeba nového zbrojení, musí se britská obyvatelstvo smířit s myšlenkou, že přímé i nepřímé daně budou znovu zvýšeny.

Chamberlain: V dobách míru nebudou v Anglii zavedeny ani pravidelné odvody, ani povinná vojenská nebo pracovní služba.

Konservativní poslanec Admas se tázal, zda britská vláda učinila něco pro osobní bezpečnost dr. Beneše a zajímá-li se o osud dr. Schuschnigga. Když za vládu nikdo na dotaz neodpovídal, ozval se výkřik: „Vládu stihne brzy stejný osud!"

*

V britské kolonii Tanganjika ve východní Africe vzniklo hnutí, které se rozhodně staví proti jakémukoliv převodu kolonie. Ústřední výbor, který zastupuje Evropany a Indy, se rozhodl zaslat úřadu pro východní Afriku do Londýna rádiogram. Bude prý žádat zastavení ministerstvem kolonií. Ministr národní obrany Jihoafrické unie odletí včera dopoledne do Londýna. Bude se tam informovat o možnostech účasti výsadků ve spojitosti s jihoafrickým obranným plá-

Také ve Francii.

Sbírá se na nás po franku.

Dojemná »velkodušnost a štědrost« ve státě, který rozdával z cizího.

Vynikající francouzský národohospodář Charles Rist zaslal redakci listu „Le Temps" dopis, žádá v něm, aby kromě půjček Česko-slovensku, které poskytnou Anglie s Francií, byly vypsány veřejné subskripce. Mají umožnit všem, kdož cítí s Československem, vyjádřit city činem. Výnos těchto sbírek se má věnovat českým rodinám, které budou nuceny opustit svá stará bydliště a hledat nová ve zmenšených hranicích vlasti. Redakce „Tempsu" je ochotna tyto sbírky organisovat. Levicové listy ve Francii pořádají sbírku pro německé a české sociální demokraty v sudetském území. Až dosud vynesla sbírka 173.378 franků.

Bonnet uklidňuje.

Soukromý čs. majetek se neodevzdává.

Ve Francii poplach o budoucím směru československé zahraniční politiky

Francouzský ministr zahraničí Bonnet vyličil v zahraničním výboru sněmovny mezinárodní události od května. Mnichovské dohody bylo prý dosaženo smířlivostí předsedů čtyř vlád. Měla by být úvodem celkového řešení evropských otázek, avšak bez vyřčování kteréhokoliv státu ze spolupráce. Přeje si, aby Rusko stejně jako Francie zůstalo při řešení mezinárodních otázek a připojilo se k zárukám Francie za československé hranice. Bonnet varoval před záměrnými informacemi, rozšiřovanými o budoucím směru československé zahraniční politiky. Pokud jde o odevzdání sudetského a těšínského území, odevzdává se jen svrchovanost, nikoliv soukromé vlastnictví. — Přeje si, aby Francie a Anglie pomáhaly Československu hospodářsky a finančně. Pokud jde o československý zahraniční dluh, studuje se podobný způsob, jakým byly rozděleny dluhy císařství rakousko-uherského.

Propočítáním zlatých zásob Francouzské banky podle dnešní hodnoty franku se získá 25 až 30 miliard franků. Francouzská vláda hodlá dále vypsat novou vnitřní půjčku a zavést nové kapitálové daně, zejména z velkého obohacení. Francie má dnes v oběhu 124.428 milionů papírových franků, zlatem jsou kryty z 38.27%. — Francouzská demobilisace rychle pokračuje.

Italský tisk spokojen.

Italie pro dobré styky s Československem.

»Lavoro Fascista« má plnou důvěru k ministru zahraničí Chvalkovskému.

Italský tisk obšírně cituje projevy předsedy vlády generála Syrového a poslední projev p. presidenta Beneše. Vidí v tom počátek nového období československého státu, ale nedoprovází to zatím vlastními úvahami. Zato tím více píše italský tisk o našem novém zahraničním ministru dr. Chvalkovském. Uvádí, že měl vždy dobré styky se zahraničním ministerstvem v Berlíně i v Římě, kde byl vyslancem posledních šest let, a že jeho jmenování je dobrou předzvěstí nového směru naší zahraniční politiky. Nebyl vybrán za ministra zahraničí náhodou a dostal úkol velmi delikátní a odpovědný. Jako vyslanec v Římě ukázal, že je jemným, prozíravým diplomatem a rafinovaným mužem, který má takt, porozumění a kultivovanou duši, který něco umí a jemuž nikdy nemizely prvky soudnosti a pravdy. V římských kruzích měl srdečné styky a včelí přátelství a jeho odchodu se lituje, nicméně jinak bylo jmenování přijato s radostí. „Lavoro Fascista" přímo praví, že „jmenování Chvalkovského bylo v Římě přijato s oprávněným očekáváním budoucích dobrých styků Itálie s novým Československem. Bystrá inteligence osobní dr. Chvalkovského dílo rekonstrukce, vrátí jeho vlasti klid a pořádek". V rumunském listě „Universul" praví o Chvalkovském bývalý rumunský vyslanec v Římě Legusium, že je velmi dobrým znalcem mezinárodních otázek, zejména středoevropských.

Pokračování s první strany.

Návrh samosprá pro Slovensko.

Návrh zákona na utvoření pě né vlády autonomního Slovensk

Návrh zákona o decentralizácii vy moci, který znie takto:

Národné shromaždenie republiky Če venskej usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1.

Cieľom zabezpečenia prajného výv venského národa v rámci republiky Če venskej upravuje sa verejnoprávne post Slovenska a jeho národných, politických turných, hospodárskych a sociálnych zá a v dôsledku toho decentralizuje sa vš výkonná moc pre Slovensko.

§ 2.

Vládnu a výkonnú moc na území S skej krajiny vykonává slovenská vláda, stávajúca z 5 členov ministrov. Výnimk agenda ministerstva zahraničia, národnej ny, správa štátneho dlhu, uzavieranie p pre spoločné potreby štátu.

§ 3.

Jeden z 5 ministrov bude poverený ciou predsedu slovenskej vlády. Všetci nistri sú súčasne členmi ústrednej vl Prahe.

§ 4.

Na Slovensku takto prenesená vládna konná moc rozdelí sa na odbory takto:

1. Vnútro, spravedlnosť a zdravotníctvo patrí doterajšia agenda ministerstva v zdravotníctva a telesnej výchovy a spo nosti.

2. Dopravný: sem patrí agenda ministe pošt a telegrafov a ministerstva železnic

3. Hospodársky: sem patrí agenda verej prác, obchodu, priemyslu a živnosti a r delstva.

4. Osvetový: agenda ministerstva šk a národnej osvety.

5. Finančný a sociálny: sem patrí doš šia agenda ministerstva financií a soci pečlivosti.

Všetky podniky, jestvujúce na území venska, podliehajú rozhodujúcej pravomoci venskej vlády, ktorá ich zadelí do patrič odborov.

§ 5.

Úmernú čiastku rozpočtových výdavkov novú paritnú komisiu, určenú z jednej st ústrednou vládou, z druhej strany vládou venskou.

§ 6.

Tento zákon nadobúda ihneď účinnosť hlásením a platí, pokiaľ sa ustaví autono vláda podľa zmenenej ústavy.

§ 7.

Tento zákon má previesť ústredná vlá slovenská vláda spoločne.

V Žiline dňa 6. októbra 1938.

Nová opatření ve Francii.

Cizinci povinni plati nyní »daň krve«.

Bude se vyšetřovat, kolik cizinců ve Francii hlásilo dobrovolně.

Pařížský městský radní Torchaussé po dal prefekta pařížského departementu, by ve ně oznámil, kolik cizinců, kteří žijí v Paříži jejím okresu, nabídlo v posledních dnech dobrovolné služby Francii. Navrhuje, aby nyní byli tito dobrovolníci podrobení vojensk prohlídkám. Neboť v případě mobilisace mohli cizí obchodníci nahradit narukovavší chodníky francouzské a měli by značné výdě Z toho důvodu by měli platit zvláštní daň, t zvanou „daň krve". Dále upozornil že cizí zaměstnaní ve Francii dostávají pro sebe a j své rodiny od francouzských úřadů větší p pory, nežli rodiny mobilisovaných záložníků. P ukázal rovněž na to, že z 22.932 cizinců, kt byli ošetřováni v posledních dvou letech v pař ských nemocnicích, zaplatilo pouze 9 pacien ošetřovací náklady.

Bryndza obsahuje
množství vitaminov, organicky viazaný jód a síru

Čištění oken po zatemňován ulehčí Vám, když přidáte do vlažné vody pražské »OBÉ« cídidlo na kov s bleskem. – Na drhnutí prášek OBÉ, na plotny OBÉ DVOJBLESK.

Švestky dlouho nebudou!
UŽIJTE JICH VE ŠVESTKOVÝCH KNEDLÍKÁCH!

CRISTALIN 3.50 „OLLA" GUM..? STŘÍBŘITÉ HEDVÁB 3.50 ZLATÉ dokazatelně to nejspolehlivější

ástup Hitlera k moci v roce 1933, znamenal rozhodující krok imperialistů k přípravě bezprostředního útoku, k napadení Sovětského svazu. Soudruh Klement Gottvald a strana KSČ volala k ostražitosti. Kancléř Adolf Hitler / vůdce německého národa a zakladatel nacistického hnutí / jeho zpupnost a ústupnost západních velmocí nezná mezí. Hitler obsadil Rakousko. S. Klement Gottvald a strana KSČ rozvinuli v těchto kritických dnech nejhouževnatější úsilí aby Hitler republiku nedostal. A tak po zdánlivě zdařilé výpravě anglického minister. předsedy Chamberlaina do německa k Hitlerovi, jsme nuceni vyhlásiti mobilisaci, abychom ukázali světu, že b bdíme a že přes zrádný postoj západu vůči nám, se budeme brániť ! Hitler ještě dne 21.září 1938 řval v Norimberku, že

" Věčný Bůh nestvořil sedm milionů Čechů, aby poručníkovali třem a půl milionům Němcům, aby je znásilňovali a ponižovali ! "

Melantrich, Praha — Foto Heffmann

HISTORICKÝ PROJEV VŮDCE V RÍŠSKÉM SNĚMU.

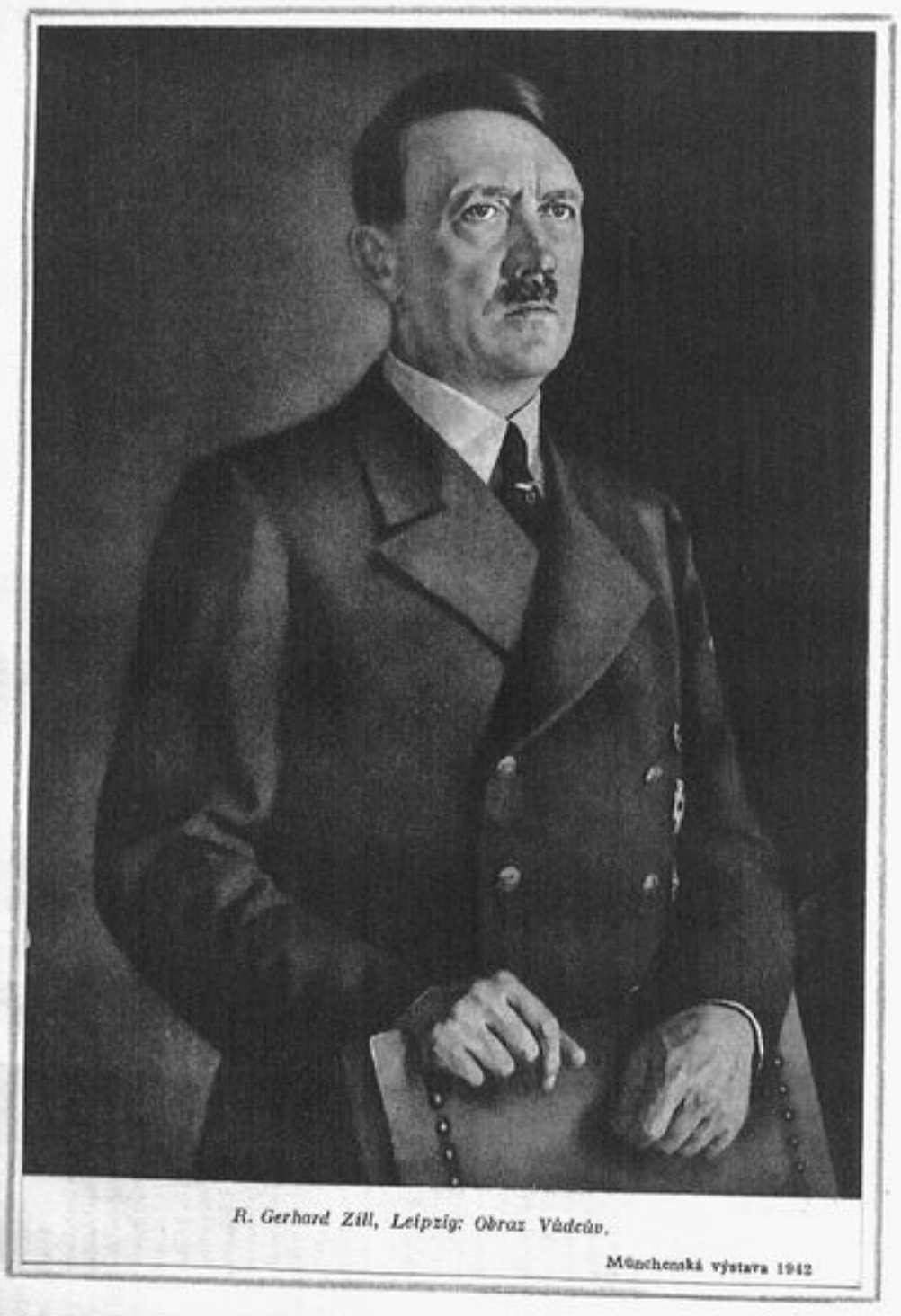

R. Gerhard Zill, Leipzig: Obraz Vůdcův.

Mnichovská výstava 1942

-Adolf Hitler-

Číslo 265. — Ročník XII. — V sobotu 24. září 1938 4. vydání

Poledník list

30 haléřů

Tiskne Tempo akciová společnost tiskařská, vydavatelská a nakladatelská v Praze II., Jungmannova tř. čís. 26. Vychází o 5. hod. ranní. Redakce a admin. v Praze II., Jungmannova 26. Tel. č. 329-49, 359-35-36-37. Fil. red. Brno, Na baštách 4, tel. 11555. Adr. telegr. Več. list Praha. Předplatné měs. 10 Kč, čtvrtletně 30 Kč, půlletně 60 Kč a ročně 120 Kč. Předplatné se Pražský list 7 Kč měsíč. Čís. šek. úř. 38.140. Majitel a vydavatel Tempo. Odpověd. redaktor Vilém Nejedlý. Zakladatel Jiří Stříbrný.

STÁLOŽÁRNÁ KAMNA

JUBILAR

pro topení hnědým uhlím

Žádejte ve všech odbor. závodech

...lováci ...i presidenta

Dnešní „Slovák" přináší zprávu tohoto znění: „President republiky přijal v pátek dne 23. září místopředsedu slovenské strany ludové posl. dr. Tiso v dopoledních i odpoledních hodinách. V audienci bylo pokračováno v započatých rozhovorech o řešení slovenského problému. Po audienci u presidenta republiky navštívil dr. Tiso úřadujícího předsedu vlády dr. Milana Hodžu. O pražských jednáních bude referovati dr. Tiso zítra širšímu předsednictvu slovenské strany ludové, které zároveň rozhodne o dalším postupu.

MOBILISACE

Všichni důstojníci, poddůstojníci a mužstvo do 40 let. — Nástup do 6 hoddin. — První hodiny po vyhlášení mobilisace. — Noc na dnešek v hlavním městě. — Nádherný obraz kázně a odhodlanosti

Président republiky nařídil podle § 23 branného zákona mobilisaci československé branné moci.

I. Povolání osob.

A. Na základě mobilisace se povolávají v celé oblasti Československé republiky do činné vojenské služby:

1. všichni důstojníci, rotmistři a mužstvo v záloze a náhradní záloze, jakož i důstojníci a rotmistři ve výslužbě s označením „nesup.", kterým je letos čtyřicet let a všichni mladší;

2. všichni důstojníci a rotmistři v záloze, v záloze s výslužným a ve výslužbě, důstojníci a rotmistři v záloze skupiny mimo službu a mužstvo v záloze a náhradní záloze, kteří dostali určovací lístek k nastoupení do činné vojenské služby za mobilisace, i když jsou starší;

3. z vojenských osob na trvalé dovolené ty, které byly předčasně propuštěny z presenční služby na trvalou dovolenou až do přeložení do zálohy.

B. Všechny osoby povolané touto vyhláškou do činné vojenské služby, pokud nejsou zproštěny pro případ mobilisace, se musí

nejpozději za 6 hodin

po uveřejnění této vyhlášky v obci, v níž právě meškají, odebrat co nejrychleji a nejkratší cestou přímo do výzbrojní stanice uvedené na první stránce jejich vojenské knížky nebo vojenského listu. Ty, které dostaly určovací lístek, nastoupí do činné vojenské služby přesně podle nařízení obsažených v určovacím lístku. Ty, které nemají ve vojenské knížce nebo ve vojenském listě zapsánu výzbrojní stanici, ty, které vojenskou knížku (vojenský list) nemají, nastoupí do činné vojenské služby přesně podle nařízení obsažených v určovacím lístku. Ty, které nemají ve vojenské knížce nebo ve vojenském listě zapsánu výzbrojní stanici, nebo ty, které vojenskou knížku (vojenský list) nemají, nastoupí do činné vojenské služby v témž čase a nejkratší cestou u svých vojenských útvarů.

Každý, kdo nastupuje do činné vojenské služby, nastoupí v obnošeném civilním obleku a přinese s sebou všecky své vojenské průkazy, jídla na dva dny, propriety (lžíci, vidličku, nůž, čistící potřeby na šaty a obuv, kapesníky, ručníky, jehly, niti, knoflíky atd.), přikrývku, trvanlivý obal (kufřík, pytel a p.) a poštovní průvodku k odeslání (nebo uschování) civilního oděvu, podle možnosti jídelní nádobí (tvaru vojenské hluboké a mělké misky) a v zimě teplé prádlo, po případě obuv, způsobilou pro polní službu, hodlá-li ji používat místo erární obuvi.

C. **Důstojníci a rotmistři z povolání a mužstvo v činné vojenské službě, dlící na dovolené, jakož i důstojníci a rotmistři z povolání na dovolené bez platu, se vrátí ihned a co nejrychleji k svým útvarům.**

D. **Teprve na zvláštní rozkaz** nastoupí do činné vojenské služby.

1. Důstojníci a rotmistři, kteří mají superarbitrační klasifikaci „dočasně služby neschopen",

2. vojenské osoby, jimž byl povolen odklad nastoupení do presenční služby,

3. vojenské osoby na trvalé dovolené, vyjímajíc osoby uvedené v odstavci A 3,

4. ti, kdo dostali určovací lístek, v němž je výslovně uvedeno, že mají vyčkat zvláštního povolání, nebo nastoupit později,

5. branci letos odvedení, a to i ti z nich, kteří již dostali svolávací lístek.

Jízda po železnici a státními autobusy.

Každá osoba, která podle této vyhlášky nastupuje do činné vojenské služby, má nárok na jednu jízdu zdarma po železnici nejkratším směrem ze stanice nejbližší (nejpříhodnější) místa pobytu (trvalého nebo dočasného) do stanice nejbližší tomu místu, kde má nastoupit do činné vojenské služby. Než nastoupí jízdu, musí předložit v nástupní stanici výdejně jízdních lístků k orazítkování svůj vojenský průkaz (vojenskou knížku, vojenský list, určovací nebo svolávací lístek), nebo nemá-li žádného takového průkazu ověřovací lístek. Ověřovací lístek vydá obecní úřad místa pobytu, v zemi Slovenské a Podkarpatoruské obecní (obvodní) notář na požádání těm, kdo nemají žádného vojenského průkazu.

Jízdních lístků pokladna nevydá.

Mužstvo povolané touto vyhláškou do činné vojenské služby je povinno použít takových vlaků, dopravujících osoby, které mu umožní časově co nejvýhodnější spojení s cílovou stanicí. Rychlíku a spěšného vlaku smějí použít jen ti, kdo to mají v určovacím lístku výslovně předepsáno.

Všechny osoby povolané touto vyhláškou jsou povinny (vzhledem ke změnám jízdních řádů) žádati od stanicních (dopravních) úřadů poučení, kterých nejvýhodnějších vlaků mají do své cílové stanice použít. Na větších nádražích dá takové poučení vojenský orgán k tomu určený.

Tato ustanovení platí obdobně i pro jízdu státními autobusy. Nikdo však nesmí na ně spoléhat (nedostatek místa, nedodržení jízdního řádu), ale každý se musí snažit dosáhnout železniční stanice nebo posádky jiným, a to co nejrychleji.

II. Povolání koní a vozidel pro zvířecí potah.

A. Podle zákona o požadování dopravních prostředků pro účely vojenské se povolávají a musí být předve-

1. **Všichni evidenční koně z obce na přejímací místo.**

(Tato přejímací místa jsou uvedena v jednotlivých vyhláškách. **Pro Prahu jsou tato přejímací místa pro evidenční koně stanovena takto:**

Z Prahy: I., II., V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII., XII. a XIV.

U komise 1. v Karlíně na Invalidovně.

Z Prahy: III., IV., XV., XVI., XVII, XVIII. a XIX,

u komise 2. na Smíchově, Přístavní ulice dne 25. září 1938 v 5 hodin.

Každý držitel evidenčního koně je povinen předvést sám, nebo dát předvést svým zástupcem a odevzdat koně řádně okované, opatřené dobrou ohlávkou a ohlávkovým provazem a odevzdat zároveň na přejímacím místě krmivo (oves v pytli) ve výměře stanovené evidenčním lístem. Evidenční listy předloží při předvedení koní, ti držitelé evidenčních koní, kteří dostali nebo dostanou povolávací lístky na předvedení koní přímo k určitému vojenskému útvaru, dostaví se po odevzdání koní u vojenského útvaru k přejímací komisi a odevzdají jí evidenční listy i povolávací lístky již odevzdaných koní.

2. Neevidenční koně řádně okované s příslušnými postroji, nebo bez postrojů a vozidla pro zvířecí potah, podle určení obecního starosty.

Pro Prahu je to přejímací místo Praha I., II., V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII. a XIV. u komise I. v Karlíně na Invalidovně. Praha III., IV., XV., XVI., XVIII. a XIV. u komise 2 na Smíchově, Přístavní ulice, dne 26. září 1938 v 5 hodin.

Neevidenční koně, kteří mají býti odevzdání bez postrojů, musí býti opatřeni dobrou ohlávkou a ohlávkovým (uvazovacím) provazem, u neevidenčních koní, kteří mají býti odevzdání s postroji, musí býti postroj úplný s veškerým příslušenstvím (bič, vědro, kartáč na koně a hřbílko, dále pro každého koně jedna houně, jedna stájová ohlávka se stájovým (uvazovacím) řetězem a jedna obročnice (vše v dobrém stavu). Vozidla rovněž úplná a v dobrém stavu, na každém voze příslušenství (vozová svítilna, kolomaznice).

Všichni určení držitelé neevidenčních koní a vozidel jsou povinni předvést (dopravit) je podle nařízení obecního starosty a přivézt sebou na přejímací místo 20 kg obroku (oves v pytli) a 30 kg sena pro každého předváděného koně.

Na pytlích (obročnicích) musí být zavěšena cedulka se jménem a adresou odevzdávajícího.

Nemůže-li držitel koně neb vozidlo předvést proto, že je podle této vyhlášky povinen v téže době sám nastoupit do činné vojenské služby, nebo nemůže-li z jiných příčin předvést koně nebo vozidlo sám, nebo dát předvést svým zástupcem, je povinen to ihned oznámit obecnímu úřadu, v zemi slovenské a Podkarpatoruské obecnímu (obvodnímu) notáři místa pobytu, obecní starosta v zemi Slovenské a Podkarpatoruské na oznámení obecního (obvodního notáře), určí ihned z příslušníků obce, kteří nejsou povinni nastoupit do činné vojenské služby vhodnou osobu, jež předvedení obstará.

B. **Záložní koně**, to jest vojenští koně propůjčení do soukromého trvalého užívání, kteří nepřešli do soukromého vlastnictví, **musí být odevzdání vojenské správě do 24 hodin po uveřejnění této vyhlášky podle převzatých závazků, obsažených v kontrolní knížce, do místa v ní určeného.**

C. **Reversní koně**, to je vojenští koně propůjčení do soukromého dočasného užívání, **musí být odevzdání vojenské správě podle ustanovení reversu, do místa v něm určeného.**

Nováčkům 1. října

Mobilisační vyhláška se netýká branců, kteří mají nastoupiti do presenční služby dnem 1. října.

III. Povolání motorových vozidel

Podle zákona o požadování dopravních prostředků pro vojenské účely se povolávají motorová vozidla, na která dostali jejich držitelé:

I. U osobních automobilů 4 sedadlových a 6 sedadlových, u autobusů do 25 osob zatížení a u hospodářských traktorů evidenční listy barvy bílé.

2. U motocyklů bez přívěsného vozíku, u osobních automobilů 2 sedadlových a třísedadlových, u autobusů nad 25 osob zatížení, u nákladních automobilů 1 t — 1½ t evidenční listy barvy bílé a žluté.

3. U všech ostatních motorových vozidel evidenční listy barvy bílé, žluté a růžové.

Tato motorová vozidla musí být předvedena k převzetí pro vojenské účely dne 26. září 1938 v 5 hodin, na Praze magistrát hlavního města Prahy dne 26. září 1938 v 5 hodin. Na přejímací místo stanovené v evidenčním listě a přesně podle nařízení obsažených v „poučení evidenčního listu" v odstavci (B) s pohonnými hmotami s namontovanými a náhradními obručemi tak, jak je uvedeno na přední straně evidenčního listu, a s výstrojem, náčiním, nářadím a náhradními součástkami tak, jak je uvedeno na zadní straně evidenčního listu.

Držitelé motorových vozidel, kteří již dostali nebo dostanou povolávací lístky na předvedení motorových vozidel přímo k určitému vojenskému útvaru, dostaví se po odevzdání motorových vozidel u vojenského útvaru k přejímací komisi motorových vozidel s potvrzením, že vozidla již odevzdali.

Jestliže držitel povolaného motorového vozidla nebo jím zmocněný zástupce má nastoupit do činné vojenské služby podle údajů této vyhlášky, musí se postarat nejprve o předvedení motorového vozidla a pak teprve nastoupit do činné vojenské služby. Nemůže-li předvésti motorové vozidlo on sám, ani svým zástupcem, nebo je-li vozidlo k jízdě nezpůsobilé, je povinen to ohlásit ihned okresnímu úřadu (magistrátu), v jehož obvodu je stanoviště motorového vozidla a ten o tom zpraví příslušný vojenský úřad (velitelství).

IV. Povolání letadel.

Podle zákona o požadování dopravních prostředků pro účely vojenské se povolávají:

1. Veškerá letadla, která dostala evidenční list. Tato letadla musí být předvedena k převzetí v domovském přístavě (letišti) nebo v přístavě, v němž právě jsou, přesně podle nařízení, obsažených v „Poučení" uvedené v evidenčním listě.

2. Veškerá letadla vojenská daná dočasně do používání civilním leteckým společnostem a korporacím. — Tato letadla budou připravena k převzetí buď v domovském přístavě nebo na přejímacím místě podle určení, které příslušný dočasný držitel letadla obdrží.

3. Zároveň s letadly se převezme pro vojenské účely veškerý letecký a provozní materiál (letecké motory, záložní motory, náhradní součástky motorů a draků, radiotelegrafní zařízení letadlová, nářadí, pohonné hmoty atd.)

Jakékoliv lety civilních dopravních podniků, leteckých korporací a soukromníků jsou zakázány.

V. Povolání plavidel.

Konečně budou povolána plavidla podle zákona o požadování dopravních prostředků pro vojenské účely, o jich odevzdání a převzetí budou vydána zvláštní nařízení.

VI. Zvláštní ustanovení.

Vyvážet válečný materiál (zbraně, střeliv, motorová vozidla, letadla, motory, surroviny a materiál výrobní, rudy železné, cínové, měděné, ledek atd.) do ciziny se zakazuje podle § 42 a 177 zákona o obraně státu a vládního nařízení 157/1936 Sb. z. a n.

Pokračování na str. 2.

MOBILISACE

okončení se strany 1

Podle § 23 zákona na ochranu republiky, resp. podle § 39 zák. o obraně státu se zakazuje uveřejňovat jakékoliv zprávy o počtu, výzbroji válečné zdatnosti, stavu nebo o pohybech vojska a opatřeních nebo událostech, jakož i o podnicích důležitých pro obranu státu a komunikačních prostředcích, které souvisejí s mobilisací s vedením války.

Povinnost k plnění osobních i věcných úkonů podle zákona o obraně státu nebo podle § 3 branného zákona se počíná dne vyhlášením mobilisace, nebylo-li tak nařízeno již dříve.

VII.

Každé opominutí povinnosti stanovených touto vyhláškou, bude potrestáno podle zákona.

Skvělý a nadšený nástup!

Nepopsatelné nadšení

Před půl jedenáctou hod. oznámil rozhlas všeobecnou mobilisaci. Již několik minut poté objevovaly se na ulicích první rukující záložníci. Lidé se hrnuli z kaváren, z divadel, z biografů a ze všech zábavních místností vůbec, také z domova vycházeli ti, kteří vyslechli tuto vážnou, ale v naší situaci radostnou zprávu. Tváře se vyjasnily, lidu se zmocnilo nepopsatelné nadšení, které však, což je nejpotěšitelnějším faktem, nezapomnělo na nejdůležitější věc:

„Bezvadnou oranisaci nástupu našich záložníků."

Bez jakéhokoliv upozorňování vyklidilo obecenstvo jízdní dráhy a jednotlivci okamžitě organisovali dopravu. Zastavovali osobní auta, do kterých okamžitě nasedali rukující záložníci a odjížděli k nádražím. Odjížděli s rozjásanými tvářemi zdravili bouřlivě obecenstvo, které jim neméně nadšeně odpovídalo. Husté špalíry lidí bez rozdílu pohlaví i stáří zdravily ve vnitřním městě jásavě plně naložená auta neméně rozjásanými branci, kteří přijížděli až z dalekých předměstí. Každý dával svoje vozidlo radostně a dobrovolně, takže vše vypadalo, jako by kouzelným proutkem dirigováno bylo vše tím nejideálnějším způsobem.

Přestože tisíce záložníků ze všech stran přijíždělo a přicházelo k nádražím, na těchto byla bezvadná organisace, nikde nedocházelo k návalům a každý věděl okamžitě sám a bez řízení, kam se postavit. Z ničeho nic objevili se na ulicích tlupy skautů, táhnoucí nádražní nákladní vozíčky, každý opatřen protiplynovou maskou, každý jako by byl již dávno vysloužilým vojákem. Nejvíce imponovalo u každého, ať už to byl statný čtyřicátník, či mladičký vojáček nebo patnáctiletý skaut či žena, nebo dívka, doprovázející svého muže či hocha, ten jedinečný, božský klid a veselá nálada.

Ve všech bufetech ve vnitřní Praze bylo rázem živo tak, jako za nejrušnějšího poledne. Ti, kteří se ještě před deseti minutami neznali, se nyní objímali a připíjeli si, sdělovali si, kam ten který rukuje a rázem se uplatnilo naše sokolské tykání. Objímal se pan ředitel s dělníkem bez kravaty, tvořily se hloučky a každý dával nepokrytě na jevo svou radost, že už konečně bude moci ukázati,

že Čech byl, jest a zůstane i nadále na všechny časy Čechem,

klidným, hrdým, neustupujícím, ale při tom vědomý si své tradice a povinnosti k národu.

Nutno zdůrazniti a vyzdvihnouti s hrdostí, že okamžitě po vyhlášení mobilisace rozhlasem narukovali záložníci, někteří doslova v několika minutách po vyhlášení. A nejenom to: Všichni narukovali v největší kázni a pořádku, s nepopsatelným nadšením, jakého jsme ještě nikdy nebyli svědky při žádné manifestaci. Napětí posledních dnů se uvolnilo, pevné rysy obličejů, stažených v bolestnou grimasu smutku ustoupilo jiskřícím zrakům, plných odhodlání a vědomí povinnosti.

Jdeme přes Staroměstské náměstí, kde dřímá svůj sen Neznámý vojín. Kolem spěchají muži, aby splnili svou povinnost pro obranu vlasti, za jejíž osvobození Neznámý vojín položil svůj život.

Jsme připraveni! Vojáky republiky budeme v případě potřeby všichni!

Jedinečný pohled byl na Václavském náměstí v okamžiku prohlášení mobilisace radiem i při vyvěšení tohoto oznámení na portálech pražských redakcí. Celé náměstí rázem změnilo tvářnost. Lidé se sbíhali před redakce a před „Národní politikou" propukli lidé v jásavé volání slávy. Někdo zanotoval naši krásnou, tklivou, ale tak hrdou a majestátní hymnu a všichni jako jeden muž se připojili. Současně všichni přítomní muži zdvihli své pravice na znamení přísahy. Byl to jedinečný, nepopsatelný okamžik. — Stavěla auta, elektriky. Lidé v nich vstávali a připojovali se ke zpěvu, bylo to prostě nevylíčitelné.

CHCETE-LI PRODATI SVÉ ZBOŽÍ, INSERT V POLEDNÍM LISTĚ JE ÚČINNÝ

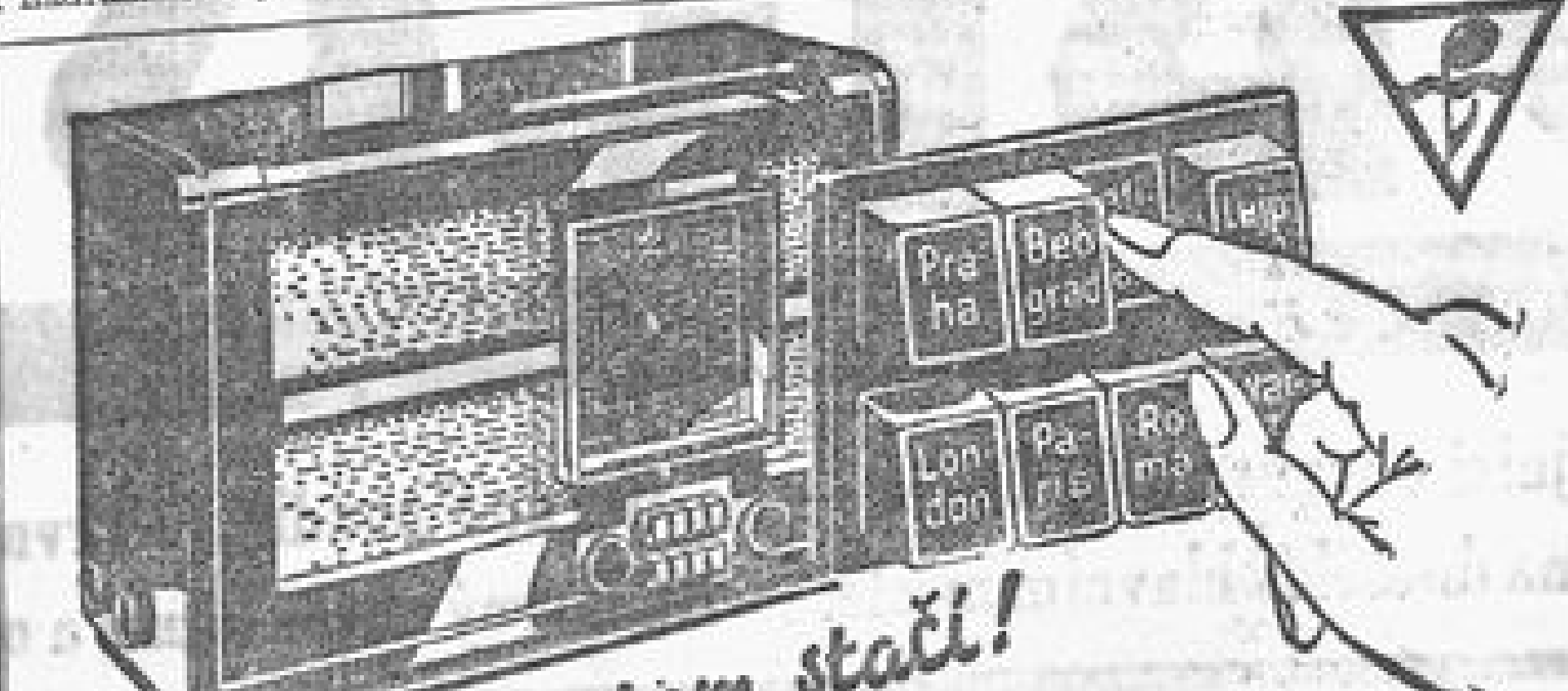

Stisknutí prstem stačí!
PRO 8 LIBOVOLNÝCH VYSILAČŮ
TLAČÍTKOVÉ LADĚNÍ
RADIO REKTRA

Ústav italské kultury

3. října znovu zahájí kursy. Inform. a zápis ve všední den v sekretariátě Praha II., Jungmannova 28, tel. 303-66, 10-12 a 16-20 h.

Hitlerovo memorandum ČSR

O sudetoněmeckém území.

Závěrečný rozhovor kancléře Hitlera s Chamberlainem trval 3 hodiny. Chamberlain se rozloučil v 1.30 hod. s kancléřem. Kancléř doprovodil svého hosta až k jeho autu před hotelem „Dreesen".

Rozhovory byly zakončeny tím, že britskému min. předsedovi bylo odevzdáno německé memorandum, obsahující definitivní stanovisko Německa k situaci v sudetském území. Britský ministerský předseda svolil, že odevzdá toto memorandum čsl. vládě.

Britský ministerský předseda vrátí se dnes letadlem do Londýna.

Záložníci a benzin

Záložníkům, kteří nastupují vojenskou službu s evidenčním vozidlem, musí benzinové pumpy vydat tolik pohonných látek, kolik jich je pro evidenční vozidlo předepsáno. Záložníci se musí bezpodmínečně u pumpy vykázat evidenčním listem vozidla.

Každé zneužití je trestné!

Masky s sebou!

Povolaní záložníci, pokud mají své vlastní plynové masky, vezmou si je s sebou k útvarům. Po vystrojení odešlou masky zpátky domů zároveň s občanským oděvem.

Komuniké s Gobesbergu

Společné oficielní komuniké, vydané po Chamberlainově rozhovoru s Hitlerem, praví, že německá vláda odevzdala britskému ministerskému předsedovi memorandum, v němž vytyčuje své stanovisko k situaci v sudetoněmeckém území. Chamberlain se uvolil odevzdat toto memorandum československé vládě. Chamberlain odlétá dnes ráno letadlem do Londýna.

Ženy — ženám

Z Brna, 23. září. — Výbor veřejných zaměstnankyň a pensistek v Brně vydal dnes k francouzským ženám toto provolání: „Občanky francouzské republiky! V osudových chvílích národa a státu obracejí se ženy československé k vám, abyste v duchu idei francouzské revoluce, v duchu humanity, svobody a demokracie promluvily do svědomí národa a jeho představitelů pro záchranu svobody a demokracie národa československého. Ve chvíli nebezpečí promluvte a zachraňte budoucnost Evropy."

Doma: oddech z nejistoty a v cizině začátek pochopení

Osudová chvíle se blíží. Na vzpupnou mluvu Berlína odpovídá evropská demokracie okamžitou mobilisací svých armád.

U nás je to projevem skálopevné vůle odraziti každý útok na naše hranice. Bez boje nepřenecháme jediný čtvereční metr své půdy.

Mobilisace neznamená ještě válku. Je to preventivní opatření k ochraně státu. Dnes přesvědčil se Berlín, že ústupnost ani těch nejmírnějších není bez konce.

Mobilisace čs. armády byla nařízena po důtklivém upozornění Paříže a Londýna, že oba státy by nemohly převzít záruku kdybychom nebyli připraveni. Proto se připravujeme. Nebylo možno už prováděti při hrozícím nebezpečí přípravy diskretně. Vláda byla nucena vyhlásiti mobilisaci oficielně.

Z Paříže hlásí se odchod vojska na německé hranice. Z Varšavy došly uspokojivé zprávy. Malá dohoda rovněž má zprávy uspokojivé.

Na vyhlášenou mobilisaci nutno se proto dívati jako na preventivní opatření k odražení každého útoku na naše hranice.

Myslíme, že je samozřejmé, aby bylo konstatováno, že vláda republiky rozhodujíc o mobilisačních opatřeních přihlížela k nutnosti zajistiti hranice státu za všech okolností. Dalším důvodem byla potřeba doplniti dosavadní kusá vojenská opatření s hlediska technického, neboť záložníci, kteří byli dosud povoláni, byli vyzbrojeni jen k lehkým cvičením.

Dále je nutno zdůrazniti, že vyhlášená mobilisační opatření nejsou namířena proti nikomu, nýbrž vyplývají pouze z obecného neklidu, který se jeví v celé střední Evropě a zvláště na našich hranicích.

V cizině, zvláště ve Francii a Velké Britanii posuzují se tato opatření československé vlády jako nutný a samozřejmý důsledek posledních událostí. Naše rozhodnutí setkává se v cizině nejen s porozuměním, nýbrž i s obecným souhlasem a s projevy přátelských sympatií.

Víme, že celá veřejnost přijme jistě tato opatření klidně a se zadostiučiněním, neboť události z poslední doby a rozličné incidenty znepokojovaly mysli veškerého občanstva, jež nyní může býti ujištěno o tom, že bezpečnost hranic i obyvatelstva našeho státu je zajištěna.

Rozumné opatření první noci

Jelikož první okamžiky noční mobilisace, hlavně ve velkých městech a zejména v Praze způsobily, že povolaným vojákům chyběla řada drobných potřeb, jako na př. potravin na cestu, knoflíky, cigarety a podobné drobnosti — učinil náš rozhlas zcela rozumné rozhodnutí. Vyzval ještě v noci majitele potravinářských obchodů, trafiky a podobné obchody, aby ihned otevřeli své obchody a vojákům vyhověli. Správně!

Poslední zprávy o situaci

Porady min. Bonneta

o situaci po Godesbergu

Paříž. (Havas.) Ministr zahraničí Bonnet radil se včera večer se svými spolupracovníky o situaci, která byla vytvořena přerušením rozhovorů v Godesbergu. Ministr Bonnet je ve stálém styku s francouzským velvyslancem v Londýně a vyslancem v Praze. Ve 22 hodin 45 minut dostavil se k ministrovi Bonnetovi britský velvyslanec.

Anglický ministr války vrátil se náhle do Londýna

Londýn. (Havas.) Ministr války Hore Belisha, jenž byl na inspekční cestě v hrabství Wiltshire a měl přenocovat v Salisbury, vrátil se včera večer letadlem do Londýna.

Hitler odmítl podepsat Chamberlainovu výzvu

Zpravodaj „Daily Mailu" Ward Price, s německé strany rovněž informovaný, zasílá zprávu, ze které lze vyčísti, že mise Chamberlaina a Hitlera nepostupuje souběžně týmž směrem. Praví, že bylo očekáváno, že výzva, kterou Chamberlain vydal sám, aby v Československu byl klid, bude vydána také jménem Hitlerovým. To se však nestalo. Chamberlain však přikládal tak velkou důležitost tomu, aby byla zachována mírová atmosféra, že se odhodlal vydati apel pouze jménem vlastním.

Francouzský ministr námořnictví odřekl účast na oslavách

Paříž. Ministr námořnictví Campinchi, který se měl účastniti tuto neděli v Boulogni vzpomínkové slavnosti na pamět obležení Toulousu, jejž hájil Napoleon v roce 1793, odřekl svou účast vzhledem k současné situaci.

Ruské loďstvo skončilo manévry

Včera se vrátily do Kronstadtu jednotky sovětského baltického válečného loďstva, které právě skončily velké námořní manévry. Cvičení se zúčastnily bitevní lodi, torpédoborce, ponorky, torpedové čluny a letectvo.

2 Slováci do vlády

Jak se dovídáme z dobře informovaných míst, bude jmenovaná vláda armádního generála Syrového rozšířena o dva další ministry Slováky. Jmenování těchto dvou ministrů má býti provedeno dnes.

Obchodní plavba na Labi a Vltavě

Československá plavební akciová společnost Labská oznamuje:

Vodní stavy v minulém týdnu (15. až 21. IX. 1938) silně poklesly. Na drážďanském vodočtu bylo zaznamenáno nejvíce +353 cm, nejméně +193 cm, v Ústí n. L. nejvýše +198 cm, nejníže +68 cm.

Provoz na obou řekách měl normální průběh, toliko podzimní mlhy působily rušivě. Příliv zboží v obou směrech ochabil. Po proudu nejvýznačnější byly náklady dříví, skleněného a kusového zboží.

Proti proudu byly podány k dopravě zásilky rud, surovin, rýže a zboží osadnického.

Potřeba lodního prostoru byla kryta. Denní sazby v uplynulém týdnu se nezměnily.

Domácí pivovary nakupují letošní chmel

Letošní domácí sklizeň chmele byla dosud předmětem zájmu zahraničních nákupců. Žatecká známkovna chmele ověřila do nynějška 3332 žoků v čisté váze 8933 centů. Z venkova vykoupeno bylo dosud na 50.000 centů. Ceny pohybují se mezi 800—1075 Kč za 50 kg. V těchto dnech počaly s nákupem ve chmelařských oblastech, zejména na Roudnicku domácí pivovary, které si tu zajistily dosud 5000 centů.

Američtí legionáři protestují

Chicagské sdružení amerických legionářů ze světové války zaslalo presidentu Francouzské republiky depeši, jejíž kopii adresovalo Sdružení bývalých československých dobrovolníků ve Francii. V této depeši protestují američtí bojovníci proti rozhodnutí, jež bylo učiněno o Československu a které jak praví zasahují přímo jeho existenci. Připomínají, aby si dohodoví vedoucí činitelé vzpomněli, že čsl. dobrovolníci od samého začátku světové války bojovali a umírali po boku kamarádů z dohodových států.

Menšiny v pohybu

Bývalý ministr ukrajinské republiky pro věci zahraniční dr. Basil Pančjko, žijící v Paříži, poslal Chamberlainovi do Godesbergu telegram, ve kterém žádá autonomii pro šest milionů Ukrajinců, žijících v Polsku. Obviňuje současné Poláky, že ukrajinskou menšinu terorisují.

A tak 24.září 1938.ráno, respektive již v noci, byla vyhlášena rozhlasem všeobecná mobilisace, která svou rychlostí a nadšením celého národa překvapila celou Evropu !

Hned na to 26. září ve Sportovním stadionu v Berlíně promluvil vůdce A.Hitler k německému národu : " Já nebo pan Beneš " ječel..." on nám 1.října musí vrátit toto území / Sudetty /!".... nechceme ani jediného Čecha ..." Pokaždé, když vyslovil Hitler jméno Beneš, volala smečka SA " Pověsit, pověsit !"

A tak došlo k Mnichovské dohodě dne 29.září 1938, kdež za účasti čtyř velmocí Francie, Anglie, Italie a Německa bylo rozhodnuto, že musíme své pohraničí postoupit Německu ! Přítomen byl též náš čs.velvyslanec, který směl být v Mnichově jenom proto, aby si počkal na výsledek !

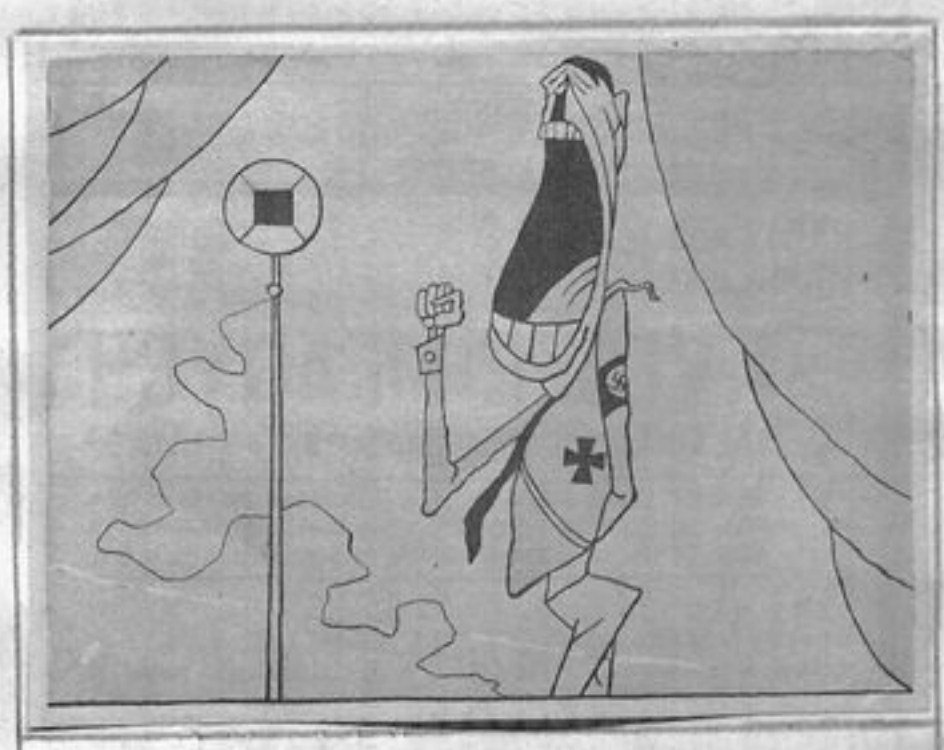

Karikatura A.Hitlera od Frant. Bidla.

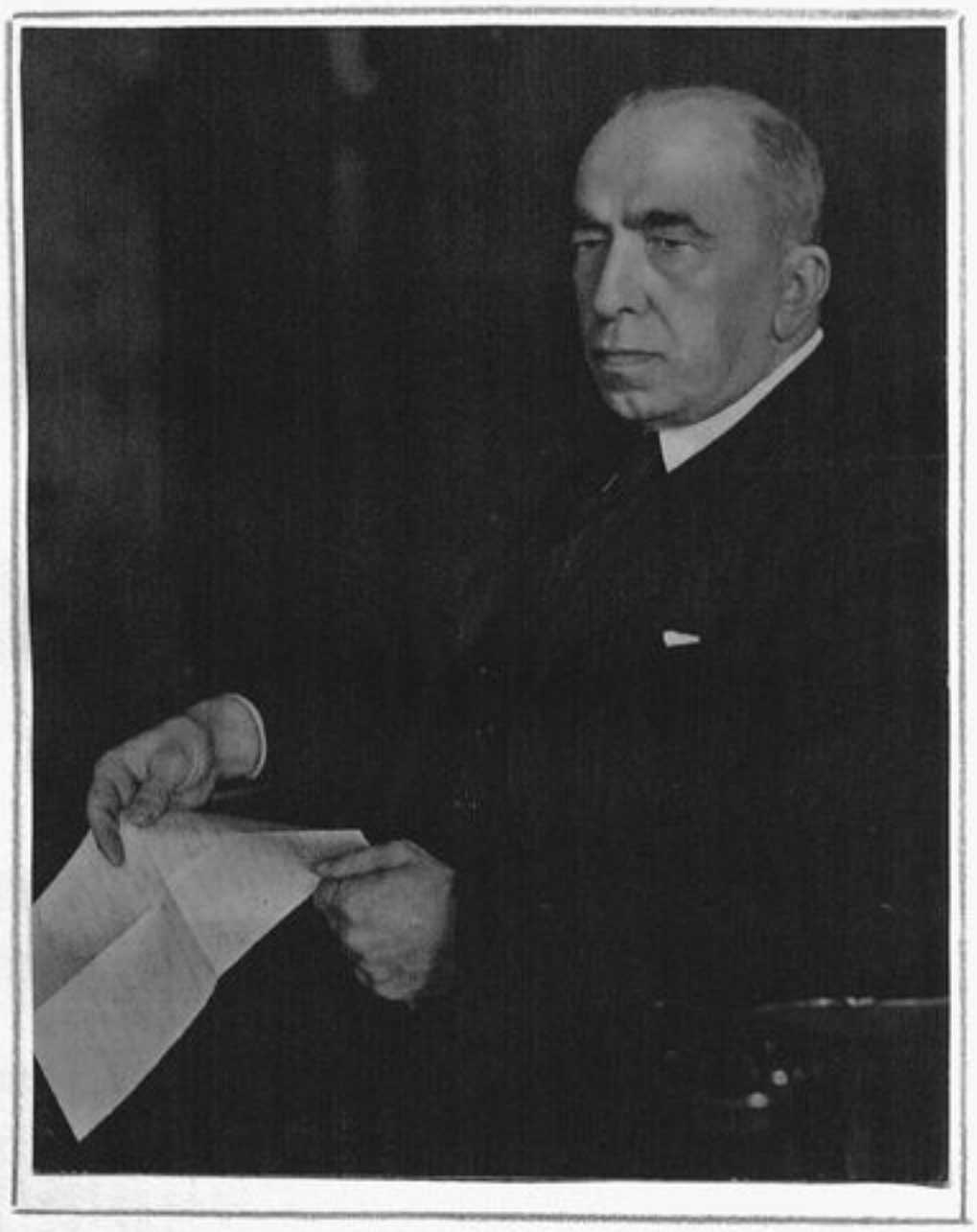

-Dr Emil Hácha-

října 1938. president Dr Eduard Beneš dobrovolně se svého úřadu odstoupil. Benešova kapitulace a zrada, kterou na národě spáchala buržoasie, byla však již zpečetěna. Dr Beneš i jiní představitelé politického dění jsou nuceni uniknout za hranice, jednak na západ a za druhé na východ do spřáteleného Sovětského svazu, aby tam v zahraničí pracovali a bojovali za naši spravedlivou věc.

Otázku Dr Beneše je třeba postavit do čela jeho poměr k Háchovi - a jeho podřízenost západním kapitalistům jež jim sloužil až do úpadu a nakonec rozhodli bez vědomí našeho národa ba i přímo bez něho samotného o samostatnosti čs. republiky. Je nutno vyzvednout tyto rozpory v táboře imperialistů jak s vlastenectvím a citem národů hazardovali, jak uměle Hitlery, Musoliny, Franky - stavěli a na druhé straně, když jim odsloužili a splnili jejich příkazy lehce zlikvidovali.

Navždy však bude zlatým písmem zapsáno v historii naších národů, že jediná Komunistická strana československá a soudruh Klement Gottvald burcovali lid do boje proti fašismu a že jedině komunisté vyjadřovali jeho vůli bránit se a nedat se !

Zástupcem presidenta Dr Eduarda Beneše stal se Dr Emil Hácha.

DRUHÉ VYDÁNÍ

telegraf

20 h. Číslo 61. Ročník 1939. Úterý 14. března

TISO PRESIDENTEM

Slovensko se prohlásilo samostatným státem

***Bratislava* 14. března. Slovenský sněm rozhodl dnes dopoledne o utvoření samostatného státu slovenského pod protektorátem Německa. — Dr. Tiso byl jmenován presidentem. — Jednání nebyl přítomen ani jeden novinář, ani zástupci diplomatického sboru. Na náměstí Svobody konala se panychida za zemřelého gardistu Kopala za účasti 5000 lidí.**

Bonnet na poradách u Daladiera

***Paříž* 13. března. Dnes v poledne navštívil ministr zahraničí Bonnet předsedu vlády Daladiera, z nímž setrval po delší dobu v rozhovoru. Jednalo se v prvé řadě o událostech v Česko-Slovensku, po nichž ministr zahraničí předsedu vlády podrobně informoval podle zpráv, došlých z Prahy, Berlína, Budapešti a Varšavy.**

Zdrželivost v Polsku k událostem

Varšava 14. března. (Exchange Telegraph.) Polské oficielní kruhy zachovávají k událostem v Česko-slovensku krajní zdrželivost. Netají se však tím, že události v Praze a Bratislavě sledují s nesmírným zájmem. Oficielní polské kruhy nepopírají jisté napětí, ale prohlašují, že celá situace je tak nejasná, že je téměř nemožno utvořit si úsudek.

Porady mezi anglickým vyslancem a ministrem Bonnetem

Paříž 14. března. (Exchange Telegraph.) Zdejší dobře informované kruhy přičítají značnou důležitost dnešním rozhovorům mezi britským velvyslancem sirem Eric, Phippsem a ministrem zahraničí Bonnetem. Celkem se však má zato, že pověsti o tom, že Chamberlain hodlá co nejdříve svolat mezinárodní konferenci, jsou předčasné a že nebyly dosud ničím potvrzeny. Poměry v Česko-Slovensku nejsou prý ani na Quai d'Orsay ani ve Whitehallu sledovány s přílišnými obavami. Očekává se, že celá věc bude vbrzku vyřízena.

Dotazy v britském sněmu

Berlín 13. března. (Exchange Telegraph) Londýn sleduje vývoj situace na Slovensku nesmírně pozorně, ač tisk zaujímá dosud to stanovisko, že jde o čistě vnitřní česko-slovenský konflikt, do něhož mocnostem nic není. Oficielní britská místa dnes prohlásila, že vláda je stále podrobně informována o situaci a je mimo to vzhledem k očekávanému vývoji ve stálém spojení s vládou francouzskou, s níž také vyměňuje názory. Ohledně otázky záruky hranic, nadhozené opět tiskem i veřejností, poukazují britská oficielní místa na to, že ministerský předseda Chamberlain oznámil v parlamentě 31. jedna při své zprávě o cestě do Londýna, že mu Mussolini sdělil, že je zásadně ochoten akceptovati myšlenku záruky česko-slovenských hranic proti nevyprovokovanému útoku. Na dotaz socialistického poslance Noela Bakera, zda může být dáno prohlášení o nynější situaci na Slovensku, odpověděl Chamberlain dnes odpoledne v dolní sněmovně: „Dne 10. března bylo Prahou oficielně oznámeno, že president Česko-slovenské republiky zprostil slovenského ministerského předsedu a ostatní členy jeho vlády úřadů s odůvodněním, že někteří členové slovenské vlády kladli nedostatečný odpor převratným snahám a že tím byly zájmy spolkového státu ohroženy. Dne 11. března byla utvořena nová slovenská vláda za předsednictví dřívějšího slovenského zástupce u ústřední vlády Sidora.

K pobytu dr. Tisa v Berlíně

Berlín 14. března. (United Press) Dnes ráno ve 2.20 hod. vrátil se dr. Tiso a dr. Ďurčanský do svého hotelu v Berlíně. Jejich konference s Ribbentropem v zahraničním úřadě trvala přes pět hodin. Ve 3 hodiny odjeli slovenští ministři na letiště v Tempelhofu. V Berlíně prudce sněžilo.

Dnes se rozhoduje o Madridu

Ctk — Burgos 14. března (Reuter). Všechny silnice, vedoucí k Madridu, byly dnes plně obsazeny oddíly nacionalistického vojska, které pochoduje k posicím na jednotlivých frontách okolo hlavního španělského města. Generalisimus Franco pokračuje v metodických přípravách pro svoji ofensivu. Celková situace jest dobře osvětlena slovy, která použil jeden vyšší nacionalistický důstojník při rozmluvě s Reuterovým zpravodajem: »Plody vítězství jsou beze sporu už zralé, avšak nespadnou nám do klína, dokud nezatřeseme stromem.«

Nová slovenská vláda ustavena

Bratislava 14. března. Ve 13.30 hod. ujal se slova Šaňo Mach ve významném projevu, v němž pravil po úvodních slovech: Zvěstuji slovenskému národu zprávu, že slovenský sněm v duchu snažení Andreje Hlinky rozhodl se vyhlásiti slovenskou národní samostatnost. Provedli jsme tento historický převrat bez nejmenšího krveprolití. Dokumentovali jsme tím, že jsme národem vyspělým. Po dalších úvodních slovech oznámil v závěru řeči tuto vládu samostatného slovenského státu:

min. předseda a president Slovenské krajiny dr. Tiso,
jeho zástupce Tuka,
min. vnitra Sidor,
min. zahraničí Durčanský,
min. vojenství Čaploš,
min. školství Sivák,
min. propagandy red. Šaňo Mach,
min. hospodářství Medřický.
min. dopravy Stano,
min. spravedlnosti Fritz,

Tiso byl 1 a půl hodiny u kancléře Hitlera

Berlín 14. března, (Exchange Telegraph.) Rozhovor mezi říšským kancléřem Hitlerem a dr. Tiso trval půl druhé hodiny. Poté se odebral Tiso opět do svého hotelu

Mussolini svolává ministerskou radu

Londýn 14. března. (CER.) »Daily Telegraph« oznamuje z Říma, že dnes se sejde ministerská rada. Na programu jsou administrativní otázky. Dosud není známo, zda budou projednávány též jiné otázky.

Třicet milionů na nové komunikace

Praha 14. března. Pražská obec bude letos investovat třicet milionů K do nových komunikací. Z toho připadá 20 milionů na nové dlažby a silnice, dva a půl milionu na povrchové úpravy „thermohadamy" a tři a půl milionu na komunikaci k Ďáblickému hřbitovu. Na dlažbu v průtahu Jiráskova mostu na Smíchově bude věnováno 500 tisíc K. Rozšíření silnice Jinonice—Radlice bude stát 200 tisíc. Zbytek do třiceti milionů bude věnován na vydláždění třídy krále Jiřího a Bulharské ulice ve Vršovicích a pak na úpravu okolí kaple sv. Rocha. Kromě této investiční položky pamatuje řádný rozpočet na komunikace dalšími 28 miliony. Sto osob za mzdu 1,200.000 K bude se starat o udržování dlažeb. Dehtování, olejování a zalévání mezer mezi dlažebními kostkami bude stát 700.000 K. Zvláštní položka je vyhrazena udržování pražských mostů a nábřeží, ve výši 180 tisíc K. Z nových mostů počítá se letos se započetím nového mostu Štefánikova, který má nahradit starou a již nevyhovující konstrukci železnou. Řádný rozpočet komunikační, který byl včera schválen správní komisí, je proti loňskému roku o sedm milionů vyšší a znamená další úpravu pražských ulic.

Angličan hledá na ostrově zakopaný poklad

Londýn 14. března. (CER) Londýňan Victor Durmot zakoupil si v antikvariátu na Caledonian Market za 2½ pence starou knihu, od níž si slibuje, že mu pomůže vyhledati t. zv. limský poklad, který byl v r. 1821 jistým anglickým kapitánem ukryt na neznámém místě. Z knihy totiž vypadla stará mapa, která, jak znalci British Museum zjistili, zakreslovala přesně Kokosové ostrovy. Mapa je stará asi 100 let. Durmot našel dále, že anglický kapitán Thompson v r. 1821 zmíněný poklad zakopal na Kokosových ostrovech. Místo je vyznačeno na mapě. Dále se podařilo Durmotovi objeviti životopis kapitána Thompsona. V této zprávě se praví, že Thompson zemřel v jisté londýnské nemocnici. Před smrtí však zakreslil polohu pokladu v mapě ostrovů. Mapa však nebyla nikdy nalezena. Nyní Durmot věří, že má v rukou skutečné Thompsonovu mapu a chce podniknouti cestu ke Kokosovým ostrovům, aby se pokusil o vyzvednutí pokladu. Durmot věnoval na výzbroj výpravy celé své úspory, asi 80.000 K. Dva staří Durmotovi přátelé, jistý přírodovědec a 55letý preparátor se rozhodli, že budou Durmota doprovázeti. Durmot vzdal se svého poměrně dobře placeného místa v Londýně, poněvadž doufá jistě, že se mu podaří najíti vzácný poklad.

Primáš **DANI OLAH** denně Limbašská vinárna PRAHA I., JAKUBSKÁ 5.

Zkouší se nové dopravní letadlo

New York 14. března. (Havas) Velké letadlo „Yankee Clipper", určené pro zaoceánské lety, přibylo do New Yorku, kde vykoná několik zkušebních letů.

Rozený jasnovidec - grafolog
vidí Váš celý život. Obraťte se s důvěrou na mne v nejtěžších záležitostech životních. Honorář libovolný, aby mne mohl každý navštíviti. Taupe, Praha II., Žitná 4 A.

Kráva zavinila srážku pařížského rychlíku

Čtk. Paříž 14. března. (DNB) K železničnímu neštěstí, k němuž došlo na nákladním nádraží v Chateauroux, se oznamuje. Kráva, která se zatoulala na železniční koleje, způsobila, že vykolejilo několik vagonů nákladního vlaku právě ve chvíli, kdy na sousední trati projížděl v plné rychlosti rychlík Paříž—Toulouse. Jeho náraz na vyšinuté vozy nákladního vlaku byl velmi prudký. Lokomotiva a oba poštovní vozy vyjely z kolejí, jeden osobní vůz byl vržen na nákladní vozy, které ležely v cestě, a úplně rozbit, právě tak jako vagon následující, který narazil na tuto hromadu trosek. Kolem 2. hodiny noční byli z trosek vyproštěni první mrtví a ranění. Někteří ze raněných, kteří utrpěli rány na hlavě, musili býti hned v noci operováni. Stav několika z nich je téměř beznadějný. Až dosud v troskách bylo nalezeno 12 mrtvých a asi 30 raněných.

Již dnes můžete poobědvati v
TERASOVÉ RESTAURACI
»MÁNES«
na výsluní. Denní oblíbené odpol. čaje 1631 se letos nejvíce návštěvě od 17. hod. do 20. hod.
Poledni a večerní menu.
K 10.50 (3 chody) a K 15.— (5 chodů).

Franco připravuje ofensivu na Madrid

Paříž 14. března. Podle zpráv z Burgosu bude dnes rozhodnuto o tom, zda Franco zahájí ofensivu proti Madridu či nikoliv. V burgoských kruzích se prohlašuje, že vítězství Miajovo nad komunisty zanechává nacionalistickou vládu plně chladnou, protože jak komunisté, tak i stoupenci madridské junty jsou nepřáteli národního Španělska. To by nasvědčovalo tomu, že generál Franco přece zahájí proti Madridu ofensivu. Na druhé straně však neutuchají hlasy, které ve vítězství Miajově nad komunisty vidí vlastně konec španělské války a jež dovozují, že bude pokračováno v jednáních s Miajou a Casadou o mír, která již ostatně byla v plynulém týdnu zahájena. Vojenské kruhy pak počítají s tím, že republikánská fronta u Madridu se zhroutí a že Madrid padne nacionalistům do rukou bez vyjednávání a bez boje. — Z Madridu samotného hlásí „D'Journal", že včera byla zahájena doprava potravin do vyhladovělého města a že na sta nákladních automobilů se zásobami přijelo z venkova. Zajímavé je, že mnohé z těchto potravinových transportů jely po silnicích, kontrolovaných nacionalistickou armádou, která je nechala beze všeho projet. Podle toho se soudí, že uzavření míru je blízké.

Byrd na novou výpravu

Ohromná ložiska uhlí u jižního pólu

Miami (Florida) 14. března. (Reuter.) Americký výzkumný cestovatel admirál Byrd prohlásil v copyrightovém interviewu s redaktorem „New York Daily News", že připravuje další antarktickou výpravu pro nejbližší dobu. Podle jeho předpokladů bude moci prohlásiti více než 1 milion čtv. mil území za součást Spojených států. výpravě chci se podívati, co je na Byrd pravil: „Na této své nové druhé straně jižního pólu a očekávám, že se mi podaří vztyčiti severoamerickou vlajku nad asi 1 milionem čtv. mil území a — což je ještě důležitější pro národ Spojených států — vím, že jsou tam celá pohoří s ohromnými zásobami kamenného uhlí, která mají dostatečné množství tohoto důležitého paliva, že stačí pro potřeby celého světa na značnou dobu."

Odměnu 200 K obdrží.
kdo nalezl neb upozorní, kdo přechovává foxteriéra (fenku 9 měs. st.), černobílou, hlava hnědá. M. Juklová, Nusle II., Hvězdova ulice 1259. 8823

Městská divadla uspořádají letos májový cyklus

Městské divadlo na Vinohradech uspořádá letos v květnu v rámci »Jarních pražských slavností« cyklus her, v nichž kromě úspěšných her letošní sezony hodlá uvést tři premiéry: Kolárovu barokní hru »Mravenci«, Shakespearův »Sen noci svatojanské« a Schillerovy »Loupežníky«. Mezi tyto premiéry bude zařaděn »Jarní večer«, složený z recitačních, dramatických a hudebních děl probuzenecké literatury.

VELKÉ SNĚHOVÉ BOUŘE V REPUBLICE

Jičín 14. března. (lá) V severních Čechách téměř celou noc sněží. V Jičíně a okolí napadlo na 20 cm nového sněhu při teplotě, pohybující se kolem 0 stupně. U Lomnice nad Popelkou na známém vrchu „Táboře" je dnes dopoledne přes 30 cm sněhu při minus 3 stupních C. Sníh je k lyžování výborný. V chatě na „Táboře" jsou k disposici volné pokoje. Také na Novopacku napadla vrstva sypkého sněhu kolem 25 cm při teplotě 0 st., na Jilemnicku, kde ještě v neděli bylo 10 cm sněhu a lyžovat se dalo jen omezeně, napadlo během noci a dnešního dopoledne 20 cm nového sněhu, takže sněhová vrstva dosahuje již přes 30 cm. Nejvíce sněhu je však opět na Vysocku, kde v neděli jej bylo již na půl metru. Přes noc napadlo nových 25 cm, takže sněhová vrstva činí již ¾ metru, někde i více. Dopoledne stále ještě hustě sněží a teplota klesla na minus 4 stupně C. Na komunikacích u Vysokého pracuje na 50 lidí na odstraňování sněhových spoust, neboť jinak by bylo Vysoké odříznuto od světa. V činnosti je i sněhový pluh. Ve Vysokém je řada volných lůžek pro návštěvníky. V neděli bude se konat ve Vysokém dokončení přeborů lyžařských mistrovství republiky, která tam budou přeložena z Nového Města na Moravě. Pojede se závod na 50 km. Na všech uvedených místech je zataženo a během dopoledne hustě sněží. Teplota je nejméně na 0 stupni C. Sníh je sypký a k lyžování výborný. Závady v dopravě nebyly odnikud hlášeny, pouze autobusy hlásí nepatrná zpoždění.

Do Tokajského sklepa,
večer každý spěchá -
pak do hnízda kosího,
až do rána bílého.
Národní třída 40. Palác Riunione.
Hudba - tanec - nálada
ZVLÁŠTNOST:
Půlnoční polévky, žebra a guláše.

Tanec v záplavě růží v
V „SRDÍČKU"
v Hybernské ulici.
Denně od 8 do 3 hod. ráno. - Skvělý atrakční program. - Velkolepá výzdoba. - Veselá a dobrá společnost. - Lidové ceny. 8365

B39 VINÁRNA
PRAHA II., NEKÁZANKA 5

ODBORNÍ LÉKAŘI
Odb. lékař nem. pohlavních, kožních a kosmetiky **Dr. NEUMANN,** Ord. celý den Telefon 417-38. Praha II., Na Zderaze 34 (1. dům od Karlova nám.). 194
POHLAVNÍ NEMOC. dr. LINHART, [illegible] 34, vedle Fénixu, u Václ. nám., ord. 8 hod. ráno do 7 hod. več., i v neděli dopol. oddělě čekárny. 4689
Odb. lékař chorob kož., pohlav. a kosmetiky **Dr. Janda** I., Příkopy 35 | Celetná 38 (pasáž). ord. [illegible] Telefon 231-18. 1994
Dr. SLOUK, ord. [illegible] kožní, II Vodičkova 7. pohlavní.
Odb. lékař nem. pohlavních kožních a kosmetiky **Dr. J. TILL,** [illegible] Telef. 447-07. Praha II., Riegrovo nábřeží [illegible] u Národního divadla. 1364
JAROSLAV **Dr. POHL** em. as. pod. [illegible] Chor. kožní, pohlavní, [illegible] Spálená 19. [illegible] Telef. 458-23. 4314

Náboženství uplatňované v praktickém životě:

Snídaně, oběd a večeře za K 6.50

Praha 14. března. -G- V hlavním městě republiky je usídlena Armáda spásy ve třech budovách. Na Vinohradech v Londýnské ulici je hlavní národní velitelství, v Praze I., v ulici Karoliny Světlé, je Domovina pro muže a v Krči, v zámečku za pivovarem, je Domovina pro dívky. Z Domoviny z ulice Karoliny Světlé je Armáda spásy nejvíce známa, neboť odtud vychází denně večer sbor do pražských ulic, aby pomocí hudby shromáždil kolem sebe obecenstvo a konal své misionářské poslání. Hlavní funkce Domoviny však záleží v poskytování pomoci potřebným, ocitnuvším se v bídě a bez prostředků.

V loňském roce bylo 3623 osobám poskytnuto šatstvo, uhlí, brambory, mouka,

V současné době se v Domovině stravuje 230 osob z připojeného území, z nichž část v Domovině také nocuje. Od začátku října až do konce minulého měsíce bylo všem vystěhovalcům darováno v jídle, noclehu a šatstvu přes 200.000 K. Nocleh, to je povinné vykoupání pod teplou sprchou a lůžko s čistým prádlem ve společném pokoji stojí K 5.—, sedmá noc je zadarmo. To znamená 30 K týdně.

Lidé úplně bez prostředků dostanou nocleh zdarma. Lůžek je tu 196. Mimo to se v Domovině vyvařuje.

Jídlo za stejnou cenu si může koupit každý, i kdo v Domovině nespí. Bílá káva stojí 50 haléřů

vané povidly 1 K. Za 6.50 denně tedy lze tady snídat, obědvat a večeřet. Pochopitelně, že velká část obědů přijde na stůl zadarmo, těm, kteří nemají, z čeho by platili. Tak v minulém roce bylo nemajetným dáno zdarma 6873 noclehů a 6114 obědů. O Štědrém dnu měla Armáda spásy svůj sál do posledního kousku nabit: Bylo tu 557 osob, kterým kromě dárků, sestávajících z šatstva, byla vystrojena hostina, na níž dostal každý porci husy a knedlíky se zelím, zákusky a kakao. K tomu všemu ještě vyhrávala dechová hudba Armády spásy.

Přístup do nocleháren je povolen od 5 hodin večer po celou noc. Od půl 8. ráno je

Při tom však se Armáda spásy nevyhýbá ustanovením o hotelových živnostech a platí všecky daně, jako každý normální hotel, tedy i daň z každého lůžka. Kromě sociálních institucí opatřuje velký počet nocležníků v neposlední řadě Armádě spásy také policie, která jí posílá lidi přistižené při razziích při spánku v nádražích, v sadech, v cihelnách a v pískovnách. Tak slouží Domovina pro muže na Starém městě na všechny strany a jak jí síly stačí; prostředky si opatřuje nočními sbírkami po hostincích, sbírkami, konaných při pouličních shromážděních, vybíráním nocležného, a příspěvky od obce a státu. Ale to je jen malá pomoc k zdolání nesmírné bídy, co je

Večerník
NÁRODNÍ LISTY

Číslo 74. Ročník 79.
V PRAZE
ve středu 15. března 1939.
III. vydání.

30 HAL.

Praha byla před polednem obsazena.

Zásobování je zajištěno!

Mnohé vrstvy pražského obyvatelstva, poplašené posledními událostmi a obsazováním českého území, projevily určitou desorientaci. Projevuje se to v tom, že mnozí začali bezhlavě nakupovati zboží a potraviny. Toho není zapotřebí. Jak potravin, tak i zboží jest u nás dosti. Zásobování jest v pořádku a není nutno míti obavu, že by snad nastaly nějaké potíže. Každý se sám může přesvědčiti, jak rychle postupuje obsazování českého území. Právě tato rychlost dokazuje, že nedojde k žádným poruchám komunikačním, potraviny se budou dovážeti tak, jako dříve a tak nikdo se nemusí obávati, že by nemohl nakoupiti to, co potřebuje. Zastavte proto hromadné nákupy, je to zbytečné vyhazování peněz. Apelujeme na všechny poctivé obchodníky, aby se nenechali strhnouti snahou po rychlém výdělku a přijdou-li k nim poplašenci, kteří budou žádati enormní množství zboží, aby jim zřetelně vysvětlili.

Nástup.

Berlín, 15. března. Německá tisková kancelář hlásí:

Oddíly německého vojska pod velením generála pěchoty Blaskowitze a generála pěchoty Lista překročily ráno německo-českou hranici a postupují k cílům, vytčeným pro tento den v Čechách a na Moravě. Již včera večer obsadily jednotky vojska a osobní standarty Adolfa Hitlera Moravskou Ostravu a Vítkovice. Současně přeletěly německo-českou hranici flotily německého letectva pod velením generála Kesselringa a Sperrleho a generála-poručíka Löhra.

Pozor!

Německé vojsko jede vpravo.

Žádáme obyvatele v Praze a zejména majitele aut, motor. vozidel a povozů, aby si uvědomili, že říšskoněmecké vojsko postupuje po pravé straně jízdní dráhy a ulic. Vyzýváme majitele aut, povozů a pěší, aby dbali této změny a počínali si s opatrností co největší.

Každý za svou prací.

Ústřední svaz čsl. průmyslníků žádá průmyslové závody, aby nerušený provoz podniků byl zachován a práce nebyla přerušována a omezována. Každý ať jde za svou prací, která jest naším hlavním úkolem.

Rychlý postup německého vojska.

Praha 10.30. — Nástup německé říšské obrany na území země České a Moravskoslezské postupuje velmi rychle.

Brno bylo již před několika hodinami obsazeno a první říšské oddíly jsou již v Praze.

Při dosavadním tempu bude obsazování českého území rychle dokončeno.

Jest svrchovaným zájmem národním, aby při tom nedošlo k žádným incidentům, výtržnostem, nebo rušivým příhodám. To znamená, že si každý jednotlivec musí zachovati střízlivou mysl, musí se věnovati své každodenní práci a rozvážiti nejen každý krok, ale také každé slovo. Neboť někdy i slovo může způsobiti mnoho běd a neštěstí.

Toho buďme si vědomi a buďme si vědomi také toho, že jsme všichni navzájem spjati odpovědností, jeden za druhého.

Dnes tvoříme opravdu nedílné národní souručenství a proto budiž každý krok jednotlivcův posuzován s hlediska zájmu celku. Chápeme, že události posledních dnů a hodin bolely mnohého z vás. Buďte muži!

Povinností mužů je ztlumiti a překonati lítost a bol. Jejich povinností je myslet na budoucnost národa, neohrožovati jeho existenci a se statečným klidem přijímati nevyhnutelné rozhodnutí osudu.

Hitlerův rozkaz.

Berlín 15. března. — V den pochodu německých oddílů do Čech a Moravy vydal Vůdce tento rozkaz německé armádě:

„Česko-Slovensko se nalézá v rozkladu, v Čechách a na Moravě panuje nesnesitelný teror proti našim německým druhům. Počínajíc 15. březnem 1939 budou proto postupovati jednotky německé armády a německého letectva do českého státního území, aby zde zajistily životy a majetek všech obyvatel země bez rozdílu. Očekávám ode všech německých vojínů, že nebude se považovati za nepřítele obyvatel obsazovaného území, nýbrž pouze za nositele vůle německé říšské vlády, zajistiti na tomto území snesitelný pořádek. Kde by pochodu byl kladen odpor, bude okamžitě všemi prostředky zlomen. Buďte si ostatně vědomi, že vstupujete na českou půdu jako zástupci Velkého Německa. Vůdce a nejvyšší velitel branné moci

Adolf Hitler."

Pražská vláda dala rozkaz, aby postupu německých oddílů nebyl kladen žádný odpor a aby jejich nařízení bylo v každém případě uposlechnuto.

Projev k německému lidu.

Čtk. — Berlín, 15. března. Německá tisková kancelář oznamuje:

Vůdce vydal toto provolání:

„Německému lidu!

Před několika měsíci bylo Německo nuceno vzíti v ochranu své soukmenovce, žijící v uzavřených skupinách, proti nesnesitelnému teroristickému režimu Česko-Slovenska a v posledních nedělích se objevily zvýšenou měrou stejné případy. Takové případy musí vésti do nesnesitelných poměrů v prostoru, kde žije společně několik národností. Odpovědí na obnovené útoky proti svobodě a životu jednotlivých národních skupin bylo, že se tyto skupiny nyní odtrhly od Prahy. Tím přestalo existovati Česko-Slovensko.

Od neděle vznikly na četných místech pusté výtržnosti, jimž však nyní znovu padli za oběť četní Němci. Každou hodinu se množí volání o pomoc postižených a pronásledovaných. Z bohatých německých jazykových ostrovů, které byly, dík velkomyslnosti Německa, ponechány minulý podzim v Česko-Slovensku, počal opět směřovati do říše proud uprchlíků, připravený o svůj majetek. Další trvání tohoto stavu musilo by vésti k porušení všeho pořádku na území, kde má Německo své životní zájmy, na území, které dokonce po tisíce let patřilo k Německé říši.

Abych nyní konečně odstranil toto ohrožování míru a vytvořil předpoklady pro nutný nový řád v tomto životním prostoru, rozhodl jsem se poslati, počínajíc dneškem, do Čech a na Moravu německé vojsko.

Odzbrojí teroristické tlupy i české branné oddíly, které je kryjí, vezmou v ochranu život všech ohrožených a zajistí tím základ nového podstatného řešení, které bude právo smyslu tisícileté historie i praktickým nezbytnostem německého a českého národa."

Výsledek jednání s kancléřem Hitlerem.

Německá zpravodajská kancelář sděluje:

President českého státu dr. Hácha se dostavil v 1 hod. 10 min. v doprovodu českého ministra zahraničí dr. Chvalkovského k poradě s Vůdcem v říšském kancléřství. Na čestném nádvoří vykonal president českého státu přehlídku čestné setniny oddílů SS., při čemž hudba hrála čestný pochod.

Vůdce přijal presidenta českého státu dr. Háchu ve své pracovně. Při rozmluvě byli přítomni s německé strany pruský ministerský předseda generál polní maršálek Goering, který na přání Vůdcovo přerušil svou dovolenou v Italii a přijel do Berlína v 18 hodin. Rozpravy se zúčastnil i říšský ministr zahraničí šl. Ribbentrop.

Po rozpravě, která trvala hodinu a tři čtvrti, odebrali se president českého státu dr. Hácha a ministr zahraničí dr. Chvalkovský k poradám, jakož i k jednotlivým rozhovorům s maršálem Goeringem a říšským ministrem zahraničí šl. Ribbentropem. Po znohuzahájení porad s Vůdcem ve 3 hod. 55 min. ráno byla podepsána následující dohoda:

Vůdce přijal dnes českého presidenta Dr. Háchu a ministra zahraničí Dr. Chvalkovského na jejich přání v Berlíně v přítomnosti říšského ministra zahraničí šl. Ribbentropa. Při schůzce se jednalo otevřeně o vážné situaci, která nastala na dosavadním česko-slovenském státním území následkem událostí posledních týdnů. Na obou stranách se došlo souhlasně k přesvědčení, že cílem všech námah musí býti zajištění klidu, pořádku a míru v této části střední Evropy.

President českého státu prohlásil, že klade osud českého národa a České země s plnou důvěrou do rukou Vůdce Německé říše.

Vůdce přijal toto prohlášení a rozhodl se, že přijímá český národ pod ochranu Německé říše a že mu zaručí autonomní vývoj národního života a jeho vlastní svébytnost.

Berlín, 15. března 1939.

Adolf Hitler.
Von Ribbentrop.

Dr. Hácha.
Dr. Chvalkovský.

Německé vojsko na Ostravsku

Moravská Ostrava. Německé vojsko obsadilo včera mezi 18.30 a 20.20 hod. Mor. Ostravu. Motorisované oddíly vjížděly do Ostravy dvěma proudy po silnici od Petřkovic a po silnici od Koblova.

Postupně obsazeny byly banky, policejní ředitelství a nádraží.

Později byly obsazeny Vítkovice a Místek a Frýdek. České obyvatelstvo zachovalo všude klid.

Na ulicích Ostravy byly ještě v noci vylepeny německo-české vyhlášky, podepsané slovy: Vrchní velitel německého vojska. Sděluje se v nich, že se žádá naprostá poslušnost. Zavírací hodina v hostincích se udává na 20 hodin. Od 21 hodin do 6 hodin ráno nesmí nikdo opustit dům. Všechny zbraně mají býti odevzdány, jinak se hrozí velmi těžkými tresty.

První náměstek ostravského starosty přečetl na přání velitelství něm. armády do rozhlasu projev.

Postup německého vojska.

Od posledních hranic daly se německé kolony na pochod do vnitra zemí českých a postupně obsazují jednotlivá města.

Během dneška bude obsazena také Praha.

PVV. se konají nerušeně dále.

Prudký spád událostí, kterých jsme svědky od včerejšího večera, probíhá díky uvědomělosti českého lidu zcela klidně. Panuje sice všude pochopitelné vzrušení, ale všichni stojí na svých místech a konají své povinnosti.

Též jarní vzorkové veletrhy pokračují nerušeně dále. Všichni vystavovatelé jsou na svých místech, pokračuje se v nákupech a všude ve výstavních prostorách vládne naprostý klid.

Odvody odloženy.

Odvody byly odloženy, odvodní komise se mají vrátit ke svým tělesům.

Nováčkové nechť se již k odvodům nehlásí.

Pod ochranou německé říše

Zaručení autonomního vývoje národního života a jeho vlastní svébytnosti.
Německé vojsko obsazuje země české.

President dr. Hácha u říšského kancléře.

Příjezd do Berlína.

Berlín, 15. března.

Německá zpravodajská kancelář vydala toto komuniké:

President českého státu dr. Hácha přijel v úterý večer asi ve 1.30 hodin zvláštním vlakem do Berlína v doprovodu ministra zahraničí dr. Chvalkovského.

V zastoupení říšského kancléře ujal se na Anhaltské nádraží uvítání presidenta dr. Háchy státní ministr a šéf presidiální kanceláře Meissner a v zastoupení říšského ministra zahraničí Ribbentropa státní tajemník Weissäcker a šéfem protokolu vyslancem Dörnbergem.

President dr. Hácha se odebral s ministrem zahraničí dr. Chvalkovským z Anhaltského nádraží do hotelu Adlon.

V hotelu Adlon.

Při svém příjezdu v Berlíně byl president dr. Hácha uvítán slavnostně se všemi poctami. Z nádraží odjel pan president se svým průvodem do hotelu „Adlon", kde jest ubytován.

Poté ministr zahraničních věcí dr. Chvalkovský vykonal návštěvu u říšského ministra zahraničních věcí šl. Ribbentropa, která trvala asi 1 hodinu.

Šl. Ribbentrop pak navštívil v průvodu šéfa protokolu šl. Dörnberga presidenta republiky dr. Háchu v salonech hotelu Adlon.

V 1 hod. 15 min. v průvodu ministra zahraničních věcí dr. Chvalkovského a šl. Dörnberga odjel president republiky dr. Hácha k návštěvě říšského kancléře Hitlera.

Před hotelem Adlon stojí čestná stráž a rovněž květinová výzdoba, aranžovaná u příležitosti české návštěvy, svědčí o vážnosti, s jakou se příjezd českých zástupců v Berlíně posuzuje.

U říšského kancléře.

Čtk. — Berlín, 15. března. V berlínských dobře zpravených místech se prosluhá, že president dr. Hácha a ministr zahraničních věcí dr. Chvalkovský se dostavili v doprovodu říšského ministra zahraničí v 1 hod. 10 min. do nové budovy říšského kancléřství.

Na čestném nádvoří nastoupila setnina s hudbou, která při příchodu presidenta zahrála čestný pochod.

President dr. Hácha vykonal s říšským ministrem zahraničí a šéfem protokolu přehlídku čestné setniny.

U vchodu do vstupní haly byli pražští hosté uvítáni šéfem presidiální kanceláře, státním tajemníkem Meissnerem a pobočníkem říšského kancléře vrchním velitelem oddílů SA. Brücknerem, načež se odebrali přes mosaikový sál a kopulovou síň, mramorovou galerii a přijímací sál do pracovny říšského kancléře, kde byly zahájeny porady.

Jak se proslýchá, byli přítomni v pracovně říšského kancléře krom říšského kancléře samého, presidenta dr. Háchy a ministra dr. Chvalkovského i generál polní maršálek Goering, říš. min. zahraničních věcí šl. Ribbentrop a státní tajemník Meissner.

Obsazování úřadů v Praze.

Od časných hodin ranních došlo k postupnému obsazování hlavních úřadů německými úředníky. Vedle ministerstva národní obrany obsazena byla hlav. pošta a policejní ředitelství.

Zbytečné obavy o zásobování.

Dnes ráno byl v obchodech potravinářských velký nával kupujících. Činěny jsou zase, podobně jako tomu bylo na podzim, velké nákupy. Zbytečně, právě, jako před několika měsíci! Z kruhů odborných jsme upozorňováni, že tyto překotné nákupy jsou naprosto zbytečné, neboť o náležitý dovoz a rozdělení potravin na detailisty je bezpečně postaráno.

Apelujeme proto na rozvážné obecenstvo, aby se nedalo strhnouti k překotnému nakupování, jež pak obyčejně vede ke kažení se potravin a tedy ke ztrátám naprosto zbytečným.

Dnešní noc.

Napětí uvolněním Slovenska nepovolilo. Všude se těžko dýchalo. I ta Praha, která dovedla se vždy přenésti přes těžkosti dne, tentokráte se nemohla vzpamatovat. Různé pověsti šly městem. Tvořily se hloučky. Od ucha k uchu zněly prapodivné zvěsti. Sem tam nabyly konkretnějších forem, aby zase za chvíli byly zviklány. Tak divně zněl rozhlas. Různým způsobem vykládali si lidé titulky denního tisku. V tiskárnách čekalo se dlouho do noci, všude napětí. Jako by se čekala nějaká strašlivá zpráva, která ten v podvědomí se ozývala. Tisíce a tisíce lidí nespalo. Nemohli se dočkati rána. Přijímače byly otevřeny a pak po páté hodině ranní ozval se známý signál českého rozhlasu. Jak úderem kladiva působila zvěst hlavního štábu určená velitelům všech skupin připravit k odevzdávání... Bylo to horší, než kdo si mohl myslet. Na noc ze 14. na 15. března nemůže nikdo z nás zapomenout. Sotva se rozbřesklo ráno, když poprašek sněhový ležel na pražských ulicích, vybíhali lidé z domů. A přece i tyto nejhroznější okamžiky které může prožívat národ, který nikdy nikomu neubližil a který chce žíti ve svém a po svém, který chce zachovat mateřskou řeč generacím budoucím, zachoval se tak, jako se zachovává každý, kdo není si vědom viny. Přijal ránu osudu za viny nespáchané. Věřte, že dnešní ráno vryje se hluboko v paměť každému, kdo je uvědomělým národovcem.

Josef Jošt.

Dnešní doba vyžaduje kamarádství.

Snad nikdy v životě není tak třeba kamarádství, onoho pravého kamarádství, jak prožívali ho vojáci světové války, ať patřili ke kterékoliv národnosti jako dnes. Byl to ušlechtilý poznatek lidí, které osud svedl, aniž by tušili, že mohou se někdy sejíti. Dovedlo zachrániti druhý před smrtí. Dovedlo zachrániti i cizí krev, poněvadž vojenské kamarádství znamená i sebeobětování se za druhého a právě tento poznatek světové války, který mají v sobě všichni ti, kdož prodělali kalvárii v zápolení na bojištích celého světa, může v dnešní těžké době pomoci nám všem. Je zapotřebí, abychom z dnešní rány Osudu čerpali poučení, abychom si byli vědomi, že jsme všichni bratry a sestrami v tom ušlechtilém slova smyslu. Buďme k sobě vlídnější, buďme lepší než jsme byli. Lépe se nám ponesou kříže, které Osud nám připravil. Vezměme si příklad z bojovníků světové války i z vojáků, kteří loňského roku byli ochotni položiti životy za svobodu vlasti. Vzpomínejme jejich heroismu ve chvílích, kdy srdce se svírá žalem. Vzpomínejme i těch, kdo ty životy položili za nás. I je vedla láska k vlasti a k národu a třebas ta naše zem byla by sebemenší je to přec jenom naše vlast. Buďme hrdi na to, že jsme příslušníky českého národa.

J. SOT.

Návrat arcibiskupa Kašpara.

Řím 14. března. — Jeho Eminence kardinál dr. Kašpar přijede do Prahy na Wilsonovo nádraží v sobotu před 7. hod. ranní.

Pohřeb patriarchy Cristey.

Bukurešť 14. března. — Dnes v poledne konal se slavnostní pohřeb zesnulého patriarchy a ministerského předsedy Mirona Cristey do krypty bukurešťského patriarchálního kostela. Pohřbu se zúčastnili král Carol, korunní princ Michal, všichni členové vlády, diplomatický sbor a všichni vysocí civilní, vojenští i duchovní hodnostáři.

Amnestie ve Vídni.

Vídeň 14. března. — U příležitosti prvého výročí opětného spojení Rakouska s Německou říší propustil říšský kancléř v hodově s župním vůdcem Bürckelem větší počet politických vězňů. Propuštění bylo provedeno v pondělí 13. března.

Starosti se španělskými uprchlíky.

Paříž 14. března. — Sněmovna zabývala v debatě o situaci španělských uprchlíků ve Francii. Ministr vnitra Sarraut pojednal obšírněji o životě španělských uprchlíků, ubytovaných v koncentračních táborech a porůznu ve Francii. Všude se o ně starají okresní i místní organisace Červeného kříže. Francie byla překvapena jejich velmi silným přílivem a proto nemohla všecky s počátku ubytovat za nejlepších podmínek. Ale všude se stalo [illegible]

K rozchodu se Slovenskem

pište „V.":

„Politická samostatnost za dnešního stavu slovenského hospodářství a za nynější mezinárodní konstelace staví Slováky před těžké starosti. Každý znalec poměrů ví, co se českou spoluprací pro hospodářské povznesení a pro výstavbu Slovenska ve všech směrech za minulé dvacetiletí vykonalo. Nyní přestává z vlastního rozhodnutí politických představitelů slovenského národa tato úzká finančně-hospodářsko-technická součinnost a Slovensko musí si nyní samo natolik ve vojenské a zahraniční politice, ale i ve finančních a obchodně-politických věcech své potřeby řešit a existenční zájmy hájit. Dej Bůh, aby se jim v úsilí o samostatné přemáhání velmi těžkých překážek na tomto poli státního života dobře vedlo a aby životní úroveň slovenského lidu za nových podmínek nebyla otřesena.

Nová úprava slovenských věcí dotýká se ovšem i životních zájmů našeho národa v míře dalekosáhlé. I pro nás znamená tato základní změna v ústavně-právních poměrech společného státu začátek nového údobí, naplněného naprosto novými a velmi obtížnými problémy. Začínáme toto těžké údobí s neotřesenou odvahou a s důvěrou v ukáznění, politickou rozvahu a pracovní zdatnost svého lidu. Nechť dramatický spád událostí kolem nás a uvnitř nás dospěje k výsledku jakémukoliv, nesmíme ztratiti tuto důvěru v sebe, spojenou s vírou ve vedení Boží Prozřetelnosti a nesmíme se dáti otřásti v skálopevném přesvědčení, že český národ neskoná."

Anglický rozpočet na pozemní armádu.

Londýn, 15. března. (Havas.) Dolní sněmovna projednávala včera rozpočet na pozemní armádu. Poslanec dělnické strany Lee Smith prohlásil, že vláda musí uvažovati nejen o nezbytnosti poskytnouti pomoc Francii, nýbrž i jiným krajům, jako jsou státy skandinávské, Belgie a Holandsko.

Konservativní poslanec Amery žádal, aby byla zavedena určitá forma vojenské služby v dobách míru.

Ministr Hore Belisha prohlásil, že expediční sbory britské by byly v případě války s to, odplouti z Anglie během šesti měsíců.

Pak se sněmovna zabývala rozpočtem vojenského letectva. Vůdce dělnické strany Attlee žádal úplné zrušení leteckých sil.

Liberální poslanec Mander doporučoval odzbrojení na poli leteckém a žádal společný postup Francie a jiných států. Ministr letectví Kingsley Wood připustil, že na tomto poli je ještě mnoho úkolů, a žádal, aby nemusel se pouštěti do podrobností. Sněmovna pak schválila předběžný rozpočet ministerstva letectví.

U Krnova srážka vlaků.

ČTK. Krnov, 15. března. — Při srážce nákladního vlaku s vlakem osobním, která se udála večer na trati z Krnova do Opavy, byly dvě osoby zraněny těžce a 19 lehce. Lokomotiva osobního vlaku a několik vozů bylo vážně poškozeno. Těžce zranění byli dopraveni do nemocnice v Krnově, kdežto ostatní byli propuštění do domácího léčení.

= **PRODÁVALI POD CENOU A NYNÍ JSOU ZAVŘENI,** neboť prodávali ze zásob velkoobchodníka P. Navrátila v Přerově, ovšem bez jeho vědomí. Spojili se příručí a šofér a našli ochotné překupníky. Škoda se rovná přibližně 12.000 K.

= **PES NEPŘÍTEL CYKLISTŮ.** V Prešově se vracel na kole domů dvaatřicetiletý zaměstnanec Zejdovy továrny v Přerově Evžen Palla. Když projížděl Cukrovarskou ulicí, vběhl mu do cesty pes, na kterého najel. Vyletěl přes řidítka na vozovku, kde zůstal ležet s rozdrceným kolenem.

= **CESTÁŘ SI ZOUFAL.** V lesích u Kolína byl spatřen v pondělí dvěma náhodnými chodci neznámý starší muž, visící na stromě. Četníci z blízkých Sendražic jímž byl případ hlášen, poznali v oběšeném okresního cestáře Josefa Nouzáka z Ovčár u Kolína, který podle udání odešel ve středu 1. března ze

Průvody Němců v Olomouci.

Olomouc, 15. března. V úterý 14. března v 18 hodin uspořádali olomoučtí Němci průvod městem, který měnil bez rušivých příhod a incidentů. Účastníci průvodu — v němž byla také německá mládež a hlavně studenti a studentky — shromáždili se u Německého domu a táhli pak v sevřených řadách za zpěvu německých pochodových písní v počtu asi 2000 osob ulicí Kirchovou přes Masarykovo náměstí a Dominikánskou ulicí do olomouckého Předměstí Pavlovičky, kde měli oslavu. Odtud pochodovali zpět do vnitřního města. O 20. hodině se shromáždili účastníci průvodu v Turnhalle, kde vyslechli několik projevů a pak se klidně rozešli.

Magistrát města Olomouce vydal odpoledne vyhlášku, ve které apeluje na české i německé občanstvo města Olomouce, aby za každých okolností zachovalo klid a rozvahu a nedalo se pod dojmem událostí na Slovensku vyprovokovat různými živly k nerozvážným činům.

Tohle že je březen?

[illegible] jakoby i tato lidová zkušenost měla být potvrzena letošním březnem. Což nebyla v lednu celá řada nádherných dnů, kdy slunce hřálo úplně marnotratně a vylákalo a namísilo nejen lidi, ale i hluboko v zemi spící krtky, jak dokazovaly čerstvě vyrytě kopečky v zahradě? A teď — zima a po něm hnusné, mokré kaše, v níž smutně cachtáme, zoufale se dívajíce po obloze, ukáže-li už vlídnější tvář a dýchne-li trochu teple na zubožené lidi. — Ale obloha je kalná, šedivá, ponurá a monotonie těch posledních deseti dnů k zoufání smutná. Meteorologové nás denně utěšují nadějí na oteplení a vyjasnění, a denně se mýlí. Doposud. Snad jednoho dne dojde opravdu na jejich slova — možná, až budou tyto zdumčivé řádky otištěny, se už nad námi poklene skutečně modrá obloha a za ní zlaté slunce, slunce, slunce, na něž čeká dychtivě tvor dvounohý i čtyřnohý, stromy a keře, tráva i pole a všechno živoucí, co je na tomto neklidném, bídném a přece jen milovaném světě.

Stáňa E.

Francův útok v nejbližších dnech.

St. Jean de Luz, 15. března. Podle zprávy z Madridu obrátil se včera generál Miaja s výzvou k levicistické armádě, aby ho uznala za jediného vrchního velitele a aby se dala k disposici madridské radě obrany. Podle další zprávy z Madridu [illegible] do před zástupci tisku, že očekává útok armády generála Franca na madridské frontě v nejbližších dnech. Casado potvrdil, že jsou učiněna všechna opatření k obraně Madridu. Rudá armáda je prý zorganisována.

tak jsme se dočkali toho, že 14. března 1939. Dr Emil Hácha v Berlíně u Hitlera podepsal úmluvu o ustanovení nového státu pod jménem Protektorát Böhmen und Mähren / protektorát Čechy a Morava /.

Nato přišel den 15. březen 1939. Byla zima, pošmůrný den, chvílemi padal sníh. Byl to nejosudovější den v dějinách našeho národa, protože v ten den ráno vtáhli Němci do Čech a o deváté byli již v samé matičce Praze !

PRESIDENT Dr. EMIL HÁCHA V BERLÍNĚ

14. března po 22. hodině byl uvítán na Anhaltském nádraží v Berlíně státním ministrem dr. Meissnerem (vpravo) a berlínským velitelem generálem-poručíkem Seifertem (vlevo). V pozadí vidíme našeho ministra zahraničí dr. Chvalkovského.

Občané a občanky!

Český národní výbor vás důtklivě jménem českých pracujících vrstev žádá, abyste zachovali v těchto dnech naprostý klid.

Neshlukujte se!

Jděte pokojně za svou prací!

Buďte si vědomi toho, že

jakákoli sebemenší výtržnost mohla by míti pro každého z vás i pro celý národ nedozírné následky.

Největším škůdcem bude ten, který by v těchto dnech porušil klid a pořádek.

Český národní výbor.

Tiskem „Politiky". — Nákladem Českého Národního výboru.

Pražský list

Ve středu 15. III. 1939
Číslo 53. - Ročník XIII.

30 haléřů

O 21. hodině všichni doma

Podle hlášení české tiskové kanceláře musí být poslední elektrické vozy v remisu o 21. hod. Také na ulici je možno být jen do 21. hod. Ráno vyjíždějí vozy o 5. hod. z vozovny.

HITLER DO ČECH

ČTK. Z Berlína, 15. března. Říšský kancléř Hitler opustil dnes Berlín, aby se odebral k vojskům, která vpochodovala do Čech a na Moravu.

Němečtí vojáci na pražském Hradě

Padá sníh a pomalu se rozednívá. Závátou silnicí k Mělníku se žene náš vůz. Na náměstí Svobody zůstáváme stát...

Zvon na kostele zvoní a úder za úderem padá zdlouhavě a temně na střechy domů, bílou dlažbu náměstí a schýlené hlavy občanů.

Je půl sedmé ráno, když ulicí od Liběchova přihrčí tmavošedé auto. Lesklý hřeben přilby liběchovského hasiče ostře kontrastuje s přilbami říšských vojáků, kteří přijeli, aby obsadili podle dohody Dr. Háchy s kancléřem Hitlerem českou a moravskou zem.

Mladý důstojník vstupuje s dvěma vojáky na schody radnice, kde čeká na něho starosta a přijímá od něj vyhlášky a prapor s vysostným znakem třetí říše. Pět minut to trvá a důstojník s vojáky odjíždí. Za dvacet minut jsou vyhlášky s německým a českým textem, tištěné na bílém papíře s červeným okrajem a říšskou orlicí s hákovým křížem, přišpendleny na všech významných tabulích města.

Teprve potom přijíždí do města jedna motocyklů. Mladíčtí vojáci v zelenošedých uniformách, v pohodlných botách, bez nepohodlných pásů, s přilbami a puškami na nich sedí a řídí své stroje.

Za nimi jede četa cyklistů, stejně uniformovaných, na nízkých kolech, stejnoměrně šlapou a rychle se pohybují. Rychlost jízdy je jistě 30 km za hodinu.

Pak jedou vojáci na koních, mají červené kalhoty a pláště zelenošedé barvy. Lehké pokrývky, stočené v malé špalíčky, se jim houpají na zádech. Každý voják má plynovou masku a příhodnou misku na jídlo.

Lidi mlčky přihlížejí. Pěchota kráčí za jezdci, vše se pohybuje v pravo, auta s důstojníky vážně ukrajují krok za krokem silnici, kulomety zvoní při nárazech o nerovnosti silnice a dlouhý had těl a strojů jednotvárně plyne za hlubokého mlčení. Někteří vojáci mají pouzdra s mapami.

Osada Kly uniká nám za vozem, míjíme Obříství, jedeme Libiší, Byškovicemi a o tři čtvrti na devět se už rýsují první stroje kolony u potravní čáry v Kobylisích.

V devět hodin se dávají vojáci na pochod do Prahy. Kamenná podhůdka věků se halí v mlhu a ulice je temná po roztálém sněhu. Je devět hodin ráno, dne 15. března 1939.

—13—

Na Hradě

Před jedenáctou hodinou dopolední přijížděly německé tanky Chotkovou silnicí vzhůru k hradu, stejně jako Nerudovou ulicí se strany druhé. V poledních hodinách byl již pražský hrad, jeho nádvoří i náměstí před arcibiskupským palácem plně obsazen. Děla a tanky stojí v řadách ve všech nádvořích, kde pro obecenstvo zůstal prozatím volný průchod. Před hlavní branou stojí u kulometů několik říšsko-německých vojáků.

o

Stejný obraz skýtá náměstí před zemským vojenským velitelstvím na Malé straně. Tanky, kulomety a německé vojsko stojí před vraty velitelství, kde vidíme ještě naše dva československé důstojníky.

Vrata generálního štábu v Dejvicích na Vítězném náměstí střeží dva vrátní v šedých uniformách, zatím co s obou stran uprostřed ulice stojí u kulometu říšský voják v helmici, který současně diriguje dopravu do prava vzhůru k Bílé Hoře. Na důležitých křižovatkách v Dejvicích, Malé straně a Hradčanech diriguje se provoz již do prava. Strážník je zde vystřídán německým vojákem, který s bílo-červenou tabulkou v ruce upozorňuje jezdce na tuto změnu.

Zatčení „Vlajkaři" propuštěni

-is- Dnes byli propuštěni z vazby krajského trestního soudu na Pankráci všichni zatčení členové hnutí „Nového Československa", lépe známého pod jménem „Vlajka". Mezi propuštěnými je i Thun-Hohenstein, spisovatel Rys a řada jiných významných členů hnutí. Všichni byli zatčeni nedávno pro podezření, že jsou inspirátory pumových atentátů na židovské obchody v Praze. „Vlajkaři" mají mezi členstvem řadu známých lidí, kteří všichni jsou vášnivými odpůrci židozednářství a marxismu.

Konec židovských advokátů

Ve středu 15. března byla svolána náhle presidentem advokátní komory Dr. Kopeckým mimořádná schůze výboru. Na této schůzi byla zastavena s okamžitou platností praxe všem židovským advokátům. Židovští advokáti byli vyzváni, aby do 24 hodin jmenovali si z řad arijských advokátů substituty a předložili je advokátní komoře ke schválení.

Nevyhoví-li příkazu v této lhůtě, bude jim jmenován a dosazen substitut z úřední moci advokátní komorou. Na žádost arijských advokátů německé národnosti byli kooptováni jimi navržené osoby do předsednictva výboru advokátní komory, do výboru samotného, do disciplinární rady a do disciplinárního senátu u Nejvyššího soudu.

Mimořádná výborová schůze odložilapak na neurčito valnou hromadu advokátní komory, svolanou na 26. března. Předsednictvu výboru, vedenému presidentem Kopeckým byla pak udělena nejširší plná moc. Čeští arijští advokáti rozhodli tak rázem nejpalčivější problém svého stavu a vyřešili důrazně a definitivně židovskou otázku v advokacii.

Pouliční rozhlas

Nástup německé armády do pražských ulic je doprovázen pouličními projevy rozhlasovými. Německé studentstvo bylo vyzváno, aby se shromáždilo ve vysokých školách německých, v počtu co nejhojnějším. Čety ordnerů přicházejí na Staroměstské náměstí buď ke Špalíčku obecenstva. Obyvatelstvo pražské je každou chvíli upozorňováno česky i německy na nutnost zachování klidu v ulicích i místnostech. Rozumné živly se chovají napros to korektně. Ulice jsou vesměs mnohem živější než obvykle a v třídách, kudy projíždějí vojenské kolony, je úžasný nával lidí. Pokud bylo možno zjistiti, je největší část vojska již v Praze.

Dr. HÁCHA DO PRAHY

ČTK. — Z Berlína, 15. března. President Dr. Hácha a ministr zahraničí Dr. Chvalkovský odjeli dnes v 11.16 hodin z Anhaltského nádraží do Prahy.

Cesty zakázány

ČTK. Z Berlína, 15. března. Veškeré cesty sem a tam do území na Moravě a v Čechách, která jsou pod německou ochranou, jsou až na další zakázány.

Žádné velké nákupy

Správní komise hlavního města Prahy vydala výzvu, aby se neděly žádné velké nákupy.

Výzva dr. Goebbelse

ČTK. Z Berlína, 15. břez... říšský ministr pro lidovou osví... a propagandu Dr. Goebbels vy... přítomnosti vstupu německých ... do Čech a na Moravu ozn... ...ovány prapory.

Kritický včerejšek v zrcadle říšského tisku

Dnešní říšskoněmecký tisk, který jsme dostali do rukou velmi pozdě — až po poledni — je psán ve znamení včerejších událostí. Není v něm dosud ani zmínky o obsazování českých zemí říšskoněmeckým vojskem.

Úvodník nejvyššího orgánu NSDAP „Völkischer Beobachter" je pozoruhodný svým nadpisem: „Průlom Benešova ducha" a končí jako úvahy všech ostatních listů konstatováním, že situace je neudržitelnou. Jinak se „Völk. Beobachter" zabývá velmi podrobně včerejší situací v Čechách. Omezujeme se na reprodukci titulků. „V celém Československu zmatek, neklid a teror." — „Krvavé pronásledování Němců". — „Utlačování Slováků". — „Český stát se hroutí na všech stranách". — „60.000 komunistů připraveno k povstání." — „Lidé uprchli před teroristy do lesů". — „Komunističtí úderníci připraveni k okamžitým akcím." — „Komunistické sekce pracují jako dříve." —

„Angriff", deník Německé pracovní fronty má hlavní titul: „Rozpuštění Česko-Slovenska. — Státní mosaika se rozpadá. — Pochod maďarských vojsk do Karpatské Ukrajiny. — Noc hrůzy v celém Slovensku.

Berlínský reportážní večerník „12 Uhr Blatt" má hlavním titulkem „Bomby v Bratislavě" — Tři německé domy vyhozeny do vzduchu. — Německé vesnice v plamenech. — Situace neudržitelnou. — Ručními granáty do německých příbytků".

Úřední deník sudetské župy „Die Zeit" přináší již zprávu o Háchově odjezdu do Berlína. Titulky líčí rozklad Česko-Slovenska a včerejší večerní náladu Prahy pod názvem: „Praha začíná vřít". Názor ostatního světa vyznívá z článku „Zeitu" „Londýn k situaci v Č-SR: Není důvodu k vměšování.

Německý dům na Příkopě

—r— Ačkoliv již časně ráno, kdy bylo známo, že německá vojska vtáhnou do Prahy, byla vydána k obyvatelstvu výzva, aby zůstalo ve svých zaměstnáních, přece jen střed města Václavské náměstí, Příkopy a Ulice 28. října, kudy se čekalo, že vojsko projde, byly zaplněny tisícovými davy. Největší nával byl na křižovatce na Můstku, kde musilo být použito všech policejních posil i policie jízdní, aby důležitá křižovatka byla uvolněna pro dopravu. Ve stanicích stály dlouhé řady elektrických vlaků, které nemohly s místa, celé řetězy osobních a nákladních aut a jen s těží podařilo se alespoň na tomto důležitém místě zjednat pořádek tak, aby byl volný průjezd. I když někde musil být chodník vyklizen jízdní policií nutno říci, že jako vždy, bylo chování policie naprosto korektní.

Německý dům na Příkopě, v němž mají pražští Němci své středisko, byl již od ranních hodin bohatě ozdoben říšskoněmeckými prapory. Postupem doby, kdy bylo přesně známo jak se blíží jednotky německé armády ku Praze, zaplnil se celý dům členy německé menšiny, bydlící nejen v Praze, ale i v okolí. Všechna okna rozlehlého paláce byla otevřena. V nich pak hlava na hlavě. Děti mající v rukou papírové praporečky s hákovým křížem na rudém poli, jejich rodiče a starší lidé.

Mládež obojího pohlaví zaujala hlavní stanoviště v hustém kordonu před německým domem. Studenti německých vysokých škol, zaměstnanci německých obchodů, jiní a jiní, většinou v uniformách nebo označeni náramenní páskou s hákovým křížem. Naproti nim na druhém chodníku před palácem Eskomptní banky byl chodník až do jízdní dráhy zaplněn občany české národnosti.

SIEG HEIL!

Každý průjezd německých motorisovaných útvarů německé armády v dopoledních hodinách byl provázen bouřlivým „Sieg Heil" německých občanů. Z jejich řad zazněla také za dopoledne několikrát „Horst Wessel Lied". Němečtí vojíni přijíždějí do Prahy na všech možných vozidlech. Motocykly BMW na nichž jsou upevněny kulomety, tankové vozy, pancéřová auta, pojízdné vysílací a přijímací stanice, osobní vozidla s důstojníky, kamiony s technickými oddíly, to vše několikrát v hodině projíždí na své cestě Prahou mezi dvěma špalíry před Německým domem. Čeští diváci zpívají hymnu, němečtí zdraví německým pozdravem se vztýčenou pravicí.

Čím blíže k polednímu, tím větší zástupy lidu na ulicích. Nutno pro dopravu uvolnit celou dolní část Václavského náměstí a Příkopy až k Německému domu. Přijíždějí další motorisované oddíly německé armády. Nedochází k žádným vážným incidentům, protože členové expediční armády projevují dokonalou ukázněnost. Do večera se očekává, že budou vydány směrnice pro zachování bezpečnosti všech občanů a že bude stanovena pro první dny i určitá uzavírací hodina v zábavních místnostech, jakož i stanoveny předpisy uzavírání domů.

Říšská a čes[illegible] nad Staroměst. radnicí

Krátce po 2. hod. odpol. navštívil Staroměstskou radnici velitel německých vojsk v Praze, generál svobodný pán Gablenz. Byl uvítán předsedou správní komise Dr. O. Klapkou a zástupcem německé menšiny prof. drem Pfitznerem. Projev gen. svob. pana Gablenze k pražskému občanstvu bude vydán co nejdříve i tiskem. Při návštěvě velícího generála von Gablenze byla na průčelí pražské radnice (na straně orloje) vedle naší státní vlajky vyvěšena státní vlajka III. říše s hákovým křížem.

Bdění v Liberci

ČTK. Z Liberce, 15. března. Všude v sudetské župě vyvolaly události, řítící se překotným tempem, největší nadšení. Přesto, že nepřetržitě hustě sněží, jsou ulice naplněny hustě obyvatelstvem. V hostincích a před obchody s radiovými přístroji naslouchají všichni posledním zprávám. Obyvatelstvo noc na dnešek takřka probdělo.

Teroristické akce v polské Ukrajině

Podle zprávy PATu stal se západohaličský okres Brzezany, obývaný většinou Ukrajinci, v poslední době dějištěm teroristických incidentů a anarchistických útoků na veřejný život. Polské bezpečnostní úřady provedly proto energickou akci, aby zamezily další podobné činy a obnovily pořádek. V souvislosti s tím uzavřely padesát ukrajinských čítáren, 193 jiných středisek kulturních, hospodářských a sportovních a celou řadu organisací ukrajinské katolické akce.

Maďaři zabírají P. Rus

ČTK. Z Budapešti, 15. března. S maďarských vojenských míst se oznamuje: Jednotky maďarské honvédské armády pronikly úspěšně několik kilometrů do karpatsko-ukrajinského území. Této chvíle maďarské vojsko postupuje na město Sevljuš. Před tím byly u obcí Fančikove a Vrbovce boje s českým vojskem. V úseku Mukačeva dosáhlo maďarské vojsko města Svalavy, ležícího asi 18 km na severovýchod v údolí Latorice a obsadilo všechny strategicky důležité výšiny, které ovládají toto údolí. V úseku u Užhorodu postupuje maďarské vojsko údolím řeky Uže. Všechny výšiny, ovládající město Užhorod, Maďarsko před tím vojensky zajistilo. Dnes dopoledne v 8 hodin byly honvédské oddíly asi 5 km na jih od Perečína v údolí Uže.

10½ milionu nezaměstnaných v USA

Podle úředních údajů ve Spojených státech severoamerických bylo napočteno k 31. lednu 1939 úhrnem 10,645.000 lidí bez práce. V současné době bylo v zemi zaměstnáno ve všech pracovních smluvních oborech 43,567.000 osob.

Pohotovost k umění

ČTK. V Praze, 15. března. Ředitel Národního divadla v Praze vydal dnes všem členům a spolupracovníkům tuto výzvu:

Ve vážné chvíli — málo slov: Jsem jist, že není v Národním divadle nikoho, kdo by se chtěl poddávat osobní bolesti, naopak, že bude každému podnětem, aby ještě více vypjal své schopnosti. Jen proto můžeme žádat, aby i celý národ zachoval věrnou účast Národnímu divadlu. Obecné občanské povinnosti jsou ovšem také našimi povinnostmi a zachováme je, jak nám bude uloženo. Prozatím neztrácíme žádných zkušebních příprav, neztrácíme pohotovosti k žádnému uměleckému činu. Dr. Mojžíš-Lom.

Miliony na bruslích

Sonja Henie, bývalá mistryně světa v krasobruslení, vydělala za minulý rok ve filmu 24 miliony K, což je sedmnáctkrát víc než kolik činí plat anglického ministerského předsedy Chamberlaina a dvaapůlkrát víc než příjem Sonjiny severské filmové kolegyně Grety Garbo. Zatím co anglický premiér má státnické starosti, Sonja koná právě zábavní námořní cestu se svou matkou a bratrem. Je jí teď 26 let a filmu je teprve třetí rok. Za své první dva filmy dostala celkem 135 milionů K.

Uprchlíci obchodují ve Švédsku

Obchodní komora západošvédské provincie Skåne se domáhá zvýšení kontroly nad činností obchodních cestujících, uprchlíků z Německa sídlících v Dánsku. Tito cestující navštěvují města na protějším švédském pobřeží jako turisté s povolením jednodenního pobytu a prodávají tam zboží nebo přijímají zakázky. Rovněž uprchlíci bydlící ve Švédsku, kde nemají pracovní povolení, uplatňují se jako zástupci zahraničních firem. Švédské kruhy postižené touto konkurencí to ovšem nelibě nesou a žádají nápravu.

Kancléř Hitler odjel

Říšský kancléř Hitler opustil dnes ráno Berlín.

Gen. Blaskowitz překročil hranice

ČTK. Z Berlína, 15. března. Německá tisková kancelář hlásí:

Vrchní velitelství německé armády oznamuje: Oddíly německého vojska pod velením generála pěchoty Blaskowitze a generála pěchoty Lista překročily dnes ráno německo-českou hranici a postupují k cílům, vytčeným pro tento den v Čechách a na Moravě. Již včera večer obsadily jednotky vojska a osobní standarty Adolfa Hitlera Moravskou Ostravu a Vítkovice. Současně přelétly německo-českou hranici flotily německého letectva pod velením generálů Kesselringa a Sperrleho a generála-poručíka Löhra.

Nové vkladní knížky

Poštovní spořitelna v Praze upozorňuje, že v dohledné době uvede do oběhu vkladní knížky v nové úpravě, tištěné na barevném papíře s modrofialovým podtiskem. Vkladní knížky v dosavadní úpravě zůstávají i nadále v oběhu.

Oslo staví protiletecké kryty

Skandinávské státy čile zbrojí a připravují se na možnost války organisováním protiletecké obrany. — V Norsku se rozhodli zřídit ve všech k tomu vhodných budovách státních úřadů protiletecké kryty, které budou přístupné i ostatnímu obyvatelstvu. V Oslo už má svůj kryt justiční palác a kryt pod budovou parlamentu se dokončuje. Obecenstvo s ním bude pak seznámeno zvláštní přednáškou při prohlídce.

Ve Švédsku pršel s nebe hrách

Minulý týden bylo uspořádáno ve švédské provincii Blekinge dosud největší švédské letecké cvičení spojené s nácvikem protiletecké obrany v městech i na vsích. Bylo všude provedeno úplné zatemnění, byly dokonce zhasnuty i přístavní majáky v Karlskroně. V tomto městě byla nařízena zvlášť přísná disciplina civilního obyvatelstva. Bylo tu instalováno 20 moderních sirén a při nočním útoku shazovala letadla na město v určitých dávkách (asi 400 kusů za vteřinu) hrách, aby byl názorně a při tom neškodně znázorněn dosah kulometné palby. Hlídky protiletecké obrany fungovaly velmi přísně. Dopady bomb byly znázorněny ohníčky. Členové švédské CPO rozdávali při útoku „zraněným" a „mrtvým" letáky s pokyny, jak si mají počínat. Cvičení se zúčastnily pobřežní baterie protileteckého dělostřelectva a četné lodi, kotvící právě v přístavu. Těch 4000 hrachů shozených za 10 vteřin leteckého útoku nikomu neuškodilo, protože si letci tu „palbu" napřed zkusili na vojácích.

Elixír života v prodeji

„Futitieng" je aromatické koření, které divoce roste v zemích Orientu. Jedna anglická společnost je právě uvedla na londýnský trh, a jestliže laboratorní pokusy zjistí, že tento nový elixír života má skutečně vlastnosti, které mu indický lid připisuje, bude mít lidstvo zaručenu dlouhověkost. Anglické listy píší, že čínští kněží Východu živili se výhradně tímto kořením, čímž se jim podařilo prodloužit si život o mnoho desítek let. Před 6 lety zemřel jeden [illegible] Číňan jménem Canbilun, který dosáhl ctihodného věku 255 let. Tento čínský Methuzalém to byl, který vyjevil tajemství „Futitiengu" a z tohoto elixíru života žil tak dlouho, že se postupně oženil se 24 [illegible] stal se otcem 100 dětí.

V Praze

OBLOHA PLÁČE.

Na pražských ulicích je bláto a voda. Sněží a prší najednou.

ZOUFALÁ SI PRO NEMOC.

Ve svém bytě v Břevnově se zastřelila včera odpoledne manželka malíře dekorací. Byla dopravena do márnice.

NEROZVÁŽNÝ ČIN ŠOFÉRA.

V pondělí odpoledne převrhl na Záběhlické třídě šofér V. F. z Vršovic nákladní auto. Vyvázl sice bez zranění, ale odešel ihned od místa nehody a po nějakou dobu byl nezvěstný. Když po něm bylo zahájeno pátrání, bylo shledáno, že nešťastník v sebevražedném úmyslu skočil pod vlak. Byl přejet v půli těla a na místě usmrcen.

Navštivte vinárnu
Dalmatskou Krčmu
Václavské nám., palác FÉNIX. Prvotřídní dalmatská vína 1 litr od 14 K. — Veselá česká hudba s populárním basistou „Basa Ven".

NEZVĚSTNÁ.

Božena Němečková, 16letá služebná je již delší dobu nezvěstná. Není vyloučeno, že spáchala sebevraždu. Nápadné je na ní, že má zchromlý ukazováček, prostředník a prsteník.

POPÁLENA PETROLEJEM.

76letá žebračka Josefa Svobodová z Jinonic nalévala včera dopoledne ve svém bytě do lampy petrolej. Přelila a při zapalování se na ní vzňaly šaty. S popáleninami III. stupně ji odvezli do nemocnice, kde byla ponechána v léčení.

„ANKARA"
Turecký pavilon
„U Zlaté kapličky"
vedle Národního divadla
Denně prvotř. program bez vstupu.

TŘI PRSTENY SE NAŠLY.

Mezi nalezenými věcmi na policejním komisařství jsou i tři prsteny. Policie zjišťuje, zda nejde o šperky, jejichž ztráta byla během posledních dnů hlášena. Šlo vesměs o drahé prsteny.

Zábavní podnik
„V RÁJI", Řetězová ul.
náladová hudba — tanec — dobrá kuchyň — pivo — víno.
Denně do 3 h. ráno, vstup volný

Poštovní známka americké svět. výstavy

K světové výstavě v New Yorku vydává poštovní správa Spojených států severoamerických zvláštní tříecentovou výplatní známku. Známka bude dána do oběhu 1. dubna t. r.

V příjemném prostředí dobře se pobavíte
„U ROTUNDE"
Denně varietní program. — Nejnovější písně Vám zazpívá K. Čillag [illegible] hudba kap. J. Parra.
PRAHA II., VÁCLAVSKÉ NÁM. 43, telefon 246-83.

Rudá ponorka se vzdala

Rudá ponorka C2 se dostavila do přístavu Palmy de Mallorca a vzdala se národnímu vojsku. Posádka provolávala slávu Španělsku a Francovi.

JEDNOTKY MOTORISOVANÉ OBRANY vyjíždějí 15. března z nádvoří pražského Hradu.

MOTORISOVANÉ JEDNOTKY říšské obrany projíždějí Prahou. Na obr. průjezd po Příkopech 16. března.
Nakladatel: Melantrich, Praha.
Snímek: ČTK, Praha.

POCHOD říšské pěchoty po Hradčanském náměstí v Praze, nadšeně vítaný pražskými německými občany.
Nakladatel: Melantrich, Praha.
Snímek: Centropress, Praha.

16. březen 1939.

Vpravo : uvítání pražskými Němci
a dole : Čechy

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

telegraf

Majitel a vydavatel »Melantrich«, akc. spol. pro graf. průmysl a nakladatelství v Praze. Tiskem vlastního závodu. — Odp. redaktor dr. J. Křemen, Praha II., Václavské n. č. 42.

20 h. Číslo 63. Ročník 1939. Čtvrtek 16. března

Výnos o protektorátu Čech a Moravy

ČTK. V Praze 16. března 1939. Úředně se oznamuje: Vůdce podepsal dnes na Hradě pražském tento výnos o Protektorátu Čechy a Morava:

Po tisíc let náležely k životnímu prostoru německého národa česko-moravské země. Násilí a nerozum vytrhly je svévolně z jejich starého historického okolí a posléze jejich zapojením do umělého útvaru Česko-Slovenska vytvořily ohnisko stálého neklidu. Od roku k roku zvětšovalo se nebezpečí, že z tohoto prostoru — jako již jednou v minulosti — vyjde nové nesmírné ohrožení evropského míru. Neboť česko-slovenskému státu a jeho držitelům moci se nepodařilo organisovati rozumně soužití národních skupin, v něm svémocně spojených, a tím probuditi a zachovati zájem všech zúčastněných na udržení jejich společného státu. Prokázal však tím svou vnitřní neschopnost k životu a propadl proto nyní také skutečnému rozkladu.

Německá říše však nemůže v těchto, pro její vlastní klid a bezpečnost, stejně jako pro obecné blaho a obecný mír tak rozhodně důležitých oblastech trpěti žádné trvalé poruchy. Dříve nebo později muselo by nésti nejtěžší důsledky jako mocnost dějinami a zeměpisnou polohou nejsilněji interesovaná a spolupostižená. Odpovídá tudíž příkazu sebezáchovy, jestliže německá říše jest rozhodnuta zasáhnouti rozhodně k zajištění základů rozumného středoevropského řádu a vydati nařízení, která z toho vyplývají. Neboť dokázala už ve své tisícileté dějinné minulosti, že díky, jak velikosti, tak i vlastnostem německého národa jediná jest povolána řešiti tyto úkoly.

Naplněn vážným přáním sloužiti opravdovým zájmům národů, obývajících v tomto životním prostoru, zajistiti národní svébytnost německého a českého národa, prospěti míru a sociálnímu blahu všech, nařizuji tudíž jménem Německé říše jako základnu pro budoucí soužití obyvatelů těchto oblastí toto:

Článek 1.

(1) Části bývalé Česko-Slovenské republiky, obsazené v březnu 1939 německými oddíly náleží napříště k území Velkoněmecké říše a vstupují jako „Protektorát Čechy a Morava" pod její ochranu.

(2) Pokud obrana Říše to vyžaduje, učiní Vůdce a říšský kancléř pro jednotlivé části těchto území úpravu od toho odchylnou.

Článek 2.

(1) Obyvatelé Protektorátu, kteří jsou příslušníky německého národa, stávají se německými státními příslušníky a podle ustanovení zákona z 15. září 1935 (Říšs. zák. I, str. 1146) o říšských občanech, říšskými občany. Pro ně platí tudíž také ustanovení na ochranu německé krve a německé cti. Podléhají německé soudní pravomoci.

(2) Ostatní obyvatelé Čech a Moravy stávají se státními příslušníky Protektorátu Čechy a Morava.

Článek 3.

(1) Protektorát Čechy a Morava jest autonomní a spravuje se sám.

(2) Vykonává svoje výsostná práva, náležející mu v rámci protektorátu ve shodě s politickými, vojenskými a hospodářskými potřebami Říše.

(3) Tato výsostná práva jsou zastávána vlastními orgány a vlastními úřady s vlastními úředníky.

Článek 4.

Hlava autonomní správy Protektorátu Čechy a Morava požívá ochrany a čestných práv hlavy státu. Hlava Protektorátu potřebuje pro výkon svého úřadu důvěry Vůdce a říšského kancléře.

Článek 5.

(1) Jako zástance říšských zájmů jmenuje Vůdce a říšský kancléř „Říšského Protektora v Čechách a na Moravě". Jeho úřední sídlo jest Praha.

(2) Říšský protektor jako zástupce Vůdce a říšského kancléře a jako zmocněnec říšské vlády má úkol pečovati, aby bylo dbáno politických směrnic Vůdce a říšského kancléře.

(3) Členové vlády Protektorátu jsou potvrzováni Říšským Protektorem. Potvrzení může býti odvoláno.

(4) Říšský Protektor jest oprávněn dáti se informovati o všech opatřeních vlády Protektorátu a udíleti jí rady. Může podati námitky proti opatřením, která by byla s to poškoditi Říši a je-li nebezpečí v prodlení, vydati nařízení, nutná ve společném zájmu.

(5) Od vyhlášení zákonů, nařízení a jiných právních předpisů, jakož i od výkonu správních opatření a pravoplatných soudních rozsudků jest upustiti, podá-li Říšský Protektor námitky.

Článek 6.

(1) Zahraniční věci Protektorátu, obzvláště ochranu jeho státních příslušníků v cizině, zastává Říše. Říše povede zahraniční věci tak, jak to odpovídá společným zájmům.

(2) Protektorát obdrží zástupce u říšské vlády s úředním označením „vyslanec".

Článek 7.

(1) Říše poskytuje Protektorátu vojenskou ochranu.

(2) Vykonávajíc tuto ochranu, udržuje Říše v Protektorátu posádky a vojenská zařízení.

(3) Pro udržení vnitřní bezpečnosti a pořádku může Protektorát zříditi vlastní sbory. Organisaci, početní sílu a výzbroj určí říšská vláda.

Článek 8.

Říše vykonává bezprostřední dohled na dopravnictví, jakož i na pošty a telekomunikace.

Článek 9.

Protektorát náleží k celnímu území Německé říše a podléhá jeho celní výsosti.

Článek 10.

(1) Zákonitým platidlem jest vedle říšské marky až na další koruna.

(2) Poměr obou měn navzájem určí říšská vláda.

Článek 11.

(1) Říše může vydávati právní předpisy s platností pro Protektorát, pokud toho vyžaduje společný zájem.

(2) Pokud je dána společná potřeba, může Říše převzíti do vlastní správy správní obory a zříditi potřebné pro ně vlastní říšské úřady.

(3) Říšská vláda může učiniti opatření, potřebná k udržení bezpečnosti a pořádku.

Článek 12.

Právo, platné té doby v Čechách a na Moravě, zůstává v účinnosti, pokud neodporuje smyslu převzetí ochrany Německou říší.

Článek 13.

Říšský ministr vnitra vydá v dohodě se zúčastněnými říšskými ministry právní a správní předpisy, potřebné k provedení a doplnění tohoto výnosu.

V Praze dne 16. března 1939.

Vůdce a říšský kancléř
Adolf Hitler v. r.

Říšský ministr vnitra
Dr. Frick v. r.

Říšský ministr zahraničí
von Ribbentrop v. r.

Říšský ministr a přednosta říšské kanceláře
Dr. Lammers.

A-Zet

večerní

Číslo 103.
Ročník XV.

I. VYDÁNÍ

Cena 50 hal.

Praha ve středu
27. května 1942

Vychází denně kromě neděle. — Majitel a vydavatel »Melantrich« v Praze, tiskem téhož závodu. Odp. redaktor J. Kovařík. Patisk článků, statí a jiných chráněných zpráv je zapovězen. Telefon 214-51-54, po 12. hod. noční 214-54, vrátný 214-53. — Redakce a administrace v Praze, Václavské nám. č. 36. — Měsíční předplatné poštou (ve vnitřní Praze donáškou) a v prodejnách novin na A-Zet vč. A-Zet Pondělníku K 8.—, věc. pošt. K 1.25 měs. Novinová sazba povolena výn. Řed. pošt a telegr. v Praze č. 275-325-IIIa-37. Dohlédací pošt. úřad Praha 25. Účet poštovní spořitelny Praha 25.233-7.

VYHLÁŠKA

1. Dne 27. května 1942 byl v Praze spáchán atentát na Zastupujícího říšského protektora ᛋᛋ-Obergruppenführera Heydricha. Na dopadení pachatelů se vypisuje odměna 10 milionů korun. Kdo pachatele přechovává, anebo jim poskytuje pomoc, aneb má vědomost o jejich osobě, anebo o jejich pobytu a neoznámí to, bude zastřelen s celou svou rodinou.

2. Nad okresem Oberlandratu v Praze se vyhlašuje oznámením této zprávy v rozhlase civilní výjimečný stav.

Nařizují se tato opatření:

a) Zákaz vycházeti z domu pro veškeré civilní obyvatelstvo od 27. května 21. hodiny až do 28. května 6. hodiny;

b) na tutéž dobu se uzavírají veškeré hostince, biografy, divadla, veřejné zábavní podniky a zastavuje se veškerá veřejná doprava;

c) kdo se přes tento zákaz v uvedené době objeví na ulici, bude zastřelen, nezůstane-li stát na první výzvu;

d) další opatření jsou vyhrazena a v případě potřeby budou oznámena rozhlasem.

Vyšší vedoucí ᛋᛋ a policie u Říšského protektora v Čechách a na Moravě

Ničení obklíčených sovětských armád jižně od Charkova rychle pokračuje

Nepřítelova schopnost odporu po marných pokusech o výpad zlomena — Sebevražda vrchního velitele 57. bolševické armády

čt — Z Vůdcova hlavního stanu 27. května. Vrchní velitelství branné moci oznamuje:

Ničení sovětských armád, obklíčených jižně od Charkova, rychle pokračuje. Po nových marných pokusech o výpad je schopnost odporu u nepřítele, který až dosud houževnatě bojoval, zlomena. Chaotické poměry udávají ráz obrazu, jejž skýtali svazy, stlačené na nejužším prostoru a rozbité do několika dílčích kotlů. Vrchní velitel 57. ruské armády armádní generál Podlas a jeho náčelník štábu se zastřelili krátce před tím nežli padli do zajetí.

Ve středním a severním úseku východní fronty bylo s úspěchem pokračováno ve vlastních útočných akcích. Ojedinělé nepřítelovy útoky byly odraženy.

Na frontě u Ledového moře byly v přístavu murmaňském zapáleny dvě velké obchodní lodi.

Za dalších útoků na nepřátelský konvoj ve vodách mezi Severním mysem a Islandem potopila bombardovací letadla obchodní loď o 8.000 BRT a zapálila další tři lodi.

Ve Středozemním moři směřovaly účinné útoky proti letištím na Maltě a v severoafrické pobřežní oblasti.

Bombardovací letadla napadla za dne přístavní objekty v Southamptonu a za noci zařízení, důležitá pro válku, na britském jihozápadním pobřeží.

Při náletech ojedinělých letadel na pobřeží Norska a Francie ztratil nepřítel obranou stíhaček a protileteckou obranou 4 letadla.

Obchvatná bitva u Charkova pokračuje

Bolševikům se nezdařilo rozrazit smrtelné sevření obklíčení

pzd - Berlin 27. května. Bitva u Charkova nabývá charakteristických forem obchvatného boje a svými průvodními zjevy má příznivý vývoj pro německé zbraně. Kruh kolem obklíčených bolševických armád se stává stále těsnějším, což má za následek že sovětské bojové síly jsou stále více stlačovány v obklíčeném prostoru. Obklíčené sovětské armády podnikají zoufalé úsilí, aby ušly hrozícímu osudu zničení. Pokoušejí se velkoryse založenými akcemi rozbít německý obkličovací kruh a vybojovat si cestu do záchrany. Bolševické uvolňovací pokusy zvenčí mají stejný cíl, aby obnovily spojení s obklíčenými sovětskými bojovými silami a zařadily je opět do fronty Timošenkových armád. Avšak všechny tyto pokusy o vysvobození a uvolnění, podnikané s velkým nasazením, ztroskotaly za velkých krvavých a materiálních ztrát bolševiků.

S německé strany se v této spojitosti prohlašuje, že odpor obklíčených sovětských svazů je velmi tuhý. Sovětské vedení nasadilo bezpochyby vybrané útočné vojsko v charkovském prostoru, čímž se současně zdůrazňuje strategický význam a veliký cíl ofensivy, o kterou se bolševici pokusili ve velkém rozměru. Boje jihovýchodně od Charkova nedosáhly nyní ještě posledního stadia, které ve velkých zničujících bitvách minulého roku bylo označováno za »vyčišťování obklíčeného prostoru« tedy stadia, v němž odpor a akční schopnost obklíčených armád již byly ve velké míře zlomeny. Nedá se sice popřít, že úsilí bolševiků uniknout hrozícímu zničení nabývá stále zoufalejšího rázu, přesto však se jedná o boje, které ve vedení i nasazení jsou ještě organisovány a které kromě toho jsou vedeny s velkou houževnatostí.

Na příslušných německých místech se zdůrazňuje, že obchvatná bitva u Charkova je jednou z největších zničujících bitev polního tažení na východě.

Pro vývoj bitvy jsou velmi výmluvné hlasy a informace přicházející do Moskvy a ze spojeneckých zemí. Zatím co sovětské zprávy jsou stále stručnější a vyhýbají se přesným údajům o bojové situaci, jsou v Londýně a ve Washingtoně projevovány zcela otevřeně vážné obavy o osud Timošenkových úderných armád. Situace se označuje za zmatenou, mluví se o »nebezpečných obkličovacích úmyslech německého vedení« a posléze se dokonce konstatuje, že bitva u Charkova dostala ráz, který velmi překvapuje a otevírá povážlivé perspektivy.

Anglo-bolševické zděšení z Charkova

Vítězné fanfáry náhle ustaly — Z Timošenkovy „ofensivy" krutá porážka

lf - Berlin 27. května. Včerejší moskevská vojenská zpráva zněla: »Na charkovské frontě bitva 25. května pokračovala«. V Moskvě se tedy stali značně skromnějšími a ustupují již od svých počátečních vítězných fanfár. Stejně se daří zpravodajským službám v Londýně a Washingtoně. Také tam byli nuceni zahájiti ústup své propagandy. Londýn uveřejňuje především německou zprávu o obklíčení tří sovětských armád jižně od Charkova a spokojuje se s dodatkem: »V Londýně nemají ještě potvrzení této zprávy«. V slůvku »ještě« je již tušení, že tato zpráva skutečně bude potvrzena. Ve středu večer prohlásili v Londýně, že bitva u Charkova je nyní ve své druhé fázi«; v severním úseku jsou prý bolševici, praví Londýn, vázáni a hlavní úsilí se prý vyvíjí v jižním úseku. Na mapě se zdá, že je zde sovětský bok silně exponován: Jsme již zvyklí býti svědky takové situace«. Resignovaně dodala anglická zpravodajská služba: »Často bojují vojska, jsouc obrácena jednou na tu jednou na onu stranu. S tohoto hlediska je nutno posuzovati zprávy o německých vítězstvích.«

V pozdější zprávě uvedl Londýn, že, jak se zdá, »sovětská ofensiva u Charkova se zastavila«. Obklíčení tří sovětských armád se »dementuje«, avšak dodává se: »Je ovšem pravda, že některé sovětské části jsou uzavřeny v kotlis. V další londýnské zprávě se praví: »Situace u Charkova je velmi zmatená«.

Nu, tak docela zmatená situace u Charkova přece není. Co znamená sevření v kotli, je dosud v živé paměti z mnoha bojů nynější války. Velitelé obklíčených sovětských vojsk také velmi dobře vědí, co je očekává. Tím se vysvětlují zoufalé pokusy o průlom, které však byly zmařeny za nejtěžších ztrát pro bolševiky. Z »rozhodující ofensivy«, jak říkal Timošenko bolševickému vojsku ve svém denním rozkaze z 12. května, se stala bitva, v níž hledají Timošenkova vojska zoufale východisko k záchraně, avšak marně. Stále úžeji stahuje se kolem nich kruh německých vojsk a německé letectvo maří nepřátelské pokusy vybojovati si únik z kotle.

Rychleji potopené než postavené

Anglický povzdech nad tonáží

G - Praha 27. května.

Londýnský hospodářský list »Economist« přinesl v těchto dnech velmi chmurnou úvahu o situaci Spojených států severoamerických a Velké Británie v lodní dopravě. Přiznává zkroušeně, že lodi obou států jsou potápěny rychleji, než mohou být pravidelně řady lodní tonáže vyplněny novostavbami. Uvedl pak bilanci, která je pro Angličany i Severoameričany velmi smutná: podle neúředních zpráv tisku bylo potopeno v posledních měsících 190 lodí, zatím co severoamerické loděnice stěží mohly dodat od 1. ledna do 10. května t. r. jen 120 lodí.

V této úvaze nacházíme dvě podstatná zjištění: že totiž úřední zprávy z druhé strany jsou vším možným, jen ne pravdivým obrazem skutečnosti, a že zamlčují co se jen dá ze ztrát utrpěných zbraněmi Trojspolku. Pak je také zřejmé, jak pokulhávají Rooseveltova astronomická čísla o zbrojní výrobě v USA za skutečností. Jak Churchill tak i Roosevelt měli odjakživa plná ústa slibů na všechny strany, chtěli by dodávat Stalinovi, Čankajškovi, Australanům, Indii a jiným, ale jejich vlastní výroba nestačí nakonec ani na jednoho z nich. Branné síly mocností Paktu tří nebudou zahálet v žádných vodách světa, tak jako už nezahálely dříve, tím křivka tonáže nepřítele se bude svažovat stále níž a níž.

Japonský boj o nový řád

Řeč ministerského předsedy Toji — Bezvýhradné pokračování ve válce

čt — Tokio 27. května. Ministerský předseda Tojo měl v zahajovací schůzi nového japonského říšského sněmu ve středu řeč, v které dovoval mimo jiné:

V době kratší půl roku od vypuknutí války ve Velké východní Asii rozdrtily císařské branné síly síly nepřítelovy všude, kde se objevil. Naše branné síly obsadily důležitá území v prostoru Velké východní Asie a potřely námořní branné síly Spojených států a Velké Británie v Pacifiku i v Indickém oceánu do té míry, že se to rovná jejich vyhlazení.

Vítězství, jimž se na světě nic nevyrovná, pokračují a zároveň s nimi se pracuje na nové výstavbě velkého slohu ve všech těchto územích a ustavičně se sleduje cíl války ve Velké východní Asii.

Kromě vojenských operací v jihovýchodních oblastech oslabují neustále císařské branné síly svou činností v Číně moc čunkingského vojska. Naše obrana je bezpečná a pevná jako skála.

Tojo se pak zabýval nedávnými volbami do japonského říšského sněmu a prohlásil: Tyto volby byly mezníkem, od něhož se stupňuje příliv vlasteneckého nadšení obyvatelstva dál na cesty, jejichž cílem je bezvýhradné pokračování ve válce a neochvějné zřízení politické struktury na provádění císařských rozkazů.

Zabývaje se vztahy Japonska k cizině, zdůraznil ministerský předseda Tojo neobyčejně srdečný poměr k Mandžukuu, Číně a Thai, které v nynější válce sledují stejné cíle jako Japonsko.

Tojo pokračoval: Rád bych použil této příležitosti, abych vyjádřil hlubokou úctu našim spojencům, Německu a Italii a ostatním spřáteleným mocnostem, neboť tyto země neúnavně a překonávajíce velké obtíže dobývají vítězství za vítězstvím, aby se přiblížily našemu společnému válečnému cíli. Japonsko je pevně odhodláno pokračovat ve svých dosavadních vítězných polních taženích a učiní vše, aby přineslo jakožto účastník velkolepého boje Německa a Italie se Spojenými státy americkými a Velkou Británií svůj příspěvek k dalekosáhlým vítězstvím těchto zemí. Japonsko má obzvláštní zájem na tom, aby ve strategickém ohledu spolupracovalo co nejúžeji se svými spojenci a tím zřídilo nový světový řád.

V pevné důvěře v konečné vítězství pokračuje Japonsko ve svých operacích, a to v měřítku, kterému se co do velikosti a rozsahu v dějinách dosud nic nevyrovná. V plné součinnosti s veškerým obyvatelstvem očekává vláda, že přivede sílu národa na nejvyšší stupeň. Přes všechna vítězství nepustí z mysli obezřetnost a bude podporovat tradičního ducha obětavosti a oddanosti k národu, aby se tak rychle přiblížila k cíli války.

Závěrem vyjádřil ministerský předseda Tojo spojencům Japonska a spřáteleným mocnostem hlubokou vděčnost japonské vlády za jejich součinnost.

Hrdá bilance japonských úspěchů

Uveřejněna k výročí námořní bitvy u Cušimy

lf — Berlin 27. května. Japonci uveřejnili úctyhodnou bilanci svých dosavadních námořních vítězství. K uveřejnění dochází k dnešnímu výročí námořní bitvy u Cušimy, v níž Japonci zničili carské loďstvo. Bitva u Cušimy znamenala vzestup Japonska k velmoci. Každý rok slavilo Japonsko bitvu u Cušimy jako obrat ve svých dějinách. Toto výročí bylo vždy vzpomínkovým dnem japonského loďstva. Ke zničení carského loďstva u Cušimy došlo po japonském vítězství nad čínským loďstvem v japonsko-čínské válce.

Za dnešní války dokázalo však japonské loďstvo, že se může směle měřiti i s anglickým a severoamerickým válečným loďstvem, která byla dosud považována za nejsilnější loďstva světa. I když snad vítězství japonského loďstva nad loďstvem severoamerickým v Pearl Harbouru byla na prospěch trestuhodná lehkomyslnost Severoameričanů, byla vybojována další japonská vítězství, zejména u Javy, Singapuru, u Ceylonu a v Korálovém moři proti nepříteli, který byl na tato utkání připraven a velmi dobře věděl, že jde o boj na život a na smrt.

Japonský národ oslavil letošní výročí bitvy u Cušimy s pocitem hrdosti a vděčnosti k mužům, kteří jsou v čele japonského válečného loďstva. Jak žalostný je ve srovnání s tímto japonským svátkem „Den severoamerického válečného loďstva", který nařídil nedávno Roosevelt své zemi a který končil ne pohledem na nějaká severoamerická vítězství, ale ztrátou 125.000 BRT severoamerického lodního prostoru, ztrátou, kterou se severoamerické úřady ještě neodvážily oznámiti veřejnosti.

Rozšíření pravomoci min. Moravce

Osobní dopis státního presidenta

čt — Praha 27. května. Státní president dr. Emil Hácha v osobním dopise z 26. května t. r. požádal vedoucího úřadu lidové osvěty ministra Emanuela Moravce, aby podle jeho směrnic vykonával dohled nad politicko-kulturní činností také v oněch organisacích a spolcích, které má státní president pod svou záštitou. Tyto organisace a spolky jsou z rozhodnutí státního presidenta podrobeny dohledu ministra Moravce po stránce osobní a věcné. Ministr Moravec bude v budoucnosti dbáti, aby výchovně-politická a kulturní práce v těchto institucích byla účelně upravena a rozdělena.

Přídavkové lístky pro dlouho pracující

pět — Poněvadž nebylo vždy přesně dbáno nových ustanovení o výdeji přídavkových lístků pro dlouho pracující a pracující v noci (vyhláška ze dne 7. III. 1942, č. 86 Sb.), vysvětlují se se zřetelem k nastávající ohlašovací lhůtě ještě jednou.

Nové jest, že přídavkové lístky pro dlouho pracující a pracující v noci mohou býti nyní vydány: mužům při čisté pracovní době celkem nejméně 55 hodin týdně, ženám a mladistvým pod 18 let při čisté pracovní době nejméně 52½ hodiny týdně. Započítává se jen čistá pracovní doba bez přestávek. Nedělní práce se započítává jen tehdy, je-li nahrazena klidem v podniku jiný pracovní den. Podmínkou ve všech případech jest, že je vykonávána průměrná tělesná práce ve smyslu zákonných ustanovení (viz „oběžník podnikům MB-1").

Novým dále jest, že při delší vzdálenosti bytu od pracovního místa mohou býti uznáni za dlouho pracující a pracující v noci jen ti dělníci, kteří ve všech 6 dnech týdne nejméně po 11 hodin (čistá pracovní doba včetně jedné cesty tam a zpět) nejsou přítomni ve svém bydlišti; nepracuje-li se v sobotu nebo některý jiný den v týdnu, když v ostatních dnech týdne nejsou ve svém bytu přítomni po 13 hodin denně nebo 66 hodin týdně (čistá pracovní doba včetně jedné cesty tam a zpět). Cesta tam a zpět během pracovní přestávky se tedy nezapočítává.

Dále třeba míti na zřeteli, že ženám, které prokazatelně obstarávají svoji vlastní domácnost a kterým k tomuto účelu je v každém druhém týdnu poskytován den volna, započítává se tento volný den při výpočtu pracovní doby k dosažení přídavkového lístku jako plný pracovní den. V případě, že však den volna je poskytován v každém týdnu, nelze tento den do pracovní doby započítávati.

Všechny dosavadní příjemce přídavkových lístků pro dlouho pracující a pracující v noci, kteří tyto nové podmínky, pokud jde o pracovní dobu, již nesplňují, nutno neprodleně u okresního úřadu odhlásiti. Kdo toto zanedbá, bude potrestán.

Návrat Rooseveltova pověřence

cp - Washington 27. května. Jak oznámil úředně severoamerický departement zahraničních věcí, přijel do Washingtonu zvláštní Rooseveltův pověřenec pro Indii plukovník Louis Johnson. Ještě téhož dne se odebral k ministru zahraničních věcí Cordell Hull, s nímž měl delší poradu. Po rozhovorech s Rooseveltem, které se budou konati v nejbližších dnech, odjede Johnson na delší zdravotní dovolenou, jíž byl odůvodňován jeho odjezd po nezdařené akci v Indii.

Vzrůstající nedostatek železa v USA

čt - Barcelona 27. května. Nedostatek železa ve Spojených státech neobyčejně vzrůstá. Podle zprávy z Washingtonu ohlásil výbor pro válečnou produkci, že v příštích 30 měsících musí být dána do starého železa polovina automobilů, jichž se ještě používá k dopravě. Již nyní se sbírá starý materiál z 20.000 automobilových hřbitovů. Bude roztaven pro potřeby válečného průmyslu.

Egyptský ministr financí odstoupil

cp - Ankara 27. května. Egyptský ministr financí Muharram Obeid Paša odstoupil. V Káhiře vyvolalo odstoupení ministra financí velký podiv, neboť bylo známo, že Obeid Paša byl osobním přítelem ministerského předsedy Nahase Paši. Jako důvod jeho odstoupení se udávají rozpory v názorech mezi ministerským předsedou Nahasem Pašou a ministrem financí Muharramem Obeidem Pašou.

100.000 stříbrných lišek za rok

čt — Oslo 27. května. Obrat v norských stříbrných liškách odhaduje se pro letošní sezonu na 100.000 kusů. Loni šlo o 150.000 kusů. Pokles jest důsledkem přizpůsobení situace s [illegible]. Dodávková smlouva, sjednaná v říjnu 1941 s Říší a týkající se 30.000 kožišin při průměrné ceně 185 Kr., přispěla podstatně k tomu, že na tuzemském trhu byly placeny poměrně příznivé ceny.

DENNÍ ZPRÁVY

Strakoničtí dělníci do Luhačovic. V rámci ozdravovací a rekreační [illegible] pojede také 30 strakonických dělníků a dělnic, kteří byli určeni lékařem na týden do Luhačovic, aby posílili svoje zdraví. K sedmi dnům pobytu v lázních přibudou další dva na cestu. [illegible] se dělníci těší na příjemnou [illegible] zelenou. Cesta i pobyt v lázních je jim poskytnuta zcela zdarma a účastníci si nepotřebují s sebou vzít nic jiného než potravinové lístky.

Výstavní sál v Poličce. Obecní správní komise v Poličce se usnesla propůjčiti musejnímu spolku v Poličce místnosti býv. celého divadelního sálu a jeviště loutkového divadla [illegible] sálu. Tím se dosáhne zřízení výstavního sálu stálých výstav polickému museu [illegible] místností, které budou používány místní osvětovou komisí a jinými osvětovými a kulturními korporacemi. V nově upravených místnostech byla v neděli otevřena výstava „Polička v obrazech".

Mezi starým papírem objevena cenná listina. V těchto dnech našli v Bojkovicích na Slovácku při sběru starého papíru cenné staré listiny, [illegible] panství a cechovní památky, které oživí minulost kraje, neboť byly zachráněny a po prozkoumání budou uloženy v krajinském museu, kam by se jinak sotva byly dostaly. au

Pomoc chudým na Bydžovsku. Okresní pomocný výbor Národní pomoci v Novém Bydžově vydal v uplynulém období přes 50.000 K na nejrůznějších sociálních akcích. Největší částka byla vydána za podpory peněžní a naturální. Stravovací akce si vyžádala nákladu téměř 5000 K a usnadnily ji místní ženy, které ochotně vyvářely zdarma. Jiným sociálním institucím věnoval OPV přes 11.000 K. kp.

Děti na plošinách elektrik

nns. Pražští průvodčí na tramvajích nutí děti, které nastoupily do vozů elektrických drah bez průvodu rodičů, aby nezůstávaly na plošinách, ale vstoupily dovnitř vozu. Jednají s dětmi sice zdvořile, ale pevně a svou svépomocnou akci odůvodňují tím, že v době návalů se může docela lehce přihodit pád dítěte z jedoucího vozu. Tato akce průvodčích je velmi rozumná a jistě se vžije.

Vklady školáků. V Záblatíčku uposlechli učitelé výzvy, aby vedli děti ke spořivosti. Na obecné škole zařídili společné šetření dětí a půlroční výsledky jsou pozoruhodné. Od listopadu do dubna uštřily děti skoro 4700 K. Na jednoho školáka připadá téměř celých 50 K úspor. Učitelé jsou spokojeni a děti mají velkou radost z přibývajících vkladů v místní kampeličce.

roudy německých motorisovaných kolon projíždělo Prahou. Ani ruka se nezvedla, snad tam kde stáli pražští Němci se "heilovalo ", ale jinak se nikdo nezastavil, leda, že pohrozil pěstí a šel dále za svojí prácí. Každý měl plnou hlavu jen jediné myšlenky : - co teď bude s námi ?!- -

Pro národy Československa nadešla léta utrpení a ponížení, která nemají v naších dějinách obdoby. Národ v době okupace nesmírně trpěl, jen strana KSČ dala ze svého středu nejvěrnější vlastence a neohrožené bojovníky proti okupantům. 25.000 komunistů položilo své životy v boji za vlast.

Hrdinný boj našeho lidu, vedeného KSČ, za svobodu, vyvrcholil v květnových dnech 1945, kdy sovětská armáda dovršila svá vítězství nad hitlerovským fašismem a tím i osvobození Československa. 5.května dopoledne v plném rozsahu propuklo pražské povstání. Rozhlas volá o pomoc : " Voláme českou policií, české četnictvo a vládní vojsko na pomoc českému rozhlasu ...".

Tato výzva byla pronesena hlasatelem čes. rozhlasu Z.Mančalem 5.května ve 12 hod. 33 minut, vzburcovala celý národ a počalo všeobecné povstání proti okupantům !

ILEGÁLNÍ „RUDÉ PRÁVO", KTERÉ DO KRONIKY VĚNOVAL J.FULÍN Z ČP.6.

Tanky na Václavském náměstí.

Boj o rozhlas, Staroměstskou radnici, Petržalku, Pankrác, Dejvíce, Trojský most a j. ! Pražský rozhlas stále volá o pomoc Praze, západní spojence a Rudou armádu. Americká armáda gener. Pattona zůstala stát za Plzni u Rokycan už 5.května a za dvě hodiny mohla být v Praze - - - ale nepřijela ! Jsme zoufalí, zbraní a střeliva málo, každou chvíli je slyšet z rozhlasu :" Vnimáje,vnimáje, govori Prága...." Velký generalisimus V.J.Stalin dostav hlášení od gen. Koněva, že volá Praha o pomoc, dostává od něho přímý rozkaz, aby motorisované jednotky a tanky ihned od Berlína obrátily směrem na Prahu !! Tři dny , ve dne v noci jedou Rudí bohatýři na pomoc Praze ! Devátého května vjíždějí tankové jednotky do Prahy a osvobozují ji ještě od zbylých německých jednotek.Praha jásá a je šťastna, všechny tanky a vozy jsou ověnčeny kvítím . Čest a sláva vám, Rudoarmějci osvobodilé naší zlaté Prahy ! - - - -

U Wilsonova nádraží.

144

Dr Václav Vacek, náměstek primátora hl. města Prahy:

PRAŽSKÉ POVSTÁNÍ

O prvém výročí pražského povstání uvědomujeme si všichni význam revolučních dnů pražského lidu. Dny 5.—9. května 1945 zůstanou navždy zapsány v historii města Prahy, celého českého národa i mimo hranice naší vlasti jako dny, které v Evropě uspíšily konec druhé světové války, jako dny, které v Čechách znamenaly porážku fašismu.

Dobývání Berlína Rudou armádou bylo ještě v proudu, kapitulace německé armády podepsána byla v Berlíně 8. května, ale tři dny před touto historickou chvílí povstal pražský lid, nedbaje toho, že ve všech kasárnách Prahy a v samém středu Prahy byly umístěny německé posádky, vybavené tanky, děly, kulomety, automaty a na letištích letadly.

Že se blíží konec války a že je třeba, aby pražský lid vystoupil proti okupantům, bylo všeobecným přesvědčením lidových vrstev pražského obyvatelstva. Stoupenci Háchova režimu a jeho mluvčího ministra fašistické propagandy Emanuela Moravce byli v mizivé menšině. Liga proti bolševismu marně se namáhala strhnout pražský lid na svou stranu. Denní tisk, sloužící kolaborantům, přijímán byl pražským lidem kriticky a s posměchem. Nikdy se nevyrojilo tolik vtipů na hroutící se režim.

Mezinárodní situace a zejména situace na bojištích byla pražskému povstání příznivá. Ve dnech 6. a 7. května byla německá posádka již obklíčena spojeneckými armádami, Rudou armádou, anglickou i americkou armádou. Fronta šla zhruba od Plzně na Drážďany, Striegau, Morav. Ostrava, Brno, Olomouc, Český Les a Šumava, Plzeň. Kruh ten se stále zúžoval. Pražský lid cítil sice že nastávají dny konce fašismu a hitlerovské soldatesky, ale nelze říci, že by ve chvíli, kdy došlo k povstání, byl si okamžité situace na frontě, zejména obklíčení německých armád, jako velmi významného faktu jasně vědom, protože denní tisk pražský zkresloval skutečný stav na bojištích.

Signál povstání vyšel z pražské periferie. Tam se počaly objevovat československé praporky, rudé vlajky sovětské, anglické, americké. Z Odborového domu proti Denisovu nádraží byla svržena spousta spojeneckých vlajek, jež lid s jásotem a nadšením uchvátil a vstoupil do ulic.

Staroměstská radnice stala se centrem povstání. Ministerský předseda Bienert dostavil se na pražskou radnici, aby povstání utlumil, chtěl mluviti do rozhlasu, ale bylo mu v tom zabráněno, a byl zajištěn. To, co chtěl přednášet, byla dohoda s Frankem, což jsme my, na pražské radnici tehdy ještě nevěděli, což však vyšlo na jevo při procesu s Frankem, že totiž Frank považoval za výhodné pro německou říši, aby v obtížných chvílích pro Německo všechna moc byla na oko znovu přenesena na Háchův režim, aby formálně bylo prohlášeno, že protektorát se ruší a že vládu místo Háchy, který jako president pro stařeckou nemohoucnost je neschopen k dalšímu vedení úřadu, byla přenesena na Bienerta a tři byrokraty, dosavadní ministry Krejčího, Kalfuse, Kamenického. Při tom ovšem se současně vyhrožovalo, že proti povstalcům bude zakročeno brannou mocí.

Česká národní rada zasedala v prvý den povstání na rohu Staroměstského náměstí a Dlouhé třídy, kdy došlo již k ostřelování Staroměstské radnice německou posádkou, ubytovanou v Pařížské třídě v právnické fakultě. Za bojů o Staroměstské náměstí a Staroměstskou radnici byla Česká národní rada s dr. Fražákem a Smrkovským v čele nucena měniti své sídlo a v revolučních dnech zasedala postupně na žižkovském nákladovém nádraží, ve vinohradském pivovaře a na konec v budově „Bratrství" na Vinohradech.

Ve dnech bojů o Staroměstskou radnici padla sice řada zaměstnanců obce pražské, městských strážníků a jiných občanů, ale velmi významné sídlo odboje, pražský rozhlas, umístěný v 1. zv. nejnovější radnici proti Mikulášskému chrámu na rohu ulice Kaprovy, Němci neodhalili, ač byli v samém sousedství a neumlčeli tam volání Prahy o pomoc. Němci vytáhli sice děla na všechna pražská návrší od Petřína přes Letnou až k Bulovce, měli také obsazeno návrší pankrácké i libušské, kde bylo umístěno 7 tanků, stejně tak ruzyňskou planinu i kobylisské návrší, ale nevěděli, že v podzemí Staroměstské radnice, ve hloubce 15 až 20 m, jest centrum odboje ve spletité síni chodeb, kterými bylo možno procházeti ze Staroměstské do nejnovější radnice a naopak. Ne-li rozhodujícím, tedy velmi významným faktem pro obranu Prahy bylo, že v noci z 5. na 6. květen vyrostlo v Praze na 1600 barikád, většinou z vytrhané dlažby. Na Starém městě bylo 102 barikád, ve Vršovicích 103, na Novém městě 162, na Žižkově 181, v Holešovicích s přilehlou částí Bubenče 210, na Vinohradech 223.

V celé Praze padlo ve dnech 5.—9. května celkem 3425 osob. Z padlých bylo Čechů 1784 mužů, 236 žen a 23 dětí. Němců, kteří byli vyzbrojeni tanky, děly a puškami, padlo pouze 283 mužů, 88 žen a 21 dětí.

Úhrnem možno říci, že Praze a celému českému národu nehrozilo nikdy tak ohromné nebezpečí naprostého vyhlazení jako v posledních šesti letech druhé světové války a zejména ve dnech pražského povstání. Již často byl národ český za tisíciletých bojů s Němci v nebezpečí pokoření a vyhubení, ale žádná z těchto kapitol nebyla kapitolou tak dramatickou jako léta zápasu demokracie s fašistickým režimem německé soldatesky za druhé světové války.

Proto má pražské povstání tak dalekosáhlý význam národní a mezinárodní. Bez pomoci Rudé armády byla by Praha jistě sdílela osud Varšavy, byla by srovnána se zemí a obyvatelstvo vyvražděno. Dokumenty, předložené v procesu norimberském a v pražském procesu s Frankem, odhalily vojenské plány německého válečného vedení a stejně tak je odhalí výstava pražská, uspořádaná k výročí revolučních dnů pražských. Český národ a český lid nemůže býti nikdy dosti vděčen Rudé armádě a jejímu generalissimu maršálu Stalinovi, že dal rozkaz maršálu Koněvovi a Rybalkovi, aby rychlými pochody táhli na Prahu a osvobodili ji. Splnilo se proroctví, že Praha bude zachráněna, až ruský voják napojí své koně z Vltavy. Bez Rudé armády bylo by po Praze a po českém národu.

TVÁŘ PRAHY V KVĚTNOVÝCH

Staroměstské náměstí, kde nacistické tanky zapálily radnici.

U paláce Rozhlasu, když byli přivoláni na pomoc hasiči, aby proudem vody vyplavili nacistické ubránce.
Foto K. Feldrich

148

Jedni umírali...

Z ESESÁCKÉHO ŘÁDĚNÍ V HORNÍ KRČI 6. V. 1945

Osmnáctkrát automatem prostřílené dítě, nemocné spálou.

Zavražděný a zhanobený pětiletý chlapec.

Hoch s vykroucenýma rukama.

Ne! Němec v zuřivosti vlastní porážky je vražedící stroj. O tom v Praze vloni podala svědectví zkrvavená Krč (viz naše obrázky), Pražačka i jiná místa nacistického běsnění. Vypíchané dětské oči a uřezané jazyky či přirození, vykroucené ruce, prostřílená tělíčka, rozpárané životy těhotných matek, rozšlapané lebky, spálené mrtvoly — to byly ukázky bojové činnosti Hitlerových bitců, jejichž zbraním rouhavě přivolával boží požehnání.

Pamětlivi příkazu husitské písně „nebáti se zhoubců tělesných" musí jíti Češi dále, bedlivě však střehouce svou cestu. *Bohumil Černý.*

FOTO ILTEK A PAUL

Dole: Postřílená skupina bezbranných civilistů. Vpravo na obrázku chlapec na prsou své matky.

НЕВСКИЙ

9. KVĚTNA 1945
ROČNÍK I.
ČÍSLO 3.
Šéfredaktor Karel Nový. — Odpovědný redaktor František Meloun. — Redakce a administrace v Praze II., Václavské náměstí číslo 36. — Vydává a tiskne Melantrich a. s.
CENA 50 HAL.

Osvobozené České slovo

První tanky
VÍTĚZNÉ SOVĚTSKÉ ARMÁDY V PRAZE

Dnes krátce před 5. hod. ranní dojel na Bořislavku v Dejvicích předvoj vítězné Rudé armády. Tvoří jej asi sto velkých tanků. Sovětskému předvoji vyjel vstříc zástupce čs. branné moci. Při vjezdu na území Prahy minuly sovětské pancéře dlouhý průvod kapitulovavší německé armády.

Protokol o kapitulaci německých branných sil

Česká revoluce dobyla slavného vítězství

ČTK – Praha 8. května. Česká Národní rada oznamuje: Protokol o provedení formy kapitulace německých branných sil, sepsaný dne 8. května 1945 v 16 hodin za přítomnosti osob na protokolu podepsaných zní takto:

1. Plnomocník velitele německých branných sil podepisuje ujednání o způsobu stažení všech německých branných sil inklusive letectva všech velitelství, svazu zbraně SS, p[illegible]cie a všech státně i vojensky organisovaných jednotek v oblasti Prahy i okolí. Počátek odchodu jednotek dne 8. května 1945 v 18 hodin.

2. Ujednání toto neovlivňuje podmínky, které byly dány těmto jednotkám od velitelství spojeneckých (amerických, anglických a sovětských) bojových sil.

3. Německé ženy a děti, pokud neodejdou s jednotkami, z Prahy se stahujícími, stojí pod ochranou Mezinárodního Červeného kříže, který pečuje o ně a zařídí jejich odtransportování.

4. Všichni váleční zajatci spojeneckých národů a všechny internované a zatčené osoby budou ihned propuštěny a dány k disposici českým policejním úřadům.

5. Odevzdání zbraní se provede takto: Všechny těžké zbraně budou odevzdány po opuštění Prahy na okraji města a převzaty od československé národní armády.

Letadla zůstanou na obou letištích v Ruzyni a ve Kbelích.

6. Odevzdání všech ostatních zbraní bude provedeno před dosažením americké demarkační čáry československé armádě.

Veškeré zbraně budou i s municí a nic nebude úmyslně poškozeno.

7. K odbavení zákopnicko-technických záležitostí (nálože v mostech, podminování ulic, budov) určí zmocněný generál zvláštní předávací oddíly pod velením důstojníka (major Zehres).

8. Jednotky jsou oprávněny vzíti ze skladišť nutná množství potravin. Zbytek bude v pořádku odevzdán orgánům československé národní armády.

9. České obyvatelstvo nebude činit obtíží odcházejícím německým jednotkám.

Skončeno, podepsáno.

Dr. Albert Pražák v. r. Josef Smrkovský v. r. Dr. Josef Kotrlý v. r. Kpt. Jaromír Nechanský v. r. Gen. Karel Kutlvašr v. r. Pplk. gen. št. Frant. Bürger v. r. Pplk. gen. št. Jaromír Kadaňka v. r.
General der Infanterie Rud. Toussaint v. r.

*

Dodatek k protokolu ze dne 8. května 1945.

Generál Toussaint prohlašuje, že svými silami potlačí případná hnízda odporu německých jednotek, která neuposlechnou jeho rozkazů.

Toussaint v. r.

Skončeno a podepsáno.

Praha trpící a vítězná

Až se jednou zvěční historie těch čtyř dnů, za nichž byla osvobozována Praha, za předehru bude jistě prohlášeno ono páteční čištění její tváře od skvrn německých nápisů. Tak vstoupila Praha už očištěna do sobotního vzplanutí revolučního boje, který se rozpoutal o její nejcitlivější ústrojí, jímž je v naší době rozhlas. S jeho budovou měl být zasažen organisující mozek celého povstání, které se mohlo spoléhat na úspěch jen tehdy, nebude-li porušeno nervstvo rozhlasových linek. To cítil nepochybně, třeba podvědomě, každý z těch, kdo se rozběhli s holýma rukama proti německým zbraním na pomoc ohroženým rozhlasovým pracovníkům. Pražské ulice se na povel změnily v živou a pohyblivou štafetu, která donášela pomoc nejneohroženějším bojovníkům. Když z průčelí domů začaly třeskat zákeřné rány skrytých nepřátel, stáhl se život města z ulic do průjezdů, kde stáli obyvatelé, sklíčeni nemožností účinné pomoci a očekávající první zprávy z bojiště. Tehdy se už kryt stával útočištěm, kam bylo třeba svést děti i ženy. Kalný úsvit nedělního rána přinesl bombardování, které začalo ohrožovat už celé město. A třebaže vytrvale pršelo, bylo nutno stavět barikády na křižovatkách a důležitých úsecích dopravních spojů. Rostly pod rukama všem těm, kdož nedbajíce skličujícího počasí obětavě pracovali po celé hodiny. Pražské ulice dostávaly novou tvářnost, která se měnila od hodiny k hodině. Cesta známými místy stávala se napínavým dobrodružstvím: bylo třeba se učit opatrné chůzi podél domů, aby nějaká kulka nezasáhla, navazovat spojení s hlídkami v dveřích domů a spoléhat se po jistotě celé cesty. Jinak spojoval telefon, který někdy marně zvonil, když se obyvatelé domu utekli do sklepů, ale který umožňoval aspoň v duchu vidět známé tváře i známé končiny města. Už se přivykalo ranám z pušek a kulometů, sluch se naučil rozeznávat různé zvuky rozmanitých zbraní a kanonáda patřila k dennímu životu. Pondělní den zastal Prahu, poznamenanou ranami z leteckých i dělostřeleckých útoků. Nebylo novin, nebylo rozhlasových informací, takže se mohlo jen dohadovat, co kde bylo postiženo. Nebylo to jen přepětí tří dnů, byla to živelná starost všeho obyvatelstva o společný byt, jímž je nám Praha. Byly těžce zasaženy různé pražské čtvrti, jednotlivé domy byly zničeny, život v nich se musil soustředit do podzemí, ale Pražané pocítili celou tíhu zoufalé situace nejbolestněji v těch chvílích, kdy se dověděli, že hoří budovy všem známé a že jsou ničena místa všem drahá. Zprávy o Staroměstském náměstí a o požáru historické radnice zasáhly otřesněji, než leckteré soukromé neštěstí. Tady byla ničena Praha v nejposvátnějších základech, které souvisí přímo s národním srdcem. A úterní den patří k nejstrašnějším zážitkům pražského obyvatelstva právě proto, že tak neodčinitelně byla pustošena Praha bez ohledu na kulturní památky. Pražané mohli bojovat s prázdnýma rukama v ulicích svého města, ale nemohli snést, že se válka přenášela se všemi svými strašnými účinky na město samo, na památníky její minulosti, na budovy, v nichž je přímo ztělesněna vůle, tvarná krása a síla ducha našeho města. V době, kdy celý svět se radoval z příchodu míru a z vítězství spravedlnosti, kdy rozhlasovými stanicemi zněl Churchillův pozdrav novému životu, vycházejícímu z tak bohaté setby smrti, byla Praha nejostřeji bombardována a krvácela z tisíce ran jako bezmocná oběť germánské zhovadilosti. A přece tím nebyl Pražany vypit pohár utrpení až ke dnu: když náš rozhlas ohlásil v podvečer, že byl hrad zapálen, míra utrpení nadosobního byla vrchovatě naplněna. Se svými syny a dcerami, vyčerpanými čtyřdenním bojem, stála tu Praha jak antická Niobe, orvaná osudem [illegible] pokousená utrpením, jakému opravdu v dějinách není hned tak rovno. Nikdy se nám nezdála Praha tak krásná, vznešená a drahá, jako v úterní slunné odpůldne, kdy v májovém věnci svých zahrad tyčila se s monumentální sošností nad troskami domů a nad hořícími budovami různých čtvrtí. Hvězdnaté nebe klene se v noci nad městem. Hradčany jsou v noční temnotě ozařovány bělavým světlem zločinného požáru, Staré Město je osvětlováno [illegible] ohni. Pankrác doleka svítí mohutným ohněm. Ale to je už po boji. Pražané neoslavují míru, ulice jsou liduprázdné, v propustích barikád ponocují ostražité hlídky, pojednou nějak zlidštělé a změklé. Pražané spí po revoluci, která byla namáhavou prací, při níž se člověk ušpiní a na smrt znaví jako při každé pořádné práci. Jen Praha ztichle oddychuje do májové noci, která voní nejen čoudem požáru, ale i vůní rozkvetlých sadů, vůní tolika příslibů nové a skoro kouzelné přeludné budoucnosti.

jtg

*

Staroměstská radnice hoří

Pravý germánský duch, který se po celou dobu okupace našich zemí vychloubal svou kulturou a který prohlašoval Prahu za staré německé město, ukázal se ve skutečném světle při ničení všech historických hodnot, kterou byla psána historie českého národa. Německá zuřivost se nezastavila ani před památnou Staroměstskou radnicí, která byla v pravém slova smyslu skoro zničena. Již v pondělí byla radnice v palbě německých těžkých tankových zbraní a v úterý padla za oběť požáru, který byl znovu a znovu rozdmycháván palbou SS tankových oddílů. Boj zuřil od rána. Němci útočili pancéři a protiletadlovými děly. Čeští vlastenci se mohli bránit pouze pancéřovými pěstí, několika málo kulomety, puškami a pistolemi. Během dopoledne se jim podařilo vyřídit dva německé tanky. Jeden z nich vyřadilo z boje hrdinné dvacetileté děvče pancéřovou pěstí. Byl to těžký německý tank. Po polední byl odstřelen další pancéř a zanedlouho zneškodněno i útočné dělo. Němci však přivezli dva nové tanky a začali zběsile pálit do celého bloku radničních domů. Svojí palbou zničili věž památné radnice. Její zdivo se zřítilo a zanedlouho začala celá radniční střecha hořet. Palbou poškodili Němci i orloj a starou zasedací síň. Jejich úsilí se nevybilo pouze na radničních objektech. Poškodili řadu domů památného Staroměstského náměstí a zapálili starobylé domy v Celetné ulici. Mezi nimi je i známý dům Štorchův a dům »U jednorožce«. Po 17. hodině, když dílo zkázy bylo dokonáno, začali se němečtí barbaři vzdávat. Teprve poté mohli přijet na Staroměstské náměstí hasiči a pustit se do boje s ohněm.

Melantrich. Praha. Snímek F. J. Petrdlík.

Požárem zničená Staroměstská radnice.

Požár na Václavském náměstí

Na silně poškozeném Václavském náměstí zapálili gestapáci, obležení v bývalém Petschkově paláci v úterý časně ráno střelbou velký dům na nároží Václavského náměstí a Lützowovy třídy. Požár se rychle rozšířil a shltil v krátkosti střed budovy. Plameny se přenesly na velký sousední činžák, v němž byla skladiště dvou filmových výroben. Došlo k prudkým výbuchům, které na dlouho krvavě zbarvily nebe nad nešťastným městem, tak barbarský ničeným jeho samozvanými ochránci. Václavské náměstí bylo terčem německých baterií po celé dopoledne. Odpoledne chtěli Němci zasadit tomuto náměstí další ránu tanky, které pronikly z Poříče a dostaly rozkaz proniknout na náměstí od Jindřišské věže. Tento pokus se však podařilo statečným ochráncům zmařit. Při tom byli likvidováni i němečtí obránci budovy Národní banky a Jindřišské věže.

U Prašné brány

Když se u Prašné brány rozkřiklo, že se několika německým tankům podařilo proniknout protitankovými zábranami na cestě z Libně a blíží se k Poříčí, vyhrnuli se ze sklepních krytů civilisté, mezi nimi i ženy a děti, a bez ohledu na německé letce, kteří palubními zbraněmi ostřelovali ulice, se dali do práce. Bez organisování se utvořily pracovní řetězy, rozdány krumpáče a lopaty, a za krátkou dobu vyrostly dvě barikády. Jedna u věže a druhá o dvacet metrů dále. K policistům, kteří stáli na barikádách se zbraní v ruce, se přidali dobrovolníci z řad obyvatelstva okolních domů. Jejich ženy a děti byly připraveny opustit své domovy. Vědělo se, že na Žižkově i v Nuslích posádky německých tanků vyhnaly z krytů ženy a děti a hnaly je před svými pancéři, aby tak znemožnily obráncům barikád střelbu proti jejich postupu. Na poříčské barikádě byl postupující tank vyřízen pancéřovou pěstí.

Žižkov na barikádách

V pondělí a v úterý vyteklo na Žižkově mnoho české krve. Němci usazení u památníku Národního osvobození na vrchu Vítkově a ve škole na Pražačce začali bombardovat žižkovské ulice a pronikli svými tanky až téměř k Bulharu. Současně postupovala jejich pěchota po železniční trati pod vrchem Vítkovem a chráněna kulomety, se objevila náhle v domech v Havlíčkově ulici u viaduktu na Karlově třídě. Německý útok zasáhl i Masarykovo nádraží, které bylo těžce poško-

(Pokračování na str. 2.)

Praha trpící a vítězná

(Pokračování se str. 1.)

seno. Pod Pražačkou, kde bylo těžiště německého útoku, se však obránci žatačit nedali přes těžké ztráty. Po celý den byl Žižkov naplněn ruchem boje. Ne však v celé své oblasti plné důkladných barikád.

Bojový klid na Smíchově a v Košířích

Smíchov a Košíře byly poslední den boje o Prahu poměrně nejklidnějšími pražskými čtvrtěmi. Na jejich barikádách ještě v noci z pondělí na úterý zesilovaných, vládl klid. Smíchovští a košířští obránci museli jen sledovat boje v jiných městských čtvrtích, protože svá stanoviště nemohli opustit.

Ve Vršovicích

Třídenní vyjednávání o kapitulaci kasáren ochranné policie ve Vršovicích se skončilo v úterý odpoledne úspěchem. Němečtí policisté, posádka Prahy z Chrudimi, přijali výzvu ke kapitulaci do Prahy z Chrudimi, přijali výzvu ke kapitulaci a odevzdali zbraně. Přes 4000 pušek a jeden tank padl do rukou obléhatelů.

V Nuslích klid — na Pankráci boj

V dolní části Nuslí až na místní přestřelky převládal klid. V sousední Michli se ráno snažila posice osmi německých tanků přesunouti se od Jezerky na Michelský kopec k velkostatkům a dolů k Táborské třídě. Do boje zasahuje obránci Prahy ukořistěný pancéřový vlak, který německé obrněnce zahnal na útěk. Na Pankráci trval boj celý den. Stovky rodin přišlo o domov. Teprve po 17. hodině se boje přeměnily v menší přestřelky a kolem 19. hodiny nápor Němců ponenáhlu zanikl.

Na Letné, v Bubenči a Dejvicích

Dejvice, Bubeneč a Letná byly i poslední den bojů o Prahu pod krutou vládou zdivočilých SS-manů a ostatních německých ozbrojených sil, kteří se svých opěrných bodů v úředních budovách ovládaly všechny významnější ulice. Svá stanoviště zesilovali Němci ještě pancéřovými vozy, které pálily po domech ozdobených českými vlajkami. Zvlášť zuřivě se nenávist Němců vybila v Letenské-Podbabské ulici. Tam bezhlavě pálili po každém jednotlivci, který se objevil před domem, ...obo pouze z okna svého bytu. Nešetřili ani zjevného označení praporkem Červeného kříže. Domy v této ulici jsou prostříleny, bez oken. Ale ani prostranství mezi domy nebyla jistá před německými zákeřníky. Na mnoha místech, zvláště tam, kde v domech zůstali němečtí nájemníci, vyhrožovali Němci nejhrůznějšími tresty, jako zapálením domů a povražděním jeho obyvatelstva v tom případě, kdyby německým nájemníkům bylo něco uděláno. Stejný teror byl prováděn po celé oblasti od Hanspaulky, kde členové Hitlerovy mládeže stříleli i do bezbranných ošetřovatelek, opatřených páskami a vlajkou Červeného kříže. Nikdo nemohl civilisté opustit domy, aby nebyli okamžitě ostřelováni. Teprve když vlaky do-... bubenečské nádraží obrněný vlak, obsazený českými vlastenci a partyzány, začali Němci svážet do paláce Bajal své ženy a děti. Na Letné zasáhly do boje z Sparty na letenské pláni oddíly partyzánů. Celý trakt Veletržního paláce vyhořel, zasažen dělovou palbou. Také přední trakt je poškozen. V Holešovicích bombardovali a zapálili Němci elektrárnu. Na Letné, když německé ženy byly převáděny německými vojáky do sběrny zajatců, jedna z nich zabila ručním granátem důstojníka naší armády.

Na Spořilově

V pondělí byla pražská čtvrť Spořilov zasypávána prudkou palbou z děl, kulometů a tanků oddíly SS, které měly obsazen krčský les. Občané Spořilova měli k disposici pouze malé polní dělo a několik pušek. Marně volali Prahu o pomoc. Když bylo i telefonické spojení přerušeno, zahájili s Němci jednání o kapitulaci. Bylo to v době, kdy německé tanky stály již na letním spořilovském cvičišti. Vyslaní parlamentáři jednali s SS až do třetí hodiny ranní. Protože Němci vyhrožovali pobitím všech žen a dětí, byla přijata podmínka, že se vydají všichni muži od 15 do šedesáti let. Ještě v noci byli všichni spořilovští chlapci a muži odvlečeni do Masarykových domovů v Krči. V úterý ráno byl celý Spořilov bez mužů. Zůstaly jen ženy a děti. To však Němcům nevadilo, aby Spořilov nebyl dále ostřelován.

Oheň na pražském hradě

Po kapitulaci! Tisíce Pražanů si oddychlo, že je již konec nacistickému šílení a s úlevou přijali klid, který alespoň částečně zavládl nad zpustošeným městem. A hle! Tu přišla nová zpráva — drtivější a smutnější než všechny předchozí. Od úst k ústům letěla strašná zvěst: Hrad hoří! Nehořel. Ony mraky dýmu a ohnivé jazyky, které zavlály z Hradu do dáli Vltavy, to nebyl skutečný požár historických památek sídla českých králů. To jen pan Frank a jeho zlotřilá suita zničila před svým útěkem odposlouchávací zařízení a pravděpodobně i svoji soukromou vysílačku.

Pomocná ruka venkova v Praze

Osud Prahy vyvolal na českém venkově silnou odezvu. Včera se objevila na Smíchově tři nákladní auta, naložená plně chlebem a jinými potravinami. Auta byla vypravena z Plzně, Rožmitálu a Kladna bez jakéhokoliv dohovoru občany uvedených měst. A všechna tři auta byla opatřena nápisem: »Vezeme ⁓stavby pro Prahu«.

Z koncentráku na barikády

Ve škole na náměstí krále Jiřího na Vinohradech byl před dvěma dny ubytován transport polských a francouzských rukojmí z koncentračního tábora v Buchenwaldu. Ačkoli byli tito lidé přivezeni do Prahy v opravdu zbědovaném stavu, špatně oblečeni a mnozí i nemocni, zúčastnili se po boku Čechů boje proti německým okupantům a nacistickým vrahům.

Pan Werner už nevěří ...

Na jednom vinohradském úseku stavěli obyvatelé barikádu. Svorně druh vedle druha. A mezi nimi — ejhle! — bývalý šéfredaktor Karel Werner. Opravdu za pět minut dvanáct zdvihl hlavu proti svým nacistickým přátelům. Byl poznán a jenom dík zákroku přítomných vojáků, kteří ho odvedli, nebyl lynchován.

Německé rytířství

Kam až dovedla šílená propaganda Němce, svědčí také několik případů ozbrojených civilistů, kteří z oken domů stříleli po bezbranných chodcích. V Habánské ulici na Žižkově čtyřletá Němka podepsala po ověřené prohlídce bytu našimi lidmi prohlášení, že nemá žádné zbraně a že byt jako nemocná neopustí. Za necelou půlhodinu objevil se v oknech jejího bytu kulomet, a stařenka, která před chvílí předstírala, že se nemůže udržet na nohou, střílela jako zběsilá na každého, kdo se objevil na ulici. Při zatčení byly v jejím bytě nalezeny dva kulomety a přes tisíc nábojů. — Ve Slezské ulici na Vinohradech hodinu po vyhlášení kapitulace všech německých zbraní v Praze střílela asi 26letá Němka po každém chodci z pušky. Když se podařilo vniknout do jejího bytu, byly u ní nalezeny kulomet, přes 1500 nábojů, dvě automatické pistole a puška. — V Panské ulici v Praze II střílela celá šestičlenná rodina z oken bytu jako zběsilá. Nejmladší člen rodiny byl 11letý hoch. Střílel ještě při zatýkání po našich lidech.

Král Jiří VI. našemu panu presidentovi

Londýn 8. května. Král Jiří VI. zaslal dnes presidentu dr. Edvardu Benešovi toto poselství: S hlubokou sympatií jsme sledovali dlouhé utrpení Československa. Byli jsme šťastni, že jsme mohli poskytnout Vám a československé vládě útočiště, v němž jste mohl projevovat neochvějnou víru v konečné vítězství spravedlnosti a odkud jste mohl pomáhat lidu své země v jeho dlouhé zkoušce. Byli jsme šťastni, že českoslovenští vojáci a letci bojovali s námi v řadách spojeneckých národů.

Také český venkov bojoval proti Němcům

Sovětské tanky u Loun

Hrdinný osvobozovací boj českého lidu proti německým okupantům nevzplál dne 5. t. m. jen v Praze, ale i v mnoha jiných českých městech a městečkách, i když nenabyl takového dramatického rozsahu. Na některých místech kladli Němci odpor, ale byli zlikvidováni po krátkém tvrdém boji. Bojem bylo provázeno osvobození Nové Paky, Mladé Boleslavi a Turnova. V Táboře, s nímž není telefonické spojení, v Budějovicích a v Písku národní výbory ve snaze zabránit prolévání krve československých lidí, vyjednaly s veliteli německých posádek, odmítajících se vzdát, že bude zachován klid zbraní, když se obě strany zdrží nepřátelství. Ujednání bylo dodrženo a byli to později Němci, kteří sami nabídli kapitulaci a složili zbraně. Postupně pak docházely zprávy o osvobození ostatních měst, pokud bylo v činnosti telefonické spojení. Jako svobodná se hlásila města Nový Bydžov, Pardubice, Hradec Králové, Lomnice nad Popelkou, Jilemnice, Železný Brod a Semily. V Jičíně se s Němci vyjednávalo a německé vojsko se stáhlo do kasáren s podmínkou, že obyvatelstvo zachová klid. Starosta informoval o tom pouličním rozhlasem obyvatelstvo. K bojům nedošlo, ale byly menší srážky a několik obětí.

Některá místa byla osvobozena oddíly partyzánů. Zprávy o tom přišly z Pacova a Nového Etynku.

Ke kapitulaci Plzně, o níž jsme již přinesli podrobnou zprávu, se ještě dovídáme, že německý velitel města nabídl sám Američanům kapitulaci města a že americká vojska vjela do Plzně bez odporu. Při obsazování svého sídla se německý velitel zastřelil.

Louny byly bombardovány německým letectvem ještě v úterý večer mezi 19. až 20. hodinou. Poslední zprávy z Loun hlásí, že v bezprostředním okolí města byly zjištěny silnější skupiny sovětských tanků, které patří armádám, pronikajícím do Čech z prostoru u Drážďan.

Péče o raněné bojovníky

Už když v sobotu před polednem padly v kavárně Adria první výstřely, vypálené německými vojáky do davu nadšených Čechů, bylo zřejmé, že vláda Němců se v Praze neskončí bez krveprolití. Tím se ovšem dostala do popředí otázka lékařské péče o raněné, jichž — bohužel — v dalších hodinách boje za osvobození Prahy neustále přibývalo. Tu však české lékařstvo a jeho stavovská organisace prokázala pohotovost. Bylo nutno improvisovat a všude tam, kde si toho bojová situace vyžadovala, byly zřizovány ošetřovny, vybavené přes všeobecný nedostatek léčiv a obvazů vším potřebným. Současně vstoupil v činnost tisícový štáb ošetřovatelek a pomocného personálu. V sobotu již brzy po poledni viděli jsme první nemocniční vozy ujíždět s raněnými do nemocnic. Němci, kteří prohlásili Prahu za lazaretní město, nelítostně a nemilosrdně rušili chod této tak namáhavě udržované služby. Proti všem zásadám lidskosti i mezinárodního práva ostřelovali lékaře, ošetřovatelky i nosiče nemocných.

Pod sprškami střel proti plamenům

Cíl, který Němci v uplynulých čtyřech dnech v Praze sledovali, byl naprosto zřejmý. Zápalné střely z kulometů i tanků hovořily srozumitelnou řečí: z Prahy se měla stát druhá Varšava. Že se to nepodařilo v měřítku, v jakém to očekávali, za to lze děkovat v prvé řadě obětavému a statečnému nasazení pražského hasičského sboru, který ve sprškách střel, když Němci po vleklém vyjednávání nedovolili hasit, se snažil zachránit, co se zachránit dalo. A nebylo toho málo, béřeme-li v úvahu potíže, s nimiž se na cestě k požáru setkávali. Předně to bylo neustálé ostřelování ulic, i hasičských vozů, pak barikády, jejichž průjezdy bylo nutno rozšiřovat pro velká vozidla hasičů a četné jiné potíže. Dnes ještě nelze říci, v kolika případech úspěšně zasáhli, příliš velký počet domů je ještě v plamenech, příliš mnoho práce ještě zbývá. Jisté však je, že i oni vydali ze sebe vše, aby přispěli k zdárnému ukončení velikého díla — znovunabytí svobody.

Hnědí gangsteři bombardovali vlastní raněné

Za šest let okupace jsme u Němců mnohému přivykli. Nepřekvapovalo nás to, protože nám poskytli dost důkazů své zlotřilosti a své zavilé touhy po ničení všeho českého. Knihy by se daly vyplnit nezměrnými škodami, napáchanými Němci na českém národě. Že však ve své zvůlčilosti klesnou tak hluboko, že v okamžicích, kdy v Praze byl jejich osud zpečetěn, budou ostřelovat i nemocnice, to jsme opravdu nečekali. Ale stalo se. Útvary SS, sevřené pevným a nerozbitným kruhem českých vlastenců, zamířily hlavně svých děl i na pražské nemocnice. Na šest z nich dopadaly v pondělí a v úterý německé granáty. A vybuchovaly a rozsévaly v nich smrt a zkázu. Nejhůře byla postižena nemocnice na Bulovce, ostřelovaná tak intensivně, že musel zakročit Mezinárodní Červený kříž. Intervence však nepomohla. V úterý dopadaly granáty na nemocniční objekty opět a Pražané měli příležitost se přesvědčit, jaké to ve skutečnosti bylo s městem, které Němci prohlásili za lazaretní. Nejen dělostřelci, i němečtí vojáci, prchající před českými vlastenci a ukrytí v křovinách paréíku na Bulovce, ostřelovali ošetřovatelky a raněné Čechy. Zemská nemocnice, všeobecná nemocnice, nemocnice Milosrdných sester ve Vlašské ul. a jiné a jiné — všechny stihl stejný osud. Jednou si však Němci přece jenom střelili do vlastního. A to ve všeobecné nemocnici v Praze II, kde granát vybuchl uprostřed pokoje, v němž byli ubytováni ranění němečtí vojáci. Řada raněných a mrtvých, bohužel i mezi českým personálem, byla obětí této slepé nacistické zuřivosti. — Česká dětská nemocnice byla naplno zasažena čtyřikrát. Nemocnice Milosrdných sester v úterý po poledni (to se už jednalo o kapitulaci a zákaz střelby byl podmínkou) dostala dva zásahy. Množství zásahů bylo také v zemské nemocnici na Karlově, kde byly způsobeny velké škody na budovách i na cenném lékařském materiálu a přístrojích.

Konec rychlého tisíciletí

»Pozor — pozor! Důležité hlášení«, proříz l hlas megafonu ovzduší Václavského náměstí, nabité ještě nedoznělými ranami pancéřového děla z přilehlé Jindřišské ulice. Je právě 19.15 hodin a již se ozývají prvá slova hlášení o kapitulaci německých branných sil v Praze. Tisíce Pražanů si oddychlo, tisíce jich odložilo alespoň v této chvíli krumpáče, lopaty, sklonilo pušky, aby vyslechlo, že boj o své město vítězně dobojovali. Jejich nervy byly příliš napjaty právě skončeným bojem. A pak česká zkušenost s německou proradností a věrolomností nemůže být nikdy sebevětším vítězstvím otupena. A Pražané se nemýlili. Ustanovená hodina zastavení střelby dávno minula a nad Prahou hřmělo dále dunění děl a ozýval se třesk výstřelů jako doklad zvlčilé německé proradnosti, které není žádný závazek svatý. Den vítězství skončil, nastal nový den a Němci ještě dlouhé hodiny stříleli.

Po kapitulaci, v sinavém světle úterního podvečera procházelo a projíždělo zdecimované a poražené německé vojsko Prahou. Po Příkopech kráčeli napřed civilisté s uzly, nůšemi, tlumoky, kočárky a dětskými vozíky. Šli sklesle, hlavy dolů, v šestistupech. Šli však rychle. Snad rychleji než k nám přišli, aby se zde zařídili na tisíc let. Opravdu, tisíciletí jim uteklo brzy. Škody, které napáchaly v našich zemích za 6 let a 7 měsíců, jsou však nenahraditelné. Za civilisty jely těžce naložené vojenské automobily. Na nich jako na hroznu byli nalepeni vojáci, zkrvavení a špinaví. Jiné vozy vezly množství raněných. Naše četnictvo a vojsko kontrolovalo, aby nebyl odvezen žádný civilní vůz. Tak odjížděli a odcházeli němečtí protektoři, kteří slibovali českému národu blahobyt a štěstí.

Prožíváme významný a vítězný den

Rozhlasový projev W. Churchilla, britského krále a presidenta Trumana — Sověty dobyly Drážďany — Vojska maršála Tita v Záhřebu

Ka. — ČTK Praha 8. května. ČTK v Praze utrpěla 5. května nenahraditelnou škodu požárem, způsobeným účinkem nepřátelských zbraní. Podává dnes proto jenom tento stručný přehled událostí:

ČTK — Praha 8. května. — Britský ministerský předseda Winston Churchill měl rozhlasový projev, určený lidu Velké Britannie a všem spojencům. Oznámil, že včera ráno o 2.41 hodin byla v hlavním stanu generála Eisenhowera podepsána bezpodmínečná kapitulace všech německých pozemních, námořních i leteckých sil v Evropě. Bude ještě dnes ztvrzena v Berlíně. Nepřátelství ustane o 1. minutě po půlnoci. Německá vojska kladou místy ještě odpor vojskům ruským. Nepřestane-li tento odpor v určené chvíli, zbaví se německá vojska ochrany mezinárodního práva a stanou se terčem útoků všech spojeneckých bojových sil.

Den 9. května může býti tudíž slavnostně slaven jako evropský den. Radosti se můžeme oddat jenom krátkou chvíli. Čekají nás ještě těžké úkoly. Japonsko není ještě poraženo. Rány, které nám nasadilo, musí býti zahojeny, jeho nenasytnost potrestána.

O 21. hodině následoval projev anglického krále.

Den byl také příležitostí pro projevy všech významných státníků. President Spojených států amerických mimo jiné pravil: „Prožíváme významný a vítězný den. Vřele bych si přál, aby se toho dne byl dožil můj předchůdce Roosevelt. Mocnosti zla zatemňovaly déle pěti let celý svět."

Velkoadmirál Dönitz měl projev, vysílaný stanicí Flensburg, v němž pravil, že základy, na nichž spočívala Říše, byly zbořeny. Stejně je to se stranou, o kterou se Říše opírala.

V denním rozkaze maršála Stalina, adresovaném maršálu Koněvovi, se oznamuje dobytí Drážďan.

Vojska maršála Tita dobyla Záhřebu.

Dr F. Bauer pověřen vedením Tiskového odboru ČNR

ČTK. Praha, 5. května 1945. Česká národní rada pověřuje vedením Tiskového odboru České národní rady v Praze II., Lützowova ul. 5, doktora Františka Bauera jako předsedu výboru zástupců tisku, který je součástí tiskové komise České národní rady.

Podepsán:

Prof. Dr. Albert Pražák,
předseda České národní rady.

Josef Kubát,
ústřední tajemník České národní rady.

Zatímní zajištění opuštěných obchodů

1. Zatímním dozorem nad opuštěnými německými obchody a podniky pověřují se velitelé domů a domovních hlídek P. O. za spolučasti nejbližšího odborníka, t. j. obchodníka, podnikatele téhož nebo podobného oboru. Velitel domu, v němž se opuštěný obchod nachází, vyhledá si ihned příslušného odborníka a ujmou se pod společnou odpovědností zatímního dozoru.

2. Běžným dalším vedením obchodu buď pověřen zpravidla nejzpůsobilejší český zaměstnanec opuštěného obchodu. Obchodní knihy, záznamy a inventáře buďtež zajištěny. Zatímní dozorčí správa vyhotoví vedle toho soupis zásob i inventáře, pohledávek a dluhů podle současného stavu.

3. Provedené převzetí a sdružený dozor budiž ihned, jakmile to bude možno, písemně ve dvojím vyhotovení hlášen Národnímu výboru obchodu. Později zašlou se tomuto výboru také soupisy zásob a zařízení.

4. Výdej zboží z takových obchodů děje se podle zásad obecně platných občanstvu na lístky a bojovým jednotkám na potvrzenku velitele.

Národní výbor obchodnictva Praha,
tel. 996-59 a 367-90.

Výzva k zadržení K. H. Franka

Jak se dalo očekávat, je katan českého lidu K. H. Frank na zbabělém útěku z Prahy. Prchá před českým lidem, jemuž způsobil tolik nesmírného hoře, zármutku a bolesti. Národní výbor již učinil všechna potřebná opatření, aby byl dopaden. Všechna místa v Čechách, okresy a obce byly vyzvány, aby byly bedlivě střeženy všechny cesty a aby hromadný sadistický vrah K. H. Frank byl na útěku zadržen a zajištěn tak, aby se nemohl pokusit ani o sebevraždu.

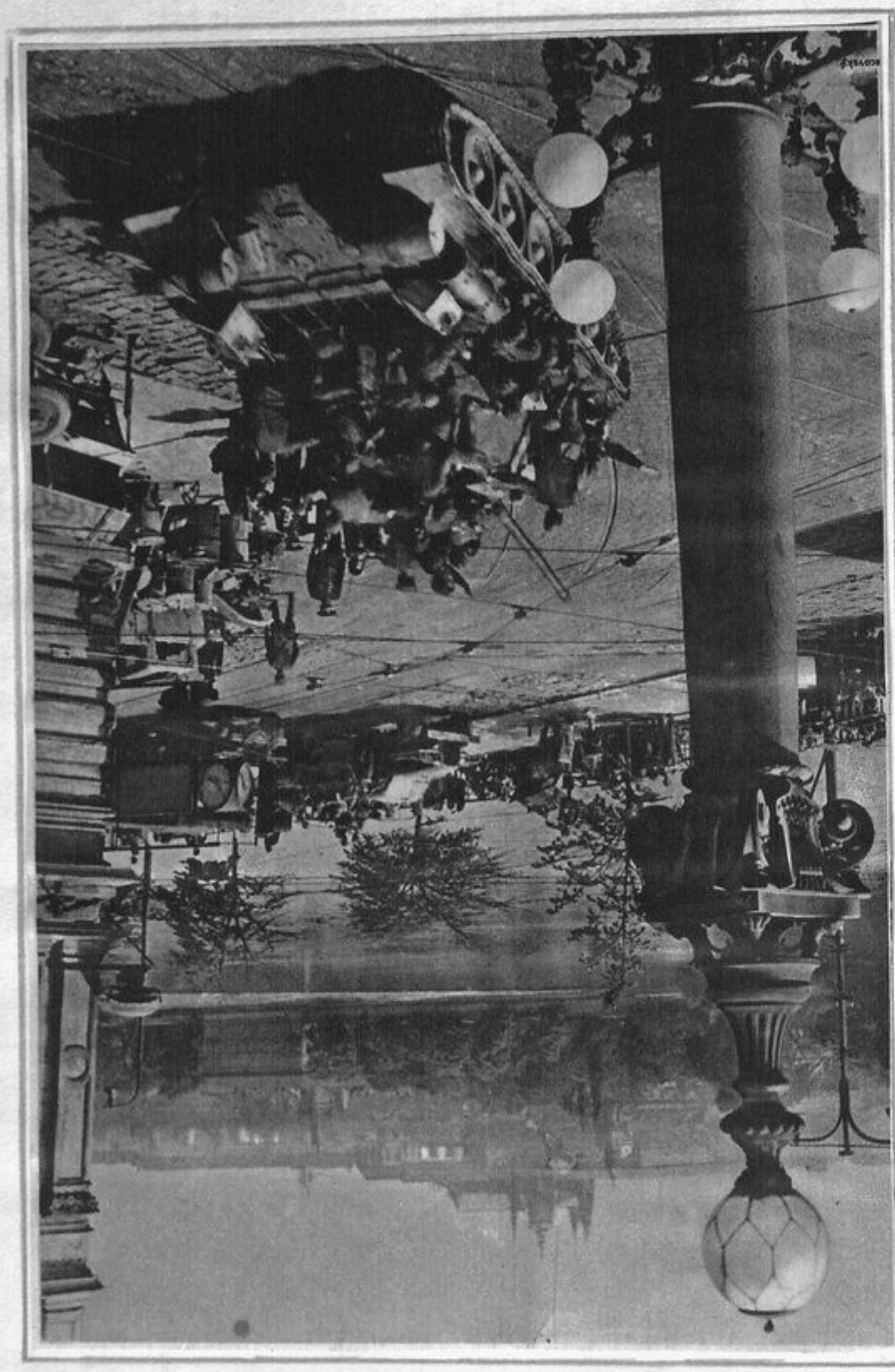

ČTVRTEK 26 ÚNOR 1948

V. vydání

RUDÉ PRÁVO

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

Číslo 48 Kčs 1.50

V pátek 27. února 1948 se koná v sále pražské Lucerny o 19. hodině

Večer pokrokové inteligence

Promluví:
Klement Gottwald
Dr Jaromír Dolanský
an Drda
Ota Šik

Sjednocený československý lid slavně zvítězil nad reakcí

Nová Gottwaldova vláda jmenována

ÚRO a demokratičtí představitelé nár. soc., lidové a slovenské demokratické strany jsou v ní zastoupeni

V nové Gottwaldově vládě je zastoupeno 11 komunistů, 3 sociální demokraté, 3 lidovci, 2 národní socialisté, 2 zástupci ÚRO, dále ministři generál Svoboda, Jan Masaryk a Vavro Šrobár

Zástupy českého lidu v Praze bouřlivě vítají Kl. Gottwalda a jeho obnovenou vládu

Heslo dne: Nyní do práce pro blaho republiky!

Klement Gottwald, předseda vlády.

Ve středu dne 25. února 1948 v 16 hod. 30 min. přijal pres. republiky předsedu vlády Kl. Gottwalda a oznámil mu, že přijímá demisi odstoupivších nár. soc. a lidoveckých a slovenských demokratických ministrů. Zároveň mu sdělil, že ve středu podali také demisi náměstek předsedy vlády Tymeš a ministr Majer. President tuto demisi přijal. Současně oznámil předsedovi vlády, že přijímá jeho návrh na rekonstrukci a doplnění vlády a že nové členy vlády již jmenoval.

Desetitisíce pracujících ze všech pražských závodů proudily ve středu brzy po poledni z předměstí do vnitra Prahy a úplně zaplnily — hlava na hlavě — celé Václavské náměstí, kde bouřlivě manifestovaly za okamžité ustavení Gottwaldovy vlády. Uprostřed projevu náhle zazněly sirény motocyklů SNB a dobře známý ZIS předsedy vlády se zastavil před tribunou. Za neutuchajícího jásotu davů vystoupil soudruh Gottwald s generálním tajemníkem KSČ soudr. Slánským, následováni ministrem vnitra soudr. Noskem a posl. soudr. Švermovou.

Předseda vlády ihned přistoupil k mikrofonu a ohlásil pracujícímu lidu Prahy, že president republiky právě podepsal listinu nové vlády.

A celou vnitřní Prahou se rozlehlo hřímavé volání:

„Ať žije nová Gottwaldova vláda!"

Předseda vlády pravil:

Vracím se z Hradu od pana presidenta. Dnes ráno jsem mu podal [illegible] přijetí demise ministrů, kteří odstoupili 20. února t. r. a sou[illegible]em panu presidentovi navrhl seznam osob, kterými má býti vláda [illegible]a a rekonstruována. Mohu vám sdělit, že pan president všechny [illegible]vrhy, tak jak byly podány, přijal. Soudruzi a soudružky, dekrety [illegible]pouštěcí, tak i jmenovací, jsou panem presidentem podepsány [illegible]hvíli budou mnou kontrasignovány.

[illegible] presidentu rozhodování o tomto návrhu nepřišlo lehko, jak vidno [illegible], že to trvalo dosti dlouhou dobu, než věci uvážil a rozvážil. Pan [illegible]dent přesto všechno pak nakonec uznal nutnost a nezbytnost takové[illegible]patření a hlavně proto to uznal, poněvadž viděl, že to bylo přání, vůle [illegible]ma lidu.

My, soudruzi a soudružky, jsme panu presidentovi vděčni, že dovedl [illegible]ektovat přání a vůli lidu i ve věci, která mu byla osobně velmi těžká. A nyní, soudruzi a soudružky, ještě několik slov. Reakce, která chystala a připravovala právě v této době rozhodný úder proti našemu lidovému demokratickému řádu, byla sama odražena a poražena. Bdělost, ostražitost a pevná bojová vůle našeho lidu zapříčinily především tuto porážku reakce.

Jednota našeho lidu, jednota dělnické třídy, jednota dělníků, rolníků, živnostníků a inteligence to byla, která našemu národu dala dostatek sil, aby v zárodku, během několika málo dnů, zmařil úklady a spiknutí reakce.

Nyní, kdy každý útok reakce je odražen, vrátíme se opět ke své práci, ke své budovatelské práci na splnění dvouletky, ve které práce bude o to radostnější, že již tam budou v míře daleko menší, než tomu bylo dosud, rozvratnické a sabotážnické živly.

Je potřeba, soudruzi a soudružky, nyní, když vůle našeho lidu byla tak slavně prosazena, znovu se semknout v mohutné pracovní úsilí, abychom překonali veškeré obtíže, které před námi stojí a abychom vybudovali z naší republiky, oproštěné od reakcionářů, šťastný domov všeho pracujícího lidu.

Viliam Široký (KSS), náměstek předsedy vlády.

Antonín Zápotocký (ROH), náměstek předsedy vlády.

Bohumil Laušman (nár. dem.), náměstek předsedy vlády.

Arm. gen. Ludvík Svoboda, ministr národní obrany.

Jan Masaryk, ministr zahraničních věcí.

Dr Vavro Šrobár, ministr [illegible].

Václav Nosek (KSČ), ministr vnitra.

Univ. prof. dr Zd. Nejedlý (KSČ), ministr školství a osvěty.

Václav [illegible] (KSČ), ministr informací.

Dr Jaromír Dolanský (KSČ), ministr financí.

Július Ďuriš (KSS), ministr zemědělství.

Dr Alexej Cepička (KSČ), ministr spravedlnosti.

Dr Antonín Gregor (KSČ), ministr zahraničního obchodu.

František Krajčír (KSČ), ministr vnitřního obchodu.

Dr Vladimír Clementis (KSČ), státní tajemník min. zahraničí.

Zdeněk Fierlinger (soc. dem.), ministr průmyslu.

Ing. Ludmila Jankovcová (soc. dem.), ministryně výživy.

Erban Erban (ROH), ministr sociální péče.

Alois Petr (Bd.), ministr dopravy.

Josef Plojhar (Bd.), ministr zdravotnictví.

Doc. Emanuel Šlechta (nár. soc.), ministr techniky.

Dr Ján Ševčík (DS), státní tajemník min. nár. obrany.

Dr Alois Neuman (nár. soc.), ministr pošt.

Lid čistí republiku od sabotérů, zrádců a nespolehlivých živlů

Čistí se v úřadech, národních výborech, závodech v Čechách, na Moravě i na Slovensku — SOPV oznamuje: Disciplinární řízení proti dr. Zenklovi

Pracující lid v celé republice zasáhl železným kotětem do úřadů, ministerstev a všech podniků, které čistí od nepřátel lidové demokratického režimu. Čištění se provádí v Čechách, na Moravě i na Slovensku. K dosavadním zprávám, které jsme přinesli uveřejňujeme další.

Ve středu o 3. hod. odpolední se dostavili na ministerstvo výživy akční výbory ministerstva výživy, pražských jatek, národ. podniku Odkolek a j. a požádaly ministra výživy, aby okamžitě opustil úřad. Ministr Majer jejich žádosti vyhověl.

Zenkl a spol. vyloučení ze Svazu národní revoluce

Zvláštní očistná komise Svazu národní revoluce vyloučila ze SNR a zbavuje čestného členství ty, kteří zradili ideály národní revoluce a stali se nehodnými SNR.

Vyloučeni byli: dr Zenkl, dr Ottina, prof. Krajina, dr Klimek, dr Ripka, J. Ursíny, dr Stránský, dr Pistor, Magre Hála, dr Procházka a J. Lichner.

Přeřešení členství a rozhodnutí v tomto směru u Magre Šrámka bude učiněno dodatečně.

Zenkl byl také zbaven čestného občanství města Kladna.

*

V Bratislavě se sešel akční výbor k mimořádnému zasedání, na němž se usnesl, aby národní výbor odstoupil. Dosavadní primátor dr Kuban, který byl zvolen primátorem teprve minulý pátek, vzal usnesení akčního výboru na vědomí a se svým náměstkem opustil radnici. Veškerou správu města převzal akční výbor Národní fronty.

Na generálních ředitelstvích našeho znárodněného průmyslu došlo během pondělí a úterý k některým osobním změnám. Generální ředitel nár. podniku Čs. závody chemické inž. Martínek byl ihned po svém návratu z ciziny poslán na placenou dovolenou. Z ústředního orgánu nár. podniku Čs. závody energetické bylo poslán na dovolenou 6 osob, které nedokázaly od revoluce projevit k nové republice alespoň nejmenší sympatie. Do dílčího podniku elektrotechnického porcelánu byl jmenován znalcem inž. Kučera. Nár. soc. náměstkovi ředitele tohoto závodu bylo na základě prohlášení závodní rady na celozávodní schůzi doporučeno, aby odešel na dovolenou.

Na schůzi akčního výboru generálního ředitelství Čs. závodů kožedělných a gumárenských se dostavil zástupce nár. soc. organizace, který prohlásil, že by se jejich organizace ráda zúčastnila práce akčního výboru. Akční výbor rozhodl přibrat nár. soc. dr. Dvořáka pod podmínkou, že bude spolupracovat s akčním výborem podle resoluce celostátního sjezdu závodních a zaměstnaneckých rad.

Akční výbor na Hospodářské skupině průmyslu lihovarnického a likérnického se usnesl poslat 8 zaměstnanců na dovolenou. Současně zakázal jakékoliv uvolňování cukru a lihu pro všechny likérnické firmy.

Z nár. podniku Čs. aerolinie odešel dámském generálního ředitele inž. Droba. Zatímním vedením byl pověřen inž. Růžička.

Generálního ředitele Hartmanna stíhá SNB

Zaměstnanci cukrovarnického průmyslu si vynutili očistu ve všech institucích na vedoucích místech.

Akční výbor, složený ze 6 zástupců KSČ, 4 soc. dem. a 2 nár. soc., na žádost zaměstnanců odstranil generálního ředitele české společnosti dr. J. Hartmanna. Hartmann, známý svou špatnou činností za okupace i po revoluci, je vyšetřován SNB.

Kromě Hartmanna opustily vedoucí instituce cukrovarského průmyslu některé jiné osobnosti, myslu některé jiné osobnosti, jimž zaměstnanci nasmělili, že by svou přítomností mohly poškodit chod cukrovarského průmyslu.

Čistka v JSČZ

Z JSČZ byli z řad zaměstnanců vykázáni: dr. O. Suchý, dr. Korbelář, dr. Koláček, dr. Knespl, dr. Veselý, dr. Strupl, dr. Sochor, dr. Čamek, inž. Junke, inž. Zelenka, inž. Liška, inž. Kadeřábek, dr. Pelikán, inž. Žižka, inž. Vaníček a další.

23 zaměstnancům ředitelství ČSD

v Hradci Králové byly doručeny zproštující dekrety. Kromě toho byla vyčištěna i telefonní ústředna a poštovní úřad I. v Hradci Králové od nespolehlivých živlů.

(Dokončení na str. 2.)

Vyvěšte státní prapory

Ministerstvo vnitra oznamuje úředně: Při příležitosti jmenování nové vlády Národní fronty budiž ihned na všech státních a veřejných budovách vyvěšeny státní vlajky. Obyvatelstvo se vyzývá a doporučuje se, aby rovněž své domy ozdobilo státními vlajkami a prapory. Vyvěšení vlajek potrvá do 27. února do setmění.

RUDÉ PRÁVO

Vydává ústřední výbor Komunistické strany Československa. Redakce a administrace v Praze II, Na Florenci 13. [illegible] — Dohlédací poštovní úřad 25.

Lid zvítězil!

VILÉM NOVÝ

V [illegible]

[illegible] vládní krise. [illegible] Na konec této koncepce, jakožto jediné myslitelné, zvítězila. Nyní je konečně čistý stůl a je možno přejít k dennímu pořádku — to jest k pokojné, budovatelské práci. K tomu také předseda vlády náš lid nyní vyzývá.

Záměry cizích, a v jejich službách i domácích reakcionářů na zvrat poměrů u nás se nepodařil. [illegible] Reakční spiknutí je rozdrceno a triumfuje vůle našeho lidu. Politické strany, které se vyjimí neodpovědnými vůdci daly svést na tuto protistátní linii, jsou v rozkladu. Tisíce jejich stoupenců prohlédly, že komunisté měli pravdu, když ustavičně varovali před rozvratnickou politikou, způsobovanou reakčními živly, které do některých stran vnikly a ovlivňovaly jejich politiku. Jsme nyní svědky velikého vystřízlivění, kdy v těchto stranách přicházejí do popředí čestní vlastenci a demokraté.

Je nevyhnutelně nutné aby se provedla v těchto politických stranách důkladná očista od všech skrytých a zjevných reakcionářů. Aby také ve všech úřadech, v hospodářských institucích a všude jinde byli odstraněni všichni rozvratníci a nahrazeni spolehlivými stoupenci Národní fronty. Čím rychleji a důkladněji bude toto provedeno, tím lépe pro republiku, tím pevnější bude nová obrozená Národní fronta, a tím rychleji půjdeme na cestě poválečné rekonstrukce.

Prožili jsme historické dny. Odvrátili jsme vážné nebezpečí, hrozící našemu státu — a zvítězili jsme nad reakcí na celé čáře! Upevnili jsme tak vnitřní klid a mír v republice, jakož i svazek s našimi přáteli — se Sovětským svazem, a se všemi slovanskými, lidově demokratickými zeměmi. Největší překážka na cestě pokojné výstavby a rozvoje k socialismu je nyní odstraněna a můžeme v pospolité práci svorně, radostně a pevně kráčet vpřed k vytčeným cílům.

Václavské náměstí ve středu odpoledne

Akční výbory NF — nejpevnější opora nové vlády

A. Zápotocký zvolen předsedou Ústředního akčního výboru NF

Ústřední akční výbor NF vstoupil v život

Ve středu 25. II. zahájil předseda ÚRO posl. Zápotocký zasedání Ústředního akčního výboru NF. Ústřední akční výbor NF ve svém dnešním složení má 93 členy. Je složen ze zástupců KSČ, soc. dem., nár. soc., strany lidové, ÚRO, odbojových složek, SČM, družstev, rolníků, spisovatelů, živnostníků atd.

Posl. Zápotocký vysvětlil historii vzniku ústředního akčního výboru Národní fronty. Vysvětlil, jak je dnes nutno semknout všechny poctivé demokraty v našem národě k aktivní spolupráci.

Přímo z Hradu se do schůze dostavil předseda vlády Kl. Gottwald a za nevylíčitelného nadšení ohlásil v 16 hod. 51 min., že president podepsal novou vládu.

Ústřední akční výbor Národní fronty potom jednomyslně zvolil své předsednictvo. Předsedou je náměstek předsedy vlády Zápotocký. Prvním místopředsedou je posl. [illegible]ínský, druhým ministr Fierlinger, třetím min. dr Neuman, čtvrtým min. páter Plojhar. Členy předsednictva jsou (podle abecedy): min. dr Dolanský, spisovatel Drda, min. E. Erban, předseda SČM Hejzlar, místopředsedkyně ÚNS posl. Hodinová-Spurná, ministryně inž. Jankovcová, posl. dr John, min. Kopecký, posl. Machačová-Dostálová, [illegible] prof. dr Šlechta a posl. Švermová. Generálním sekretářem je min. dr Čepička.

Ministr dr Čepička nastínil program obrozené Národní fronty. Jde o to rychle splnit budovatelský vládní program, okamžitě splnit usnesení sjezdu závodních rad a odborových organisací, uvést v život skutečnou tvůrčí spolupráci ústředního akčního výboru Národní fronty s vládou a všechny tvůrčí síly našeho lidu, které se právě dnes tak jasně projevily. Nová Národní fronta pomůže vzájemné spolupráci stran i stran s celonárodními organisacemi. Akční výbory Národní fronty se stanou nejsilnější oporou nové vlády, jednotnými orgány jednoty lidu, a proto musí obrozená Národní fronta doznat změnu také ve své vnější organisaci.

Je nutno vytvořit akční orgány

jak při ústředním, tak také především v krajských akčních výborech Národní fronty. Nová Národní fronta se poučila z hlavní slabiny bývalé Národní fronty, která pro svou organisační slabost se stala nahodilým sdružením politických stran. Proto je vytvořen generální sekretariát se stálým aparátem a stejně sekretariáty ve všech krajích.

Min. Čepička upozornil, že přes drtivou ránu, kterou dnes reakce dostala, platí i pro budoucnost zákony tvrdého boje. Reakce se nevzdá ještě pokusů mařit budování. Akční výbory, které vznikly v okamžiku, kdy republice hrozilo smrtelné nebezpečí protistátního puče, jsou zárukou toho, že

je možné v zárodku potlačit každé nebezpečí.

Akční výbory znamenají nejkrásnější rozkvět lidového hnutí. Je to přímé navázání na krásnou tradici revolučních Národních výborů. Všechny bojové a revoluční zkušenosti našeho lidu se vtělily v akční výbory NF, které vznikly spontánně, když náš uvědomělý lid pochopil, jak je nutno jednou provždy skoncovat s čachrářstvím, které se zahnízďovalo v našem veřejném životě, jak je nutno reakci, usilující o zásadní zvrat, o vyrvání moci z rukou lidu, dát pádnou odpověď. Reakce byla odražena. Lidová demokracie zvítězila. Lid zvítězil. Heslem nové NF bude heslo Klementa Gottwalda: Kupředu, zpátky ni krok! Jak to řekl předseda vlády: vlastní práce teprve začíná.

Dnes začíná v Praze zasedat Společný slovanský výbor

Ve čtvrtek odpoledne začíná v Tyršově domě v Praze první plenární zasedání Společného slovanského výboru. Po sovětské delegaci, která přiletěla do Prahy v úterý, přibyly ve středu na ruzyňské letiště delegace jugoslávská a bulharská.

V čele výpravy byl předseda Společného slovanského výboru generál Božidar Maslarič. Jugoslávskou delegaci tvoří rektor bělehradské university a předseda Slovanského výboru Charvátska D. prof. Stevan Jakovljevič, předseda srbské Akademie věd univ. prof. Aleksandar Belič, univ. prof. Radovan Lalič, univ. prof. Sreten Vukoslavič, generální tajemník Slovanského výboru Charvátska D. Foretič, předseda slovinského sněmu a předseda Slovanského výboru Slovinska univ. prof. Ferda Kozák a slovinský ministr univ. prof. Ivan Regent.

V bulharské delegaci jsou: posl. bulharského sobrání a místopředsedkyně SS Stela Blagojeva, předseda SV Bulharska Georgi Petrov a člen SSV univ. prof. Ivan Lekov.

Delegace uvítali členové delegace sovětské a polské v čele s generálem A. S. Gundorovem a vicemaršálkem sejmu W. Barcikowskim, jugoslávský velvyslanec dr Černej a četné oficiální osobnosti.

Generál Božidar Maslarič poděkoval jménem obou delegací, zdůraznil, že pražské porady jsou důkazem těsné spolupráce slovanských národů, veškeré za války proti fašistickým útočníkům, při českému a slovenskému lidu úspěch v zápase o plnou lidově demokratickou republiku a vyslovil naději, že pražské porady přispějí k upevnění trvalého míru a k vítězství demokracie. Stela Blagojeva tlumočila pak v podobném duchu pozdravy lidu bulharského.

Nadšené uvítání na Václavském náměstí

Po společném obědě se zúčastnili slovanští delegáti odpolední manifestace na Václavském náměstí, kde byli bouřlivě pozdraveni shromážděnými masami pracujícího lidu.

Hosté pak odjeli do Tyršova domu, kde se konala porada organisačního výboru pro sjezd učenců-slavistů. Ve čtvrtek ráno odjedou všechny delegace do Lán, kde položí věnce u hrobu T. G. Masaryka, načež navštíví do Lidic. V poledne se vrátí do Prahy, kde budou přijati primátorem hl. města dr Vackem.

Novináři vylučují rozvratníky ze svých řad

Akční výbor Svazu českých novinářů odsoudil neodpovědné jednání a činy osob, které se pokusily rozbít jednotu národa a zmařit klidný demokratický vývoj k socialismu. Vědom si toho, že kritickou vnitropolitickou situaci soustavně připravovalo psaní některých novinářů v časopisech Obzory, Vývoj, Dnešek, Svobodný zítřek, Svobodné slovo, Národní obroda, Slovo národa, Volné slovo, Svobodný směr, Hlas lidu, Osvobozený našinec a některých dalších časopisů, rozhodl se akční výbor vyloučiti s okamžitou platností z řad členů Svazu čs. novinářů jako první tyto škůdce národního a státního celku: Ivana Herbena, dr Vlad. Minaříka, Otomara Zelenka, Vlast. Lorence, Jos. Kučeru, Františka Klátila, Ivana Suka a Vlad. Doležala (všichni byli redaktory Svobodného slova), Josefa [illegible] (Slovo národa), Iv. Ban[illegible] (Kutnohorský kraj), Pavla [illegible] a Jiřího Kovtuna (Vývoj), Zdenka Lederera (Obzory), K[illegible] Votavu (Čas. demokracie), Ferdinanda Peroutku a Eduarda Valentu (Svobodné noviny) a J[illegible] J. Lorenze pro články v Dnešku a Svobodných novinách. Akční výbor Svazu českých novinářů vyzval všechny odbočky svazu, aby mu oznámily jména reakčních a rozvratných novinářů s návrhem na jejich vyloučení ze Svazu novinářů.

Nové odhalené protistátní spiknutí na Slovensku

Ve spojení s cizími zastupitelskými úřady prováděli špionáž

Ministerstvo vnitra vydává toto úřední zprávu:

V nedávné době zneškodnily bezpečnostní orgány několik skupin protistátních živlů, náležících k organisovanému spiknutí, které směřovalo k násilnému převratu v Československu.

Na Slovensku byla nyní odhalena další skupina této organisace, jejíž příslušníky se díky bdělosti bezpečnostní služby podařilo vypátrati a zajistiti. Zatčení se doznali.

Podnět k založení skupiny dal člen slovenské emigrantské protistátní organisace z Londýna, který podle vlastního prohlášení »na Slovensko bol vyslaný za účelom zorganizovať vhodné osoby pre illegálnu prácu«. Tomuto se podařilo získati pro myšlenku spiknutí řadu osob, povětšinou z členů bývalé ľudové strany. Vedoucím skupiny se stal zaměstnanec jednoho z pověřenectev Slovenské národní rady, kde byl tehdy pověřencem zástupce demokratické strany. K organisaci se připojil mimo jiné také vyšší důstojník, který prostředkoval spojení s příslušníky armády. Jeden z členů skupiny byl zaměstnancem konsulátu jisté mocnosti.

Pátrání po této stopě mělo překvapující výsledky. Bylo zjištěno, že skupina udržovala prostřednictvím různých svých členů styky s generálními konsuláty dvou západních mocností a s jednou jejich legací. Podle výpovědi zatčených exponenti zastupitelských úřadů dávali podněty k jejich illegální činnosti, o které byli soustavně informováni a kterou schvalovali a dokonce jim poskytovali pomoc. Tak byli spiklenci ve spojení s londýnskou a americkou rozvratnickou slovenskou emigrací pomocí diplomatické pošty cizích zastupitelských úřadů v Bratislavě. Podle výpovědi zatčených byl dále jistý člen skupiny, který byl stíhán bezpečnostními orgány v poslední chvíli illegálně dopraven do Rakouska osobním automobilem člena cizího diplomatického sboru.

Další šetření jasně prokázalo, že podněty k činnosti spiklenecké organisace, její schvalování a přísliby pomoci byly činěny zmíněnými zastupitelskými úřady ve snaze o vybudování špionážní sítě v Československu. Někteří účastníci spiknutí byli pověřováni úkoly a za úplatu dodávali zprávy.

Jeden ze zatčených vypověděl o jedné ze svých schůzek s jistým generálním konsulem toto:

»Pýtal sa ma čo viem o zatýkání, koho väčšinou zatýkajú a prečo zatýkajú, kto dal k tomu rozkaz, či sú títo ľudia VII. odboru povereníctva vnútra vôbec kompetentní zatýkať, chcel odo mňa mená zamestnancov VII. odboru, chcel vedieť kto vedie VII. odbor, či dôstojníci armády alebo žandárstva, alebo či sú to civili, či sú to komunisti alebo demokrati. Pýtal se ma na složenie a umiestnenie, pýtal sa ma či mám vedomosť ako je VII. odbor rozvetvený, koľko má zamestnancov, či z nich niekoho nepoznám, s ktorým by sa dalo rozprávať, ďalej sa ma pýtal na dôstojníkov, príslušníkov VII. odboru, či by sa nedali nejakou cestou získať, navrhoval mi, že keď nemôžem získať ja, tak aby som sa pokúsil niekoho získať cez inú osobu. Nakoniec mi povedal, keď se bude jednať o peniaze, zaplatiť niekomu zo VII. odboru tak, aby bol získaný, na cene a množstve nezáleží.«

Druhému ze zatčených, který byl podle své výpovědi dokonce přijat šéfem jednoho velvyslanectví, určil generální konsul druhé mocnosti obtížnější úkoly. I tento měl dodati podle svého doznání v prvé řadě »menoslovy zamestnancov VII. odboru povereníctva vnútra, menoslovy dôstojníkov čs. armády, ktorí boli zapojení do illegálneho hnutia na Slovensku, presný popis a rozdelenie tajnej organizácie na Slovensku podľa toho, kto povedie národnú bezpečnosť, armádu, financov, vysokoškolákov, politické vedenie, popis žandárských stanic, ktoré boly spiklencami zpracované.« Další zprávy se měly týkati mimo jiné polohy skladišť zbraní, budování opevnění, změn povyšování a přesouvání v armádě, jakož i pohybů a počtu banderovských tlup.

Sledováním této stopy bylo zjištěno, že na Slovensko často dojíždí pod záminkou účasti na lovech jeden přidělenec (českého původu) a další zaměstnanec (původem Němec z našeho pohraničí, dnes však cizí státní příslušník) zmíněné legace. Tyto osoby se stýkaly se spiklenci a s vedoucími činiteli demokratické strany Slovenska, kterým podle výpovědí i zatčených přislíbovaly usnadnění spojení se zahraničními emigrantskými skupinami, žádajíce za to od nich jisté zprávy.

Další vyšetřování ukazuje, že vedoucí jednoho ze zastupitelských úřadů se nespokojuje s činností agentů, získaných ve spiklenecké skupině, nýbrž vyvíjí sám živou činnost. Podle výpovědi zatčených fotografoval pohraniční objekty a objekty vojenské. Ráz jeho činnosti konečně doplňuje zjištěná skutečnost, že má živé styky s maďarskými šlechtici a velkostatkáři z východního Slovenska Sztarayem a Szechényim.

Vzhledem k uvedené souvislosti šetření ve věci protistátního spiknutí se špionáží, prováděnou zahraničními mocnostmi, ministerstvu vnitra není zatím možno oznámiti veřejnosti jména a bližší podrobnosti.

V Praze dne 25. února 1948.

Prohlídka v ústř. sekretariátě DS

Ve středu provedly orgány bezpečnostní služby v Bratislavě prohlídku na ústředním sekretariátě demokratické strany. Závažné okolnosti nasvědčují tomu, že sekretariát se stal střediskem organisování protistátní činnosti.

Státní zastupitelství v Bratislavě podalo návrh krajskému soudu v Bratislavě, aby požádal Národní shromáždění o zrušení imunity posl. Jana Ursinyho. Ursiny jest obviněn pro zločiny zrady státního tajemství a vojenské zrady.

Těchto činů se dopustil tím, že od září 1946 do září 1947 zaměstnával jako místopředseda vlády ve svém kabinetě jako tiskového referenta Oto Obucha, o kterém věděl, že je ve styku s nepřáteli československé republiky v zahraničí, zejména s F. Ďurčanským.

Přes tyto skutečnosti dával Obuchovi nahlížet do protokolů a usnesení, sepsaných na tajných zasedáních vlády. Tím mu umožnil posílat opisy těchto písemností do zahraničí.

Kromě toho Ursiny dostal v listopadu 1946 a v únoru a v květnu od Ferdinanda Ďurčanského dopisy, ve kterých Ďurčanský vysvětloval svou politickou koncepci a žádal ho o spolupráci.

Poslanec dr Josko má být parlamentem vydán pro zločin násilí, který spáchal tím, že dne 25. listopadu vnikl se zbraní v ruce do úřadovny státní bezpečnosti a násilím překážel a též skutkem obžil úředním orgánům.

Slovenský student ve Švédsku spojkou mezi Ďurčanským a Ursinym

»Posílal jsem zprávy bývalého min. zahraničí slovenského státu Ďurčanského, který se zdržuje v USA, tajemníkovi Jana Ursinyho,« vypovídá 28letý slovenský student Julius Detelinka na čs. vyslanectví ve Stockholmě. Student dále doznal, že byl spojkou mezi iredentistickými kruhy v USA a slovenskými spiklenci a že zprostředkoval i jiné zprávy z USA do ČSR.

Akční výbory dělají pořádek ve veřejném životě

Opatření pražského krajského akčního výboru NF na pražské radnici

Pražský krajský akční výbor NF schválil opatření primátora aby byli okamžitě odvoláni ze svých funkcí tito členové rady ÚNV, kteří se zpronevěřili svému poslání: Náměstkyně primátora Pelantová, náměstek primátora dr Šolc, náměstek dr Plčman a referenti: dr Nestával, Vrkoč, Vondráček, Cön, Adam, Plesen, Kliment, Koubek, Kreidl, Krčál a Šindler. Kromě toho byli prozatím posláni na dovolenou někteří další reakční úředníci pražské obce, jakož i ti, kdo organisovali sabotáž manifestační stávky.

Současně schválil krajský akční výbor doplnění rady ÚNV tak, jak je navrhl primátor. Novými náměstky primátora jsou: B. Kozelka, jako zástupce závodů, A. Roštiapil, dosavadní národohospodářský referent a za soc. demokracii J. Kraizl.

Krajský akční výbor Národní fronty zvolil své předsednictví takto: předseda Kopřiva, první místopředseda Rejman, druhý místopředseda Ludlický, jednatel dr. Dokoupil a tito členové: Kozelka, Bílek, Ober, Roštiapil, Jos. Pokorný, Kosiner, Tauber, Zábojník, Trojánek, Pelikán a Lenck.

Akční výbor při ZNV v Praze ustaven

Předsedou akčního výboru ZNV v Praze byl zvolen inž. Cyphelly, místopředsedou dr Černoch, tajemníkem dr Pliml. Jeho členy jsou PhMr. O. Klička, inž. R. Brázda, dr Polanský, V. Havelka, E. Hršel, V. Hájek, B. Blachout, škpt. Ossedorf a prof. VŠPS Lad. Štoll.

Ve svém prohlášení oznamuje akční výbor při ZNV provedení těchto požadavků pracujícího lidu: 1. Jednotný stát za novou vládou Kl. Gottwalda. 2. Tvrdě hájit a střežit čistotu nové Národní fronty a jednoty pracujícího lidu. 3. Odstranit ze všech složek ZNV všechny důvěry nehodné a kompromitované nepřátele pokroku, socialismu a práv pracujících.

Akční výbory dělají pořádek ve veřejném životě

Krajský a městský akční výbor Národní fronty v Liberci se ustavil v úterý. Hned ve své první schůzi učinil krajský výbor, jehož předsedou je předseda KOR Volf, řadu opatření.

Akční výbor Nejvyššího správního soudu, který byl zvolen z příslušníků všech stran Národní fronty a celonárodních organisací, učinil kroky, aby judikování ve všech záležitostech bylo až do další úpravy zastaveno. Akční výbor předloží předsednictvu ÚRO v nejbližších dnech návrh zákonné normy k odstranění příčin nespokojenosti s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Ústřední a zemský výkonný výbor nár. soc. neexistuje

Akční výbor NF brněnského kraje se jednomyslně usnesl, aby předseda ZNV požádal ministerstvo vnitra o odvolání členů rady ZNV a ONV za strany nár. soc. a lidovou. Výjimka bude povolena jen u těch, kteří zachovali věrnost státu a demokratickému režimu. Dále bylo jednomyslně usneseno požádat předsedu ZNV, aby odvolal dosavadního předsedu brněnského ÚNV J. Podsedníka.

Akční výbor také jednomyslně konstatoval, že ústřední a zemský výkonný výbor čs. strany nár. soc. neexistuje, jelikož nelze uznat orgán, který souhlasil s přípravami ozbrojeného puče.

V čele akčního výboru pražských pokrokových studentů stojí zástupci stran nár. soc., lidové a KSČ a pokrokoví profesoři, mezi nimi prof. Dolanský a V. Štoll. Mezi těmi, kdož hlásí vytvoření akčních výborů NF, je i organisace Junák.

*

Krajský akční výbor v Čáslavi byl ustaven ve středu. Jeho předsedou je posl. R. Kokštejn. Krajský akční výbor zavede národní správu do závodů nad 50 zaměstnanců a s okamžitou platností zastavuje protistátní nár. soc. týdeník »Kutnohorský kraj«, přejmenovaný na »Havlíčkovo slovo«. Jeho redaktor I. Bora byl zajištěn před možným útěkem do ciziny. V Kutné Hoře byla provedena

čistka u krajského soudu,

který je znám svým nadržováním kolaborantům a zrádcům.

Z rozhodnutí akčního výboru Národní fronty ve Strakonicích uvalil ONV národní správu na firmu Marek, hrnčířství ve Strakonicích. Majitel zatajil státu na daních 1,820.000 Kčs.

Akční výbor pro zajištění dvouletky ve stavebnictví

ÚRO svolala účastněné činitele, aby sestavili akční výbor NF pro stavebnictví, který má učinit veškerá opatření na zajištění plynulého chodu stavebnictví. Akční výbor se usnesl na tom, aby všude, kde je ohrožen plynulý chod podniku, byla zřízena nár. správa a v ostatních aby byly zakládány akční výbory.

Ministr vnitra V. Nosek vydal ve středu vyhlášku, kterou se na přechodnou dobu upravuje odvolávání členů národních výborů nadřízenými orgány. Podle této vyhlášky může být člen národního výboru nebo člen jeho složky odvolán z členství nadřízeným orgánem též tehdy, navrhne-li to tomuto orgánu akční výbor Národní fronty, ustavený pro obvod příslušného národního výboru. [illegible] člena (člena jeho složky). Vyhláška bude uveřejněna v nejbližším čísle Úředního listu.

Dík za vítězství patří všem pracujícím

Dělníkům, úředníkům, stát. a veřejným zaměstnancům!

Jednohodinová manifestační stávka, vyhlášená celostátním sjezdem závodních rad a odborových skupin na den 24. února t. r. byla provedena s naprostou odborářskou solidaritou a disciplinou, jako mohutný mobilisační nástup všeho pracujícího lidu v Československu.

Ze všech míst republiky docházejí Ústřední radě odborů zprávy o provedení stávky, při níž pracující lid jako rozhodující činitel naší republiky se postavil za požadavky vytyčené celostátním sjezdem.

Ústřední rada odborů děkuje všem dělníkům, úředníkům, státním i veřejným zaměstnancům za pohotovost, jednotu a pořádek, s jakým byla stávka provedena. Pracující lid dokázal, že nepřipustí rozvrat v naší republice. Je ovšem potřebí dále bdít a být připraveni, aby byl zabezpečen pořádek a klid pro budovatelskou práci. Svým rozhodným postupem dokázali odboráři, že jsou pevně odhodláni zajistit klid v našem veřejném životě i v celém hospodářství a vytvořit tak předpoklady pro další hospodářský a politický vývoj lidově demokracie k socialismu.

V pracujícím lidu je záruka, že dvouletý budovatelský plán bude nejen splněn v zákonném termínu, ale že v rámci možnosti dosáhne stanovených úkolů k 28. říjnu a vytvoříme tak předpoklady pro úspěšné provedení pětiletého hospodářského plánu.

Ant. Zápotocký, předseda,
a Evžen Erban, generální tajemník ÚRO.

Lid čistí republiku od sabotérů, zrádců a nespolehlivých živlů

(Dokončení se str. 1.)

Akční výbor ministerstva soc. péče poslal na dovolenou 30 úředníků.

Národní divadlo odmítlo Peroutku

Jak se dovídáme, usnesli se zaměstnanci Národního divadla, aby hra »Oblak a valčík«, jejímž autorem je Ferdinand Peroutka, byla vzata s programu činohry Národního divadla.

Na karlovarském kraji

byly úředně zapečetěny téměř všechny okresní sekretariáty nár. soc. i se sekretariátem krajským. Bylo zatčeno několik tajemníků nár. soc.

Na příkaz místního akčního výboru NF v Lounech byli zbaveni funkcí v úřadech MNV tito reakční úředníci: Bývalý spolupracovník nacistického vládního komisaře Šatického a úředníci Brožek a Boček. Okresní akční výbor NF v Lounech. Funkce byl též zbaven okresní agronom Ing. Paar. Nespolehliví velitelé SNB na celém okrese byli nahrazeni spolehlivými a na dohraničí volenou odešel vedoucí úředník okresní kriminální úřadovny Vítek. V odstraňování nespolehlivých živlů se pokračuje. Byli anebo budou na celém lounském okrese odstraněni všichni vlastizrádci a služebníci zahraniční reakce.

Zaměstnanci dílen ČSD v Lounech žádají, aby byla uvalena národní správa na mlékárnu a hospodářské družstvo v Lounech a uzavřeny vlastizrádné

reakční okresní sekretariáty strany nár. soc. a lidové

Do mlékárny i hospodářského družstva byla již národní správa uvalena. Ředitelé Valenta a Veselý byli zbaveni svých funkcí. O požadavku zplnění uzavření nár. soc. a lidovecké ho sekretariátu se jedná. V Lounech byla také uzavřena na přání obyvatelstva kavárna Slavie, známé doupě hazardních hráčů.

Kompromitovaní nár. soc. opouštějí NV

Z veřejného života a svých funkcí byli ve Varnsdorfu zatím odvoláni: vrchní komisař politické správy dr. Zaloudek, první místopředseda ONV J. Vitejček, okresní školní inspektor a kulturní referent ONV Skočdopole, bezpečnostní referent MNV Kroutil, sociální referent ONV Žemlička, a dále několik úředníků. V zájmu veřejného klidu musí do týdne opustit město advokát dr. Křídlo, známý aférista z varnsdorfské stávky, bývalý bezpečnostní referent MNV Bayer a ještě několik dalších kompromitovaných osob.

Z četných okresních měst se hlásí úřední zapečetění sekretariátů nár. soc. strany. Tak byl zapečetěn okresní sekretariát nár. soc. strany v Novém Bydžově a

okresní tajemník nár. soc. Roudný byl zajištěn.

V souvislosti se zatčením nár. soc. okres. tajemníka v Mostě byl zapečetěn nár. soc. sekretariát.

Také v Kaplici byl zajištěn okresní tajemník nár. soc. strany a sekretariát úředně uzavřen. V sekretariátech byl zabaven protistátní materiál a tajemníci byli zapleteni do připravovaného protistátního puče.

Dr. Šedivý, ústřední ředitel finanční správy města Plzně, Antonín Nádeník, ředitel vyživovacího úřadu v Plzni a organisační ředitel úřadu Jan Anděl, byli odvoláni se svých míst.

ONV v Lanškrouně opustil jeho předseda za nár. soc. Syrovátka, hospodářský referent za nár. soc. Varek a zásobovací referent lidovec Jungr. Současně s nimi byla propuštěna řada nespolehlivých úředníků.

Tatra banka a Slovenská banka pod národní správou

Pověřenec Pňl, který vede dočasně pověřenectvo financí, jmenoval ve středu národní správu v největších slovenských peněžních ústavech, Tatra banke a Slovenské banke.

Zatemněné město

J. B. PRIESTLEY

21 ROMÁN

Tušil jsem, že se seržant nyní asi připravuje skočit za mnou. Potom jsem také zaslechl někoho, kdo přicházel rychle proti mně uličkou. Byl to takový nejistý krok a poněvadž jsem nechtěl utíkat dále s policií v patách, zahnul jsem asi o tři nebo čtyři domy níže do otevřené zahradní branky. Přeběhl jsem po pěšině a zjistil jsem, že zadní vchod u domu není zamčen. Vpadl jsem do místnosti, která se zdála být malou tmavou kuchyňkou.

Nevěděl jsem, co se venku děje. Cítil jsem však, že by bylo nebezpečné přiblížit se v této době uličce, kterou jsem prchal. Nejlepší plán pro mne byl, buď zůstat v tomto cizím domě tak dlouho, jak jen budu moci, nebo se pokusit proklouznout k domovnímu vchodu z ulice. Také jsem si uvědomil, že jsem nechal převlečník a klobouk v Olneyově pokoji. Moje možnost uvidět je, byla malá. Ovšem mimo policejní stanici. Nebylo v nich však nic, co by mne mohlo uvěsti, ani v nich nebyla značka výrobce. [illegible] Byla to však chyba, že jsem se nepokusil tyto věci odnést. Proklínal jsem se.

Na štěstí jsem si dal baterku, která byla dosti malá, do náprsní kapsy svého kabátu. Použil jsem ji nyní při hledání cesty z této kuchyně, která byla malou špinavou dírou a zapáchala po splaškách. Zjistil jsem, že tento dům je právě takový jako ten, ve kterém bydlí Olney. Měl touž halu. Když jsem se přiblížil dále, zaslechl jsem hlasy, přicházející z přední místnosti, právě tak jako jsem slyšel radio, když jsem mluvil s paní Wilkinsonovou. Před dveřmi jsem naslouchal snám hlasům. Za okamžik jsem jeden z nich poznal. Uvnitř pokoje nebyl nikdo jiný než náš slavný komik pan Gus Gimble. Osvěžoval se a rozptyloval po své namáhavé práci v divadle.

Zaklepal jsem a vešel dovnitř. Ano, byl zde Gus. Měl ještě stopy líčidla na svém mastném obličeji. V tuto pozdní hodinu seděl bez límečku a bez kravaty. U stolu s ním seděla statná starší žena, potom jedna ze šesti zpěvaček a ještě buď Leonard nebo Larry. Právě dojedli večeři. Zapalovali si cigarety a popíjeli pivo. V pokoji bylo velmi teplo a byl tu zápach asi takový, jako by se zde jedlo, pilo a kouřilo bez přestání posledních dvacet let.

»Pan Gimble?« otázal jsem se, zavíraje spěšně za sebou dveře.

»To jsem já,« odpověděl a nebyl nijak překvapen. Byl jsem šťasten, poněvadž jsem pravděpodobně narazil na skupinu lidí v Gretley, kteří nejsou nijak překvapeni, jestliže k nim v tuto dobu přijde cizinec.

»Odpusťte mi, že jsem k vám tak vpadl,« začal jsem.

»Dobře, dobře, pane,« řekl vesele. Asi nelitoval nikdy toho vidět novou tvář, když odpočíval po vystoupení. »Zde je má manželka. A toto je má dcera a její manžel Larry Douglas. Oba vystupují na divadle. Viděl jste naše představení?«

»Viděl jsem je dnes večer,« řekl jsem a vyjádřil své nadšení nad ním, jak jen jsem mohl. »Nesmírně mne to potěšilo. Proto sem také nyní přicházím. Jmenuji se Robinson. Byl jsem na návštěvě u svých přátel dole v této ulici. Řekli mi, že bydlíte zde a proto jsem sem zašel, abych se vás na něco zeptal. Poněvadž jsem se nemohl u domovních dveří dozvonit a poněvadž mi bylo poněkud zima, když jsem stál venku, přišel jsem přímo, jelikož jsem slyšel vaše hlasy. Doufám, že vám to nevadí.« Řekl jsem to velmi zdvořile paní Gimbleové. Cítil jsem, jak ji to polichotilo.

»To je v pořádku, úplně v pořádku,« řekla, »těší nás, že se s vámi setkáváme, pane Robinsone.« Podívala se vzrušeně na svou dceru, jako by říkala, že je to opravdová zdvořilost a že se s ní po právu slušně zacházelo.

»Zdá se, že je vám zima, starý pane,« pravil Gus. Vstal a odstrčil svou židli dozadu. »Matko, posuň se, stůl dozadu. Pojďte Larry a Dot.«

»Naše paní domácí chodí brzy spát. Také je hluchá a proto vás neslyšela tlouci. Nikdy neslyší, co jí povídám,« řekla paní Gimbleová, když jsme se znovu usadili.

»Slyší dobře, když chce. Vařte tomu,« dodala Dot. Zdálo se, že je ve špatné náladě.

»Nyní to je lepší,« zvolal Gus, když jsme se všichni seskupili kolem ohně. »Vypijete s námi sklenici piva, pane Robinsone? Ovšem, že se napijete. Nalej Larry! Na štěstí vám mohu říci, že dnes máme piva dost. V minulých dnech jsme však neměli — nebyla k dostání ani kapka, obzvláště ne pro nás. Tak se vám představení líbilo, pane Robinsone?«

»Ano, líbilo se mi a také se líbilo ostatnímu posluchačstvu.«

Gus mi odpověděl: »Ano, jsou všichni zde v Gretley tak hodní ke mně. Nemohu si vůbec stěžovat. Mám ovšem, jak si můžete představit, zájem na výstupech. Vystoupení v Hipodrome je jedno z našich nejslabších. Nechci to nazvat ztrátou,« řekl opatrně, »poněvadž by to nebylo správné. Ne, nebylo to správné vůči Gretley nazývat to ztrátou. Je to však v každém případě jedno z našich nejslabších představení. Poslyšte, pane Robinsone, není to veliká scéna — neříkám, že je to veliká scéna — ale podívejte se, jaké platy vyplácíme. Vezměme si na příklad naši zpěvačku Marjorii Grosvenorovou —«

»Nikdy za ty peníze nestojí,« přerušila ho jeho manželka velmi uhodně. »Nikdy nestojí za ty peníze. Neříkám to po prvé.«

»Ano, říkáš to již 14 dní,« pravila Dot.

»Na zdraví, pane Gimble!« zvolal jsem a pozvedl svoje pivo.

»Vše nejlepší, starý pane! Nu, a nyní povězte, proč jste mne navštívil.«

A

však brzo po osvobození květnovou revolucí nastává boj reakce s komunistickou stranou. Strana snaží se rozvést revoluční nadšení a elán k budování nové socialistické republiky. Využít vítězství, koncepce a orientace na SSSR, vedenou s. Klementem Gottvaldem. Žádá provádění vládního Košického programu, vypracovaném komunisty v Moskvě a přijetí tohoto programu všemi složkami Národní fronty. Vliv buržoasie a pronikání reakce do tří vládních složek NF / nár. socialisté, lidovci a soc. demokraté/ neboť jim byla částečně odňata moc květnovou revolucí. - Nastává volební boj v r. 1946 a vítězstvím komunistů jest jejich postavení utvrzeno. Reakce ve strachu strhává vedení všech tří složek NF na sebe, tvoří a formuje různé bloky až nakonec přistupuje a sahá v bláhovém domění, že pomůže západním imperialistům - - k puči. Boj vrcholí přípravami k nastávajícím volbám v r. 1948. Plán reakce opakovat to, co se jim za pomoci Tusara podařilo v prosinci 1920,- na celé čáře zkrachoval. Pracující lid odrází útok tím, že vyhání zrádce NF z vlády, očisťuje tyto strany a zrychluje zároveň cestu k budování socialistické společnosti.

A tak únorové vítězství komunistické strany bylo pádným potvrzením správnosti politiky KSČ. Přineslo lidu další znárodňovací opatření, obrození Národní Fronty, sjednocení dělnické třídy na platformě komunistické strany čs.,odstoupení presidenta Dr Eduarda Beneše se svého úřadu a konečně zvolení s. Klementa Gottvalda presidentem republiky.

PRESIDENT REPUBLIKY, PŘEDSEDA KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA
KLEMENT GOTTWALD, SE NARODIL 23. LISTOPADU 1896

Anglo-američtí imperialisté, kteří byli iniciátory únorového puče, prohráli na celé čáře. Dějiny vítězného boje našeho lidu vedeného KSČ nás dále učí, že tohoto slavného vítězství mohlo býti dosaženo jen proto, že strana KSČ opírala se pevně o důvěru mas nejširší vrstvy všeho pracujicího lidu pro boj za ideály socialistické revoluce.

Dík budovatelskému úsilí našeho lidu prožíváme dnes nejradostnější období naších dějin a spějeme vstříc budoucnosti stále šťastnější, protože budujeme socialismus v naši vlasti !

Dle Jana Morávka.

vatojanské proudy.

Vracím se opět trochu zpět, protože nelze zaniklé Svatojanské proudy opomenout, vždyť jejich největší skapy táhly se právě kolem katastru naší obce.

Svatojanské proudy jsou známy většině pražských výletníků a milovníků Povltaví a bude je jakož i místní občany zajímati, že tomu bylo nedávno tři sta let - 1943 -, co byly učiněny splavnými. Vltava, sevřena kamenitými stráněmi, tvořily tu řadu peřejnatých skapů, po nichž mohly plouti jen vory, ale i ty se často roztříštily o skalní prahy v řečišti.

V pamětech plavců žije mnoho dramatických příhod z této nebezpečné plavby a jejich - „zmrzačené oudy naříkají na Svatojanské proudy --", jak se zpívávala stará písnička. Svatojanské proudy bývaly velkou překážkou v dopravě z jižních Čech do Prahy. Nedopravovalo se po vodě jen dříví, ale i sůl, obilí a jiné zboží.

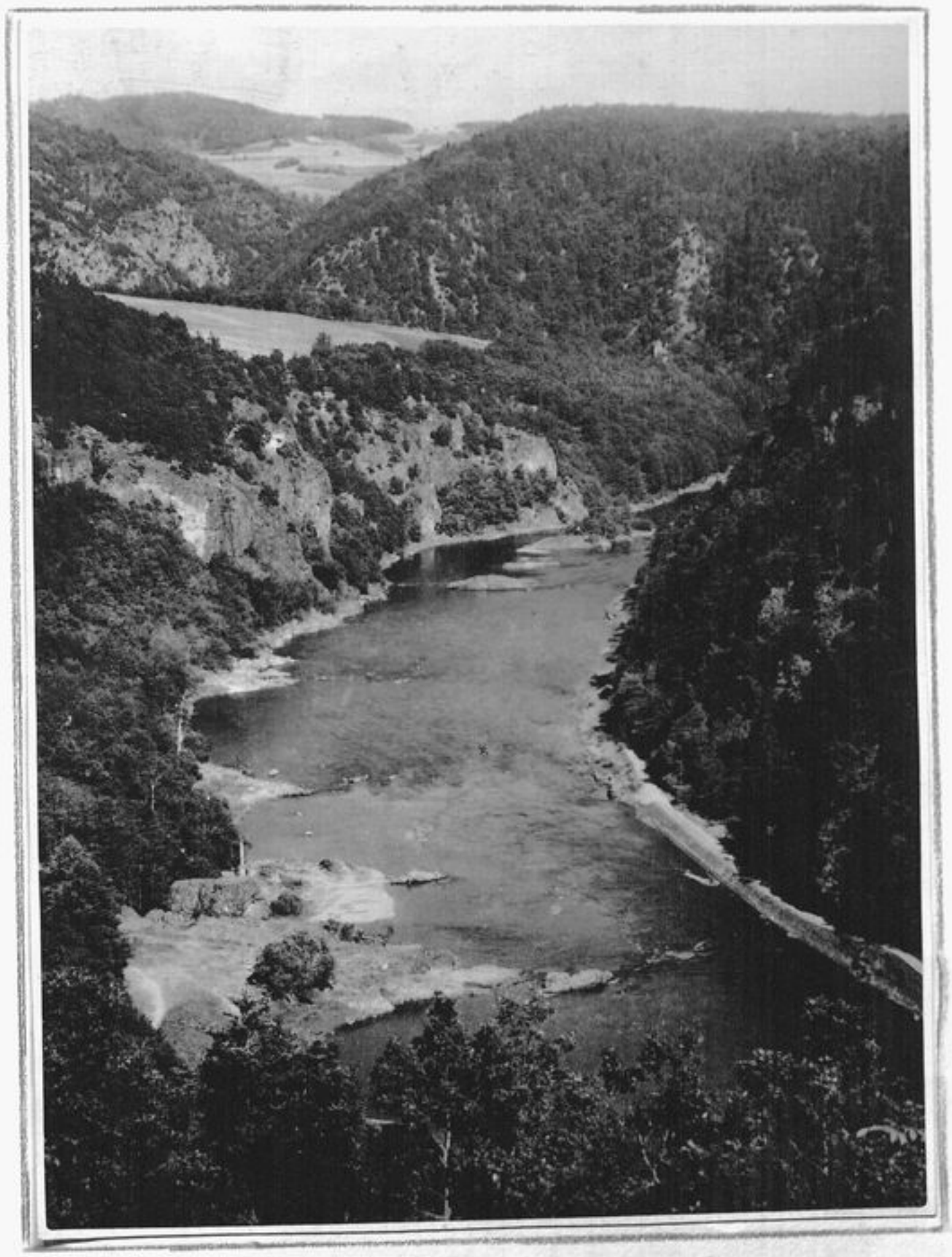

Dověděv se o tomto nebezpečném pro plavbu místě, císař římský a král český Ferdinand III., ...
„tu starost a práci vložil na Kryšpina, strahovské-
ho premonstranského opata, aby ta skalnatá mí-
sta na královskou outratu způsobiti dal bezpečná,
aby se po nich bezpečně a užitečně plaviti mohlo
dříví, tak také sůl i jiné věci potřebné ....."

A tu pan opat Kryšpin, pán hradištského
panství, ke kterému svatojanské proudy patřily,
„..... skrze prach ručničný, také skrze rozličný schop-
ný nástroje v řece Vltavě místa skalnatá dal rozhá-
zeti a plavbu bezpečnou způsobil ....."

V těch místech na památku dal vztyčiti kamenný
sloup, půl šesta lokte vysoký s dvouhlavým orlem a na
jeho podsta-
ci v kámen
dal vysekati
nápis, že to on
na rozkaz krá-
le a císaře
Ferdinanda do-
kázal.

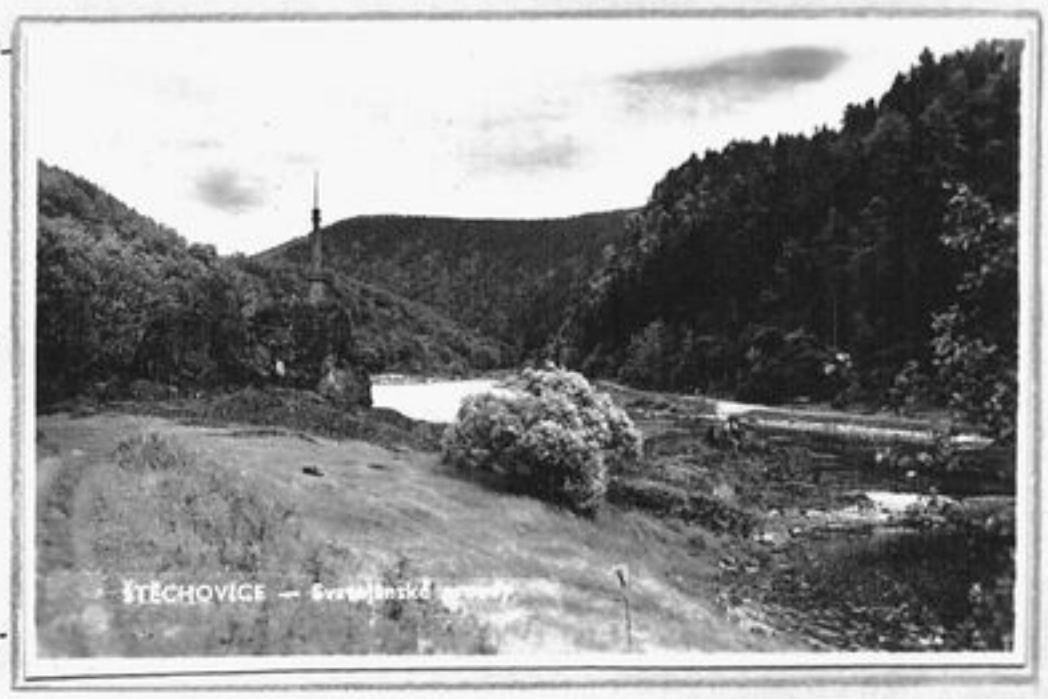

Stalo se tak v roce 1643.

Roku 1722 byla tu ještě postavena socha sv. Jana Nepomuckého, opatrovníka plavců, podle něhož pak proudy, stále nebezpečné, dostalo jméno. Proplouti jimi bylo nebezpečno za velké jako za nízké vody.

Utopilo se tu mnoho odvážných plavců. Nesnáz s proudy byla ještě r. 1870, při moderní regulaci Vltavy známou firmou Lannovou. Lodi, naložené stavebním dřívím a materiálem, nemohly si troufat do samých proudů, kde bylo místo stavby, a byly spouštěny opatrně po řece na dlouhých dvouspřežních lanech. Někdy se však loď přece utrhla a řítila se divokým řečištěm s živým i mrtvým materiálem. Byla to drahá a úmorná práce, div, že při ní nikdo nepřišel o život.

Dnešní turista si stěží uvědomí tíhu tohoto nebezpečí minulých věků, pracovalo však na jejich bezpečnosti celé generace. Zakrátko budou Svatojánské proudy jen pohádkou, bude se o nich vyprávět jako o potopené Atlantidě.

K tomu dodávám, že Svatojanské prou-
dy zanikly v listopadu 1943, skutečně po třista letech
– 1643 - 1943. Štěchovická přehrada zvedla hladinu
Vltavy a úroveň hladiny dosáhla až k hotelu „Záhoří",
zaniklo šumění vody přes kamené skapy, zanikly víry a
peřeje a utvořilo se jezero.

Svatojanské proudy zanikly, staly se tak po-
topenou „Atlantidou" na věky.

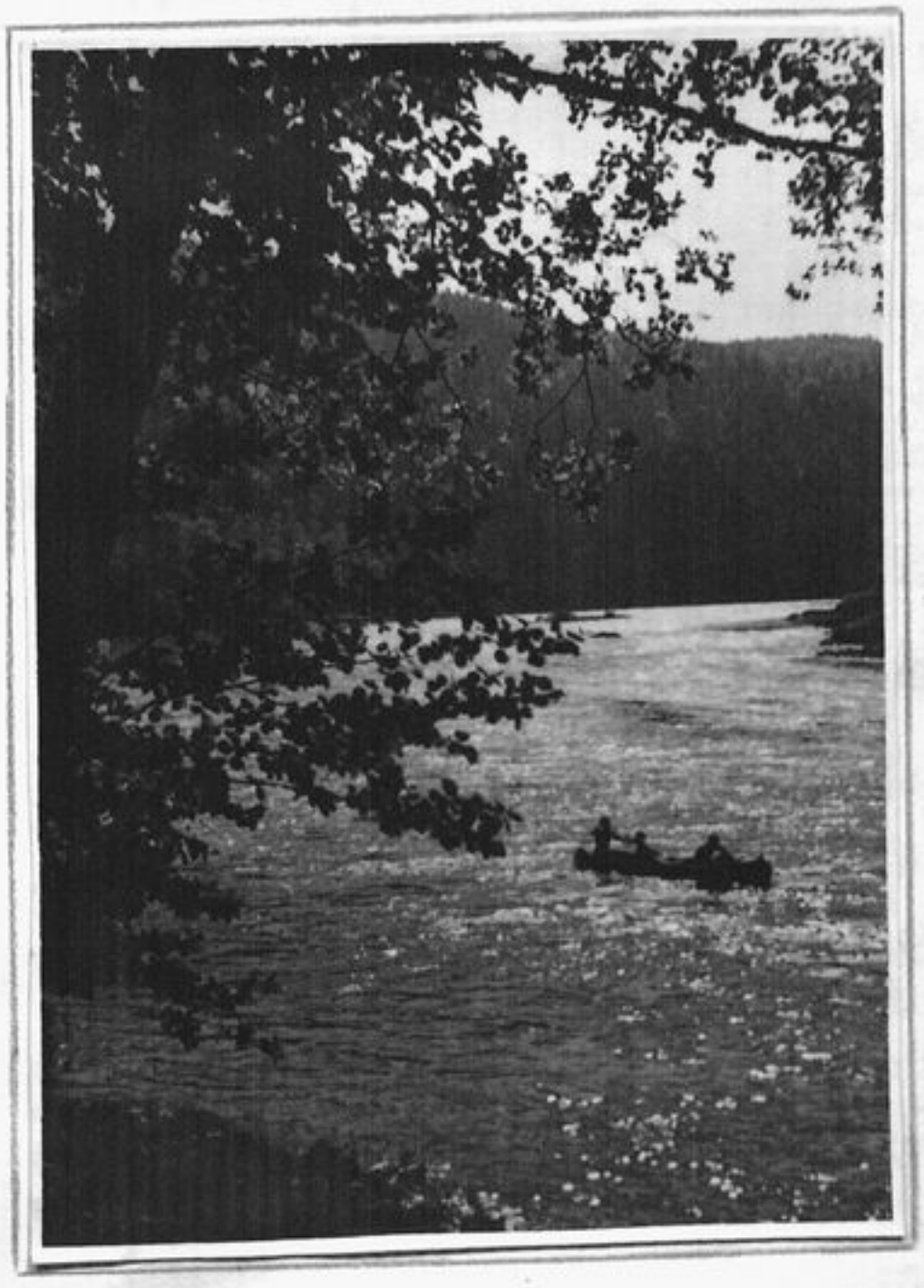

Když se konečně koncem roku 1945 všichni starousedlíci navrátili a jaký takový usadili v obci, dalo jim to hodně práce. Na příkladu u Jana Sládka čp.7. a Jos. Fulína čp.6. byly ustáje-ny ovce. U Sládka ve stodole bylo na čtvrtě metru udusaného hnoje a močka prosakovala do studně, takže vyčištění trvalo dosti dlouho, nežli byla voda ze studně opět pitná. U Fulínů bylo na metr hnoje skoro po celém dvoře, takže dveře do chléva měly jen poloviční výšku. Pole, která nebyla po celá tři léta obdělávána, ležela ladem a zarostla pýrem. Jen úmornou prací byla opět připravena k setí. Opravovaly se ploty, vrata, okna, zkrátka nebylo stavení, které by nebylo nějakým způsobem poškozeno.

V létě 1946 byl zaveden do obce telefon, jeho hovorna byla umístněna v hostinci Josefa Dvořáka čp.5.

V létě 1947 byla katastrofální sucha, obilí doslova na poli uschlo, na porostlých lesních stráních

Elektrisace
v
obci.

-Koktova chata-

byly z daleka vidět místa jak borovice a ponejvíc smrky suchem zašly. Voda ve studních mizela.

Začátkem prosince počínají se kopat jámy pro sloupy elektrického vedení. Počala se elektrisace obce, kterou prováděla firma Drnec z Dobříše. Konečně 16. dubna 1948 byla elektrovodná síť slavnostně zapojena a večer byla v hostinci u Dvořáků taneční zábava již se súčastnili jak zaměstnanci firmy Drnec, tak zástupci elektrárenského svazu.

V létě pak postavil si srubovou chatu v údolí řeky, ve Sládkově lese, kamarád Josef Lokta z Prahy XI., který byl vedoucím dělníkem u firmy K. Matějíček, lakyrnictví, který má rovněž chatu v Heřmanově stráni.

Jak jsem se již zmínil v politickém přehledu, začal se jak ve městech tak i v naší obci třídní boj. Strana KSČ vystupuje do popředí a občané vstupují do strany. Pozemkovou úpravou nesmí rolník vlastnit více jak 50 hektarů, zbytek se pak rozparceluje mezi drobné chalupníky. Jedna z příčin proč vstupují občané do strany je, pozvednout socialisaci obce, vypořádat se s venkovskými boháči, jejich přebytečnou půdu rozdělit mezi malé hospodáře nebo vče-

nit do JZD - jednotné zemědělské družstvo:

Po jedné debatě v kostinci u Dvořáků, kde se mluvilo o autobusovém spojení s Prahou, uvolil jsem se, že napíši žádost o zavedení autobusové linky z Jablonné n/Vlt. do Prahy, tuto jsem potom nechal podepsat všemi místními národními výbory a poté 11. října 1948 jsem ji osobně odevzdal v kanceláři ministra dopravy Aloise Petra a za deset dní obdržel M.N.V. odpověď od ministra, že linka bude uvedena do provozu, jako první linka v Pětiletce. A tak jsme se dočkali toho, že 1. května 1949 byla slavnostně zahájena autobusová doprava na trati Jablonná n/Vlt.-Praha-Smíchov. Po příjezdu autobusu, přivítal hosty předseda M.N.V. s. Papírník. Večer byla taneční zábava, již se súčastnili předsedové míst.nár.výborů na autobusové lince, zástupci min.dopravy a autobusové správy Smíchov. Po té jsem podal relaci o naší obci do čs.rozhlasu, která byla uveřejněna v relaci „Naše obce v Pětiletce" dne 7. května 1949.

Podal jsem osobně p.min.dopr.Al.Petrovi
dne 11.X.1948.

Čj. 217/48.

Titl.

ministerstvo dopravy

v Praze.

Vážený pane ministře,

píšeme Vám z kraje zničeného okupací SS, kamž jsme se znovu nastěhovali a kde ještě dnes naše děti chodí až dvě hodiny pěšky do měšťanské školy.

Podepsané místní národní výbory pravého břehu Vltavy od obce Jabonná n/Vlt. až ke Štěchovicům, obracejí se na Vás se žádostí o zřízení autobusové linky : Jablonná n/Vlt. - Praha, aneb alespoň Jablonná n/Vlt. - nádraží Jílové u Prahy. Svoji žádost odůvodňují tím, že tehdejší vedení okresu Benešovského nemělo zájmu na požadavky zdejších obcí o zřízení autobusového spojení s Prahou. Neměla ani zájmu na povznesení rekreačního ruchu pro široké vrstvy pracujicího lidu z Prahy, z nichž skládají se majitelé rekreačních chat a domků po celém povodí Vltavy ve zdejším kraji. Chtějí-li místní občané tohoto povodí dostat se do Prahy, trvá jim to přes Benešov neb autobusem z Neveklova, který bývá přeplněn, / nedávno se převrhl u Jílového, dva zabití a několik raněných/ skoro půl dne, nehledě ku zvýšenému finančnímu nákladu ač jsou od Prahy vzdáleny cca 42 km. Do Jílového na nádraží

mají z Jablonné tři a půl hodiny, z Teletína 2 hod. pěší chůze. Zdůrazňujeme, že silnice jest v dobrém stavu a úsek u Vys.Újezda se nyní válcuje.

V minulých dnech objevila se v Benešovských novinách noticka, že od 15.září t.r. bude jezdit autobus na trati Jabonná -Praha, ve zdejších obcích bylo velké nadšení. V těchto dnech bylo dokonce oznámeno, že 15.září byla již doprava zahájena na této trati. Ale autobus nejel a zklamáni nás všech bylo veliké. Prosíme proto, aby právě v nynější době vlády lidu, bylo dloho očekávané spojení naších obcí s Prahou uskutečněno.

Bez dobrého spojení by se náš život zpomalil.

Prosíme Vás pane ministře, abyste osobně naší žádosti vyhověl.

Teď záleží už jen na Vás !

V Teletíně, dne 26.září 1948

J.Papírník v.r.
MNV Teletín

Přeučil v.r.
MNV Rabyně

Procházka v.r.
MNV Vysoký Újezd

Nejedlý v.r.
MNV Třebsín

Bumbálek v.r.
MNV Dalešice

Ruzha v.r.
MNV Blaženice

Povolný v.r.
MNV Krňany

Vysiláno rozhlasem dne 7.V.1949 v relaci "Naše obce v pětiletce",
ve 15.30 a dodáno též do ČTK k oznámení novinám.

Podáváme vám radostnou a potěšující zprávu z kraje, který byl za okupace SS vystěhován, hospodářské budovy a pole zničeny. Jest to území pravého břehu Vltavy od obcí Bělice a Jablonná n/Vlt. až po Hradištko u Štěchovic. Po téměř nadlidské práci na zamořených polích a na opravách obytných budov, zvedá se nyní životní i kultární úroveň místního občanstva.

Do loňského roku dostalo se všem obcím tohoto povltaví telefonického spojení. Vysoký Újezd znovu zřídil školní budovu Národní školy, pořídil si místní rozhlas a veřejný biograf na úzký film. Této osvětové činnosti se plně věnuje místní řidicí Národní školy p.Josef Hnátek.

Obec Teletín v rámci dvouletky se konečně dočkala elektrisace své obce. Jest kolébkou pěstování zahradních jahod ve velkém na polích, které bylo za okupace úplně zničeno. Proto se nyní opět v Teletíně i v okolí pilněosazují nové jahodové plantáže.

Vyvrcholením události v tomto kraji je dosažení autobusového spojení Jablonná n/Vlt - Praha , Smíchov.nádraží. Jak tomu došlo ? Podmět k tomu dala obec Teletín sezváním předsedů MNV Povltavských obcí a resoluce z tohoto vzešlá byla odeslána ve formě osobního dopisu p. ministrovi dopravy Al.Petrovi dne 10.X.1948 podepsaném všemi předsedy MNV. Po devíti dnech obdržela obec Teletín příslib p. ministra, že autobusová linka bude jako první zavedena v rámci pětiletky.

Děkujeme tímto p. ministrovi Al. Petrovi a všem příslušným referentům ministerstva dopravy, ČSAD a ředitelství autobusové dopravy Smíchov za uskutečnění dávného přání všeho místního obyvatelstva.

A tak 1. května 1949 dočkali jsme se zapojení autobusové linky Jablonná - Praha, jako prvé linky v Pětiletce.

V neděli 1.května t.r. o 15 hod. přijel do Teletína první autobus ČSAD s příslušnými zástupci autodopravních úřadů. Po zastavení před

slavobranou, vystoupili milí hosté a na uvítanou zahrála hudba slavnostní pochod. Po té uvítal předseda MNV v Teletíně, Jan Papírník jménem přítomných předsedů MNV Povltavských a všeho místního obyvatelstva milé hosty a poděkoval jim za pochopení veřejných činitelů pro povznesení a zlepšení životní úrovně tohoto kraje. Nato je pozval do hostince p. Josefa Dvořáka k účasti na přátelské veselici celého kraje.

Novou autobusovou linkou se dostává Pražskému občanstvu další příležitosti aby mohli shlédnouti dosud málo známá krásná místa velké Štěchovické přehrady, daleko za Záhoří. Těšíme se, že nás brzy a často navštivíte.

2. května 1949.

Do rozhlasu dodal :
Vl. Mühlbach, Teletín čp.17.

Předseda Papírník vítá zástupce min. dopravy a autobusové správy Šmichov.

- šofer Jan Macho -

- šofer Jarda Bureš -

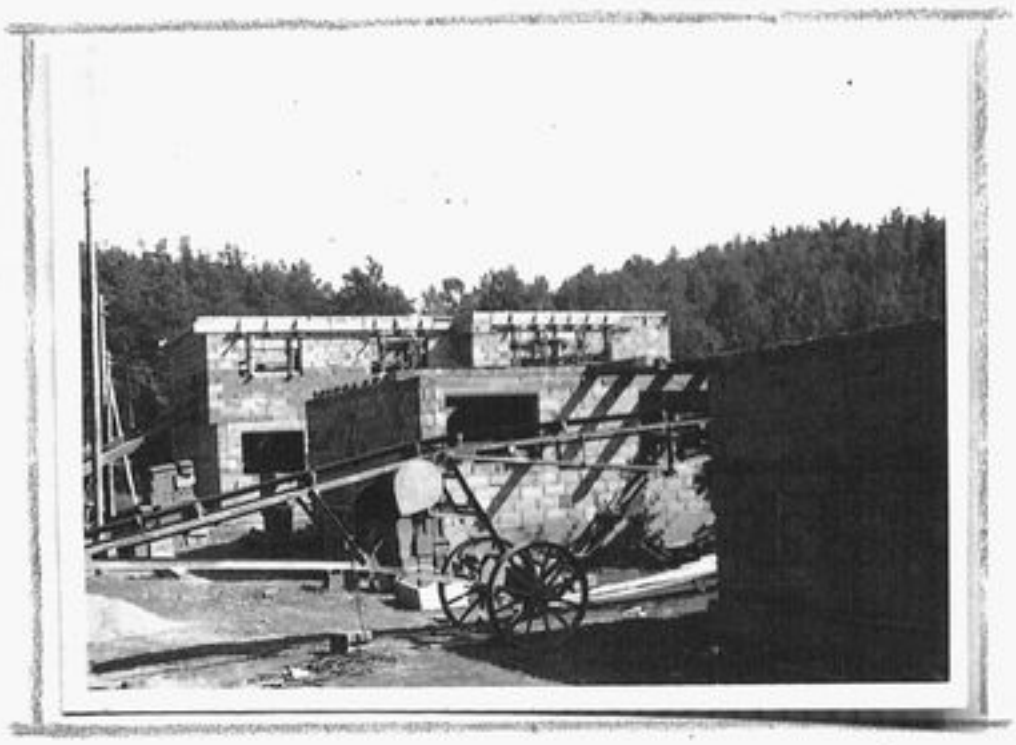

-Stavba ubikací-

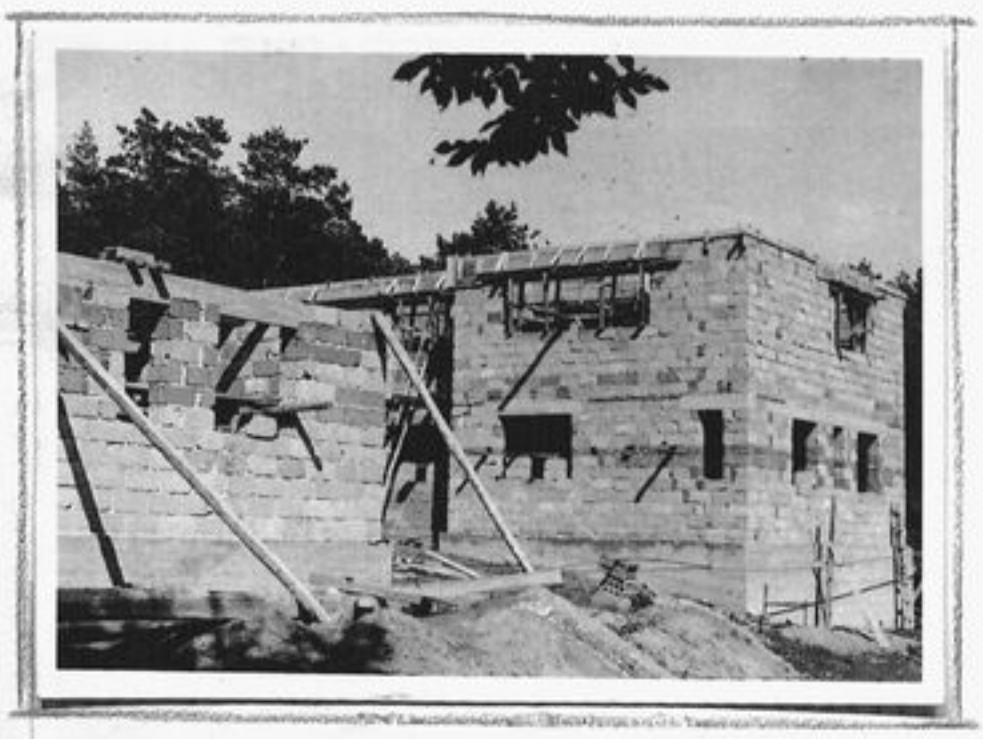

a jaře 1949 začala se stavět slapská přehrada, asi sto metrů po proudu od sv. Jana. V listopadu jsem nastoupil na přehradě práci, zlikvidovav svoji živnost v Praze a od té doby bydlím přechodně v chatě v Teletíně čp. 17. ∞∞

26. února 1950 přišel jsem se sedmi dělníky do starého teletínského lomu na opravu baráků. Vyměňovali jsme shnilé trámy, podlahy, stropy atd. z kamené kůlny, kde se dříve obráběl kámen pro štěchovicko přehradu, jsme udělali obytný dům. To už byl přítomen též mistr Josef Pavlů a asi 30 dělníků. Od května byl tu úsekovým vedoucí ing. Voronin a začalo se stavbou čtyř obytnych jednopatrových sbikací pro dělníky na poli, které patřilo Josefu Dvořákovi. Nad lomem rolníka Černého se kopaly základy pro drtírnu a stanici lanové dráhy pro dopravu štěrku do Třebenic.

Zatím rozvoj obce pokračuje. V prosinci 1950 byl instalován v obci, obecní rozhlas. Rozhlasové zařízení bylo umístěno v kanceláři M.N.V. na Chlístově. Hlasatelkou je paní Anežka Šmejkalová, manželka předsedy M.N.V. ≈

květnu 1951, zakoupil místní národní výbor velké osobní auto značky Horch. Na podzim dostavěli jsme železné stožáry pro lanovku Teletín-Třebenice. Na jaře 1952 už se plným tempem v lomu pracuje na tři směny po osmi hodinách. V lomu zachotí vrtačky, bagry, funí lokomotivy s vozíky, všude plno rámusu a prachu z drtírny. To vše úplně změnilo ráz krajiny nad Teletínem k Újezdu.

O Velikonočních svátcích byli místním rozhlasem vyhlášeni vesničtí boháči, jsou to: rolník Josef Barloš z čp.8., rolník Jan Sládek z čp.2. a Josef Dvořák rolník a hostinský z čp.5.

Na to 20.VI. vzdal se J.Barloš provozování hospodářství a předal vše MNV, a odstěhoval se s rodinou do Chrástu n/Sáz. k rodičům své manželky. Sám nyní pracuje ve zlatých dolech ve Studeném u Jílového. Převzetím hospodářství vedlo MNV. k tomu, že bylo nutno založit v obci JZD, aby se někdo staral o živý i mrtvý inventář a pole. Přípravou založení JZD se ujali Josef Šmejkal a Josef Kokta..

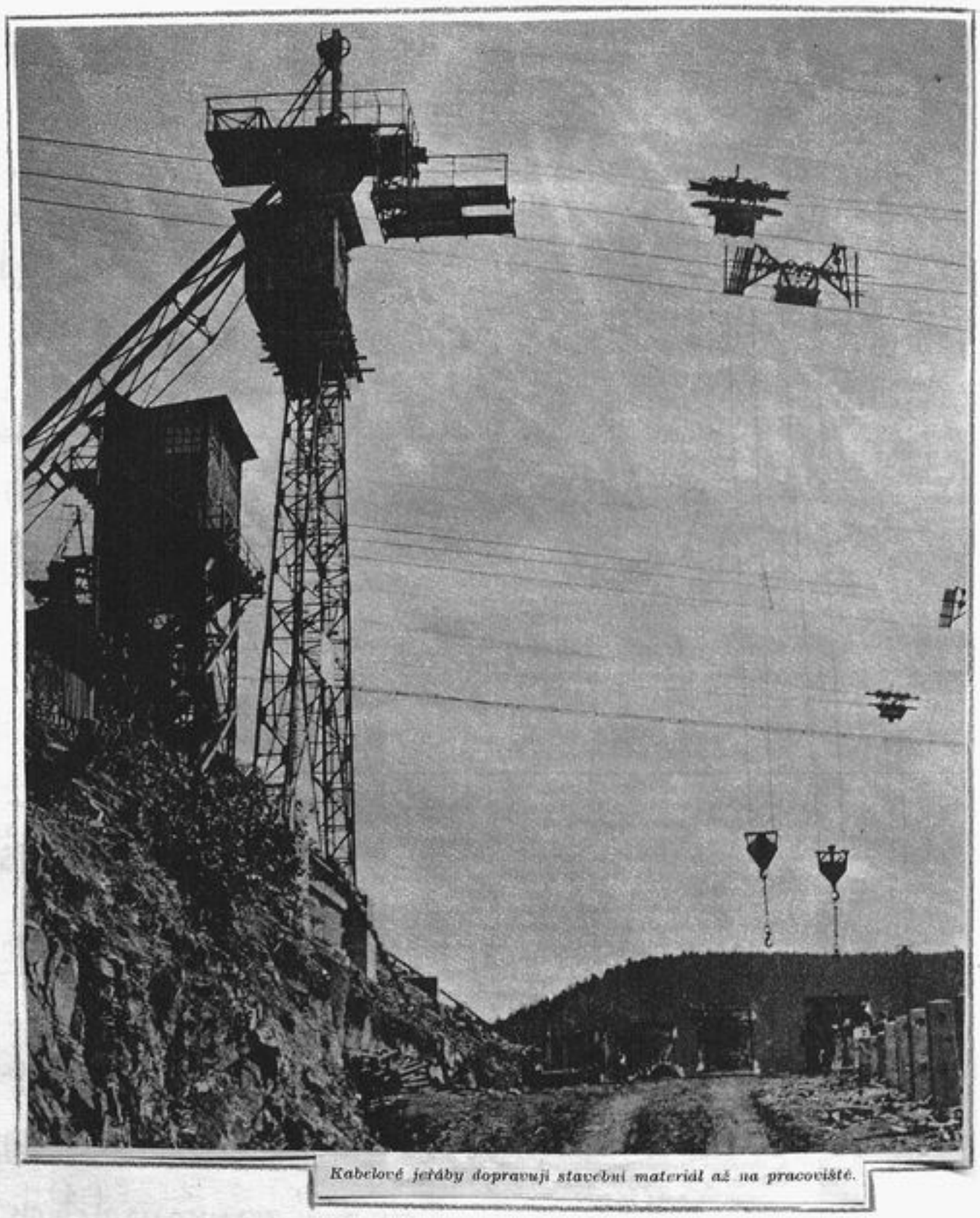

Kabelové jeřáby dopravují stavební materiál až na pracoviště.

Slapská přehrada.

Slapská přehrada staví se uprostřed krásné a romantické přírody v blízkosti osady Třebenice. Mezi skalnatými, strmými a lesy porostlými stráněmi vine se jako stříbrná stuha řeka Vltava se svou, ještě před několika lety prudce tekoucí vodou, která v místech, kde právě nyní z koryta řeky vystupuje a výsuje se již budoucí přehrada, tvořila hučící peřeje. Socha sv. Jana stojící na stráni nad obrovským balvanem vyčnívajícím z řeky a na něm stojící pamětní sloup, který byl již z daleka vidět a varoval před nebezpečnými peřejemi, hukot vody valící se přes balvany, nabádal plavce ke zvýšené opatrnosti. Zásahem lidských rukou a mozku vše již nenávratně minulo a místo nespoutaného živlu je možno vidět klidně tekoucí vodu řeky Vltavy. Ani socha sv. Jana nežehná již plavcům a přenesena byla se svého místa, kde přes dvěstě let střežila proudící řeku, aby po dokončení stavby přehrady postavena o sedmdesát metrů výše jako upomínka na Svatojanské proudy.

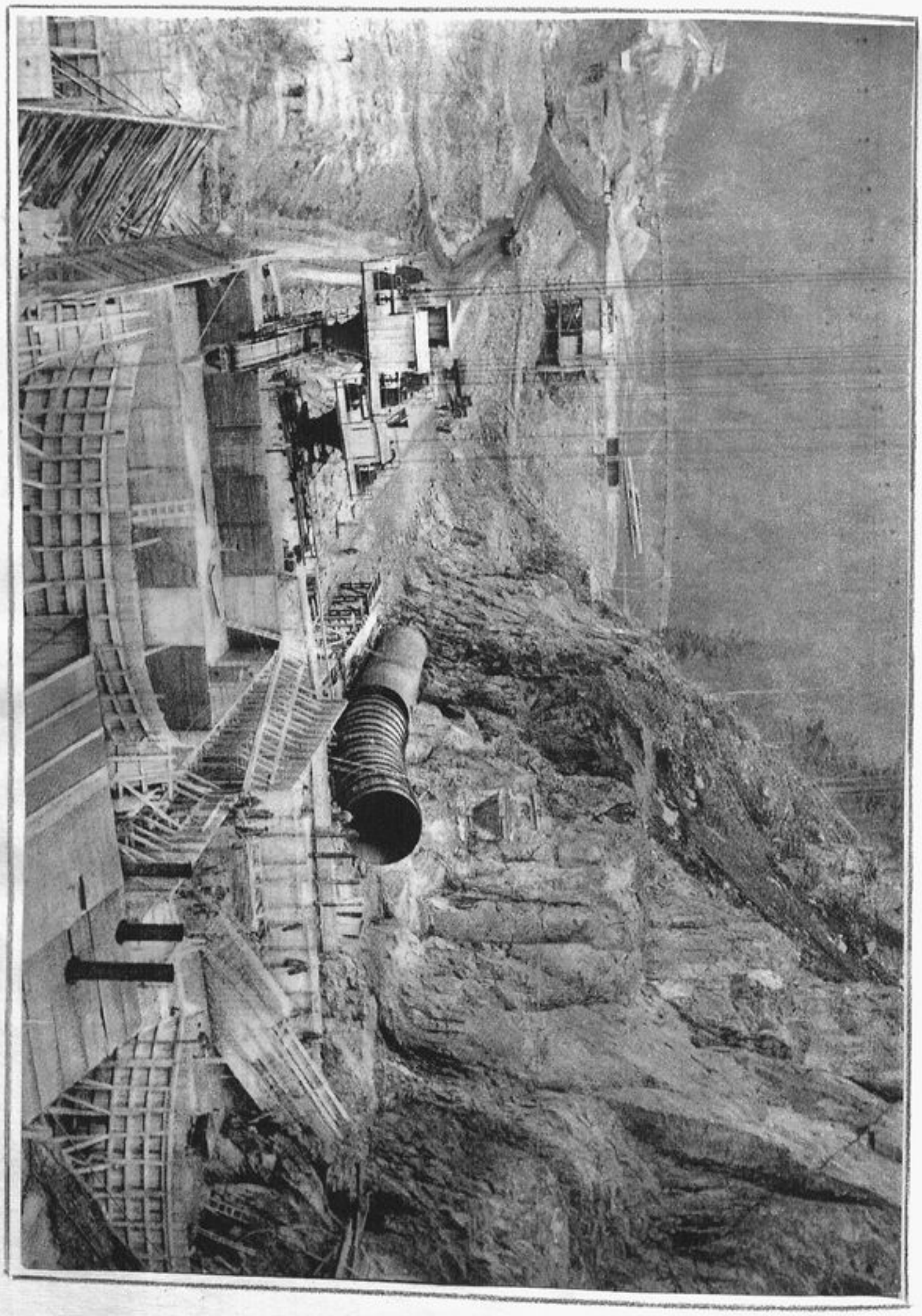

Přípravné práce započaté na jaře 1949 stavbou přísunových cest a silnic narážely na velké obtíže. Nedostatečné ubytování dělníků, jejich nepravidelná doprava zpomalovala a brzdila rychlý postup práce. Přes všechny tyto obtíže byly po prozatímně upravených cestách dovezeny prvé stroje, aby vystřídaly nebo pomohly lidem v jejich těžké práci.

Po obou stranách řeky tisíce pracovitých rukou, desítky moderních strojů kopaly, stříkaly, kácely, vozily, skládaly, nakládaly, bouraly a stavěly hodinu co hodinu, den co den, měsíc co měsíc. Tisíce kubických metrů hlíny a horniny vykopaných a odvezených, vykácených několik hektarů lesa změnilo tvárnost strání tak, že by s těžko poznal původní jejich stav. Na levém břehu řeky postaveno bylo mnoho rodinných domků, určených pro budoucí zaměstnance přehrady a elektrárny, několik jednopatrových budov, které budou sloužit jako kancelářské a obytné budovy pro svobodné. Na pravém břehu řeky v blízkosti vesničky Rabyně, zbudováno bylo velké rekreační středisko pro několik set lidí, kteří zde, uprostřed panenské přírody, lesů a vody budou trávit své dovolené.

Po dokončení přísunových silnic a po přehrazení řeky zdí vysokou osmnáct metrů, odvedena byla Vltava ze

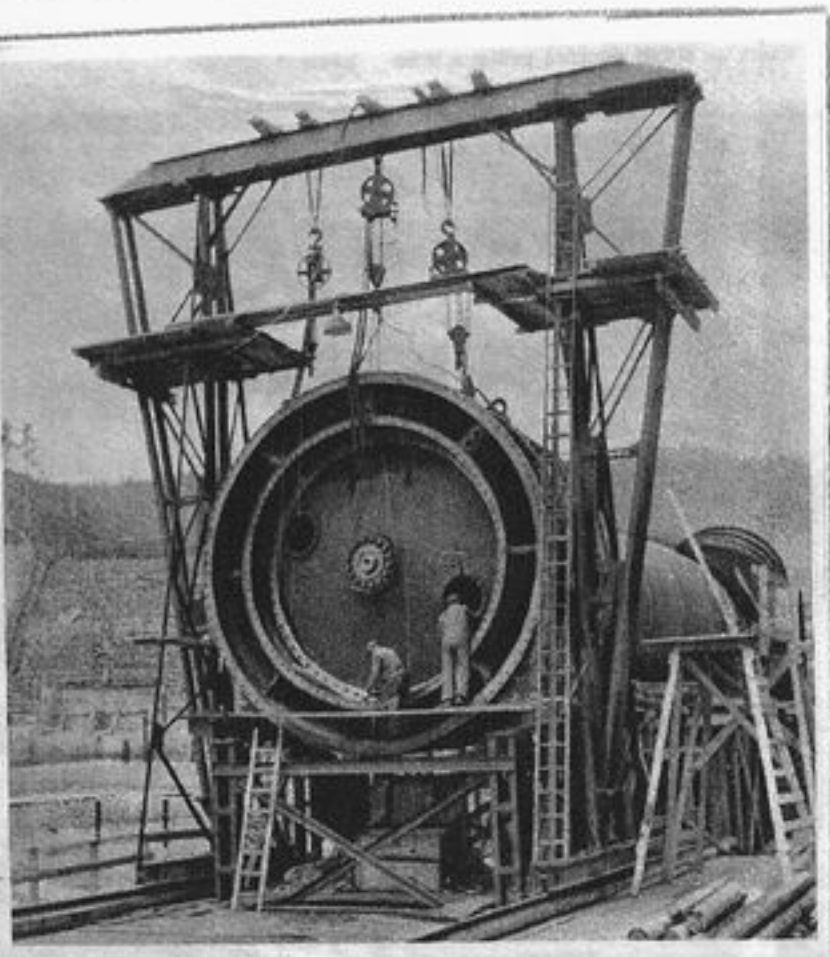

Zatím co pokračuje plným tempem práce na ostatních úsecích stavby, pracují montéři na uzávěru základních výpustí přehrady.

Snímky Jiří Kandert

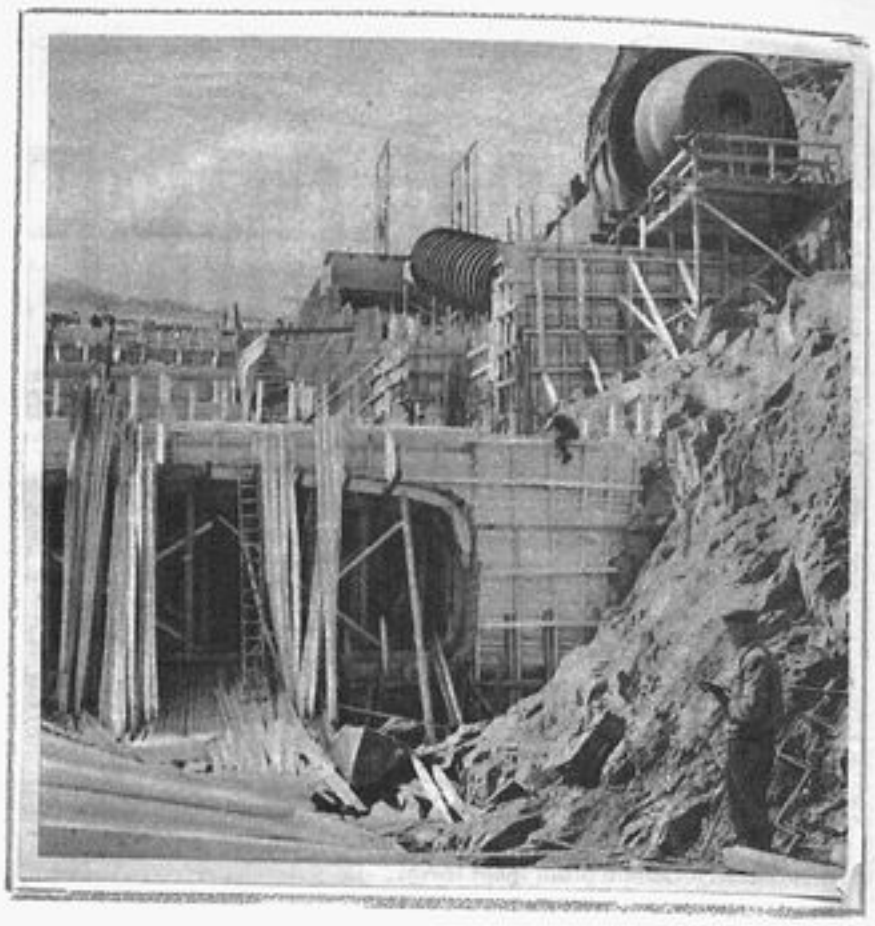

182

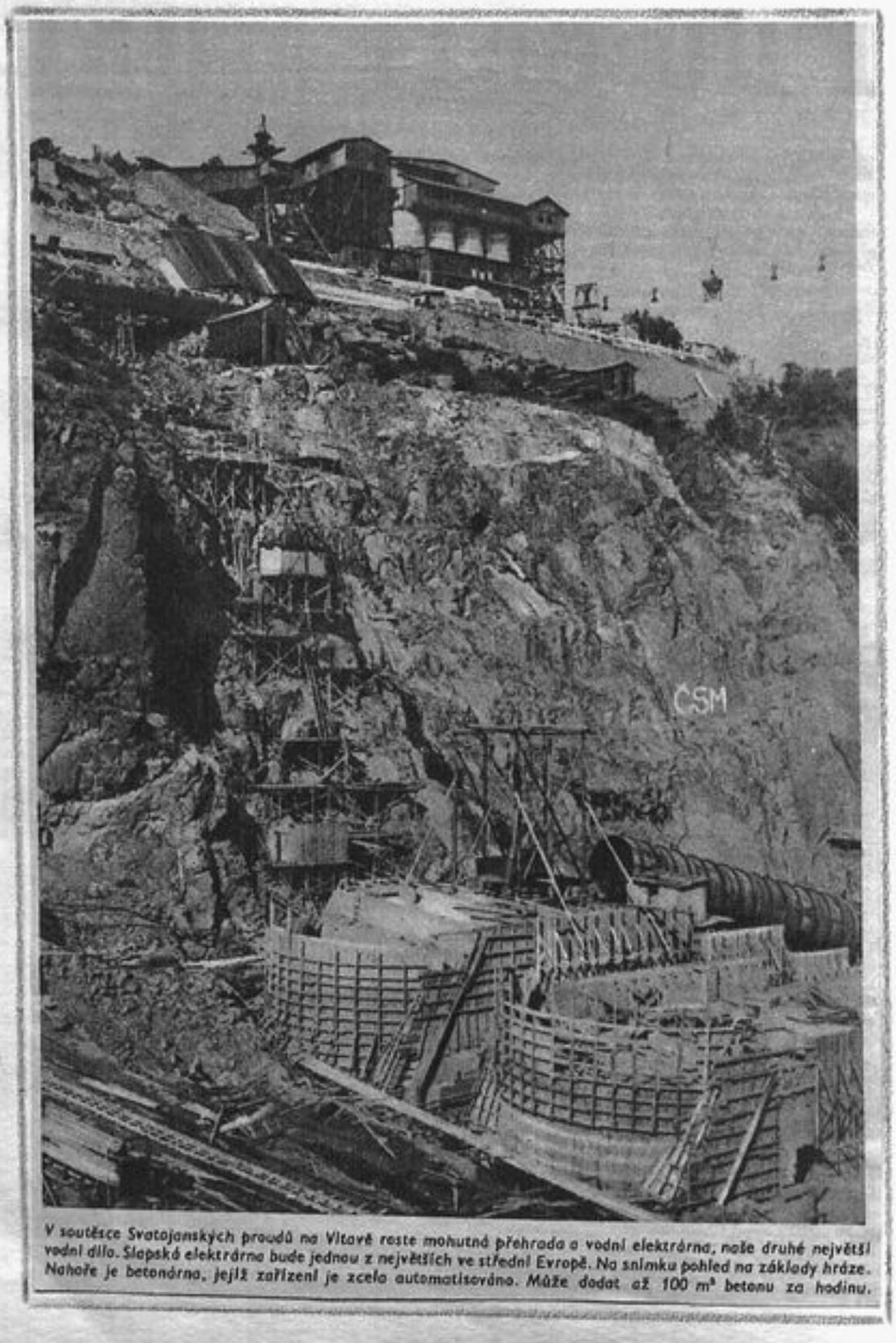

V soutěsce Svatojanských proudů na Vltavě roste mohutná přehrada a vodní elektrárna, naše druhé největší vodní dílo. Slapská elektrárna bude jednou z největších ve střední Evropě. Na snímku pohled na základy hráze. Nahoře je betonárna, jejíž zařízení je zcela automatisováno. Může dodat až 100 m³ betonu za hodinu.

svého řečiště tunelem, vystřelením v pravém skalnatém břehu v délce třistapadesáti metrů. Mezitím, co řada pump chrlila ve dne v noci na obou hrázích jímky sta a sta hektolitrů vody, aby se mohlo na odvodněném dnu počíti s hloubením základů pro budoucí přehradu, provedeny byly na obou stranách strání hluboké výlomy, které budou se základy odolávati náporu a váze vody.

Stavba betonárky a montáže nejmodernějších automatických míchaček na beton, odkrytí žulových lomů, postavení a strojové vybavení ohromné drtírny kamene v Teletíně, odkrytí písku ve Štěchovicích, stavba obrovských sil – t.j. velké betonové zásobárny – na cement v lukách pod Mednikem na řece Sázavě, postavení lanovek ze Štěchovic na písek, z Teletína na kámen a z luk pod Mednikem na cement v celkové délce as šestnácti kilometrů, to vše během jednoho roku znamenalo splnění úkolu na víc než sto procent.

Značné zdržení nastalo na jaře roku 1951, kdy rozvodněná řeka přetekla přes ochranné hráze a znovu naplnila odvodněné již koryto. Začlo se znovu a opět řada pump napravila dílo jarní povodně. Do koryta řeky zasazeno ve dne v noci padesát minérů, kteří vrtali, několik střelmistrů,

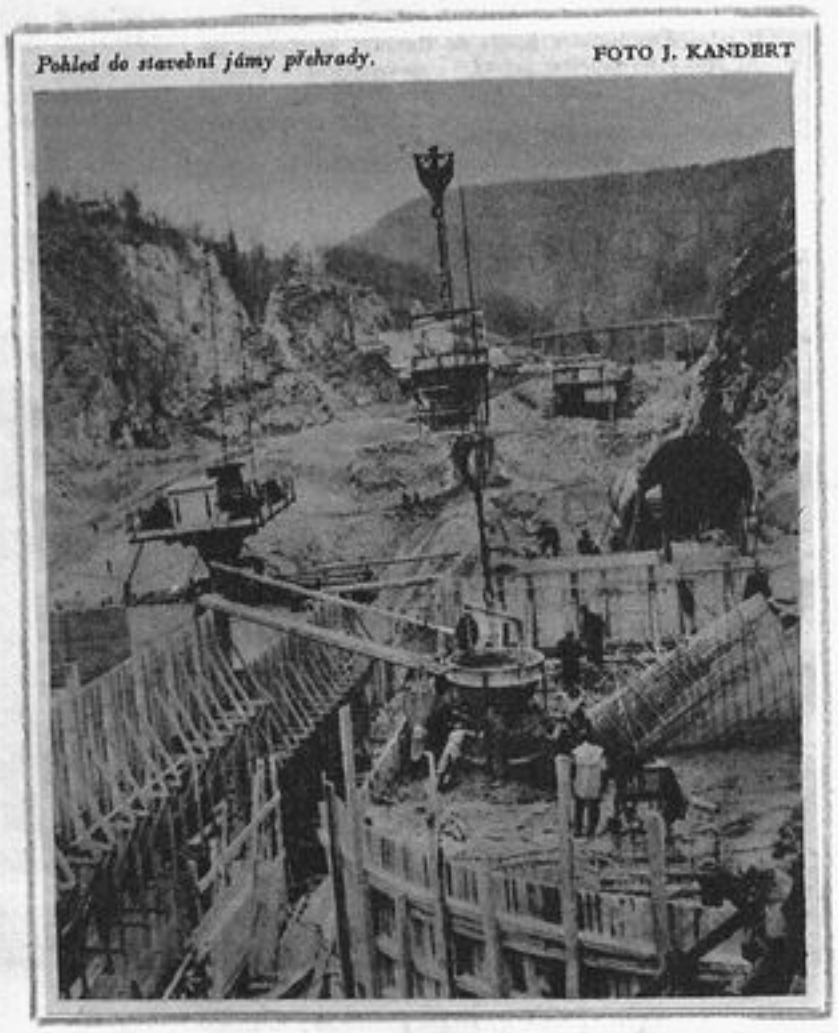

Pohled do stavební jámy přehrady. FOTO J. KANDERT

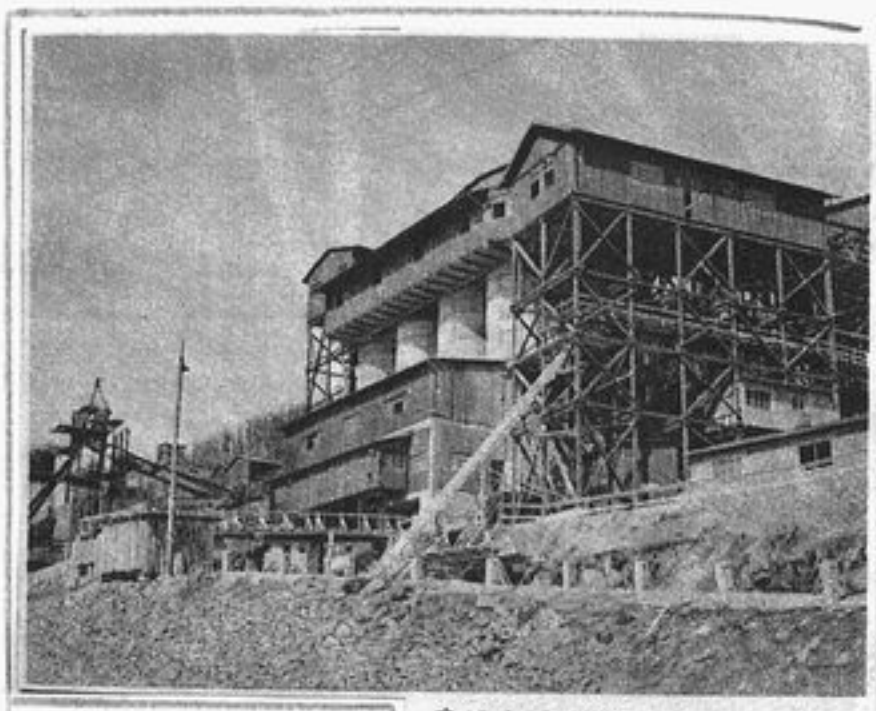

Ústřední betonárna zásobuje celou stavbu desetisíci tun betonu. Jeho doprava z výrobny až na pracoviště je dokonale mechanisována a dělníci jen řídí práci strojů.

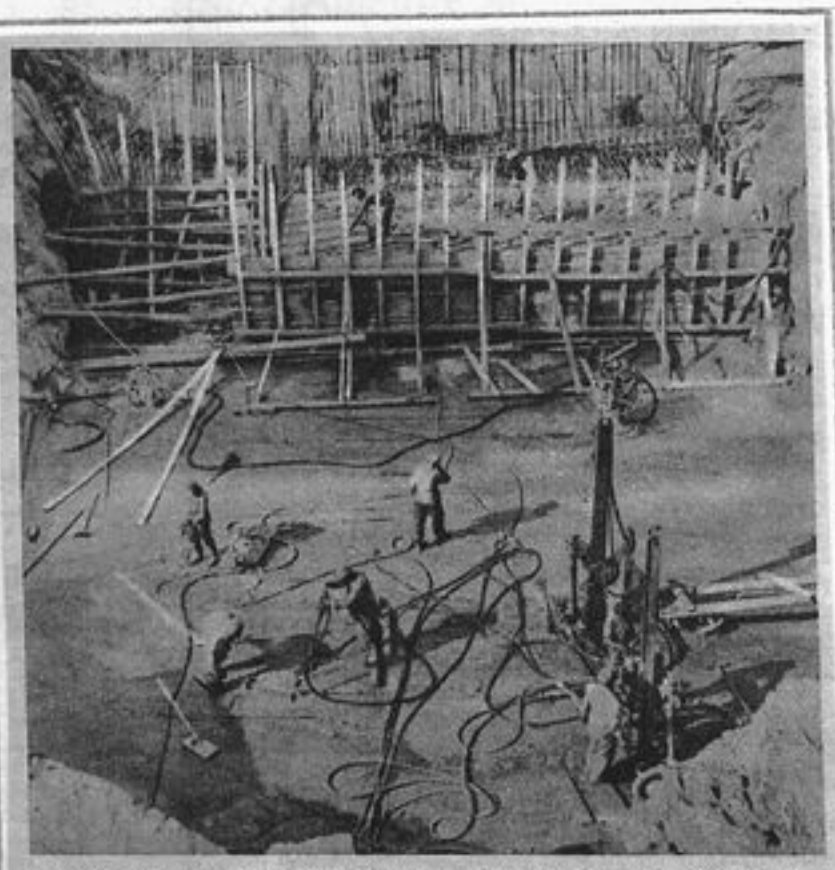

Přehrada zvedne hladinu Vltavy o 50 m a ve zdrži bude čtvrt miliardy m³ vody. Proto je také na přehradě všechno tak mohutné. Nahoře vidíme rozestavěnou levou ssavku u výtoku, dole dělníci zajišťují základy injekcemi. FOTO ČTK – TACHEZY

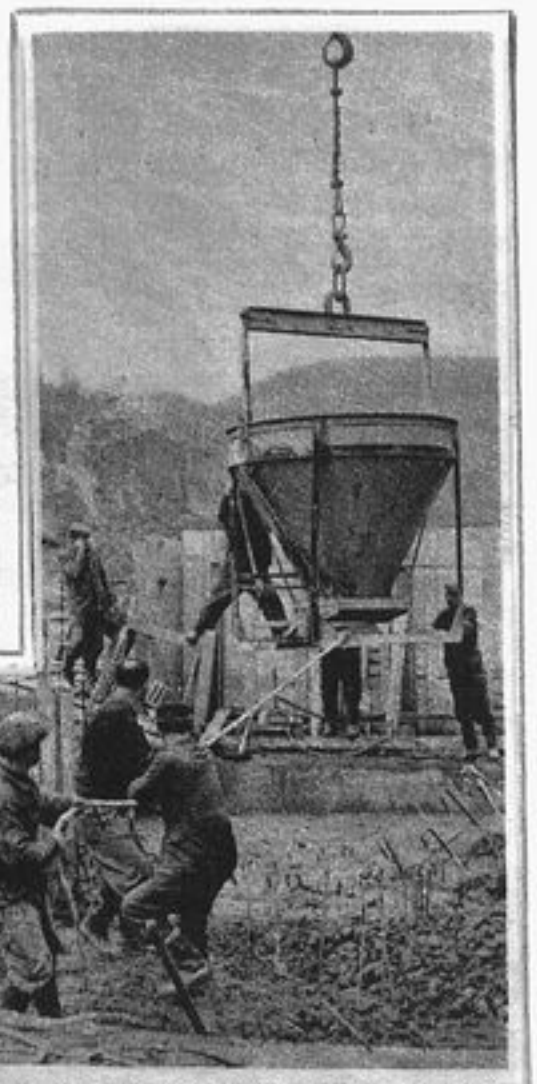

Záběr z betonáže základů přehradní zdi. Telefonické spojení umožňuje jeřábníkovi dopravit koš s betonem na přesně určené místo i do velkých vzdáleností.

kteří odstřelovali, sedm bagrů, které nakládaky a čtyřicet nákladních aut, které odvážely odstřelenou horninu. Nad jímkou bylo postaveno několik kabelových jeřábů a to, protivodní půlkruhový, dva stabilní Bleicherlovy a povodní pojízdný. Mnoho reflektorů a lamp osvětluje jímku takže je možno pracovati nepřetržitě celých čtyřiadvacet hodin. na tři směny.

Socialistickými závazky jednotlivců a celých part zvyšuje se pracovní výkon a urychlí se tak stavba přehrady. A tak v létě 1952 jest stav naší přehrady takový, že jsme již s protivodními bloky nad protivodní zdí, podél obou břehu jsou postaveny výpustné roury o průměru 4 metrů. Šachty jsou vybetonovány, rovněž tak výpusté pro turbíny. Silné jeřáby, jeden na rabyňské skále a druhý dole v jímce a Wolfův jeřáb pomáhají snášet do jímky ohromné železné skruže pro turbínové kanály.

A tak pevně doufám, že společným úsilím všech techniků, mistrů a dělníků na tomto velkém socialistickém díle splníme svůj úkol a 9. května 1954 spustíme první turbínu.

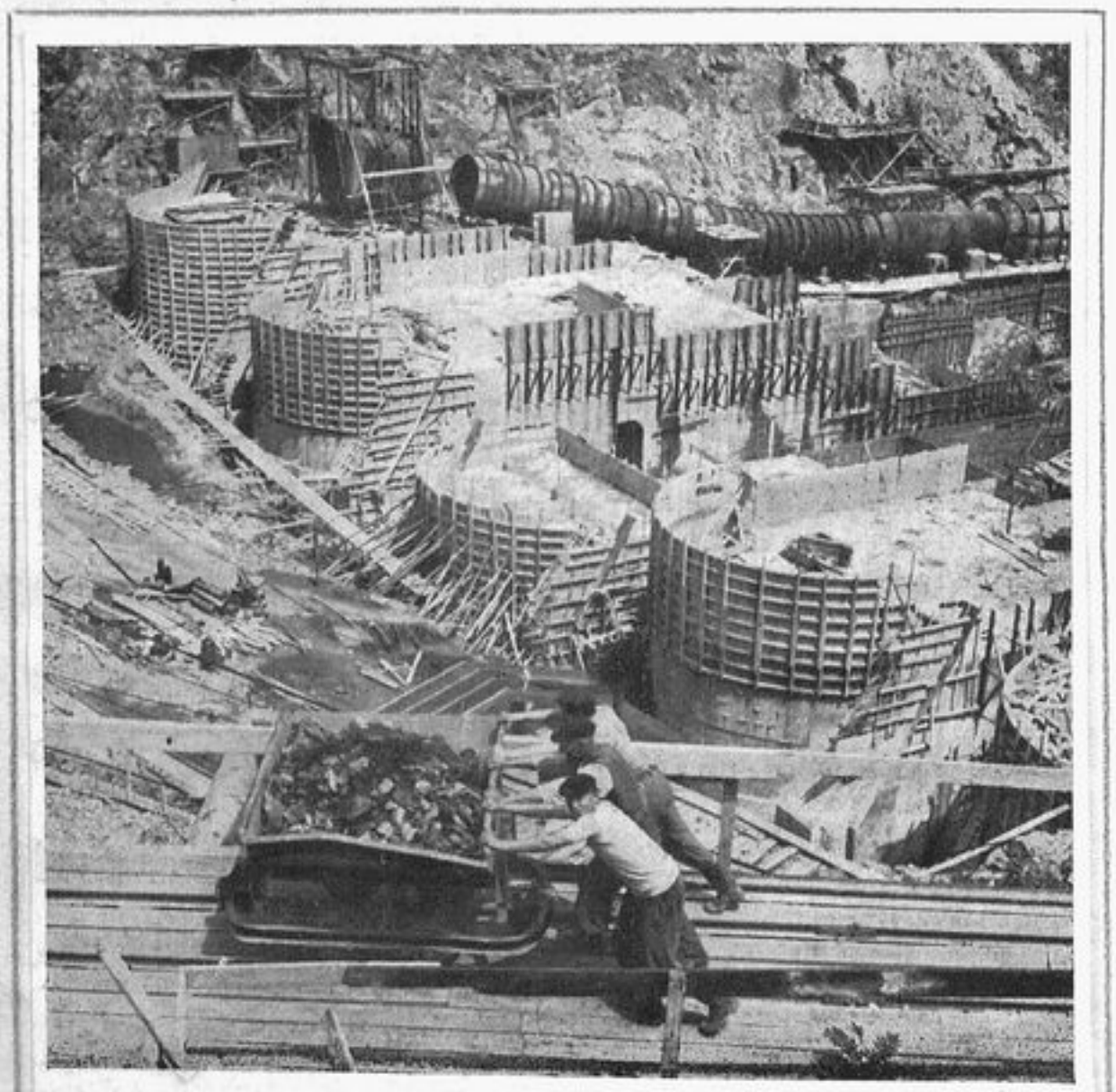

Pohled do jímky v červnu 1952.

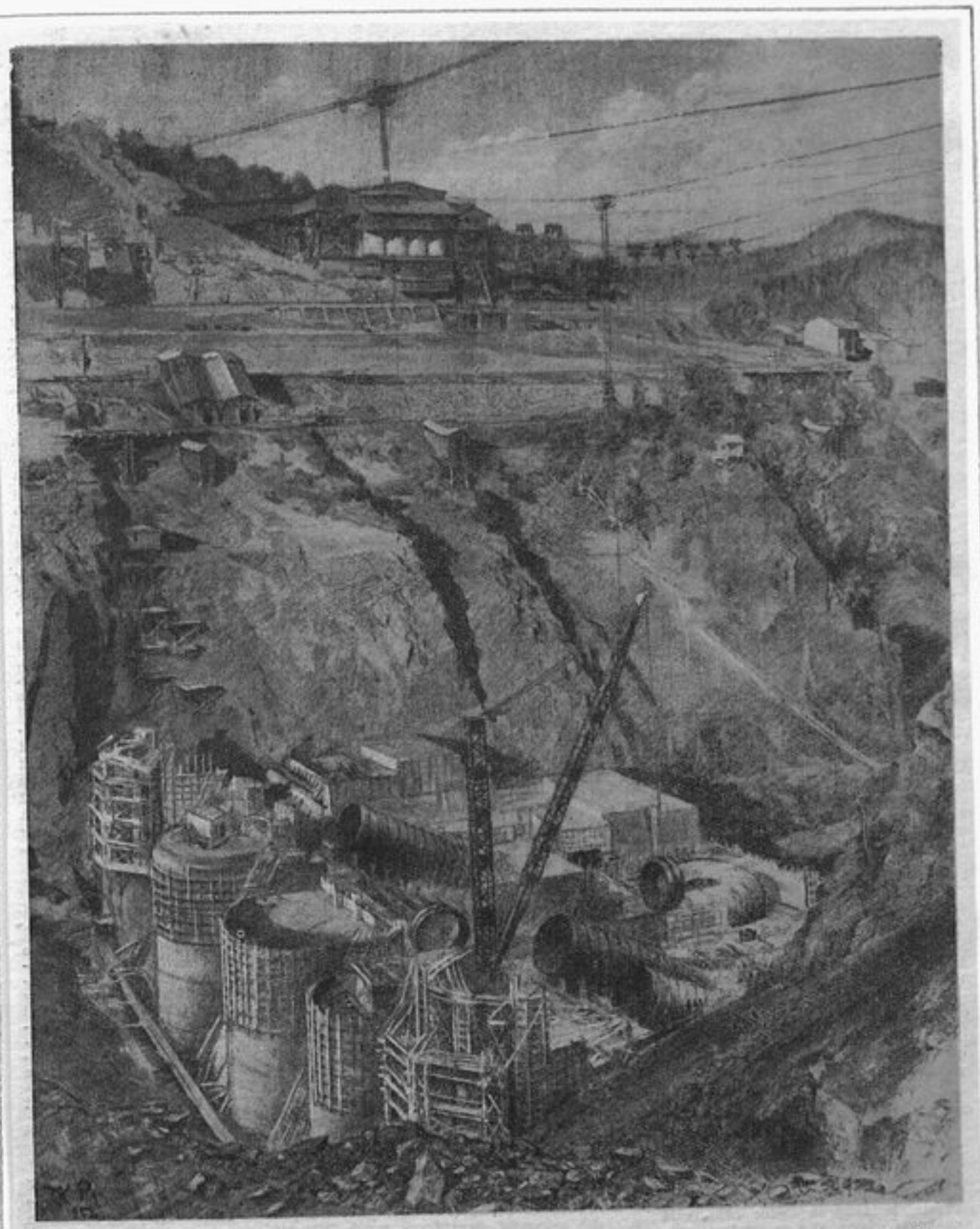

Naše vodní dílo přilákalo loňského roku řadu výtvarných pracovníků. Všichni máme v paměti výstavu kreseb a obrazů uspořádanou 7. listopadu 1952. Z'ní je i tato reprodukce kresby akad. malíře K. Pjaskovského: „Jímka slapské přehrady na podzim roku 1952". Kresba je majetkem ministerstva školství. Pobyt a práce našich umělců mezi námi na stavbě dokazuje, že na čelné místo svých tvůrčích plánů kladou zobrazení života velkých staveb socialismu v naší vlasti.

Hlédněme se trochu zpět.....

Konečně koncem června 1953 a pozdě-
ji v srpnu obdržel jsem úplný výběr historických zázna-
mů pokud se týká Teletína, z archivu země České. V dub-
nu tohoto roku jsem si totiž došel do zmíněného archi-
vu a na doporučení historika Dr Hradeckého ujal se
této práce úředník archivu p. František Voldán, který
nám svoji ochotou natolik vyšel vstříc, že se této práci
věnoval po své pracovní době a naší kronice se tak do-
stalo vysoce zajímavých a hodnotných historických
dat. Dovedeme plně ocenit jeho práci, kterou měl s pro-
hlížením starých berních rull, gruntovních knih a
různých zápisů, které byly psány většinou švaba-
chem a v němčině. Skládáme tímto příteli Voldánovi
náš upřímný dík.

A tak je třeba jen litovat, že nemohu historii
obce zaznamenat chronologický tak jak postupovala,
nýbrž jak během doby podařilo se mi jednotlivé údaje
sehnat.

Jedláček píše ve své knize:
Hrady, zámky a tvrze král. Českého
díl 15, stránka 131:
Na místě chalupy Kročákova u vsi
Teletína stávala tvrz. V pamětech se sice o ní nemluví,
ale lze za to míti, že tu stávala tvrz vladyk Teletinských.
Teletín připomíná se již roku 1379 a r. 1394 za panová-
ní krále Václava, kdy tu seděl nějaký Mikuláš. Léta
1405 zemřel Zikmund, jenž před tím prodal zboží v Te-
letíně Ježkovi Skomrochovi z Blažimě. Asi v tu
časy seděl tu také nějakij vladyka, jenž měl přijmě-
ní Lučistec. Roku 1435 seděl na jedné části vsi Otík
z Vesce a Skomroch postoupil r. 1434 svou část zeti
Václavovi Lounskému a dceři Jitce. Roku 1444 prodal
Rynart dvůr v Teletíně Václavovi z Netvořic a roku 1449
jmenují se s ním Kuba a Ctibor, držitelé drobných statků.
Od té doby je řeč jen o drobných statcích svobodstvích.

Dále se dovídáme z archivu Národního musea, odd. V -
Eichlerova topografická sbírka, - Lešany - rok 1829 - 1847,
že hlavní správa hospodářského úřadu v Lešanech pojed-

nává o panství jakožto celku, aniž by bylo možno zjistiti, jak se jednotlivé obce podílely na celkových údajích.

Několik zajímavostí, jež se vztahují na Teletín jako na ostatní obce, přece odtud vyjímáme:

Panství prý vzniklo z několika malých sídel rytířských. Kolem r. 1580 za panování císaře Rudolfa II. držel Alexandr Netvorský z Březí statky Lešany, Březany a Chlistov, Nedězí Petr Nedvězský z Nedvězí. Posléze kapitula na hradě pražském koupila 11.12.1633 Lešany, Březany, Netvořice a Nedvězí a tak vzniklo jednotné panství. Sídlem byly Lešany. Tyto zprávy zřejmě načerpal autor v Schallerově „Topografii". — Jako nejvýznačnější osoba v těchto místech žila, uvádí se Pavel Michna z Vacínova, který prý si dobyl nemalých zásluh přivedením luteránského obyvatelstva zpět do lůna církve katolické. Císař Ferdinand II. jej prý za to povýšil na říšského hraběte „von Weitzenau". — K osobě Michnově můžeme si hned připomenout toto: Pavel Michna byl od r. 1622 členem 15ti členného konsorcia k „dělání peněz" v Čechách. Toto konsorcium za ochrany a podpory „místodržitele s neobmezenou mocí"

knížete Karla z Liechtensteinu, okrádalo nestydatě lid, státní pokladnu i důchodenský úřad království českého tak, že do roka přivodilo hrozný bankrot, jímž Čechy byly nadobro přivedeny na mizinu. Michna hospodařil se ziskem 675% pro vlastní kapsu a v několika měsících tak vyziskal 633.312 zlatých, což představuje více než 50 milionů korun z r. 1925! - Než vraťme se k Eichlerově sbírce. -

Z lidových pověstí zaznamenává zpráva hospodářského úřadu dvě, jež se vztahují k Teletínu. -

Prý se vypráví, že jakýsi rytíř Košalov (Kročakov?) měl v blízkosti Teletína své sídlo stejného jména, z čehož prý vzniklo jméno „Kročákov", jež se udrželo dodnes. Rytíř ten zřídil prý manželce Běle na místě, které si oblíbila, sídlo, jež na její počest nazval Bělice. To prý je původ vesnice Bělice na panství Jablonném. - Když jednou Běla se třemi dcerami jela z Bělice na Košalov, narazily v lese „Podhor" na tři medvědy. Statečné dívky je skolily, a té události vděčí prý za své jméno obec Medvězí. Druhá pověst vypravuje, že Žižka s vojskem byl od nepřátel zaskočen a na druhém břehu

Vltavy obléhán. Husitům však se podařilo najíti v řece
mělké místo, kudy se přebrodili a tak ušli nepřátelům.
Všichni plavci na Vltavě prý tomu místu říkají „Žižkův
brod". Přešed řeku nařídil prý Žižka pochod přes Krňa-
ny a Konopiště k Táboru a od toho povelu má prý své
jméno část Telčina, zvaná „Marš". – Tyto tradice sice
nezaslouží víry, ale jsou zajímavé a pro své stáří úcty-
hodné. Tím končí Eichlerova topografická sbírka. – – –

Další zpráva říká, že vrchnost připojila k svým dvo-
rům také nějakou půdu charakteru rustikálního. Tak sa-
mi visitátoři dosvědčují, že v starém urbáři nalezli poz-
namenáno, že v r. 1613 někdejší držitelka Lešanského
panství, paní Magdalena Mladotová z Labouně, při-
vtělila k Chlístovskému dvoru tři selské grunty - pat-
ně opuštěné nebo koupené - totiž grunty Jana Koláře
jinak Vohnouta, Jiřika Vondřejky a Jana Martinova.
Podobně k Medvězskému dvoru přišly prý grunty Bo-
žikovský a Kornovský. Vypovídali prý tak stáří lidé, ale
bližšího nemohli visitátoři nic vyšetřit. Za to se mohli
prý přesvědčit, že mnoho panských polí v době ještě ne-
dávné vytvořilo se z lesů, jenom za bývalého správce přes

„Kornovský" čp. 7.

sedmdesát strychů.

Na Teletín nevztahuje se snad z těchto zpráv nic. Pozornosti zasluhuje však jméno jinak neznámého držitele grunta „Korzovského". Snad po některém příslušníku toho rodu dostalo se svobodnickému statku čp. 7. přechodně názvu „Kontrinovský".

Svobodnický grunt čp. 7.

Svobodníci.

Byly doby, kdy byli vlastníci venkovských nemovitostí, kteří nenáleželi žádnému ze zemských stavů, nepodléhali žádné jiné vrchnosti než přímo králi a jeho úřadům, požívali jeho ochrany a konali jen robotu zemskou, to je v čas války na příklad dodali potahy a připřeže pro královské vojsko.

Původ jejich není jistý. Snad byli zbytkem svobodného rolnictva staročeského. Stav jejich rozmnožoval se během doby obdarováním panovníkovým, propuštěním z poddanského svazku, koupí části svobodnického statku nebo jeho dělením mezi členy rodiny, pokud takové drobení svobodnické usedlosti neodporovalo reglementu.

Svoboda lpěla na statku, nikoliv na osobě. Proto i lidé poddaní mohli někdy státi se vlastníky svobodství a stal-li se takovým vlastníkem šlechtic nebo měšťan, byl i on zavázán k povinostem svobodníka.

Ve sporech, týkajících se takovýchto statků, náleželi svobodníci před zemský soud, kdežto osobou svou náleželi tam nebo přímo pod soudy královské jen tehdy, byl-li sami osobně svobodni. Jinak ve věcech správních podléhali úřadům krajským a zemským.

Se svobodnickými statky bývala spojena také jistá práva, vyhražena gruntovním vrchnostem, na příklad právo lovu, vaření a šenk piva, výroba solajky, obchod dřívím, pálení uhlí a t.d.. Takový statek směl míti také své vlastní poddané.

Následkem nedostatečné ochrany počet svobodníků se zmenšoval, až r. 1550 zbylo jich v Čechách jen asi 400 a koncem šestnáctého století jen 300. Svobodství přecházelo do rukou šlechty a měšťanstva. Králové s nimi někdy zacházeli jako se skutečnými poddanými na královských statcích. Po válce 30ti letě počalo zase svobodníků přibývat. Mnoho sedláků vykoupilo se z poddanství své vrchnosti nebo bylo jinak od ní propuštěno. Koncem 18. století čítalo se již na 1200 svobodnických usedlostí - valná část z toho nacházela se ovšem v rukou šlechty, - v polovině 19. století

bylo v Čechách svobodnických osob asi devět tisíc. Rok 1848 zrušil nevolnictví a s ním zároveň i svobodnictví.

Vrchní správu a právmoc nad svobodníky měla v 17. a 18. století česká komora - fiskální úřad -, kde se pro ně vedly zvláštní knihy „Libri libertinorum", v záležitostech politických, finančních a vojenských používal fiskální úřad prostřednictví krajských úřadů. R. 1793 převzal právomoc nad svobodnictvím zemský soud a Libri libertinorum byly připojeny k zemským deskám.

V krajích, kde bylo svobodníků hodně, na příklad v táborském, berounském, prácheňském, kouřimském a j., dělili se na několik „čtvrtí". V čele čtvrti stál „starší" čili „k.k. Freisassen-Älteste." V jednotlivých obcích, kde bylo několik svobodných usedlostí, fungovali svobodničtí rychtáři - Berní platili svodníci ve stol. 17. a 18. řádnou podobně jako zemědělci poddaní, vedle toho však přispívali na extraordinarium, jež odváděla fisku vrchnost, na jejímž území svobodný grunt se nacházel - Telečtí svobodníci měli svůj administrativní úřad na různých místech. Na př. v Benešově, v r. 1817 v Štupčicích a t.d..

Výpis

z berní ruly z r. 1654.

=Svobodníci kraje Vltavského, N. 30.=

a její revisitace z r. 1676 = příl. terez. katastru =
= opis z r. 1714 =

P.S. Strych a věrtel nejsou tu ještě mírou plošnou nýbrž výsevkovou.
Lesní míra, léč, je velmi nejistá. Někdy se počítala za 12 až 26 tenat - v našem případě 22 tenat - tenalo opět na 25 - 40 sáhů atd.

Václav Blaza-patrně Bláža, Blažej-

Roli měl celkem 60 strychů, z nichž na zimu sel 20, na jaro také 20 strychů. Ostatní nechávalo se ležet ůhorem. Potahů mohl chovat 4 kusy, v současné době držel 1 koně, 2 voly, dále 6 krav, 4 jalovice, žádné ovce ale 10 vepřů. Ke dvoru patřilo „lesíčí pod 22 tenata 3 léče." - Poznámka: „na vodu s dřívím těží" ukazuje, že Václav Blaza provozoval obchod dřívím, plavením vorů.

Podle pozdější poznámky tato usedlost vyhořela v r. 1684 a byla z toho důvodu k čtvrtému kvartálu toho roku „defalcirována" - t.j. dočasně vyškrtnuta v berním rejstříku.

Václav Truhlář -

Roli měl 4 strychy, na zimu zasíval 1 str. 2 věrtele a na jaro 1 strych. Choval 2 krávy a 2 jalovice. Také tento Václav „z dřívím na vodu těží." - Usedlost vyhořela v r. 1681 a po druhé koncem r. 1739 nebo počátkem r. 1740.

Václav Přesličká -

Měl 14 str. roli a sel na zimu

4 strychy 2 věrtele a na jaro také 4 str. 2 věrt. Potahu
-koní nebo volů- mohl chovat 2 kusy, skutečně měl
2 koně a dále 4 krávy a 3 jalovice. Lesa měl za čtyři
tenata a „též na vodu těžil." - Živnost vyhořela resp.
byla defalcirována v r. 1682 a opět v r. 1725.

Václav Kročák -

Roli bylo pod 4 str., na zimu sil 1 str.
2 věrt., na jaro 1 strych. Držel 1 krávu a 2 jalovice a byl
plavcem na řece.

Václav Pavlů -

Roli měl 10 str., na zimu sel 3 a na
jaro také 3 strychy. Držel si 2 voly, 2 krávy a 5 jalovic.
Měl lesa za 3 tenata a také „těžil na vodu".

Summa všech:

Roli 92 str., selo se na zimu 30½ str.,
na jaro 29 str.; potahů mohlo se chovat 6 a chovalo se:
4 voli, 15 krav, 16 jalovic, žádné ovce, 10 vepřů.

„Tito nadepsaní hospodářové všichni o
o jeden svobodnickej dvůr, roztrhnouce jej mezi sebou,
se rozdělili. Ačkoliv popluží něco skrovné se býti zdá,

však ležící blízko vody, kdežto příležitost skrze těžení dřívím na vodu k dalšímu jich vyživení před jinšími mají, uznáváme tehdy za slušné, tak jak v rulle posledního Martii položen byl, za celý svobodnický dvůr ad contribuendum potáhnouti."

Visitaci svobodnictva v kraji Vltavském provedla komise: Matouš Ferdinand z Bilenberqu, opat od sv. Mikuláše = stal se r. 1660 prvním biskupem královehradeckým a r. 1668 pražským arcibiskupem; dále je podepsán Ferdinand Arnošt Hysrle z Chodu; Albrech Kristián Příchovsky z Příchovic; Pavel Václav Mysrin z Liboslavě. Datum elaborátu této komise je 13. listopadu 1654.

Revisitace berní rully z r. 1676,
již provedli Maximilián Ferdinand z Vrtby a Theodor Multz-er z Rosenthalu, vykazuje tyto změny:

Jiří Blažej, -

vysazený pro berni za 1¾ osedlého, drží
ony dvě usedlosti, jež před 22 léty patřily Václavovi

„Blazovi a Václavovi Truhláři. Jak a kdy došlo k této fusi, o tom naše prameny nic neříkají. Pravděpodobně se Jiří oženil s dcerou Truhlářovou. —

Adam Blažej —

vysazený pro berni za 5/16 osedlého, hospodaří na spojených živnostech někdy Václava Kročka = Kročaka? = a Václava Pavlů.

Lukáš Zyka —

drží usedlost někdy Václava Přesličky a počítá se pro berni za 5/16 osedlého.

— — ═══ — —

Jiné zprávy z aktů tereziánského katastru:

Duchovenská přiznávací tabella, patrně z r. 1714, vypočítává zdroje příjmů kantora v Netvořicích, který cepoval mládež z mnoha okolních vesnic, též Teletína. Čteme doslova:

„Kantorovi netvořskému od poddaných, též cizopanských, přichází ročně z posnopného obilného, totiž pšenice 6 m., žita 6 m., ječmene 6 m., ovsa 6 m.

Item od záduší netvořského od zvonění klekání dostává 1 strych žita, od cvičení mládeže za ¼ léta zimního času, neb jindá dítky do školy nechodějí, nějaký 2 zlatý, pomlázky vajec nějakých 5 kop. Item od farníkův na zrné obilí 1 strych žita 3 věrtele.

Z fundati po nebožtíku Jeho milosti panu Pfalci na Kamenným přívoze od zpívání jedno requiem 1 zl 30 kr. od zpívání pašie z duchodu panského 35 kr.

Item z pivovaru nedvědského ¼ v(édra) pátok z každé várky."

„Z duchodu panského cantor dostává ročně z ohledu špatný jeho služby přidáno 15 zl."

Výpis

z přiznávací tabelly svobodníků
kraje Vltavského - dolní čtvrť - v katastru
tak zv. tereziánském z r. 1794.

Sign. Berounsko
86-41/10-19-30

= Telelín =

= Svobodný grunt Blažejovský =

Dřívější hospodářové: Václav Blažej, Jiří Blažej.
Nynější hospodář: Jindřich Blažej.

Pole: potřeskovy - nad rybníčkem - u rybníčku - nad strychama - nad lukou - za lukou - na podhoří - nad stavením - nad pánovou mezi - na moskoře - za kročákem - v škrobích - od chalupy - nad Vltavou -- Celkem 33 kusů a to na prostřední půdě 28 strychů, na špatné půdě 33 str. 3 věrt., ladem 4 str., pusté a zarostlé půdy 14 strychů.

Rybníky: vejtažní 2.

Louky: Martinkova - mezi lesy - suchá - pod chalupou - celkem 4 kusy, na 6 vozů na dva koně sena a na dva vozy otavy.

Štěpnice a sady: 2 kusy, celkem 2 strychy 2 věrtele.

Dobytek: koně 2 - voli 2 - krávy 6 - jalovic 7 - ovce 16 - svině 1 - kozy 0.

Poznámky: „Item na půdě téhož gruntu stojí dvě chalupy bez polí - na jedný Martin Vrabec v podružství a na druhý Jakub Kližička. Item věrtat kovářský s nádobím pro domovní potřebu při témž gruntě jest."

Václav Truhlář: „Nyní k témuž gruntu ty pole - 4 str. - připojeny jsou."

Lesy: 15 provazců. —.

Svobodný grunt Přesličkovský

Dřívější hospodář: Václav Přeslička.
Nynější hospodář: Lukáš Zykan.

Pole: při sadu - půlko - na vršcích - půlko za stavením - u lišky skopanina - půlko v jasanech - v třeskové - v dílu - v jasanech - - celkem 9 kusů a to: na prostřední půdě 2 věrtele, na špatné půdě 12 strychů 2 věrtele, ladem 2 str., pusté a zarostlé 4 strychy 1 věrtel.

Rybníky: 0

Louky: na slapnici, 1 kus na vůz sena.

Štěpnice a sady: 1 kus na 2 věrtele.

Dobytek: koně 0 - voli 2 - krávy 2 - jalovice 1, ovce 2 - svině 1 - koza 1.

Poznánka: „Item na půdě téhož gruntu stojí chalupa jedna bez poli, Adam Přesličkа na ní zůstává, myslivostí se živí."

Lesy: žádné.

. . . . . .

Přiznávací tabellu sestavili:

Kryštof František Skydánek, t.č. starší svobodník sídlem v Řehovicích.
Jan Duchoň z Červeného Ujezda.
František Typodius Jesenický, písař maršovský.
Jakub Tomášek, rychtář zderazský.
Václav Kohoutek ze vsi Mstětic, končel.

Výpis

a spolupřeklad

z visitační tabelly svobodniků kraje
někdy Vltavského z r 1718-1719 při katastru
terezián.ském sign. Berounsko 86/12-1

pro

-Teletín-

-svobodníci-

Fol. 4.

Lukáš Zykan=

Pole: sedm kusů - při sadu - za stavením, - klínek - v jasanech - na vrškách - v pařezinách - u lišky. O celkové výměře 25 str. 1 věrt. podle plochy, čili 21 str. 1½ věrt. podle výsevku.
Na dobré půdě 2 věrt., na špatné 20 str. 3½ věrt.
Nejhorší bylo pole „v jasanech", proto se osívalo jenom jednou vždy za mnoho let.

Louky: tři kusy - na slapnici - u lišky se struhou - s výtěžkem 1¼ vozu sena a ¼ vozu otavy.

Ladem: 2 věrtele „u lišky".

Les: asi 2 tenata, s trochou stavebního dříví.

Dobytek: kůň 1 - vůl 1 - krávy 3 - jalovice 3 - ovce 3 - vepř 1 - kozy 0.

Poznámka: „Na tomto gruntu má svou vlastní chasupu Adam Přeslička, nádeník; na kontribuci platí ročně 1 zl. 12 kr. a na rekruty 10 kr., drží si jednu krávu, pro niž kupuje píci."

Fol. 5. Jindřich Blažej =

Pole: 20 kusů - na potřeskově - nad rybníčkem - od Novákového rybníka - pode vsí nad strubou - nad Martinkovou lukou - přes loukou (!) - nad humny - sekera vedle - nad Javřincovou mezi - na mezhoře - za kročákem - oudolí - podhoří - za luhy pod chalupou - nad chalupou - v nešinku - v hádkách - na kopaninė - nad nich (!) pařezy - na skladištích - o celkové výměře 112 str. podle plochy, čili 103 str. podle výsevku.

Na dobré půdė 22 str. 2½ věrt., na prostřední 23 str. 3½ věrt., na špatné 56 str. 2 věrt.. - Zvlášť špatná pole: oudolí - nad chalupou - v nešinku - na kopaninė - a na skladištích, jež se dala osivati leda jednou za 3-5 let.

Ladem: ležely 3 kusy - úhrnem 10 str. 1 věrt..

Louky: 7 kusů - Martinkova - za luka (!) - v skalištích - proti vobrazu - u pustý chalupy - velká louka - v nešinku - s výtěžkem 6½ vozu sena a 2 vozy otavy.

Štěpnice - zahrady: 2 str. 2 věrt.

Rybníky: na 1 kopu násady.
Lesy: 150 provazců - dříví stavební i palivové.
Dobytek: koně 2, - voli 2 - krav 6 - jalovic 7 - ovcí 16 -
vepři 2 - kozy 0.
Poznámky: „V jedné chalupě na tomto gruntu Martin
Vrabec, nádeník. Užívá louky pod ½ vozu sena,
chová 2 krávy a 1 jalovici. Ročně platí 4 zl. 54 kr. činže."
„Dále na témž gruntu Havel Machač, kovář, platí
ročního nájmu 7 zl. U toho kováře přebývají dva
nádenící, každý z nich mu ročně platí 1 zl. 30 kr. a
drží si po jedné krávě."

„Item v nové chalupě žid Moyses, sám pátý,
ale již v dřívějších dobách židé tady bydlívali. -
Obchoduje plátnem a jiným zbožím kramářským,
je také řeznikem, poráží však jen málokdy. Roční
činže platí 15 zlatých."

K tomu poznamenávám, že židé pravděpodobně
bydleli v čp. 10., kteréžto čp. dnes již neexistuje a stá-
valo naproti kovárně čp. 9. která ještě dnes patří k
čp. 8. =

Fol. 6. Adam Blažej =

Pole: 9 kusů - mezi lesy - za kručánkem - podnim - ve skenech - v rybníčku - pod třeskovy - na březovi - pod kročákem - mezi lesy -- celkem o výměře 25 str. 1 věrt. podle plochy nebo 22 str. 1½ věrt. podle výsevku. Na dobré půdě 3 věrt., na prostřední 0, na špatné 21 str. 2½ věrtele.

Ladem: leží 1 strych.

Pustá a zarostlá půda: 1 str. ½ věrt. - porostlá dřevinami, nikdy se z toho nedá udělat pole.

Louky: 2 kusy „ve sklenejch" s výtěžkem 1 vozu sena a ½ vozu otavy.

Stěpnice-zahrady: 3 věrt.

Dobytek: koně 0 - voli 2 - krávy 4 - jalovice 3 - ovcí 15 - vepři 2 - kozy žádné.

Poznámka: „Na tom gruntu v chalupě tkadlec Jakub Říha. Má 1½ věrtele zahrádky, činže platí ročně 1 zl. 30 kr. Je skoro žebrákem."

„Po jednom strychu výsevku může se v Teletíně těžiti v dobré půdě 6 a v prostřední 5 mandelů, při čemž mandel může sypati 2½ věrtele; ve špatné půdě 4 mandele, z toho může sypati 2 věrtele."

„Že všechno to, co tato tabella vykazuje a v sobě obsahuje, očitou visitací všechněch svobodníků se vynašlo, to vlastnoručními podpisy a přitištěnými pečetěmi potvrzujeme.

Dáno v Praze dne 3. Novembris 1719.

Martin Zedlitz
opat Emauzský

Václav svobodný pán z Chotků
a Vojnína

František Ježovský
z Lub

Jan Antonín Förschan

Zajímavost z dalších osudů této tabelly.

Když se jí obírali páni z hlavní rektifikační komise v Praze, tu subdelegovaná komise, složená z Daniela J. z Mayerii, Jana Františka z Poltzii a Bohuslava J. Voříkovského z Kundratic, našla na ní 18 chyb a nejasností, jež pánům visitátorům, kteří ji sestavili, dosti neomalené nálezem z 12. srpna 1722 vytkla. - Telefina, resp. tamních svobodníků týkaly se 3 výtky:

a.) U grunta, položeném na prvním místě - t.j. Lukáše Zykana, někdy Václava Přesličky, - je prý vykázáno oproti nálezu generální visitace - t.j. roku 1654 - o 2 lenata lesa méně: zda-li prý visitace věnovala tomu úbytku pozornost a zda podle své povinnosti důkladně vyšetřila původ této difference?

b.) Dále u téhož grunta stojí, že nějaký Adam Přeslička má na něm svou vlastní chalupu, ale není prý z toho vidět, má-li se s touto chalupou naložit jako se samostatnou - „à parte" - nebo jako s příslušenstvím - „appertinens" svobodného dvora, na jehož půdě se nachází. - Totéž lze

prý říci o chalupách při druhém i třetím gruntu, kde prý jmenovitě nedá se uhodnout, zda ten kus louky a ta zahrádka patří ke svobodným statkům čili nic a jsou-li či nejsou-li již zahrnuty v jejich vykázaných výměrách?

c.) Ve staré rulle je prý poznamenáno, že svobodníci mají mnoho lesů a plaví dříví po vorech, ale nynější visitace nehlásí prý o tom ani „i", - doslova: hievon nicht ein einziges Jota meldet, - ačkoliv je svrchované důležité to vědět, aby se k té okolnosti mohlo přihlédnout jestliže se týče zpeněžení toho dříví.

Nález resp. dotaznik subdelegované komise končí slovy: nelze prý jinak než pány visitátory upomenout na tuto nepozornost - Unachtsamkeit, - kterou ostatně musí ještě doplniti hlášením, ale účetnímu písaři prý, jehož veliká nepile - Unfleiss - ve všech fassích napořád bije do oči, má se uděliti důtka, přiměřená jeho indolenci - Nachlässigkeit -.

Páni visitátoři ovšem správně pochopili, na koho ty výtky nepozornosti a lajdáctví padají. V odpovědi z 9. prosince 1722 nejprve se ohradili proti tomu, že, ačkoliv udělali vše, co leží v lidských silách, přece jsou obviňováni, že svůj úkol

provedli nepořádně a nepozorně. O jejich roztrpčenosti svědčí ostatně místy málo uctivý ton, s nímž odpovídají na jednotlivé výtky či dotazy pánů z rektifikační komise:

a.) Že v Ţeletíně u dvora na prvním místě psaného naléžá se nyní lesa o 2 tenata méně, než za času dřívější visitace, pochází prý odtud, že se průběhem doby z lesa udělala pole – což dokazuje již ta prostá skutečnost, že je nyní opět vykázáno více polí, než za onoho času.

b.) Jak tomu je s tím Adamem Přesličkou a s tím ostatním, to prý na první pohled pozná se z toho, že nota bene přispívá držiteli svobod. gruntu na kontribuci a na rekruty. Kdyby Adamova chalupa nebyla appertinens gruntu, nepřispívala by na kontribuci, nýbrž platila by ji za sebe zvlášť a nebyla by vykázána tam, kde vykázána jest.

c.) „A na konec co se týče někdejšího plavení dříví těmi svobodníky a že jsme o tom ve svých relacích nepodali žádného hlášení – to jsme pokládali za zcela zbytečné z té příčiny, což ostatně vysvítá z našeho nálezu, že ti svobodníci již ani nemají vlastního dříví, které by mohli plaviti do Prahy. A drţel-li ten či onen za času generální visitace 1654 ta 2 nebo 3 tenata lesa, potom to – zvláště za posledních mizerných

let - jak jen vůbec to šlo, vytřískal a prodal a ponechal sotva trochu křoví - jak ostatně v kontra-tabellách je vyznačeno, - aniž by se vědělo, zda tu nechá znovu vyrůsti les anebo bude-li to kultivovati na pole."

S čímž se do Vaší laskavosti poroučíme a trváme vysoce slavné rektifikační hlavní komisi nejposlušnější a k službám nejochotnější

Václav Chotek baron z Chotkova a Vojnína m.p.
František Lukáš Ježovský z Lub m.p.
Jan Václav Bauernfried m.p.

Dáno v Praze 9. decembris 1722.

Výpis

= a spolupřeklad =

z visitační tabelly poddaných panství

Leśanského z r. 1718-9

v katastru tak zv. tereziánském sign.

Berounsko 48/9/4 pro ves

= Teletín =

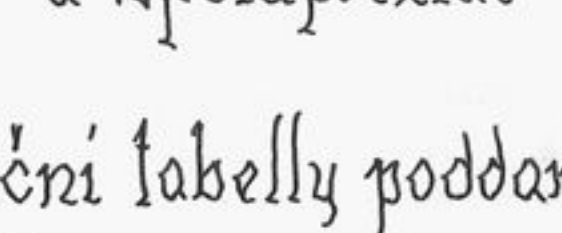

Rustikál.

Fol. 58, 116.

Jan Novák-

Pole: 16 kusů - na skali - třeskov - na doubravě - kloubky - na strám - za Kročákem - kopaniny - u lišky - pocesti - hořejší pocesti - zahrádky - v kšině - na dile; - celkem 63 str. 3 věrt. podle plochy - 60 str. podle výsevku. — Na dobré půdě 6 str 3 věrt., na prostřední 5 str. 3 v., na špatné 47 str. 2 věrt.

Ladem: 2 str - s poznámkou: nepotřebné.

Louky: 4 kusy - blyžnejch - u rybníčků - pakouk na pocesti - u kloubku, - výtěžek 4½ vozu sena, 2 vozy otavy.

Sady a zahrady: 3 věrtele.

Lesy: 18 provazců.

Dobytek: koně 3 - vůl 1 - krávy 4 - jalovice 3 - ovce 3 - vepř 1 - kozy 0. - K tomu 1 „Kirchenkuch", t.j. 1 najatá zádušní kráva.

Poznámka: původně v koloně „pustá a zarostlá pole" zapsalo se dalších 20 str. s poznámkou o dříví k palivu, oboje však bylo o málo později vyškrtnuto.

Bartásek Václav -

Pole: 9 kusů - návoz - vostrovec - u Louky - u struhy - pod liškou - ve sklenéných - za vrchem - v kšinu - u velký louky; - úhrnem 37 strychů 3½ věrtele na plochu či 35 str. 3½ v. podle výsevku. Na dobré půdě 3 str. 2½ v., na prostřední 0, na špatné 32 str. 1 v.

Ladem: 1 strych „za vrchem".

Louky: 3 kusy - pod vostrovcem - ve sklennejch - na 3 vozy sena a ½ vozu otavy.

Sady a zahrady: 2½ věrtele.

Pustá a zarostlá pole: 2 strychy ve sklennejch - původně bylo udáno 11 strychů, což škrtnuto resp. opraveno, také asi proto, že údaj přešel do sloupce lesů. -

Lesy: 22½ provazce.

Dobytek: Koně 0 - voli 2 - krávy 2 - jalovice 2 - orce 3 - vepř 1 - kozy 0.

Heřman Václav=

Pole: 12 kusů - na pocestí - pokoutka - hořejší - dolejší - kopanina - slapice - kšín - jezírko - políčko - za vrchem - zahrada - mršník = celkem 52 str. 3½ vért. na plochu, 48 str. 1½ vért. podle výsevku. Dobrá půda 0, prostřední 8 str. 3½ v., špatná 39 str. 2 v.

Ladem: 0.

Louky: 5 kusů - slapník - hořejší - v dílce - mršník - na 5¼ vozu sena, 2 vozy otavy.

Sady a zahrady: 1 vértel.

Pusté a zarostlé: 3 str. 3½ vért.

Lesa: 1 provazec.

Dobytek: Koně 2 - voli 0 - krávy 3 - jalovice 3 - ovcí 6 - vepři 1 - kozy 0 - K tomu jedna zádušní kráva.

„Na tomto gruntě je chalupa, zůstává v ní nádeník Jiří Šafář, užívá 1 kus pole 3 str. 2 vért. podle plochy, 3 str. 1½ v. podle výsevku. 3 str. 1½ v. na špatné půdě, louky 2 kusy „paloučky" na 1 vůz sena.

Summa-rustikálu ve vsi Teletíné: 38 kusů polí, 158 strychů secundum oream, 147 str. 2½ věrt. podle výsevku, na dobré půdě 10 str. 1½ věrt., na prostřední 14 str. 2½ věrt., na špatné půdě 122 str. 2½ věrt. - Ladem 2 str. 1 v. - Pusté a zarostlé 34 str. 3½ v. - Louky 14 kusů na 13¾ vozu sena, 4½ vozu otavy. - Sady a zahrady 1 str. 2½ věrt. - Lesa 41½ provazců - Koní 5 - volů 3 - krav 9 - jalovic 8 - ovcí 12 - vepři 3 - kozy 4. - Žádušní krávy 2.

Ačkoliv tito tři sedláci jsou blízko řeky Sázavy (?) a vydělečně plavi dříví do Prahy, přece nemají svého dříví vlastního a proto špatně se obživují. Pole jsou špatná, po jednom strychu vysetém vzdělají se jen 2 str. 2 věrt. - Obilí mohlo by najít odbyt v Praze, ale seje se ho sotva pro vlastní potřebu.

Při druhém gruntě přebývá podruh Jan Kelecký - drží 1 krávu a 1 jalovici.

Při třetím gruntě Václav Dvořák chová si 1 krávu.

Obecní pastýř má zahrádku na ½ věrt., drží si 2 krávy, - 1 jalovici - 6 ovcí. Prasici kupuje."

Tabellu sestavili a v Lešanech
28. července 1718 podepsali:

Martin Zedlitz, opat v Emauzích =
Václav svob. pán Václav Chotek z Vojina =
František Karel Bechyně z Lažan =
Jan Václav Bauernfried =

Urchnostlivá přiznávající tabella.

Pres oné při dvoře Velkym Menším a Zykanovskym ve vsi Telětině se vynachá-zející panské grunty a společné užitky.

My níže podepsaní, na ten čas držitelové Velkého, Menšího a Zykanovského ve vsi Telětině přiznáváme se tímto, poněvadž Její Milost římská císařovna, též v Germanii, uherská a česká královna etc. etc. vysoce slavnym pánům stavům tohoto království Českého to v mnohonásobné nerovnosti až posaváde stojící přenešení zdejšího zemského, ačkoliv sice dobrovolného extraordinarii budoucně do lepší rovnosti posaditi a do dokonalého vyrovnání přivésti nejmilostivěji uložiti jest ráčila:

Že dle toho k dostičinění onych nejvejš pravené Jeji cis. a král. Milosti od vysoce slavnych pánův stavův představenych nadnejvejš ji nejdobrotivěji schvále-

ních vyměřených pravidel a dle nich vysazených přiznávajících formulářův my všechny ty při našich nám na ten čas svěřených dvořích svrchu psaným se vynacházející panské grunty a společné užitky dle vejkazu těch v této přiznávající tabelly obsáhnutých rubrik sme dobře vyšetřili a nic takového, co by pod ty rubriky náleželo, sme nevynalezli, toliko to samé, co již při slavné commissi rectificationis v roce 1748 se vynašlo a zapsáno jest, my z toho podle uznalé usedlosti pro rata in militari ordinario i také extraordinario a jiné rozličné Její cis. a król. daně platíme, následujícím způsobem vynalezli etc.:"

= Všech 102 sloupců složitého osmistránkového formuláře je vyplněno nullami, ježto nikdo z teletínských svobodníků neměl žádných dominikálních pozemků ani zdrojů příjmů. – Fotografie vlastnoručních podpisů všech tří svobodníků na pokrač. straně. Tabella pochází asi z počátku roku 1750, neboť byla praesentována sirá-dium 4. května toho roku. =

Toto jest opis jedné z tabell „Exaequatorium dominicale" sign. Berounsko 66. roku 1750.

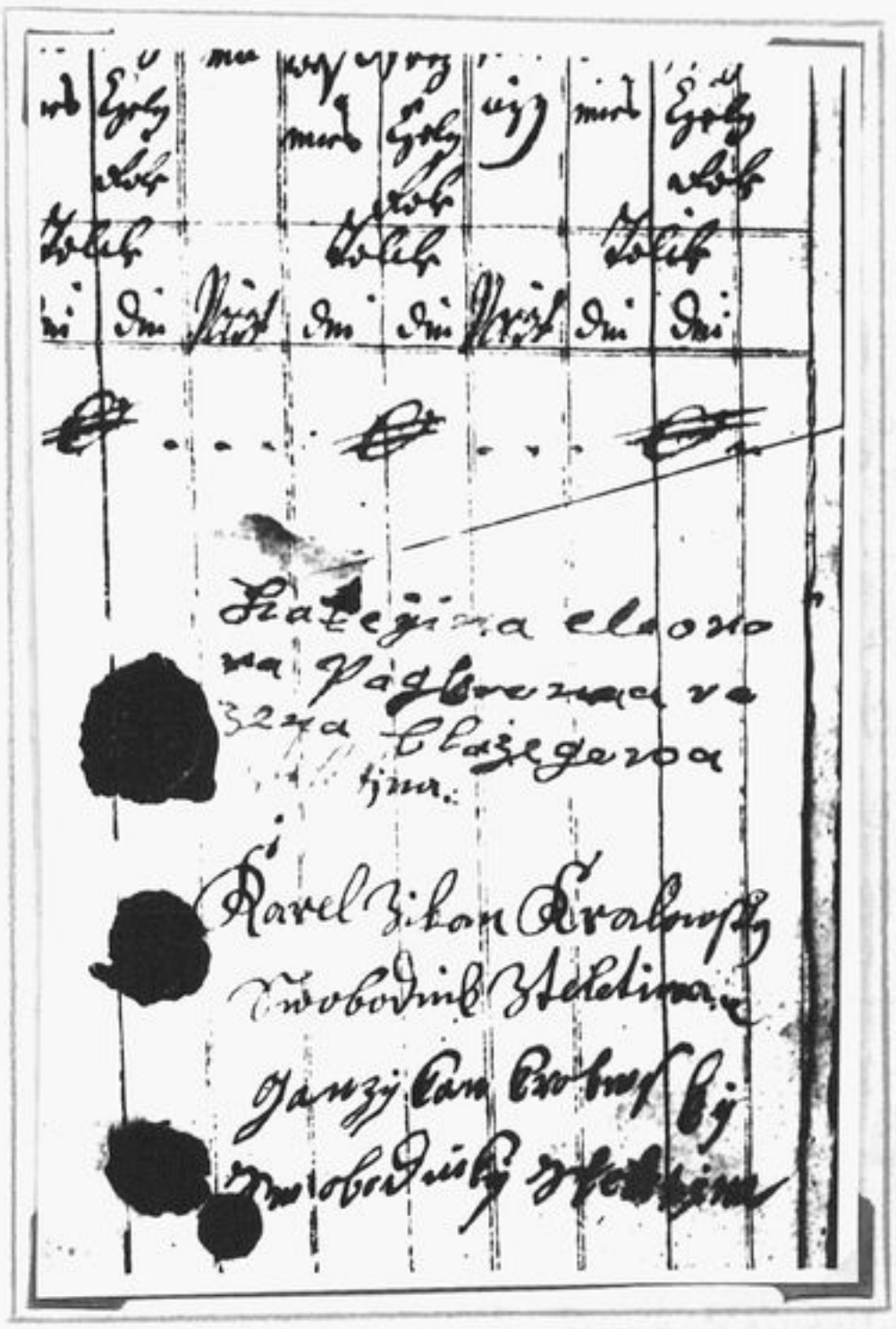

Kateřina Ekonora Pajkertová rozena Blažejová z Teletína.

Karel Zikan, královský svobodník z Teletína.

Jan Zykan, krolovský svobodníky z Teletína.

Několik poznámek k pečetím:

Ve všech třech případech použito bylo jako pečetidel prstenu.

9.) Pečeť Kateřiny Eleonory Pajkertové rozené Blažejové:

Je provedena v černém, matně lesklém pečetním vosku. Co do formy je to mírný ovál. Kytina podobá se osobním pečetím šlechtickým: je zde štít s „fafernochy" po stranách, s rytířskou přilbou nahoře a s „klenotem" na ní. Znamení ve štítě je totéž jako klenot, avšak při nepatrných rozměrech a nevalně ostrém otisku nelze s určitostí rozhodnouti, je-li to pár „buvolích rohů" anebo dvě vztažené paže - od loktů počínaje - s dlaněmi vzhůru obrácenými.

Pro první možnost mluví častý výskyt buvolích nebo volských rohů v heraldice. Na druhou alternativu zase poukazuje, že pravá ruka v klenotu - nikoli ve štítě - něco drží, nejpíše obroučku nebo korunku. Je však možné, že jde jen o malý defekt na razidle nebo o deformování ještě měkkého otisku. - Po obou stranách klenotu stojí litery: H B - V S. Užívala tedy Kateřina pečeti svého předchůdce Havla Blažeje. Co znamená druhá dvojice písmen,

nelze říci. Bylati ta slova česká, potom „V" by se muselo čísti jako „U", jinak by tam nezbytně stálo písmeno „W". A tak dále.

2.) Pečeť Karla Zikana:

Je cihlově červeného španělského vosku, co do formy na výšku protáhlý osmistěn. Jsou nani vypodobněny krejčovské či soukenické nůžky a nad nimi K-Z.

3.) Pečeť Jana Zykana:

Je také z červeného vosku, trochu tmavšího než předešlá. Pokud z neúplného a značně deformovaného otisku lze usuzovat, byla také osmihranná, protáhlá však spíše do šířky. Připomíná - jako č.1. - pečeti šlechtické, neboť je tu erb s postrannimi fařnochy, ve štítu stylisované květiny, nadnim rytířská helma a nani jako klenot pár protisměrných orlích peruti. Po stranách helmy litery L-Z = Lukáš Zikan ? =

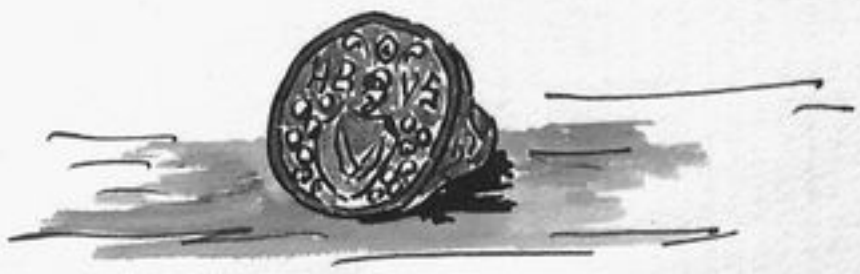

Křepis

z „Exaequatorium dominicale"

z let cca 1750-1755

Berounsko 63.

- Svobodníci v Telečíně -

- Archiv země České -

Kraj beronský – Volejší čtvrti teletínský.

Níže jmenovaných všech svobodnických gruntů též s polma i bez polí se vynacházejících chalupy pod kontribuci a extraordinale a podčinže. Jména těch svobodných hospodářů usedlých i neusedlých.

= Tabella přiznání. =

Ves Teletín.

Karel Zikan, dvůr dominikální, usedlost: 13/64

Při témž dvoře 1 chalupa, která pod kontribuci k témuž dvoru potažena jest, jak se v rulle vynachází.

Při tom dvoře žádné jiné užitky panské se nevynacházejí.

Anna Zikanka, dvůr dominikální, usedlost: 12/64

Při témž gruntě 2 chalupy pod kontribuci potaženy jsou, třetí chalupa při tem dvoře pod činži 1 fr. 30 kr. potažena jest. – Při tom dvoře žádné jiné užitky panské se nevynacházejí.

Kateřina Paykertová, dvůr dominikální used. 34/64.

Při tom dvoře 2 chalupy, jedna pod kontribucí potažena jest a druhá pod činži 5 fr. k tému dvoru platí. - Při tom dvoře žádné jiné užitky panské se nevynacházejí a toliko jeden rybníček, 1 kopa násady v něm jest.

Prokop Nosákovec, dvůr dominikální used. 34/64

Při témž dvoře 2 chalupy pod kontribuci k témuž dvoru potaženy jsou, třetí chalupa žid v ní vostává, při té židovně vinopalna a řezárna, k tomu dvoru činže dává 20 fr. - Při témž dvoře žádné jiné užitky panské se nevynacházejí.

Že toto popsání skrze mne samého dle nynějšího nálezu předsevzaté svědomitě dlně a náležitě přiznáno jest, pro čež dle prošlých královských krajských patentů nic opuštěno není, dokaz toho potvrzuji podpisem mé vlastní ruky a užívajícím sekrytem to stvrzuji.

Actum v Teletíně, dne 17. Novembris Ao 1755.

Karel Zikan
král. starší svobodník

Výpis

z hlavní knihy Josefského
katastru čís. 5868 z roku 1785 pro

vesnici

~Teřetín~

– Archiv země České –

Pro topografického pořádku.	Jméno držitele gruntu i samého gruntu. - Nro domu -	Pole		Louky rybníky		Lesy	
		vejrosek na					
		Jitra	sáhů□	Jitra	sáhů□	Jitra	sáhů□
1 až 407.	**Ves Oujezd** = I. - V. položení =						
	Ves Teletin =						
	První položení - Místní plac připojený vesnice teletínský.						
407½	Místnéj plac té obce jest neužitečnéj - v tom místním place jest rybníček, kterej by okolo ležící půdě se užívati mohl	–	–	–	299	–	–
409	zahrada neb sad dolejší France Bartáska Nr. 6.	–	–	–	288	–	–
410	Obecní pastouška, dům Nr. 12	–	–	–	–	–	–
411	zahrada obecní při ní pastoušce	–	–	–	34	–	–
412	zahrada obecní u rybníčku za pastouškou, též v tom místním place	–	–	–	103	–	–
413	Franc Jaroška, dům N. 8. královský svobodník, první dvůr,						
414	zahrada jeho pod vokny	–	–	–	42	–	–
415	druhá zahrada nad stavením v špatnéj půdě.	–	–	1	461	–	–

Nro topografického pořádku	Jméno držitele grunta i samého grunta. –Nro domu–	Pole vejnosek na Jitra	Pole vejnosek na sáhů□	Louky rybníky vejnosek na Jitra	Louky rybníky vejnosek na sáhů□	Lesy vejnosek na Jitra	Lesy vejnosek na sáhů□
416	Josef Zikan dům Nro 7.						
417	zahrada jeho při stavení	–	–	–	529	–	–
418	zahrada pod okny	–	–	–	39	–	–
419	Franc Bartásek, dům N° 6.						
420	zahrada jeho u stodoly	–	–	–	136	–	–
421	zahrada druhá jeho nad stat- kem vedle Šenkýřového	–	–	–	72	–	–
422	Jakub Heřman, dům N° 5.						
423	zahrada jeho pod okny	–	–	–	18	–	–
424	druhá zahrada neb sad vedle Zikana	–	–	–	960	–	–
425	Antonin Mašek, dům N° 13.						
426	zahrada jeho u stavení	–	–	–	61	–	–
427	Jan Novák, dům N° 11.						
427½	Franc Jaroška, dům N° 9. nyní v tom domku žid zůstává						
428	zahrada jeho u stavení neb u stod.	–	–	–	280	–	–
429	Jan Novák, N° 11, zahrada velká	–	–	–	717	–	–
430	Jan Novák, N° 11, zahrada malá u špejchárku	–	–	–	16	–	–
431	Franc Jaroška, N° 8, zahrada od druhého dvora, žebrakovskářečena	–	–	–	925	–	–

Pro topografického pořádku.	Jméno držitele gruntu i samého gruntu. - Nro domu -	Pole		Louky rybníky		Lesy	
		vejrosek na					
		Jitra	sáhů□	Jitra	sáhů□	Jitra	sáhů□
248 432	Franc Jaroška, Nro 8, druhej dvůr neb statek svobodnej, zahrada u flusárny	-	-	-	198	-	-
433	Martin Karpíšek, dům Nro 3. neb chalupa svobodnická						
434	Karel Zikan, Nro 2. zahrada u tý chalupy	-	-	-	124	-	-
435	Karel Zikan, dům Nro 2, královský svobodník						
436	zahrada jeho za stavením	-	-	-	68	-	-
437	Karel Zikan Nro 2, sad při vsi	-	-	-	197	-	-
438	Josef Přeslička, dům Nro 4 královský svobodník -						
439	zahrada jeho nad chalupou řečená	-	-	-	88	-	-
440	Franc Štibůrek, dům Nro 1. král. svobodník -						
441	zahrada jeho u silnice řečená	-	-	-	131	-	-
442	Martin Novák, dům Nro 14.						
443	zahrada jeho u stavení	-	-	-	206	-	-
444	Franc Jaroška, dům Nro 8. neb druhej dvůr svobodnej -						

Pro topografického pořádku	Jméno držitele grunta i samého grunta. – Pro domu –	Role		Louky rybníky		Lesy	
		vejnosek na					
		Jitra	sáhů□	Jitra	sáhů□	Jitra	sáhů□
445	Franc Jaroška N^ro 8., zahrada u židovny	–	–	–	137	–	–
446	Franc Jaroška, kovárna N. 10.						
447	Jan Novák, N° 11., zahrada neb sad nad rybníčkem	–	–	–	486	–	–
448	Franc Jaroška N° 8. rybníček pramenitý.	–	–	–	291	–	–

Druhý položení.

„Na Bučinách" řečený.

Ten bere svůj počátek od pole Jana Nováka za zahradou řečeného, tam odcáť pořád při vozový cestě až k Martinkový louce, pak od tý louky k potoku Blízenskému, pořád při tom potoce až řece Vltavě, tak dále při tý řece až k potoku Kšínu, tam odcáť při pěší cestě od Třepsína k Telčínu jdouci, pak okolo zahrad telčínských po hrázi rybníka chotského až zase k tomu poli Jana Nováka, za zahradou, tuten flur neb položení svůj počátek a konec bere. –

246

Pro topografického pořádku.	Jméno držitele grunta i samého grunta. - Nro domu -	Pole		Louky rybníky		Lesy	
		vejrosek na					
		Jitra	sáhů	Jitra	sáhů	Jitra	sáhů
449 – 482	Dominik Ježek, dům N° 15. král. svobod. chalupa podružská						
482½	zahrádka jeho u chalupy	–	–	–	23	–	–
⋮ 526	Franc Jaroška, dům N° 16. chalupa o samotě podružská, ke dvoru Z mu						
527	zahrada ~~před~~ chalupou =za=	–	–	–	70	–	–
528	zahrada před chalupou	–	–	–	159	–	–
⋮ 539	Franc Jaroška, dům N°o 17. chalupa o samotě podružská						
540	zahrada okolo zahrady neb chalupy v 3 dílcích.	–	–	–	195	–	–
549	---						
	Sº II- položení	104	1072	15	105	350	606
	Třetí flur neb položení „V Marši" řečený, bere svůj počátek od lesa France Jaroška „Nad Marší" řečeného při pěší cestě od Telelina do lesa Kšínu jdoucí, tam odtáť k potoku Kšínskému, pak od toho potoka při hrani-						

Nro topografického pořádku	Jméno držitele grunta i samého grunta. –Nro domu–	Role		Louky rybníky		Lesy	
		vejnosek na					
		Jitra	sáhů□	Jitra	sáhů□	Jitra	sáhů□
	cích kvňanských až k vozový cestě neb silnici ku Praze jdouci k poli Jakuba Heřmana „na pocesti" řečeného, tam odcaď pořád při vozový cestě do lesů jdouci až zase k poli Franc Jarošky tu, kde to položení svůj konec bere.						
550	----------						
570	Franc Jaroška N°8, dvůr první svobodnej, chalupa o samotě v Maršy, dům N°18.						
571	Franc Jaroška ----, zahrádka před chalupou	–	–	–	215	–	–
572	item druhá zahrádka před okny ve 3 dílcích	–	–	–	46	–	–
573	Matěj Heřman, dům N°20, chalupa o samotě podružská						
614	----------						
	Sº III. položení	48	88	13	194	30	475
	Čtvrtý položení neb flur „Pod horou" řečený, bere svůj počátek od louky neb temence						

246	Pro topografického pořádku.	Jméno držitele gruntu i samého gruntu. - Nro domu -	Pole		Louky rybníky		Lesy	
			vejrosek na					
			Jitra	sáhů	Jitra	sáhů	Jitra	sáhů
252		Jakuba Heřmana, tamodcať po hranicích kvňanských do Hubičkovýho luhu až pod pěší cestu od Kvňan ke dvoru Chlistovskému jdoucí pak pořád při tý cestě pěší okolo dvora Chlistovskýho až k chalupě Vojtěcha Heřmana, tam od tý chalupy až na střezkovský meze, pak po těch mezích až k cestě vozový ku Praze jdoucí, pak přes tu cestu okolo teletínských rybníčkú při lukách až pod pěší cestu od Medvězí k Teletínu jdoucí, pak při tý pěší cestě okolo vesnice Teletína až na cestu vozovou ku Praze jdoucí, pak dále pořád při tý cestě až zase k tý louce neb temenci Jakuba Heřmana, kde to položení neb flur svůj počátek a konec bere.						
615		- - - - - - - - -						
646 647		Dvůr panský Chlistovský nazvaný, dům N° 14.						

Nro topografického pořádku	Jméno držitele grunta i samého grunta. – Nro domu –	Pole vejnosek na Jitra	Pole vejnosek na sáhů□	Louky rybníků vejnosek na Jitra	Louky rybníků vejnosek na sáhů□	Lesy vejnosek na Jitra	Lesy vejnosek na sáhů□
648	zahrádka panská u špejcharu	–	–	–	43	–	–
652	panství Lešan - pole panský vedle lesa „Hory", které hajnej k deputátu chlístovskej užívá	–	1485	–	–	–	–
653	panství Lešan, dvůr Chlístov, pole panský v zahradě řečený za dvorem, které šafář prozelí k deputátu vždycky užívá.	–	458	–	–	–	–
666	Cesta vozová od Telelína do panskýcho lesa bukovýho jest nevužitečná.	–	–	–	–	–	–
671	Vojtěch Heřman, dům č. 19. stavení neb chalupa						
671½	zahrada jeho za chalupou	–	–	–	143	–	–
690	------ Sa IV - položení	69	112	14	284	33	1485
	Pátý položení, neb flíř - „II rybníčku" nazvaný. „Ten bere svůj počátek od pole France Jarošky „pod cestou" řečeného, tam odcaď pořád po						

Pro topografického pořádku.	Jméno držitele gruntu i samiho gruntu. -Nro domu-	Pole vejrosek na Jitra	Pole vejrosek na sáhů	Louky rybníky vejrosek na Jitra	Louky rybníky vejrosek na sáhů	Lesy vejrosek na Jitra	Lesy vejrosek na sáhů
254	hranicich oujezdskej (!) až k vo-						
	zovij cestě neb silnici od Oujez-						
	da ku Praze jdouci a tak dále						
	při tij cestě až zase k tomu poli						
	France Jarošky, tu kde ten flur						
	neb položení svůj počátek a ko-						
	nec bere.						
691	---------						
695	Franc Jaroška Nro 8, dvůr druhej						
	svobodnej, rybníček hořejší ve-						
	dle Jana Nováka pramenitej, na						
	louku šacovanej.	–	–	–	395	–	–
699	Jan Novák, Nro 11, rybníček v						
	lukách, vedle France Jarošky pra-						
	menitej, na louku šacovanej.	–	–	–	495	–	–
703	Franc Jaroška, Nro 8. rybníček						
	v lukách dolejší vedle Jana						
	Nováka pramenitej.	–	–	–	193	–	–
720	--------						
	Sr V. položení	17	793	9	1218	–	–
	Facit	239	465	58	23	414	966

Pro topografického pořádku.	Jméno držitele gruntu i samého gruntu. – Pro domu –	Role		Louky rybníky		Lesy	
		vejnosek na					
		Jitra	sáhů°	Jitra	sáhů°	Jitra	sáhů°

Dne 31. Octobris 1785.

Johann Pro. Schrueth, obročni a vrchnost. zástupnik.
Jan Novák, rychtář teletinskej.
Franc Bartásek, soused.
Karel Zikan, král. svobodnik, soused.

=Pokračuje ves Větrov=

Místní jména, jichž „vejchozní" používali k označení polohy a totožnosti pozemku.

V II. trati: na dílích
pod vrchy
na doubravě
na vrších
na pokrouce
na hřezové kopě
na návoze
na oudolí
v nešinku
u velký louky
u studánky
v struhách
ve vostrovci
v stráni
na hlíně
u Kročákova
u Blažového paloučku
na plazích
na dlouhý mezi
za tejny
na pocestí
v požáru
u Kalátova
v kopanině
v potočinách
na chobotě
v doubravách
blizenská neb střenej nybníček

Ve III. trati: u spálenýj chalupy
pod Kalátovem
u lišky
za křížem
na spáleništi
u jezera
u zadní strouhy
u přední strouhy
na skalici
na stráni u potoka

v dolcích	pod studánkou
na dolejším poctěsti	v Mokři
v hořejším kšinu	v dolejším kšinu
v stráni v Kletecku	
Ve IV. trati: u borovice	pod horou
na černici	v zahradě
na malým jezírku	na podhoří
u kovárny	na kopanině
na souhradi	za vohradou
u rybníčka	u buči
na potřejkově	u božích muk
bahnišťě	v hádkách
nad rybníčkem	nad druhýma honama
nad Karpíškem	
V V. trati: v pytli	v sklenejch
Martinkova	pod kapličkou
na mezích	

1802 - Jar. Schaller píše v „Neu verfertigtes Catastrum des Königreiches Böhmen na stránce 123: Teletín - 4mile od Prahy - první, druhý, třetí a menší, tak zvaný „Zikische", svobodný dvůr; s 11 svobodnými usedlostmi čp. 1-4, 7, 8, 10, 15-18.

Výtah

z dílčích katastrálních summářů
„Katastralzergliederungssummarium“

z r. 1817 pro obec Újezd s připojenou vesnicí

Tetínem

Zn. Berounský kraj č. 126-129.

Archiv země České

N.C.8. = František Jaroška, první svob. dvůr =

Pole: výměra 45 jiter 1327 čtv. sáhů

Jednoroční výnos na zrně: 14 4/16 měř. pšenice
120 6/16 -"- žita
26 4/16 -"- ječmene
106 11/16 -"- ovsa

Výtěžek podle cen v místě: 25 zl. 39 kr. - pšenice
154 " 58 7/8 " - žito
21 " 32 7/8 " - ječmen
58 " 40 3/8 " - oves

úhrnem 260 zl. 51 1/2 kr.

Jednoroční peněžitá cena: 260 zl. 51 1/2 kr.

Pozemková daň: 10 5/8 % = 27 zl. 45 kr.

Louky: výměra 6 jiter 1389 čtv. sáhů.

Jednoroční výnos: 38 12/100 centýře sena
13 60/100 -"- otavy

Výtěžek podle cen v místě: seno 17 zl. 9 1/4 kr.
otava 4 " 4 3/4 "

úhrnem 21 zl. 14 kr.

Pozemková daň 17 1/2 % = 3 zl. 48 1/2 kr.

Zahrady: výměra 1 jitro 764 čtvr. sáhy.
Jednoroční výnos 11 77/100 centýře sena,
2 24/100 -"- otavy.
Výtěžek podle cen v místě: seno 5 zl. 16½ kr.
otava - 40 kr.
úhrnem 5 zl. 56½ kr.
Pozemková daň 17½% = 1 zl. 3¾ kr.
Rybníky, čítané za louky: výměra 193 čtvr. sáhu.
Jednoroční výnos: 66/100 centýře sena
17/100 -"- otavy.
Výtěžek podle cen v místě: seno 17¾ kr.
otava 4¾ kr.
úhrnem 22½ kr.
Pozemková daň: 17½% = 4 kr.
Pastviny a porostliny, srovnáno s loukami, výměra 2 j. 1573 s.
Jednoroční výnos: 2 77/100 centýře sena.
Výtěžek podle cen v místě: 1 zl. 14¾ kr.
Pozemková daň: 21¼% = 16 kr.
Lesy: výměra 159 jiter 818 čtvr. sáhů.
Jednoroční výnos: tvrdé dříví 4 57/64 sáhu,
měkké dříví 141 57/64 sáhu.

Výtěžek podle cen v místě: tvrdé dříví 4 59/100 sáhu: 6 zl 9⅛ kr.
měkké dříví 14 57/100 -"- 99 zl. 15⅝ kr
celkem 107 zl. 64⅜ kr.
Peněžitá hodnota 396 zl. 33⅜ kr - bez mzdy.
Pozemková daň 21¼% - 22 zl. 23 kr.

N.C.8. František Jaroška, druhý svobodnický dvůr.-

Pole: výměra - 43 jitra 847 čtvr. sáhu.
Jednoroční výnos na zrně: 10⅜ měř. pšenice
100½ -"- žita
22½ -"- ječmene
88⅝ -"- ovsa
Výtěžek podle cen v místě: pšenice 18 zl. 64 kr.
žito 129 zl. 4⅛ kr.
ječmen 18 zl. 10⅛ kr.
oves 48 zl. 36⅜ kr.
úhrnem 214 zl. 44½ kr.
Pozemková daň 10⅝% = 22 zl. 49 kr.
Lada: výměra 2 jitra 1429 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos na zrně: 6 měřic žita
Výtěžek podle cen v místě: 7 zl. 43 kr.
Pozemková daň 10⅝% - 49 kr.

Louky: výměra 3 jitra 87 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos: 18 54/100 centýře sena
9 74/100 —"— otavy
Výtěžek podle cen v místě: seno 8 zl. 22¾ kr.
otava 2 zl. 45½ kr.
celkem 11 zl. 8 kr.
Pozemková daň 17½% = 2 zl. 1½ kr.
Zahrada, čítaná za louku: výměra 1 jitro 84 čtv. sáhy.
Jednoroční výnos: 6 94/100 centýře sena.
1 56/100 —"— otavy.
Výtěžek podle cen v místě: seno 3 zl. 7½ kr.
otava — 28 kr.
úhrnem 3 zl. 35½ kr.
Pozemková daň: 17½% = 39¾ kr.
Rybníky, čítané za louky, výměra 686 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos: 2 97/100 centýře sena
1 55/100 —"— otavy
Výtěžek podle cen v místě: seno 1 zl. 20¼ kr.
otava — 27½ kr.
celkem 1 zl. 47½ kr.
Pozemková daň 17½% = 19 kr.

Pastviny a porostliny, čítané zalouky: výměra 4 j. 100 s.
Jednoroční výnos: 4 55/100 centýře sena
Výtěžek podle cen v místě: 2 zl. 3¼ kr.
Pozemková daň 21¼% = 26 kr.
Lesy: výměra 127 jiter 1042 čtv. sáhy.
Jednoroční výnos: dříví tvrdé 12 52/64 sáhu.
—"— měkké 79 16/64 sáhu.
Výtěžek podle cen v místě: dříví tvrdé 16 zl. 7/8 kr.
—"— měkké 55 zl. 28½ kr.
dohromady 72 zl. 59 3/8 kr.
Peněžitá hodnota 71 zl. 29 3/8 kr.
Daň 21¼% = 15 zl. 12 kr.
Ocenění vodních ploch: 1 zl. 30 kr - přičteno k lesům.
Daň z vodních ploch: 19 kr.

N.C.č. Josef Czikan, třetí svobodnický dvůr. —

Pole: výměra 15 jiter 681 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos na zrně: 6 měř. pšenice
35 6/16 —"— žita
7 12/16 —"— ječmene
26 7/16 —"— ovsa

Výtěžek podle cen v místě: žito 45 zl. 33 kr.
ječmen 2 zl. 18 kr.
oves 14 zl. 33 kr.
úhrnem 62 zl. 24 kr.

Pozemková daň 10 5/8 % = 6 zl. 38 kr.

Louky: výměra 1319 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos: 5 50/100 centýře sena
2 82/100 —"— otava

Výtěžek podle cen v místě: seno 2 zl. 28 kr.
otava — 51 kr.
úhrnem 3 zl. 19 kr.

Daň 17 11/12 % = 36 kr.

Lada: výměra 581 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos na zrné: 10/16 měř. žita

Výtěžek podle cen v místě: 48 kr.
Daň 10 5/8 % = 5 kr.

Zahrady: výměra 1249 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos: 5 32/100 centýře sena.
79/100 —"— otavy.

Výtěžek podle cen v místě: seno 2 zl. 38 kr.
otava — 15 kr.
úhrnem 2 zl. 53 kr.

Daň 17 11/12 % = 32½ kr.

Pastviny a porostliny: výměra 3 jitra 482 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos: 3 80/100 centnýře sena.
Výtěžek podle cen v místě: seno 1 zl. 43 kr.
Daň 21¼% = 22 kr.

Lesy: výměra 5 jiter 1509 čtver. sáhu.
Roční výnos: dříví tvrdé 1 22/24 sáhu.
-"- měkké 1 12/24 sáhu.
Výtěžek podle cen v místě: dříví tvrdé 1 zl. 41 kr.
-"- měkké - 50 kr.
celkem 2 zl. 31 kr.
Daň 21¼% = 32 kr.

N.C. 15. Dominik Ježek - chalupa.

Zahrada: výměra 23 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos 12/100 centnýře sena
2/100 -"- otavy
Výtěžek podle cen v místě: seno 3 kr.
otava ½ kr.
celkem 3½ kr.
Daň 17½% = ½ kr.

M.C.2. Karel Zikan - „Menší" svobodnický dvůr -

Pole: výměra 17 jiter 588 čtv. sáhů.
Jednoroční výnos na zrně: 6 měř. pšenice
39 15/16 -"- žita
5 1/16 -"- ječmene
3 4 9/16 -"- ovsa

Výtěžek podle cen v místě: žito 51 zl 25 kr.
ječmen 4 zl. 9 1/8 kr.
oves 19 zl. 1/8 kr.
úhrnem 74 zl. 35 kr.

Daň 10 5/8 % = 7 zl. 56 kr.

Louky: výměra 1 jitro 1439 čtv. sáhů.
Jednoroční výnos: 12 47/100 centýře sena.
6 20/100 -"- otavy

Výtěžek podle cen v místě: seno 5 zl. 48 kr.
otava 1 zl. 59 kr.
celkem 7 zl. 39 kr.

Daň 17 11/12 % = 1 zl. 22 kr.

Zahrady: výměra 389 čtv. sáhů.
Jednoroční výnos: 1 82/100 centýře sena.
35/100 -"- otavy.

Výtěžek podle cen v místě: seno 40 3/4 kr.
otava 6 1/2 kr.
Jednoroční peněžní hodnota 55 7/8 kr.
Daň 17 11/12 % = 10 1/2 kr.

Pastviny a porostliny: výměra 1 jitro 688 čtv.s.
Jednoroční výnos: 1 56/100 centýře sena.

Výtěžek podle místních cen: 42 3/8 kr.
Daň 21 1/4 % = 9 1/4 kr.

Lesy: výměra 3 jitra 462 čtv. sáhů.
Jednoroční výnos: 9/64 sáhu dříví tvrdého.
27/64 —"— —"— měkkého

Výtěžek podle místních cen: dříví tvrdé 11 kr.
—"— měkké 1 zl. 28 kr.
úhrnem 1 zl. 39 kr.

Roční peněžitá hodnota 1 zl. 39 kr - bez mzdy dřevošť.
Daň 21 1/4 % = 21 kr.

N.C.1. František Stibůrek. - chalupa.

Pole: výměra 1 jitro 711 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos na zrně: 3/16 měř. pšenice
3 11/16 —"— žita
6/16 —"— ječmene
3 8/16 —"— ovsa

Výtěžek podle cen v místě: pšenice – 20 kr.
žito 4 zl. 45 kr.
ječmen – 18 kr.
oves 1 zl. 55 5/8 kr.
úhrnem 7 zl. 19 kr.

Daň 10 5/8 % = 46 kr.

Lada: výměra 1462 / 1126 } čtv. sáhu.
Jednoroční výnos 1 13/16 / 1 6/16 } měř. žita

Výtěžek podle cen v místě: 4 zl. 6 kr.
Daň 10 5/8 % = 27 kr.

Zahrady: výměra 131 čtv. sáhu.
Jednoroční výnos 69/100 centýře sena
11/100 —"— otavy.

Výtěžek podle cen v místě: seno 18 5/8 kr.
otava 2 kr.
celkem 20 5/8 kr.

Daň 17 1/2 % = 3 3/4 kr.

Pastviny a porostliny; výměra 509 čtv. sáhu. výnos 28/100 cent. sena.
Výtěžek podle cen v místě: 7 5/8 kr.
Daň 21 1/4 % = 1 3/4 kr.

N.C. 14. Sirotci Přesličkovi – domek.

Zahrada: výměra 88 čtv. sáhu.
Výnos $\frac{41}{100}$ cent sena
$\frac{5}{100}$ –"– otavy.
Výtěžek: seno 11 kr.
otava 1 kr.
Jednoroční peněžitá hodnota 12 kr.
Daň 17 $\frac{11}{12}$ % = 2 $\frac{3}{4}$ kr.

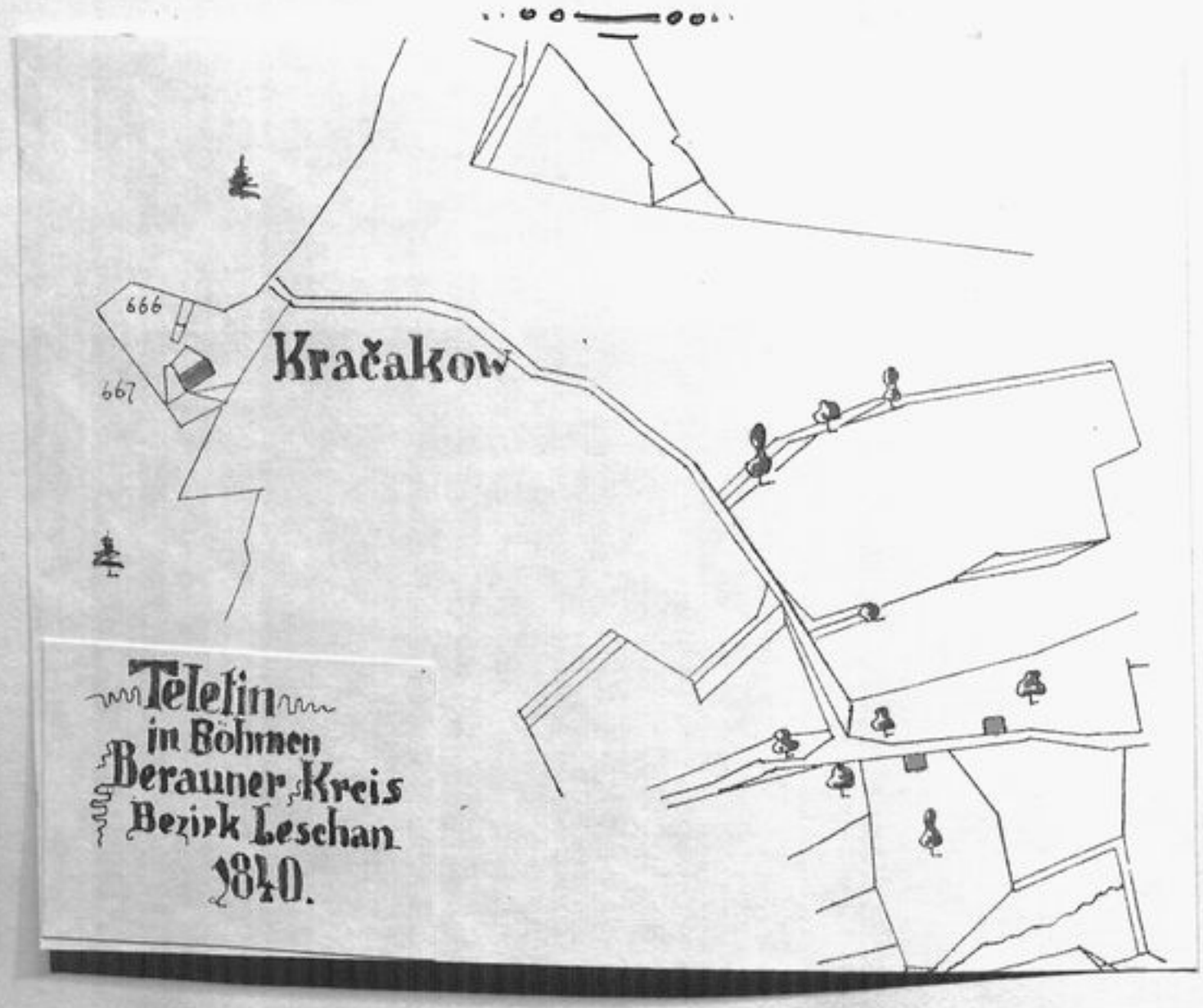

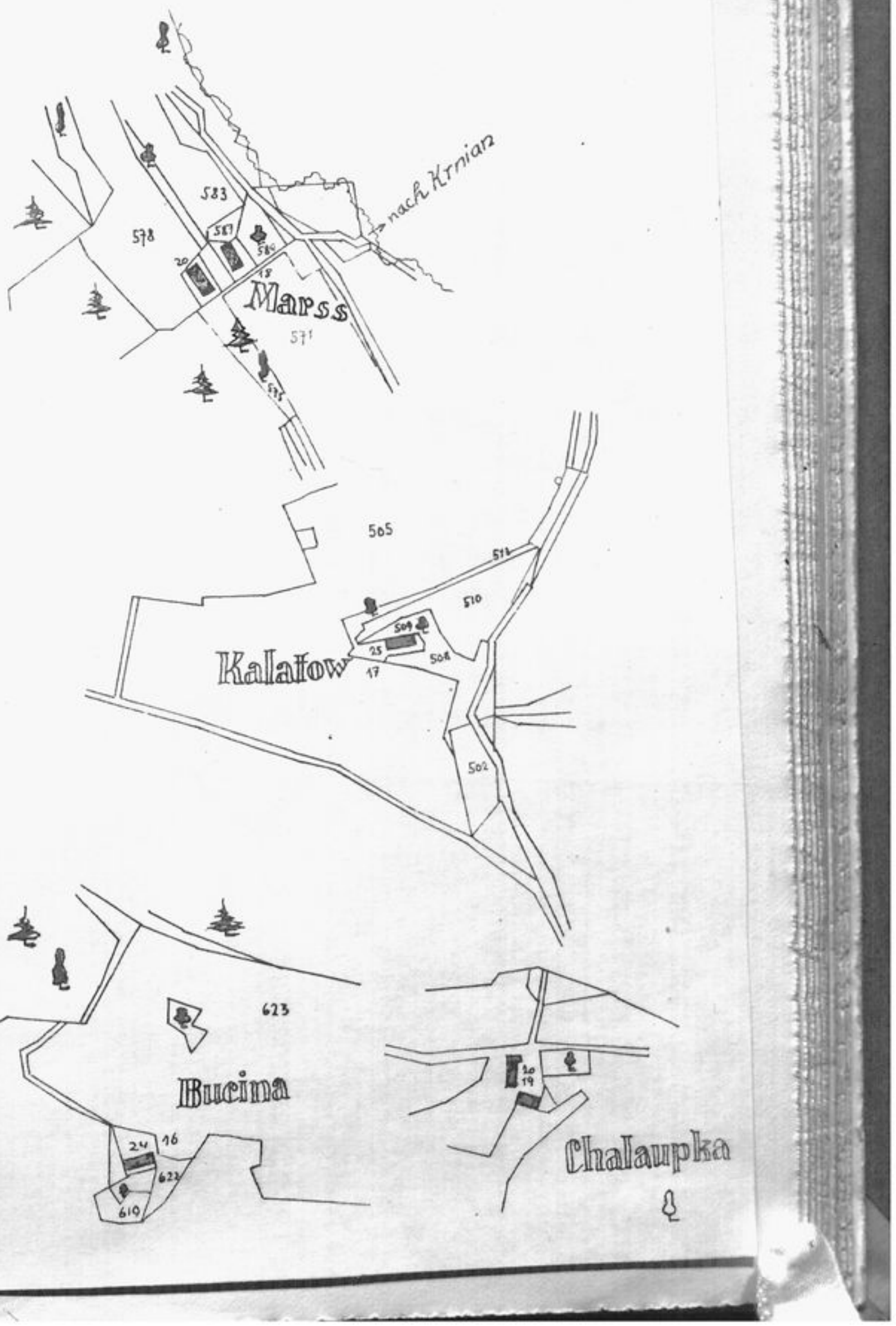
nach Krnian
583
587
586
578
20
18
Marss
571
575
505
571
510
509
25
508
17
Kalatow
502
623
Bucina
24
16
622
610
20
19
Chalaupka

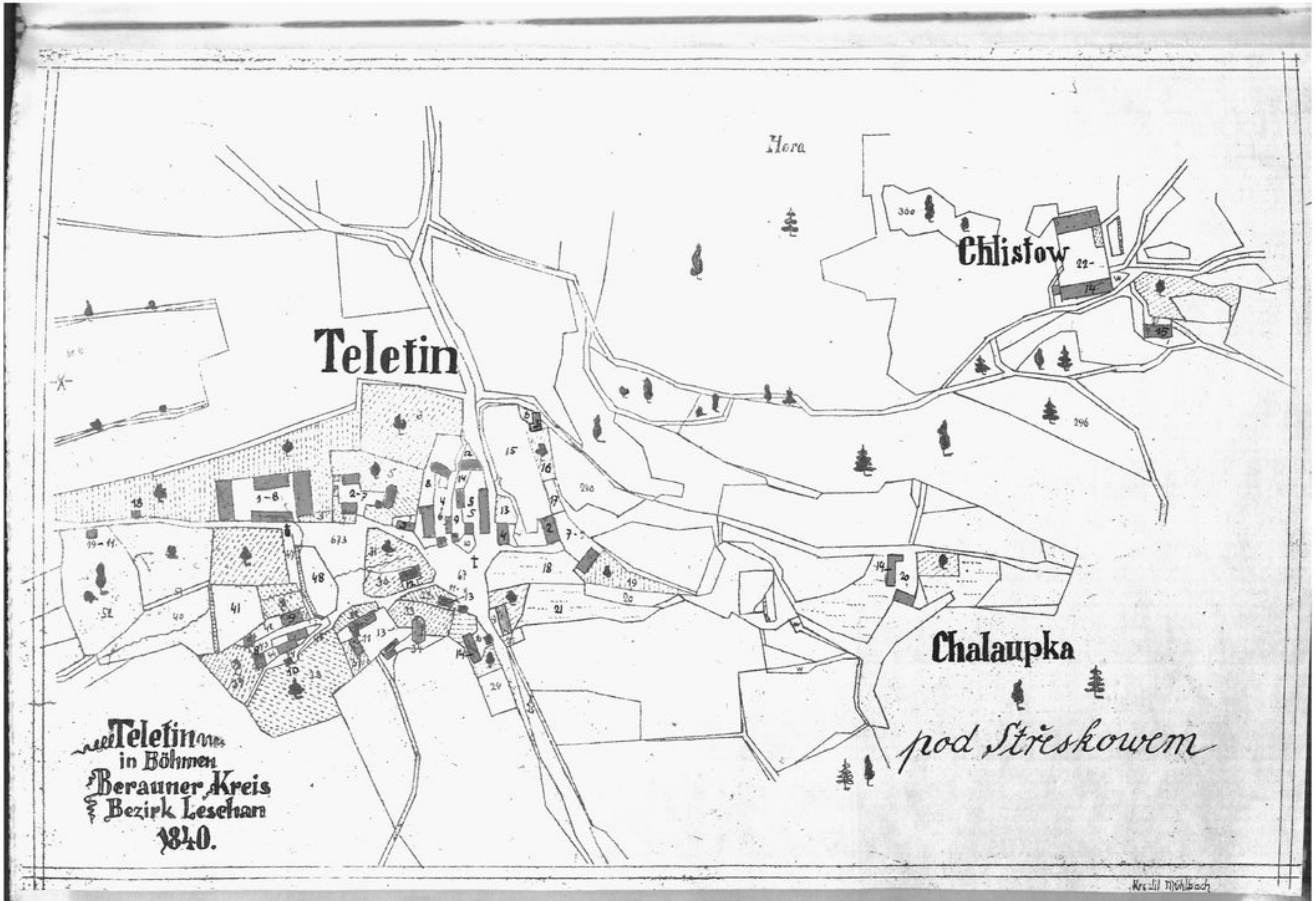
Hora
Chlistow
Teletin
Chalaupka
pod Střeskowem
Teletin
in Böhmen
Berauner Kreis
Bezirk Lesehan
1840.

Výpisy

ze **Stabilního katastru**

sign. Berounský kraj č. 400 z r. 1840

pro obec

- Telefín -

= Archiv země České =

Běžné číslo.	Držitel a jeho: čís. domu	Jméno, čísla pozemkových parcel.	stav	bydliště	čís. stav. parc.
1.	20.	Buriánek Jan – 576,577,578,584.	svobod. domkář	Teletín	26.
2.	14.	Černý Jan – 24,25,26,27,65,66,189,190,191.	domkář	Teletín	10.
3.	11.	Heřman František – 33,32,34,35,36,37,49,50,51,52,53,54,55,56, 57,58,59,60,61,62,63,64,80,81,82,83,84,138, 451,452,453,454,475,476,477,478,479,480,481,482 483,92,93,94,95,96,97,98,99,100,101,118,119,121. 122,123,124,134,135,141,142,143,188,192,89,90, 88,91,136,139,140,193,194,195,582,602.	sedlák	Teletín	13. 19.
4.	5.	Hašek Matěj – 6,10,11,12,241,242,243,244,245,246,247, 248,266,267,291,292,448,449,450,455, 456,457,458,459,460,461,462,463,464,465, 472,473,474,487,488,489,490,491,492, 493,499,500,501,502,503,628,629,630, 657,658,659,660,288,289,290,560,561,562, 563,564,579,580,612,613,614.	sedlák	Teletín	5.
5.	19.	Heřman Vojtěch 237,238,239,240,249,250,251,252,253, 254,255,256,257,258,259,260,261,262,263,	domkář	Teletín	20.

Běžné číslo.	Držitel a jeho číslo domu	Jméno - čísla pozemkových parcel.	stav	bydliště	čís. stav. parc.
		264,265,269,271,282,283,293,685,686, 270,280,281.			285
6.	3.	Jelínek Jakub - 586,569,570,571,572,573,574,575.	domkář	Krňany	–
6½	21.	Kautský Josef - senior - 7.	svobodník	Teletín	3.
7.	8.	Kautský Josef 1,2,3,38,39,40,41,42,43,44,45,46,79,104, 106,107,108,214,215,216,217,438,439,440, 441,442,443,444,445,446,447,466,467,468, 469,470,471,504,505,506,507,508,509, 510,511,512,513,514,515,516,517,518,519, 85,86,618,87,608,615,616,617,102,110, 111,112,113,114,115,116,117,125,126,127,128, 129,130,131,132,133,144,147,103,105,109, 137,145,146,546,547,548,550,581,585,586, 587,589,598,599,549,551,557,558,559,552, 553,554,555,556,609,610,611,619,620,621, 622,623,624,603,605,606,607,625,626,627, 631,632,633,634,635,636,644,645,646,649, 654,655,656,661,662,663,664,665,666,667, 668,669,675.	svobodník	Teletín	1. 16. 17. 18.

Běžné číslo.	Držitel a jeho: čís. domu	Jméno, čísla pozemkových parcel.	stav	bydliště	čís. stav. parc.
8.	9.	Kautský Josef	domkář	Teletín	15.
9.	10.	Kautský Josef	domkář	Teletín	14.
10.	16.	Kautský Josef	domkář	Teletín	24.
11.	17.	Kautský Josef	domkář	Teletín	25.
12.	18.	Kautský Josef 588.	domkář	Teletín	27.
13.	15.	Kautský Josef	domkář	Teletín	23.
14.	2.	Kautský Josef - junior 14,15,17,18,19,20,21,204,210,211,212,213, 221,222,223,229,230,231,232,233,234, 235,236,526,529,528,530,531,532,533, 534,150,151,152,153,154,155,156,157,201,202, 203,205,206,207,275,276,527,535,536, 565,566,567,592,593.	svobodník	Teletín	7.
15.	6.	Matějček Martin 8,9,14,31,484,485,486,494,495,496,497, 498,520,521,522,523,524,525,541,542,637, 638,639,640,641,642,643,650,651,652,653, 677,166,167,168,169,170,171,172,173,174,175, 176,179,180,181,182,183,184,185,186,187,278,	svobod. sedlák	Teletín	4.

Běžné číslo.	Držitel a jeho číslo domu	Jméno - čísla pozemkových parcel.	stav	bydliště	čís. stav. parc.	
		279, 277, 543, 583, 590, 591, 594, 595, 600, 604.				287
16.	5.	Mrva Tomáš - 120.	chalupník	Oujezd	-	
17.	4.	Přeslička František - 13.	domkář	Jeletín	6.	
18.	14.	Kapitula u sv. Vita v Praze - 268, 285, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 330, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 378, 379, 380, 381, 382, 384, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 689, 690, 691,	vrchnost Lešany	Chlistov	22.	

Běžné číslo.	Držitel a jeho číslo domu	Jméno čísla pozemkových parcel.	stav	bydliště	č. čís. stav. parc.
278		692,693,694,284,287,702,703,286,327, 328,329,336,343,383,385,331,332, 333,334,335,337,338,339,340,341,342, 596,597,695,424,.			
19.	15.	Kapitula u sv. Vita v Praze -	vrchnost Lešany	Chlístov	21.
20.	1.	Stibůrek Jakub - 22,23,218,219,224,225,226,227,228, 647,648,273,274,544,545,272,	svobodník	Teletín	9.
21.	7.	Špánek Antonín - 4,5,67,71,72,73,74,75,76,77,78,209,540, 670,671,672,70,68,69,208,148,149,158,159, 160,161,162,163,164,165,177,178,196,197,198, 199,200,537,538,539,601.	svobodník	Teletín	2.
22.	13.	Stibůrek František - 28.	domkář	Teletín	11.
23.	12.	Obec Teletín 29,30.	-	-	12.
24.	-	47,48,220,673,674,676,678,682,683,			

Běžné číslo.	Držitel a jeho číslo domu	Jméno - čísla pozemkových parcel.	stav	bydliště	čís. stav. parc.
		696, 698, 679, 681, 684, 680, 687, 688, 697, 699, 700, 701.			
25.	3.	Zikanová Anna - 16.	svobodnice	Telětín	8.

Výkaz

využité půdy v obci Telečíné ze 7.4.1841.

Role		315 j. 425 s.	
	pole s ovocnými stromy	– 635 s.	
	ladem	2 j. 25 s.	317 j. 1085 čt.s.
Louky		38 j. 215 s.	
	louky s ovocnými stromy	1 j. 345 s.	39 j. 560 čt.s.
Zahrady:	zelinářské	– 185 s.	
	ovocné sady	5 j. 1480 s.	6 j. 65 čt.s.
Pastviny		20 j. 1070 s.	
	p. s ovocnými stromy	1 j. 690 s.	
	p. s užitkem dřeva	19 j. 1095 s	41 j. 1255 čt.s.
Lesy:	vysoké listnaté	4 j. 1360 s.	
	–"– jehličnaté	11 j. 1175 s.	
	–"– smíšené	441 j. 615 s.	
	nízké (mlází)	2 j. 1585 s.	
	houští	1 j. 215 s.	462 j. 150 čt.s.

Neplodná půda:

rybníky bez rákosí	7 j. 140 s.	
pustina	– 1560 s.	
holé skály	35 j. 1550 s.	
řeky a potoky	20 j. 205 s.	
cesty	11 j. 1125 s.	81 j. 1380 čt.s.
zastavěná plocha	2 j. 1035 čt.s.	

Celková výměra 951 jitro 730 čtv.s.

1848.- Fr. Palacký v „Popisu království Českého" uvádí na str. 251.: Teletín, 21 domů, 202 obyvatelů.

1849.- J.G. Sommer zmiňuje se v „Das Königreich Böhmen", sv. XVI. str. 73, 74, 326:

Teletín o 21 číslech se 178 obyv.- 13 čís. patří k svobodnické čtvrti v Benešově. Tamtéž patří i 2 rodiny židovské. V místě vinopalna, hostinec. Stranou leží samoty Mars, Kročákov, Bučina a Kaláfov.- Dále se tu uvádějí známé nám již pověsti.- Přifařeno k Netvořicům.

Ve výkazu z 20.12.1846 píše lešanský „Direktoriálamt", že v Teletíně je 21 domů, 178 obyv., 3 svobodnické dvory, vinopalna a hospoda.

V jiném výkazu z 20.1.1847 čteme, že v Teletíně přebývaly dvě židovské rodiny, úhrnem o 10 duších, a to v domech čp. 7 a 9. Tito židé podléhali svobodnickému úřadu v Benešově.

V soupisu samot na lešanském panství se uvádějí pro Teletín tyto: Kalátov, svobodnický domek čp. 25., ½ hodiny cesty severně, Mařš, domek čp 26 a 27, ¼ hodiny cesty severně; Kročákov, domek čp. 23, ½ hodiny cesty na západ; Bučina, domek čp. 24, ¾ hod. na severozápad.

Tento soupis je rovněž datován 20.12.1846 jako výkaz již dříve zmíněný. Proto je podivné, že onen výkaz uvádí celkem 21 popisných čísel jakožto summu v Teletíně, ale soupis samot uvádí čísla vyšší, než 21.

K témuž dni vykazují se v Teletíně jako provozovatelé živnosti: 1 tesař se 2 mo tovaryši a 2 ma učedníky a 1 hostinský.

Co se týče poštovního spojení se světem, jsou celé Lešany - a tudíž i Teletín - odkázány na poštu v Benešově.

V stručném hlášení netvořického forára Tomáše Vopičky z 9. 11. 1829 se praví, že přifařený Teletín je dílem na jurisdikci lešanské, dílem svobodnické, že leží v údolí, že čítá 21 popisných čísel a 127 duší, že domácí řeč je česká, že se sem počítá také panský dvůr Chlístov a 1 svobodnický dvůr, že lidé se živí pěstováním obilí a obchodováním dřívím.

1850 = Čís. a král. uvozovací komise soudní v Čechách, „Příruční kniha o soudním a politickém rozvrhu korunní země České" - str. 46.:

Čís. a král. okresní soud Neveklovský -
bývalý vrchnostenský úřad: Lešany -
místní a katastrální obec: Teletín -

Výpis

=veformě tabulky= z aktu „Steuerbezirk Leschan-Schätzungsdistrikt N.I.=Schätzungsakt N.º 19.-Veranschlagung des Culturaufwandes und Darstellung des Reinertrages der Steuergemeinde

-Teletin-

z r. 1850.

=Průvodní aparát stabil. katastru.=

-Archiv země České-

Rozbor nákladů na vzdělávání půdy a výpočet čistého výnosu pro obec Teletín.	Role			Louky		Zahrady	Pastviny	Vysoké lesy		Původní produkci odňatá půda		Poznámka
	I.	II.	III.	I.	II.			I.	II.	Zastavěná plocha	rybníky	
	třídy			třídy				třídy				
Pro tuto třídu činí hrubý výnos převedený na peníze, pro 1 jitro a za 1 rok	17 zl. 46.65 kr.	10 zl. 48.66 kr.	4 zl. 45.90 kr.	10 zl. 48 kr.	5 zl. 22 kr.	jako role I. třídy, tudíž	1 zl. 12 kr.	–	–	parifikována s rolmi II. třídy	parifikovány s loukami a to: I. třída per 480 sáhů. II. –"– per 630 sáhů.	Tři třídy polí a dvě třídy luk vyšetřeny právě tak, jako v Křňanech a v Oujezdě.
Naproti tomu potřebný vzdělávací náklad, vyjádřený v penězích	7 zl. 52.76 kr.	5 zl. 51.12 kr.	3 zl. 4.81 kr.	1 zl. 55.25 kr.	1 zl. 46.75 kr.		–	–	–			
t.j. z hrubého výnosu %	44.49	54.11	64.64	17.79	33.14		–	–	–			
Odhadní komisař navrhuje z hrubého výnosu sraziti jako potřebný vzdělav. náklad %	45	55	60	20	30		30	–	–			
t.j. na penězích	7 zl. 58.19	5 zl. 56.76	2 zl. 51.54	2 zl. 9.60 kr.	1 zl. 36.68		– zl. 21.60	–	–			
Čímž jeví se čistý výnos zaokrouhlený pro 1 jitro a 1 rok	9 zl. 40 kr.	4 zl. 50 kr.	1 zl. 55 kr.	8 zl. 40 kr.	3 zl. 50 kr.	9 zl. 40 kr.	– zl. 51 kr.	2 zl. 50 kr.	2 zl. 10 kr.	4 zl. 50 kr.		

V Praze, dne 27. dubna 1850.

Johann Achleitner, c.k. katastr. odhad. komisař.
Koenigsbrunn, inspektor

285

Výtah

z „odhadní sady pro všeobecný katastr"

pro

- Telecín -

z r. 1850.

- Archiv země České -

Gruntovní majetnost v katastrální obci poskytuje v odhadní sadě a sice: Druh zdělání:	Od toho jest vřaděno rozděleno do odhadních tříd	ve třídě	půdní výnos jiter	půdní výnos sáhů□	Vzorní grunt této třídy jest číslo
Pole		I.	31	1010	652.
	třech	II.	118	345	479.
		III.	167	475	441.
Louka	dvouch	I.	12	260	484
		II.	33	1565	130
Zahrady	jediný	–	6	65	1
Pastviny	jediný	–	41	1085	234.
Vysoké lesy	dvouch	I.	115	625	605
		II.	346	1135	295.
Stavební prostora	–	–	2	1035	–

Od c.a k. katastrálního odhadního inspektorátu tehdej-

Čistý katastrální výnos jest odhádaný				Pro celý půdní výnos té katastrální obce			
Pro jedno jitro per 1600 sáhů □		Pro souhrnkový vejměrek té třídy		S		jest katastr. čistý výnos s součtem sta	
Fl.	Kr.	Fl.	Kr.	Jitro	sáhů □	Fl.	Kr.
10	-	316	10.	-	-	-	-
5	30	650	11.	-	-	-	-
2	30	418	15	317	230	1384	45
8	40	105	25	-	-	-	-
4	10	149	35	40	225	247	-
10	-	60	24	6	65	60	24
1	-	49	49	49	1085	49	49
2	50	326	56				
2	10	259	13	402	160	1078	9.
3	30	14	33	2	1035	14	33
				875	1200	2826	32

šího Berounského kraje, v Praze, dne 22. června 1850.

Koenigsbrunn, c.k. inspektor — Johann Schleitner, c.k. odhadní komisař.

Doplňující vysvětlivky.

Čís. parc. 652: rustik. pozemek při čís. pop. 6. Josefa Matějčka, role o výměře 2j. 485 sáhů, první třídy, čistý roční výnos 23 zl. 2 kr.

Čís. parc. 479.: rustik. pozemek při č.p. 11. Václava Heřmana, pole o výměře 4j. 380 sáhů□, druhé třídy, čistý roč. výnos 23 zl. 18 kr.

Čís. parc. 441: rustik. poz. při č.p. 8. Josefa Kautského, role o výměře 3j. 355 čtv. sáhů, třetí třídy, čistý roč. výnos 8 zl. 3 kr.

Čís. parc. 484: rustik. poz. k č.p. 6. Josefa Matějčka, louka o výměře 2j. 195 s.□ první třídy, čistý roční výnos 18 zl. 23 kr.

Čís. parc. 130.: rustik. poz. při č.p. 8. Josefa Kautského, louka o výměře 3j. 15 s.□, druhé třídy, roční výnos 12 zl. 32 kr.

Čís. parc. 1: svobod. rustik. poz. při č.p. 8. Josefa Kautského, zahrada o výměře 1j. 675 s.□, roční výnos 14 zl. 13 kr.

Čís. parc. 230.: rustik. pozemek při č.p. 19. Vojtěcha Heřmana, pastvina o výměře 535 sáhů□, roční výnos 20 kr.

Čís. parc. 605: rustik. pozemek při č.p. 8. Josefa Kautského, vysoký les o výměře 3j. 1405 s.□, první třídy, roční výnos 10 zl. 59 kr.

Čís. parc. 295: dominik. pozemek Svatovítské kapituly, vysoký les o výměře 9j. 1270 s.□, druhé třídy, roční výnos 21 zl. 13 kr.

Výpis

ze starých gruntovních knih
pro obec

-Telecín-

-Panství Lešany- -Okres. soud Neveklov-

Č.p.1.- Svobodnická chalupa.-
Vznikla na Zikanovském gruntu-č.p.2-, jemuž i po svém osamostatnění přispívala na kontribuci částkou 1 zl. 45 kr.- Vedle toho odváděla na tentýž účel ročně 15 kr.- „Kontrinovskému" dvoru-č.p.7- od nějž prý 3.10.1764 bylo koupeno pole „Březová kopa." Z toho lze souditi, že k odluce od kmenového gruntu došlo před tímto datem, ačkoliv povinost kontribučního příspěvku k č.p.2 byla právně zajištěna teprve smlouvou z 21.7.1782.- Svobodnická chalupa nemá ovšem záznamů v pozemkových knihách panství Lešanského, takže jsme zde odkázáni na zprávy z rozličných operátů katastrových a na několik záznamů okresního soudu v Neveklově. Záznamy ty jsou také retrospektivní, čímž se dovídáme ledacos i z doby mnohem starší.-

První známý nám samostatný hospodář na č.p.1. jmenoval se František Stibůrek, uvedený v josefském katastru k r. 1785. - Měl ženu Alžbětu a děti Františka, Jana, Kateřinu a Marii. Dne 12.1.1803 postoupil chalupu s polma, zahradou i lesem za 255 zl. synovi Janovi Stibůrkovi. Odstupující rodiče vyminili si nadosmrti volný byt se světlem a teplem a společnou stravu s hospodářem. Z kupní ceny rezervovali si 55 zl., zbytek připadnul dětem, každému 50 zl. Jan byl krom toho zavázán svým sourozencům vydati po 1 krávě a 2 ovcích. - Podle postupní smlouvy, uzavřené 23. ledna 1837 v Ouštici, převzal od otce Jana živnost syn Jakub Stibůrek za 200 zl. konvenční měny čili ve stříbře. Zároveň pojistily se na chalupě podíly, každý po 20 zl. a po 1 krávě, pro Marii Stibůrkovou, Barboru Stibůrkovou, Josefa Stibůrka a Annu Stibůrkovou. Jsou to patrně sourozenci nového hospodáře, jehož manželka se jmenovala Marie. Dětí měl, jak se zdá, tři: Josefa, Annu a Jana, neboť když postupní a spolu svatební smlouvou, uzavřenou v Neveklově dne 10.8.1870, přepustil usedlost synovi Josefovi Stibůrkovi a jeho ženě Barboře za 200 zl., připadlo odtud Anně a Janovi za podíl po 100 zl.

Prameny: Katastry – Výtah z grunt. knih zn. Neveklov č. 176.

Č.p.2. Hrobodrnický dvůr.–

Existoval podstatně již 1654. Několik sporých zpráv o něm podávají akta tak zv. terez. katastru. Vdobě josefského katastru r. 1785 držel jej Karel Zikan. První vlastník, s jehož jménem setkáváme se v pozemkových knihách, je Josef Kautský-otec. Jak a kdy k tomu majetku přišel, nevíme. Odstupní smlouvou z 15. července 1831 přepustil grunt svému synovi Josefu Kautskému-ml. za 1.400 zl. ve stříbře. Druhým dětem, ještě nepltoletým, určil po 400 zl. Jmenovaly se Václav a Kateřina, později provdaná za Jana Herdu. Václav kvitoval jejich příjem dne 29. 10. 1848, manželé Herdovi v Netvořicích 3. 7. 1855. Zdá se, že odstupující Josef Kautský st. nedůvěřoval buď charakteru nebo zdraví synovu, neboť si vyhradil na grunt právo předkupní. Tento závazek byl vymazán až 27. 12. 1877.

Josef Kautský zemřel 29. 8. 1867. Zanechal poslední vůli neznámého nám obsahu. Právním přiřknutím z 24. 6. 1868 stala se knihovní neomezenou vlastnicí dvoru č. 2 vdova Karolina, opět provdána Wilhelmová, když se byla porovnala se spoludědicem Václavem Kautským.

č.p. 2.

Bučina

Přesličkovna
čp. 4.

Byl to nepochybně syn nebožtíka Josefa. Děti měl slušnou řadu: Marii provd. Šťastnou, Václava, Kateřinu provd. Janovskou, Josefa, Bohuslava, Annu, Jana, Boženu a Augustina. Otci Václavovi patřilo na statku dědictvím 8.500 zl. vid. měny a jeho dětem dalších 9.000 zl. Čím Václav byl a kde žil, nevíme. Na svůj zděděný kapitál si několikrát vydlužil peníze, na př. od Markuse Lichtensterna v Praze 2.000 zl. v r. 1870 a brzy na to opět 1400 zl., od Augustina Járky 1050 zl., od České spořitelny v Praze a j. v. Tyto výpůjčky byly knihovně zajištěny nejen na M.Č.2, nýbrž i na jeho chalupách, vinopalně a kovárně čp. 9, 10, 15, 16, 17 a 18, jakož i na M. Č. 8. – V r. 1873 pro pohledávku 400 zl. Lazara Taussigu, zastoupeného advokátem JUDr Tilschem, přiznal vrchní zemský soud žalobci proti Kateřině Kautské-Wilhelmové exekuci „ad corpus et fructus." Spor však trval ještě v r. 1875.

Vyvazovací komise dala na čp. 2, 3 a 8 simultanně pojistiti částku 8 zl. 40 kr. na výkup starých povinností-Hauszins und Nutzkuh-k zádruži Ujezdeckému. Dávku posnopného-Garbenabgabe-vůči škole v Netvořicích musila se v r. 1854. vykoupiti částkou 3 zl. – Václav Kautský zemřel někdy před 17. 1. 1876, neboť k tomuto dni byl vystaven jeho úmrtní list.

Prameny: Katastry - Výtah z poz. knihy č. 176.

Čp. 3. Chalupa bývala příslušenstvím dvora čp. 2 a podvžela svobodnictví i potom, když se osamostatnila. Prvním samostatným hospodářem, o němž je v knihách zmínka, byl Matěj Karpíšek. Dva jeho dědicové, Jan a Ludmila, měli na chalupě po 4 zl. pretence. R. 1785 držel živnost Martin Karpíšek. Zemřel snad počátkem r. 1804, neboť porovnáním z 28. 9. 1804 připadlo jeho vdově Kateřině a dcerám Barboře, Dorotě a Kateřině po 7 zl. 24 kr.

R. 1840 jmenuje se jako držitel živnosti Anna Zikanová. Po ní nastoupil Matěj Zikan, po jehož smrti byla chalupa se zahrádkou, vše v ceně 160 zl. konv. měny, dne 24. 2. 1847 přiřknuta Františkovi Zikanovi. Ten měl dáti bratru Václavovi 80 zl. konv. m. a Anně Zikanové, nejspíše matce, společný byt, teplo, světlo a 20 zl. konv. měny.

Kmenový grunt - č.p. 2. - ponechal si na chalupě právo předkupní. Dále pobíral z chalupy jménem „Urokii" 1zl. 10kr. - ročně? = a příspěvek na kontribuci 5kr. měsíčně. Chalupa robotovala na mateřském gruntě každoročně 3 dny o žních jen za stravu a její vlastník byl zavázán ročně 2 pochůzkami „k staršímu svobodníku". Spolu s č.p. 2 a 8 podílel se na ročním platu 42 kr. k oujezdeckému zádruží a participoval neznámou kvotou na vyvazení této povinnosti, oceněné na 8 zl. 40 kr.

Zmíněný František Zikan uzavřel manželskou smlouvu s Annou Bartákovou dne 7.4.1847, podle níž Anna stala se spoluvlastnicí č.p. 3.

Č.p. 4. Svobodnická chalupa, kdysi příslušenství dvora č.p. 2. - V r. 1785 byla jako samostatná v rukou Josefa Přesličky. Kmenový grunt měl tu vyhrazeno předkupní právo a pobíral z chalupy příspěvek na kontribuci 6 kr. měsíčně. - Onen Josef Přeslička - či spíše snad jeho syn shodného jména? = zemřel patrně v r. 1820, neboť podle výtahu z pozůstalostního protokolu ze dne 6.11.1820 měli na chalupě podílem: nezletilci Tomáš

40 zl., Josef 40 zl., Barbora 30 zl. a Marie také 30 zl. Byly to asi děti zůstavitelovy. Chalupa při tom asi dostal František Přesličkа, jejž jmenuje stabilní kataster z r. 1840. Ten ji postoupil 29.10.1844 komusi nejmenovanému. Není pochyby, že to byl blízký příbuzný, protože odstupující si vymínil, že bude hospodařit-ovšem nésti také všechna břemena-do libosti a případně až do smrti. Nevzdával se také možnosti, že se ještě jednou znovu ožení, a pro ten případ zajistil své příští vdově ve stavení na doživotí volný byt. Nezletilý dosud syn František měl dostat za podíl 80 zl. v stříbře.-

R. 1862 drželi chalupu č.p. 4. Václav a Anna Přesličkovi, kteří 24.12. téhož roku si vypůjčili od větrovského Tomáše Vilímka 800 zl.- O Václavovi ještě se dovídáme, že 2.5.1879 vypůjčil si od Josefa Řepy v Nevěklově 330 zl., od Josefa Pešla také 300 zl. a od Veroniky Papírníkové 150 zl.

Tyto půjčky se zajistily na jeho polovici chalupy.

Prameny: Katastry a kn. Nevěklov č. 176.

Č.p.5. Rustikální tento grunt byl od dávných dob zároveň hospodou a říkalo se mu Šafářův podle jakéhosi Jiřího Šafáře. Krom toho jména nic víc o něm nevíme, můžeme však předpokládat, že tu hospodařil někdy kolem r. 1700. - R. 1718 - viz kataster! - držel tu živnost Václav Heřman, po něm tu dočasně po tu dobu, než pravý dědic dojde let, hospodařil syn Vojtěch Heřman, jemuž ještě r. 1774 patřilo v náhradu za to, co na grunt vynaložil, 26 ňr 18 gršů 5 denárů. Vojtěch měl sestry Kateřinu provd. Padevětovou a Terezii, jeho bratrem byl o hodně mladší Jiří Heřman, který se uvázal ve své dědictví někdy okolo r. 1750. Příslušné o tom zápisy byly prý na folii 276 staré knihy, jež však se nezachovala.

Jiří Heřman měl ženu Kateřinu a děti Matěje,

Tomáše, Martina, Jana, Jakuba a Kateřinu. Tomášovi koupil táta v r. 1767 Tesařovic chalupu v Třepsině za 31 kop. Chalupa ta byla „s mnohýma dluhama lidskýmí přes 300 zl. obtížena, stavení do gruntu spustlý, pole rozundaný ..... z té příčiny žádný tuto chalupu ujíti sobě nechtěl." Muselo se do toho hodně investovat a pilně splácet dluhy. Tím se teletínský šenkýř hodně zasekal a když asi r. 1774 zemřel, tu „pozůstalá vdova Kateřina po neb. Jiříku Heřmanovi s 5i sirotky z důležitý příčiny a velkých dluhů, nejsa schopna více k hospodaření až do zrostu nejmladšího syna, s povolením milostivé vrchnosti odevzdala tento grunt a spolu hospodu svému nejstaršímu synu Matějovi Heřmanovi se vším příslušenstvím v stavším šacunku za summu 170 ℳ." –

Dědicové neb. Jiříka měli tu podílem po 19 ℳ 30 gr. 4½ denárů, kromě Tomáše, který již byl odbyt chalupou v Třepsině. – Pravý dědic gruntu, Jakub Heřman, převzal jej z rukou bratrových sice již 16. 10. 1782, příslušný zápis však před svědky Vojtěchem Novákem, konšelem z Nové Vsi a Janem Vrňákem, rychtářem z Oujezda, dostal až 1. 12. 1789.

Ke gruntu se tehdy počítalo 48 str. 2½ věrt. polí,

Luk na 7¼ vozu sena a ½ strychu lesa. Z toho platilo se kontribuce obvykle 22 zl. 8 kr. ročně. Do panského důchodu odvádělo se ročně úroku k sv. Havlu 2 zl. 3¼ kr., místo roboty in natura 22 zl. 8 kr. a desátku k oujezdeckému zádruží 7 kr.

Odstupujícímu bratru Matějovi ponechal Jakub jeden pár volů „z bratrské lásky." Druhý bratr Jan měl dostat dvouletého volka, sestra Kateřina 1 krávu. Matka měla za výměnek: byt do smrti, 1 strych pšenice, 4 str. žita, 1 str. ječmene, 2 věrtele hrachu, 1 str. ovsa, 2 stromy švestkové, 2 hrušně a 1 krávu na hospodářově píci. — Matěj za své věrné 9leté hospodaření dostal místo k vystavění chaloupky „v kšinu" a k tomu 1 str. 2 věrt. pole. —

Na gruntě měl již chaloupku strýc Vojtěch Heřman, otcův bratr a při ní 5 str. 2½ věrt. půdy. Platil z ní ke

gruntu 2½ kr. ročního ouroku a „na pomoc králo-
vskému platu = kontribuci = 3 zl. 6 kr. - Dluhů pře-
vzal 636 zl. 34 kr. 4½ denáři. - Měl je splácet po
2 % ročně.

Při živnosti tělo byla „od starodávna" hospoda.
Na tu připadaly 3 dny roboty, ale místo toho musil si
šenkýř sám voziti pivo. Pivo nesměl „falšovati" a mu-
sel na každý sud odebrati 6 žejdlíků kořalky od pan-
ského vinopala v Netvořicích a „při pivním oučtě" pla-
titi do důchodu po 5 kr. - Dále bylo šenkýři nakázáno
zachovávati pole i staveni v dobrém stavu, vésti pravý
křesťanský katolický život a ctíti svou máteř.

Jakub vzal si za ženu Dorotu Hronikovou. Vedle
hospodářství s hospodou pustil se do drevniho „han-
dlu" a tím si přivdil hodně starosti. Jeho manželka
si vypůjčila 12. 4. 1804, 1.000 zl. a hned 1. 5. 1804 dal-
ší 2.000 zl. Jakub „cavíroval". Peníze jim půjčila An-
na Buschenesová z Prahy, patrně příslušnice známé
židovské bankéřské rodiny Buschenes, původně Busensy.
Věřitelku omrzelo čekat a proto pohledávku postoupila
své dceři Babetě Lämlové, která liknavé dlužníky prohá-
nělа po soudech. Když dluh s úroky a útratami dosáhl

výše 4.725 zl., došlo 11.5.1809 před senátem rady Hillebranda k narovnání: paní Babetta povolila Heřmanovým několik krátkých terminů a spokojila se s 5% úrokem.

V té době č.p.5 v Teletíně již nepatřilo Jakubovi a Dorotě. Usedlost tu totiž 30.8.1808 za 4.200 zl. prodali manželům Františkovi a Kateřině Heřmanovým =patrně synovi= ponechali si však všechny pozemky, na nichž rostl les, též něco polí a kus zahrady s ovocnými stromy a včelínem. Ale proti tomuto nepovolenému předem dělení gruntu po čase zakročilo gubernium =místodržitelství= v Praze a nejprve nařídilo, aby celý kontrakt z r. 1808 byl zrušen a vše uvedeno do dřívějšího stavu, potom však 31.5.1810 změnilo svůj příkaz v tom smyslu, že kontrakt může zůstat v platnosti, ale že se z něj musí vyjmout a zrušit odstavec o odtržení zmíněných pozemků.

Jakub Heřman, obchodník dřívím, odstěhoval se do Prahy a stal se pražským měšťanem. Ale aby doma naněj tak brzo nezapomněli, zažaloval svého dosud nezletilého synovce Hronika pro dluh 261 zl., které prý kdysi půjčil jeho nebožtíku otci, svému švagrovi.

Potom Matěj a Veronika Haškovi z Rabiné koupili

nazývá se tento grunt z neznámých příčin „grunt Hrachovciův." Asi se tak stalo nedopatřením písařovým.

Prameny: Katastry – Poz. knihy zn. Nevekłov č. 24.
fol. 452-455, 684, 685, 357, 358,
Nevekłov č. 35 – fol. 36, 37, 148, 162, 192.
– " – 38 – fol. 80, 81, 194.
– " – 28 – fol. 299.

Čp. 6. Byla to „chalupecká živnost," které se říkávalo „grunt Tomáše Vavřince." Krom toho jména více se o něm v knize neuvádí. R. 1718 držel chalupu Václav Bartásek, známý nám z katastru. Jeho syn Vít byl vzat na vojnu a někde tam složil kosti, ale na kanceláři na něj nebo na zprávy o něm čekali až do r. 1822, kdy teprve jeho otcovský podíl, 34 zl. 1½ kr., byl rozdělen mezi jeho žijící příbuzné. Po Václavovi hospodařil tu patrně druhý jeho syn a Vítův bratr, Matěj Bartásek, který měl děti Pavla, Františka, Barboru provd. Dvořákovou v Dujezdě, Marianu a Kateřinu. Pavel žil v Krňanech, grunt poděd. František, ten však byl ještě malý a proto hospodářství bylo svěřeno Pavlovi Pikousovi, který se přiženil k vdově. Grunt se cenil tenkrát za 112 M a Pikous jím vládl asi 20 let. Na den sv. Eleonory panny = 1. j. 21. 2. r. 1781 dostává zápis František Bartásek, který ve skutečnosti

převzal od otčima své dědictví po otci již r. 1766. Pikous mu udržel grunt v pořádku a za to měl u pastorka zaopatření do smrti. Ten mu také vypravil slušný pohřeb.

Na chalupě vězela tato břemena: kontribuce podle repartice, 3 dny v týdnu pěší roboty, stálý úrok do panského důchodu při sv. Havlu 12 kr., k ujezdeckému zádušní ročně 1 zl. 33 kr. 2 den. a desátek faráři 7 kr. ročně.

Děti měl František slušnou řádku: Annu, Barboru provd. Kutovou, Matěje, Kateřinu, Františka, Vojtěcha, Josefku provd. Riglhainovou v Jílovém, a Marianu.

Dne 8. 7. 1801 odstoupil František živnost synovi Františkovi Bartáskovi ml. za ujednanou cenu 320 zl. - Za důvod svého rozhodnutí uváděl stáří na vrchnost. kanceláři vysoký věk a neduživost, ale při tom mu také uklouzlo, že to dělá „k tomu cíli a konci, aby ..... jej .... od stavu vojenského vymocti

mohl." Páni uznali, že „obšírné hospodářství" by bez schopného hospodáře hynulo a že jak zemepán, tak i milost. vrchnost měli by z toho škodu a proto dali souhlas k tomu převodu.

Odstupujíci ponechal si k své disposici 25 zl. 30 kr. a 20 zl. na funus, dětem přidělil po 17 zl. 30 kr. a nad to svobodným po 2 kravách, 4 ovcích a 20 zl. k svatbě. Za stavu Annu, která „k provádání schopná nejní," měl nový hospodář u sebe dochovat až do smrti. - Věrunky ~~slm~~ smluveny po 3 zl. ročně. - Za výměnek vyjednal si odstupující otec: 1 str. pšenice, 6 str. žita, 2 str. ječmene, 1 věrtel hrachu, 3 str. ovsa, 1 záhon pro brambory, 1 krávu a 5 ovcí na hospodářově píci, společný byt a „patřící čest." - Svědky tohoto kontraktu byli Jan Novák, rychtář teletínský a Anton Chrastil, rychtář z Lešan.

K živnosti tou dobou se počítalo 32 jiter 1275 sáhů polí, 6 jit. 691 sáh luk a zahrad, 15 str. 127 sáhů lesa, tihrnem 55 jiter 38 čtv. sáhů půdy. Byla to tedy živnost veliká, ale přes to pokládala se jen za chalupu. - Kontribuce v oné době činila 22 zl. 14 kr.

František ml. měl jen dceru Marii. Jí a jejímu manželovi, Martinovi Matějčkovi, postoupil 16. 11. 1828 za 400 zl.

konv měny čili za 1000 zl. vídeň. čísla. Odstupující však si vyhradil další plnomocné hospodaření a teprve tehdy, až se ho vzdá, roční výměnek 1½ str. pšenice, 6 str. žita, 2 str. ječmene, 2 str. ovsa, 1 str. hrachu, 2 čtvrtce maku, zahradu za pastouškou, všechny hrušky „na návrzích v dolejší mezi," 1 krávu, 1 tele, 6 ovcí, 1 prase, užívání sklepa pod okny, komoru, ¼ konopí, ¼ lnu, 2 vědra zelí, sázet 2 str. brambor ii, společný byt a ročně 20 zl. na šaty. - Naopak zase zeť Matejček pojistil se výhradou, že kdyby se ženou u tchána resp. otce neobstáli, mají od něj dostávat tentýž výměnek, jak si jej vyšší pil on sám.

Přiřknutím soudu de praes. 14. 10. 1847 přeneseno vlastnictví č.p. 6. na Josefa Matějčka.

Poz. kniha Neveklov č. 24. fol. 460-463, 360-361 aj.

Č.p.7.

Svobodnickou tuto živnost držel v r. 1785 - josefskýkatastr - Josef Zikan. - Dne 1.1.1796 uzavřen nejmenovanými stranami odstupní kontrakt, z nějž pro nějakého Františka Zikana vyplýval nárok na 100 zl. - Potom došlo k dědickému přiřknutí, jež dalo jakémusi Janovi Zikanovi nápad na 20 zl. - Nic bližšího nevíme.

Dne 29.1.1837 Josef a Barbora Zikanovi živnost prodali. Komu a zač, to v knize nestojí, můžeme si však domyslit, že to byl Antonín Španek, jejž o málo později uvádí stabilní katastr. Odstupující manželé si vyminili: 3 měřice pšenice, 5 str. žita, 1 str. ovsa, 2 str. ječmene, 1 čtvrtci hrachu, 1 čtvrtci maku, 1 pytel bramborové sadby, sít 1 čtvrtci lněného semínka, 1 strom šlechtěných a 1 strom planých hrušek, 1 str. švestek, 2 strych jablek, ročně 6 zl., držet 1 krávu, prase s chlívkem, za byt chaloupku na dvoře a po smrti funus. Výměnek bylo lze vykoupit složením 400 zl. konv. m. hotově. Výměnkáři směli si bráti volně dříví k palivu, ale současně se zavazovali pomáhat gruntu při lesní práci.

Svatební a spolu odstupní smlouvou z 1.2.1847 Antonín a Kateřina Špankovi přepustili hospodářství

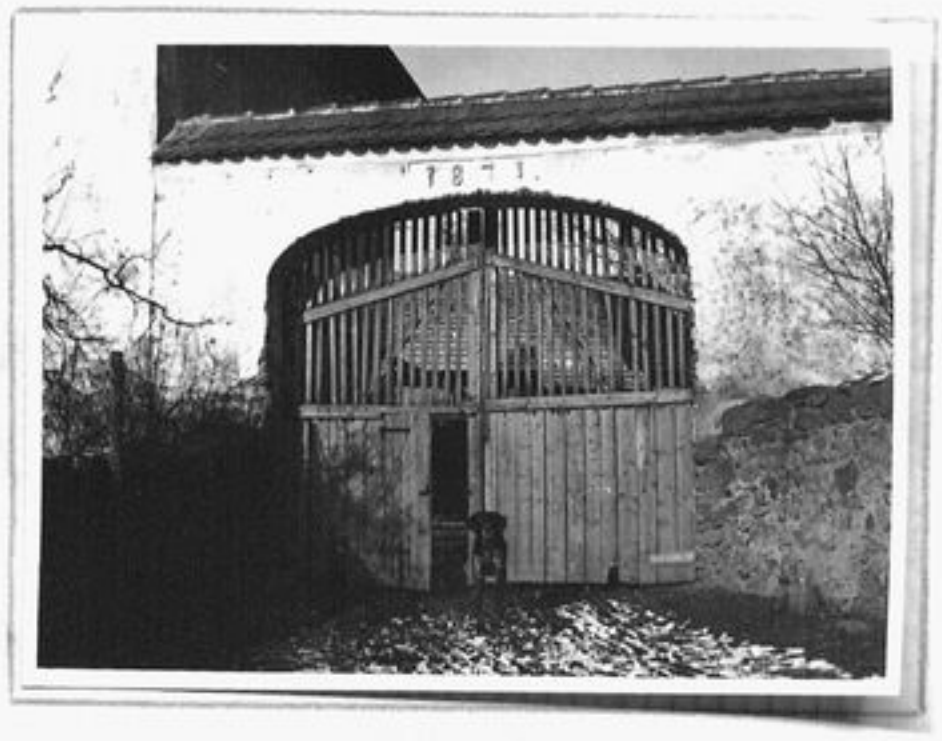

nejmenované osobě, jež měla=jejich dětem?=dáti: Janovi 220 zl. konv. m., 1 krávu, 1 tele, Anně 220 zl., 1 krávu a k svatbě 6 zl., Rosině 100 zl., 1 krávu a k svatbě 6 zl.- Ostupující vyhradili si vyměnek podobný, jaký měli jejich předchůdci. Tím nejmenovaným kupcem byl patrně Josef Starec s manželkou Marií.- Ta 30.4.1867 zemřela a vdovci připsána její polovice 31.7.1868.- Eichlerova top. sbírka uvádí, že v tomto domě žila též jedna židovská rodina.

Poz. kn. Nevekl. č. 176-V.

Č.p. 8. Svobodnická usedlost, svého času daleko největší z celé vsi, neboť spojovala 1. a 2. svobodnické dvory, někdy Václava Blazy - Blažeje - a Václava Truhláře. R. 1676 držel ji Jiří Blažej, počátkem 18. stol Jindřich Blažej, v polovici onoho století Kateřina Eleonora Pajkrtová. Jména těchto držitelů známe z katastru. - Jakýmsi odstoupením ze 6.10.1755 připadlo odtud kostelu v Oujezdě 400 zl. a nadační listinou ze 30.12.1768 dalších 50 zl. - Potom 23.8.1772 jakýsi Prokop Nosákovec zatížil si grunt částkou 100 zl., které patřily sirotkům po Václavovi Přesličkovi. V té době ocitnul se Nosákovec v tísni, za léta 1772 a 1773 nastřádalo se na živnosti hodně passiv: Franz Köpel měl tu 63 zl. 45 kr., Jan Faltin 76 zl. 5 kr., Franz Karl von Schönfelder 519 zl. 20 kr., Vojtěch Heřman 35 zl. 30 kr., Václav Kotek 34 zl., Josef Bobek 143 zl., Augustin Charvát 155 zl., Franz Hájek 40 zl. atd. - Také držitelé „c.k. potašového magacinu" Hönig a Fränckel dali si tu pojistiti 114 zl. 20 kr. - V roce 1773 přišel dvůr do dražby, z níž vzešlo licitačních útrat 21 zl. solar panu aktuariusovi 5 zl. 50 kr. - Více o tom se nedovídáme, můžeme se však domnívati, že při té licitaci získal grunt František Javoška, jejž uvádí josefský kataster r. 1785.

čp.8.

-foto.r. 1953-držitel JZD-

Nevíme také kdy a jak přešel dvůr do rukou rodiny Kautských. R.1840 vlastnil č.p.8 Josef Kautský. Podle dědického přiřknutí zedne 24.7.1844 připadlo po Marii Anně Kautské 4000zl. Janovi Jarkovi=snad Jaroškovi=, 1333zl. Václavovi Kautskému, 1333zl. Kateřině Kautské a 2000zl. Pavlíně Budové resp. Šalomounovi Huberovi. Vzájemný vztah jmenovaných osob je záhadný, jsme odkázáni jen na pouhé domněnky. Kniha-gruntovní-foliž jenom prostě cituje, co v době jejího záznamu nebylo dosud vyplaceno.-Otec Josef Kautský odstupní smlouvou z 30.4.1848 odevzdal živnost za 17.000zl. kon.m. synovi Josefu Kautskému. Přitom vyhradil pro Kateřinu Kautskou, nepochybně dceru, dokud bude bydlet ve stavení, stravu a 50zl. na ošacení ročně, potom až odejde 3000zl., a pro Václava Kautského, patrně

druhého syna, také 3.000 zl. Pro sebe dal si pojistiti peněžitý výměnek 300 zl., stravu a volný byt v přízemí, v případě však, že by se u syna nestravoval, byt v horních světnicích a dalších 300 zl. - Zajistil si také budoucí pohřeb a složením 100 zl. založil při újezdeckém kostele fundaci, z níž měly se čísti ročně dvě mše: jedna na den zvěstování P. Marie a druhá na den sv. Josefa. - Zmíněný již Václav Kautský vybral si na vrub svého podílu na č.p. 8.: 8.3.1856 - 500 zl., 4. a 5.2.1857 - 400 a 100 zl., 28.12.1858 - 500 zl. konv.m., 28.8.1860 - 300 zl. rak.č., 15.10.1861 - 800 zl. rak.č., 30.11.1863 - 100 zl. 34 kr. rak.č., 19.2.1867 - 1774 zl. 66 kr. rak. čísla.

Staré povinnosti k faře a ke škole v Netvořicích byly 28.5.1858 vykoupeny částkami 4 zl. a 18 zl. 45 kr. konv. m. - Břemeno výměnku Josefa Kautského seniora bylo na základě úmrtního listu z farního úřadu v Netvořicích vymazáno až 18.7.1870.

Řada starých pohledávek z 18. století, váznoucích na gruntě „indebite sub clausula perpetui silentii" patrně ještě z doby Prokopa Nosákovce, byla veřejně „provolána" a po projití stanovené lhůty dne 15.5.1873 knihovně vymazána. Bylo to celkem 26 položek z let 1771 - 1775, největší 519 zl. 20 kr.,

nejmenší 24 kr. Je divné, že po celých sto let nikdo se o nic nehlásil. – Vypůjčkou 2.000 zl. od úvěrní společnosti „Bodenkreditgesellschaft" v Praze zatížen grunt 7.2.1879.

Podle berního výtahu z 21.12.1875 patřilo k č.p. 8. jihrnem 172 kusů pozemků o celkové výměře 439 jiter 1145 čtv. sáhů. To byla bezmála polovička celého obecního katastru.

Protože č.p. 8 bylo v jedněch rukou s č.p. 2, opakuje se u něj řada jmén a zápisů, jež známe již z č.p. 2 a jež tu není třeba zvlášť uvádět. –

Výtah z poz. kn. Nevěklov č 176 – VI.

Č.p. 9. Chalupa, tak zvaná „židovna", je vedena jako součást dvora svobodnického č.p. 8 a nemá vlastních zapisů. Sdílela osudy kmenového gruntu a měla tedy týž vlastníky jako č.p. 8, ovšem nájemci se střídali.

Z toho, že to byli židé, můžeme odvoditi že v ní byla zařízena výroba, nejpíše kořalky, a že tato chalupa je někdejší „vinopalna".

Chalupa tato se nedochovala, stávala dle mapy z 1840 naproti kovárně, pod rybníkem.

Č.p.10. Kovárna připomíná se již počátkem 18.století. Pracovala „pro domácí potřebu" kmenového gruntu, pozdějšího č.p.8. Jako vlastník objektu jmenuje se vždy držitel tohoto svobodnického dvora. Kováře, který v ní pracoval, uvádí jedině terez. kataster.

Jinak samostatných záznamů o kovárně nemáme.

Č.p.11. Rustikální, poplužní grunt, jemuž se říkávalo Novákův. - R. 1718 byl tu Jan Novák. Z jeho dědiců žili r. 1779 ještě Vojtěch Novák a Dorota Vítková na Rabíni, grunt po něm držel Matěj Novák, patrně jeho syn, který sám měl děti Martina-sládka, Vojtěcha v Nové Vsi a Jana, dědice gruntu. Dne 10.9. 1779 dostal tento Jan Novák grunt za 225 m mišeňských.

Svým sourozencům byl zavázán vyplatit po 39 M 2 groše. Také musel převzít všecky dluhy. - Na jeho žádost byl 11. 9. 1801 grunt úředně prošacován. Odhad vykonali lešanský direktor Jan Prokop Schruth, justiciár Hubert Storch, fořt Ferdinand Matoušek, rychtář z Maskovic Jakub Padevět, rychtář z Dujezda Jan Váňa, tesař Václav Kotek, zednický mistr Josef Hempl a aktuár Tomáš Pachmann. Z toho, co shledali, uvádíme:

1) Obytné stavení ze dřeva, jen kuchyň klenutá, v něm světnice, komora, předsíň, komůrka, kuchyně, stáj pro 6 kusů, řezárna, 2 prasečí chlívky, nad tím 2 prkny oddělené seníky. Střecha došková. Cena odhadnutá na . . . . . 638 zl. 48 kr.
2) Nová stodola s mlatem, celá dřevěná, střecha došková . . . . . 317 zl. -
3) Dřevěná sýpka s kůlnou, došková střecha 194 zl. 30 kr.
4) Studna ve skále vyhloubená, dřevem obložená 40 zl. -
5) Sklep pod sýpkou cihlový, klenutý, dlážděný . . . 50 zl. -
6) Pole ve všech 3 třídách, 35 j. 997 sáhů . . . 2594 zl. 6 kr.
7) Lada . . . . . 6 j. 1206 -"- . . . . . 94 zl. 30 kr.
8) Louky . . . . . 3 j. 291 -"- . . . . 407 zl. 48 kr.
9) zahrada se špalnými stromy 1499 -"- . . . . 150 zl. -

10.) Rybník . . . . . 4.95 sáhů . . . . . 50 zl.
11.) Pastviny . . . . 5 j. 1113 -"- . . . . . 68 zl. 21 kr.
12.) Podíl na obecním oceněn částkou . . . . . 200 zl. -
13.) Lesy - 67 zl 35 kr. ročně = 54 j. 666 sáhů . . . . 1.351 zl. 40 kr.

Dohromady 5.906 zl. 43 kr.

Na srážku: ordinarium . . . . 31 zl. 1¼ kr.
ubytování vojska . . . – 29½ kr.
156 dní poláž. roboty à 13 kr. 33 zl. 48 kr.
13 dní ruční roboty à 7 kr. 1 zl. 31 kr.
pozemková činže . . . . 5 zl. 40 kr.
desátek k oujezd. faře . . . – 7 kr.
77 zl. 36¾ kr.

což při 5% úroků odpovídá kapitálu 1.452 zl. 20 k

Facit 4.544 zl. 23 kr.

Jan Novák zemřel r. 1804. Zanechal spoustu dluhů a poslední vůli, podle níž měl statek držeti nejprve syn Jan Novák

a později, až druhý syn Josef Novák dojde let, má se grunt rozděliti na dvě polovice, takže každý z bratří bude mít 21 j. 301½ sáhů polí, 5 j. 131½ s. luk, zahrad a pastvin, 27 j. 333 s. lesa a porostlin, starší podrží stavení, nářadí i dobytek, mladší si to vše musí sám opatřit. Také o břemena podělí se oba rovným dílem.

Na obilí do kontrib. magacínu zůstal nebožtík dlužen 20 měr žita a 2 zl. = 40 zl. =, 66 měr 1 věrt. ječmene à 1 zl. 30 kr. = 99 zl. 22½ kr., 81 měr 1 v. ovsa à 1 zl. = 81 zl. 15 kr., dále na prošlých vérunciích 68 zl. 50 kr., do sirotčí kasy 27 5 zl., do kontrib. kasy 60 zl., sirotkům Jarkovským = patrně Jaroškovým = 502 zl. 35 kr., teletínskému židovi Samuelovi Roubičkovi 150 zl. 30 kr., a opět 80 zl. -, štěchovickému židovi Abrahamovi Pickovi 21 zl. 42 kr., Jakubovi Heřmanovi 130 zl. atd. atd. -

Po odražení těchto dluhů = 2.203 zl. 38¾ kr. = zbývalo na dědice 2.442 zl. 49¼ kr. - Dědici těmi byli: vdova-matka Kateřina a děti Jan, František, Kateřina, Josef, Antonín, Anna a Dorota. Každý z nich měl dostat po 305 zl. 21⅛ kr. - Zápis o tom je ze 14. 12. 1804. - Zdá se však, že poslední vůle Jana Nováka se neprovedla, protože ještě po 26 letech patřilo k živnosti 115 jiter 282 čtv. s. půdy, jež tudíž nebyla rozdělena.

Dne 18. 2. 1830 odbývána licitace, v níž za grunt nejvíce

nabídnul a jej dostal František Heřman se ženou Josefkou za 2.400 zl. konv. m. neboli za 6.000 zl. v šajnech. Dluhy za těch 26 let rozpadly se povětšinou na menší podíly a jejich výpočet je hotovou dlouhou litanií. Robotovalo se stále 3 v týdnu s potahem a od sv. Jana do sv. Václava 1 den pěšky s 1osobou. Učitelovi se dávalo z titulu posnopného po 1 snopu pšenice, žita a ječmene. - Zápis dostal František Heřman 22.6.1830.

Když jeho syn Václav Heřman brał si Annu Louckou z č.p. 4 v Louti, převzal 16.11.1849 statek v ceně 2.800 zl. stříb. - Nevěsta dostala od otce Jana Louckého 400 zl., od bratra Jana Louckého 100 zl., 2 krávy, 2 jalovice, 1 kříbě, 12 ovcí, ženský nábytek a krom toho ji na rodném gruntě patřilo 840 zl. ve stříbře. Rodiče Václavovi dali synovi 1 pár koní, 1 vola, 2 krávy, 2 jalovice, 8 ovcí, 1 prasnici, 2 pluhy, 1 rádlo, 2 vozy, a dvoje brány. Pozemků však bylo již jen 111 j. 1221 sáhů. Nový hospodář měl sestře Josefě provdané Novotné rečte Zmekové ve Všeticích vyplatit 400 zl., bratru Antonínu 160 zl., dalším bratrům Josefovi a Vojtěchovi vydati po 400 zl., 1 krávě, 1 dvouletém teleti a 5 ovcích. Odstupující rodiče si vymínili: 1 teplý společný byt, komoru v síni, 1 sklep, 9 str. žita, 2½ str. pšenice, 2½ str. ječmene, 2½ str. ovsa, 3 věrt. hrachu, 2 čtvrtce maku, 3 řady švestek, 1 červený třep, 1 hrušeň, sázet 2 str.

brambor, živit 1 krávu, a 5 ovcí, z každého hnízda 1 prase, 50 liber soli, 16 loket plátna, ročně 12 zl. na šaty a slušný pohřeb.

Protože ještě žila stará výměnkářka Kateřina Nováková, byly ty výměnky jistě hodně citelné.

Fara v Netvořicích pobírala od gruntu 15 vajec ročně.

Povinost byla vykoupena částkou 1 zl. 50 kr. a vymazána na knihovně v r. 1875.

Manželé Heřmanovi odprodali 6. 5. 1872 něco pozemků Antonínovi a Kateřině Stibůrkovým a dne 15. 1. 1874 si vypůjčili od spořitelny v Krumlově 2.000 zlatých.

Pozn. kn. Neveklov č. 24 fol. 456, 457, 660, 328,
č. 136 fol. 81-83, 272-276.

Č.p. 12. Obecní pastouška, nepochybně hodně starého původu, připomíná se totiž v katastrech z let 1785 a 1840, v gruntovních knihách však nemá zápisu.

Č.p. 13. Chaloupka měla různá přízviska: podružská - domkářská - židovská - Novákovská. Vystavěl ji, snad někdy před r. 1750, na obecní půdě jakýsi Matěj Novák, od něj ji za 65 zl. koupil, neznámo kdy, jeho syn Vojtěch Novák. Ten se později opatřil chalupou v Nové Vsi a svůj domek v Telčíně prodal 24. 3. 1781 za 80 zl. Antonínovi Maškovi, který sem přišel z Kamenného Přívozu. Svědky při tom byli rabiňský konšel Václav Šebek, z Telčína za poddané Matěj Heřman a Franc. Bartásek, za svobodníky Vojtěch Zykan a Josef Zykan. Proč k tomu bylo třeba účasti svobodníků není nám jasné. Z toho, že chaloupce se říkávalo „židovská", můžeme se domnívati, že dočasně v ní přebývala nějaká židovská rodina příslušející pod správu svobodnickou.

U chalupy byla zahrádka na 3 čtvrtce. Domkář měl za povinnost robotovat v čas žní na panském 4 dny, k obci k sv. Martinu odvádět 1 zl. stálé činže a obstarávat obecní pochůzky podle potřeby.

Od starého Maška koupil 6.2.1830 tu chaloupku Josef Šebek za 220zl., jež před svědky Josefem Pyskáčkem a Josefem Fulinem byly složeny hotově. Ale již po dvou měsících měl domek nového majitele: 5.4.1830 koupil jej František Stibůrek za 222zl.stř. hotově zaplacených. Úrok k obci se zatím zvýšil o 30 ks. a to z té příčiny, že v chalupě se zřídil nový sklípek a chlév. Stibůrek se ženou Marií, přiřknuvše synům Františkovi a Antoninovi po 60zl., postoupili domek 16.2.1842 třetímu synovi Josefu Stibůrkovi za 140zl.stř.- Rodiče si vyminili byt ve světnici, užívání komory i sklepa, polovinu ovoce a pohřeb.- Postupní listinou z.21.1.1872 nabyli vlastnictví domku za 200zl. rak.čís. manž. František a Anna Stibůrkovi. Peníze v dílech po 25zl. patřily: Marii, Anně, Františce, Josefovi, Antonii, Václavovi, Antoninovi a Janovi Stibůrkovým.- Odstupující rodiče Josef a Anna dali si knihovně pojistit nějaký blíže neuvedený výměnek.

Poz.kn.Nevěklov č.24.fol.237,355,239,-č.136.fol.38,324,-č.176-R.

Č.p. 12. Původně podružská chalupa na gruntě Novákově = později čp. 11. = Roku r. 1733 postoupil ji Jan Novák staršímu bratrovi Matějovi Novákovi za to, že ten za něj, dokud Jan byl nedospělý, dobře hospodařil. S barákem dostal Matěj také něco polí, kus louky a kus zahrady. Po něm hospodařil tu - 1775 - patrně jeho syn Martin Novák, majetek za podíl 7 ℔ 30 grošů. Rovněž polík na chalupě patřilo jeho bratranci Janovi Svátkovi v Blazenicích a to nápadem po matce Dorotě roz. Novákové.

Martin zemřel bez poslední vůle a chalupa 12.12.1827 přiřčena synovi Janovi Novákovi za 16 zl. 30 kr. - Tíž měl sestře Dorotě provd. Pertlikové dáti 4 zl. Sám neměl synů, měl jenom čtyři dcery: Marianu, Barboru, Ludmilu a Annu.

Ludmila se vdala a dostala 17.1.1828 se svým manželem Janem Černým čp.14 za 80 zl.- Černý měl svým švakrovým vydat po 1 krávě, 1 teleti a 2 ovcích.- Vrchnost si vzpoměla, že nedostala dosud zaplaceno za dříví, jež kdysi na stavbu dodala, v summě 50 zl.- Proto uložila novým držitelům, aby starý dluh spláceli ročními lhůtami po 10 zl.- Černý přinesl si do chalupy nejen potřebných 80 zl., nýbrž ještě k tomu 1 krávu a 5 bahnic.

Držitel chalupy robotoval za stravu 6 dni při žních na panském, k mateřskému gruntu jménem ouroku platil ročně 24 kr. a konal mu 12 dni pěší roboty. Tyto povinnosti k č.p. 11 pominuly v r. 1852, kdy na jejich vykoupení se vyplatilo 2 zl. 5 kr. cmz.-

Na základě soudního přiřknutí nabyl vlastnictví 22.5.1840 Vojtěch Černý při ceně 232 zl.- Ten uzavřel 24.10.1855 manželskou smlouvu s Rozálií Charvátovou z Dujezda a dal ji na chalupě pojistiti jejich 400 zl.-

Ludmiliny sestry Mariana, Barbora a Anna měly tu každá pořád po 16 zl. k dobírání.

Poz. kn. Nevekl. č. 24. fol. 464-467
č. 176 - XIII.

Čp. 15. Chalupa tak zv. Kročákovská byla části svobodnického dvora „Kontrinovského", později čp. 7, jemuž prý na základě postupní smlouvy z 18.9.1770 odváděla příspěvek na kontribuci 1 zl. 30 kr. ročně. V knihách se o ní nepíše, dovídáme se toliko, že podle licitační kupní smlouvy z 25.10.1806 držel ji Josef Kautský, který ji koupil za 52 zl.-

Čp. 16. Jako součást svobodnického dvora č.p. 8. nemá záznamů, leč v katastrech.

Čp. 17. -Dito-

Čp. 18. -Dito-

Chalupy obývali podružské rodiny, které pracovali na mateřském gruntu.-

Čp. 19.

O samotě stojící chalupu zřídil na svůj náklad Vojtěch Heřman v době, kdy spravoval Heřmanův grunt č.p. 5 někdy v r. 1730, na místě nezletilého bratra Jiřika. Když ten se ujal svého dědictví, podržel Vojtěch onu chalupu za odměnu. Sjednal si k ní, nikoliv však od rodného gruntu, a „v potu tváře," jak výslovně kniha poznamenává, 5 str.

2½ věrt. kopaniny, dále 2 paloučky a zahrádku, osázenou švestkami. Vedle toho najímal si od vrchnosti 6 str. polí pod činži. Kmenovému gruntu platil ročně z chalupy 3 zl. 6 kr. - Byl dvakráte ženat. Z prvního manželství měl syna Václava. Druhá manželka jmenovala se Kateřina a později znovu se vdala za Pavla Sládka.

Od této macechy převzal 1.11.1792 chaloupku, vyšacovanou na 30 ℔ miš. čili 35 zl. rejn., Václav Heřman. Robotoval o žních 6 dní, z najatých polí platil vrchnosti činže 8 zl. 1½ kr., k č.p. 5 odváděl příspěvek na kontribuci 3 zl. 6 kr. a ouroku 24 kr. - Nebožtík tatík Vojtěch býval dlouhá léta panským šafářem a zůstal vrchnosti dlužen 94 zl. 41 kr. 4 ⅞ d. - Tento dluh musel Václav převzíti a spláceti po 10 zl. ročně. V náhradu za to přiznán mu po matce její nápad 35 zl. na Viliánkově gruntu Jiřího Kříže č.p. 12 v Dujezdci. - Václav měl vlastního bratra Františka, který se stal sedlákem v Březanech, a 5 nevlastních sester: Marianu vdanou Vondráčkovou v Hostěradicích, Annu vdanou Piskáčkovou v Krňanech, Dorotu vdanou Vopičkovou v Netvořicích, Kateřinu a Annu. Hospodář Václav musil všem sourozencům i nevlastní matce vyplatiti po 3 zl. 11 kr., čtyřem sestrám po 1 krávě a 10 zl. na svatbu, Kateřině a Barboře nad to po 4 ovcích. Macecha s novým mužem zajistili si:

čp. 19.
p. Lounín

volný a teplý byt, „slušnou uctivost, přání všeho dobrého." 3 str. žita, 1 str. ovsa, 3 věrt. ječmene, 1½ věrt. hrachu, 3 zl. ročně na šaty a živil 1 krávu.

Václav měl děti Václava, Vojtěcha, Jakuba, Barboru, Annu provd. Novákovou a Marianu provd. Vášovou. Podle jeho závěti přiznána chalupa protokolem ze dne 17.3.1824 synovi Václavovi Heřmanovi, ten však, pomýšleje na jiné zaopatření, postoupil ji 20.12.1826 bratru Vojtěchovi Heřmanovi za 774 zl. vídeňského čísla. – Přenechal mu také vraníka za 60 zl., sobě vyhradil 228 zl., Jakub a Barbora měli dostat po 250 zl., obě vdané sestry vyšly na prázdno, protože byly úplně vybyty ještě od nebožtíka otce.

Po smrti Vojtěchově přeneseno vlastnictví čp. 19. soudním výměrem z 10.11.1870 na syna Václava Heřmana za 1500 zl. s tím omezením, že bez svolení spoludědiců a matky

Anny nemá práva živnost prodat ani vyhandlovat, ani odstoupit, nýbrž že ji musí za snesitelnou cenu přepustit leda jen bratru Vojtěchovi nebo sestře Antonii. Byli tu však ještě další sourozenci: Josef, Františka a Marie. Všichni tu měli za podíl po 300 zl.

Poz. kn. Neveklov č. 24. fol. 468 - 472
č. 136. fol. 316.

Č.p. 20.

Tato „domkářská chalupa" vznikla při hospodě č.p. 5. Víme již, jak Matěj Heřman dočasně spravoval onen grunt namísto mladého bratra Jakuba. Ten mu za to „z vlastního dobrého vnuknutí", přenechal místo pro vystavění chalupy, s 1½ str. poli „v marši." Matěj skutečně r. 1783 chalupu si vystavěl nákladem 110 zl. a Jakub mu k doživotnímu užívání přepustil ještě 3 věrt. pole a 2 plané hrušky.

Matěj měl 9 dětí, jež se jmenovaly: František, Matěj, Jan, Jakub, Kateřina, Anna, Dorota, Barbora a Marie. Z nich Anna byla „nemotorná" - asi nějaký mrzáček. Stará Matěj „zraku svého přirozeného sproštěn", odstoupil svou živnůstku za 110 zl. synovi Matějovi Heřmanovi s tím, že rodiče dochová k smrti a zaplatí jim 20 zl. - sourozencům po 10 zl. Také chudáka Annu měl si u sebe ponechat. Matěj ml. byl

však tou dobou na vojně a chtěl-li mu tatík tímto způsobem pomoci z bílého kabátu, potom jim to nevyšlo: Matěj ml. totiž zemřel 24.4.1807 ještě ve vojenské službě. Záhy prý zemřeli i oba rodiče a chaloupka připsala se k jejich pozůstalostem ve dvou dílech po 58 zl. 18¾ kr.

Co bylo dále nevíme. Až 20.9.1840 dala si domek připsati Barbora Buriánková rozená Heřmanová na základě nějakého kšaftu, když prokázala, že vyplatila podíly svých sourozenců. Byla to tedy podle všeho předposlední dcera neb. Matěje Heřmana staršího. Tato Barbora měla v manželství s Janem Buriánkem děti Kateřinu provd. za Josefa Nováka z Pasek na panství Hoskovském, Ludmilu, Barboru a Annu. Tuto Annu pojal za manželku Vojtěch Holub z Přestavlk a od tchýně převzal domek dne 25.9.1845 za 280 zl. konv.m., Anna však brzy zemřela, zanechavši dceru Marii, jíž po matce patřilo na chalupě 21⅜ zl. 29½ kr., 1 kráva, 2 postele s povlaky, zatím co vyměřením ze dne 14.12. 1851 přiznáno Holubovi celé vlastnictví č.p. 20. - Vojtěch Holub se později znovu oženil s Marií Firmanovou, jíž dal podle svatební smlouvy z 27.9.1860 připsati polovici svého domku.

Poz.kn. Nevoklov č. 24. fol. 682, 683.
č. 136. fol. 22.

Č.p. 21. Byl to díl svobodnického gruntu č.p. 7.
Odstupní smlouvou ze 6.6.1825 nabyl vlastnictví
Jan Bartásek. Cena domku neudána. Jan Bartásek
měl slušnou řadu dětí, jež se jmenovaly: František, Jan,
Václav, Marie, Anna, Rozalie, Ludmila, Kateřina, Anto-
nie a Josefa. Když zemřel, přešlo vlastnictví zápisem ze
dne 3.2.1859 na Františka Bartáska za 289 zl. 30 kr., ten
však ještě téhož dne postoupil domek bratru Janovi Bar-
táskovi za 330 zl.- Každý ze sourozenců měl tu po
17 zl. 47 kr., matka 65 zl.

Poz. kn. Neveklov č. 176-VIII.

Tímto jsem skončil historii naší obce a starých gruntovních popisných čísel ale než přistoupím k popisu obce jak se jevila v roce 1952 musim ještě zaznamenat několik zpráv o Teletínu, které se vyskytují v různých sbírkách a popisech míst v král. Českém.

1854 - „Popis rozdělení země král. Českého" - str. 470:
Teletín - 951 jiter 730 čtv. sáhů. - obyvatel 170.
fara Netvořice.

1872 - „Seznam míst v král. Českém", podle sčítání lidu z 31. 12.
1869 - str. 65: Obec Oujezd....
katastr. obec Teletín, 23 domy, 95 mužů, 109 žen, -

1885 - „Special-Ortsrepertorium von Böhmen" - vydala ve
Vídni c.k. statist. ústřední komise - str. 19.:
Teletín a samoty Chaloupka, Kročákov, Chlístov, Mars.
Domů 21, mužů 90, žen 101, součet 191.

1895 - V. Kotyška: „Úplný místopisný slovník král. Českého str. 1434.:
Teletín, kat. obec, 22 domů, 226 Čechů, 2 Němci,

místní obec Újezd Vysoký, hejmanství Benešov, soud a okres Neveklov, bývalé panství Lešany, fara a pošta Netvořice, samoty Chaloupka, Kročákov, Mars, Bučina a Kolatov.

—

1904 - „Lexikon obcí pro Čechy" - na základě výsledků sčítání lidu 31.XII.1900, vydala statist. ústřední komise ve Vídni, str. 16 a 17:

Místní obec Oujezd Vysoký, osada Telelín:
Přítomné obyvatelstvo, mužské 111, ženské 108, celkem 219.
Vyznání: katolíků 219, ostatní 0
Obcovací řeč: československá 219.
Domy: 22, - Plocha v hektarech 547, - Poplatná půda: 503 ha. - Pole 207, louky 26, zahrady 3,45 ha, pastviny 19, lesy 248 ha. -
Počet velkostatků: 4, - továren: 0
Domácí zvířata: koně 37, hov. dobytek 397, ovce 89, vepři 114, - Tato čísla platí pro celou místní obec.

—

1908 - Q. Sedláček: „Místopisný slovník historický" - str. 880:
Telelín, ves u Neveklova - Na vladyčí statku rozdělená,

r. 1410 patří část k Nedvězi. Rozdělení trvalo v 16. stol. tak, že část patřila r. 1563 k Noskovu a část k Nedvězi. Kromě toho byly tu svobodnické statky - v r. 1780 sedm:-

. —.

1915 - „Allgemeines Verzeichnis der Ortsgemeinden und Ortschaften Österreichs" - str. 184:
Teletin, 215 obyvatel.

. —.

1929 - „Chytilův místopisný slovník" - str. 1245:
Teletin 29 domů, 210 obyvatel, fara Vysoký Újezd - Zdob (zdrav. obvod), četnická stanice, pošta, telefon vzdál. 5,5 km v Netvořicích, stanice dráhy vzdál. 8 km - Jílové u Prahy, zastávka, nákladiště 9,25 km Krhanice, 7 km Kamenný Přívoz. - Okresní soud Neveklov.

. —.

-Pohled od východu-

-Pohled od západu-

334

Opis

katastr. obce

Teletín

1952.

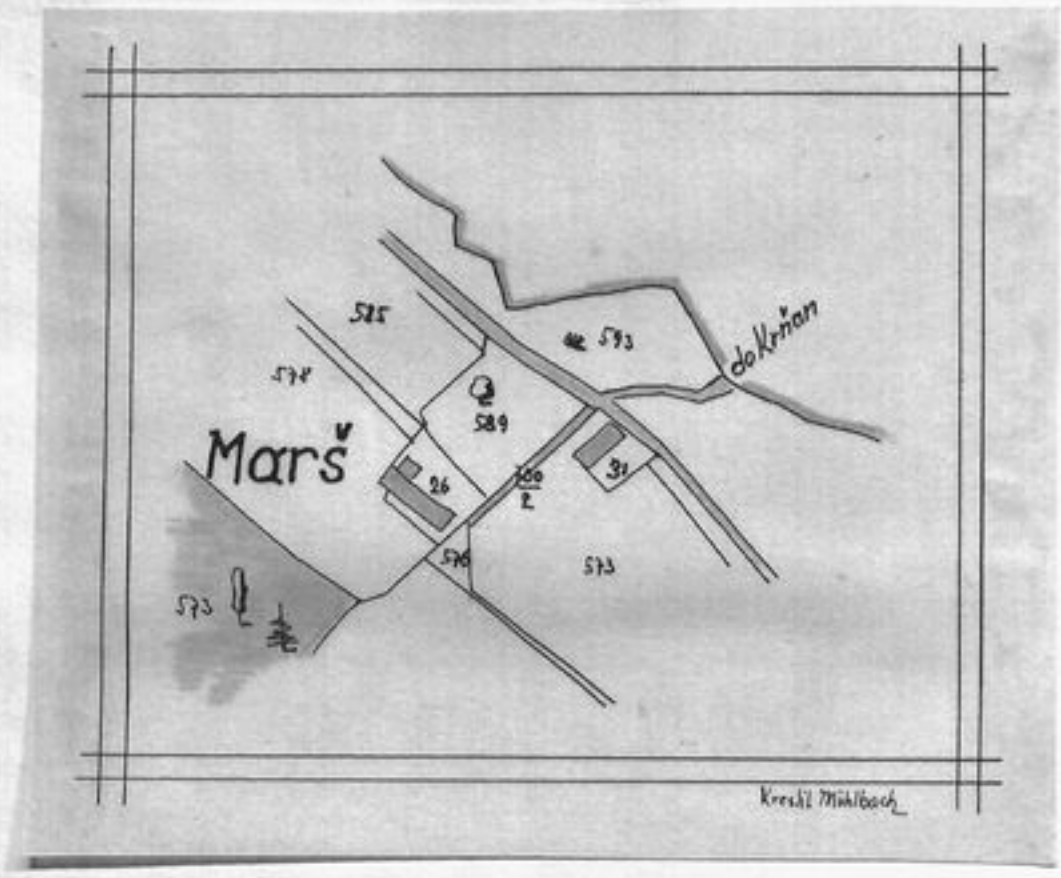
525
574
593
do Krnan
589
Marš
26
590
2
31
576
573
573
Kreskl Mühlbach

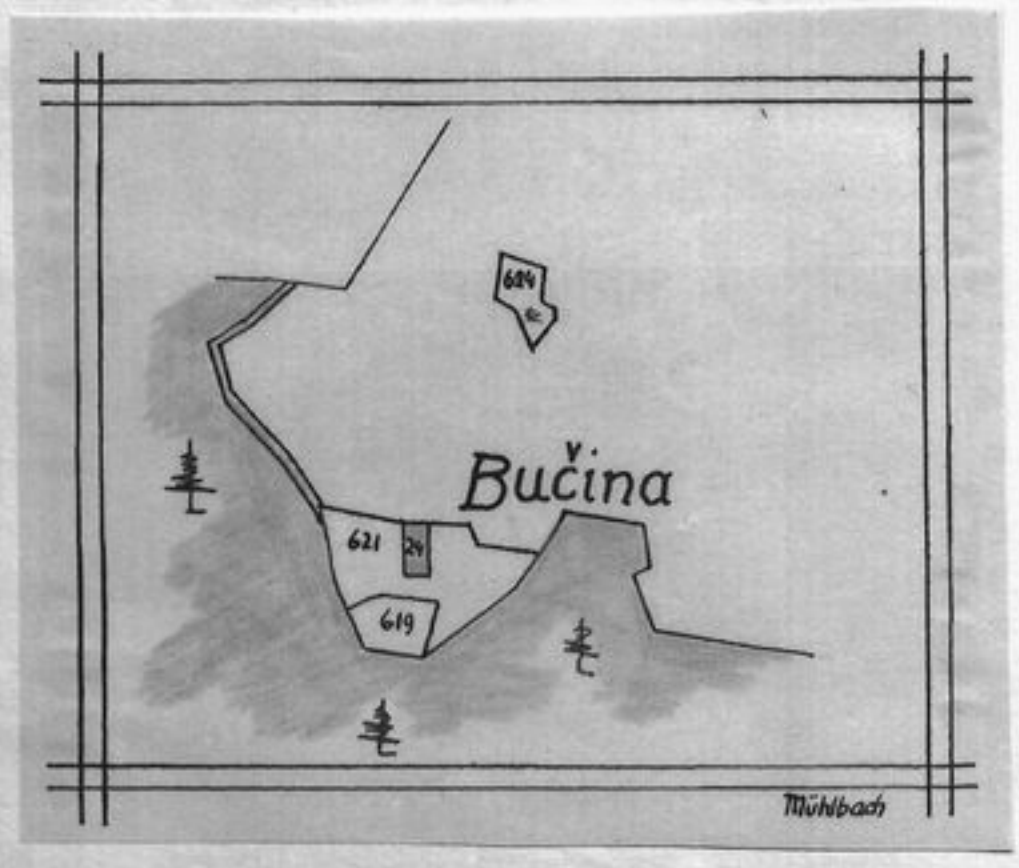
624
Bučina
621
29
619
Mühlbach

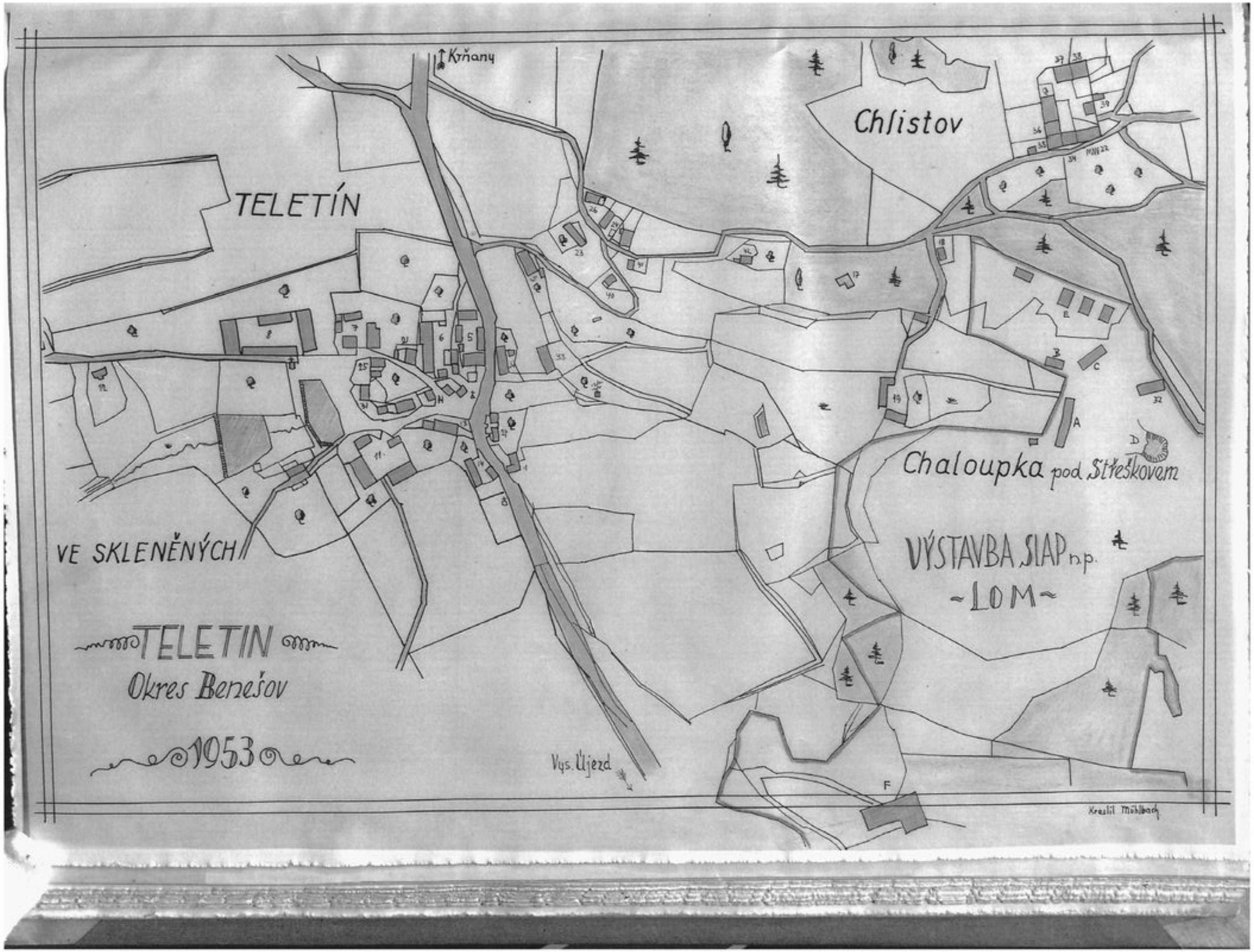
Křňany
TELETÍN
Chlistov
Chaloupka pod Střeškovem
VE SKLENĚNÝCH
VÝSTAVBA SIAP n.p.
~LOM~
TELETIN
Okres Benešov
1953
Vys. Újezd
Kreslil Mikšíček

Obec nalézá se na pravém břehu Vltavy v nad mořské výšce asi 415 m.-
Od řeky Vltavy je vzdálená dvacet minut, údolíčkem vedoucím na „Strejcký". Obec sama je položena asi 90 m nad Vltavou v náhorní planině, chráněná od severu stráni a od východu hřebenem táhnoucím se od „Hory" k Vys. Újezdu, jinak na jih a západ krajina částečně otevřena, takže v zimě je obec dobře chráněná od mrazivých severních větrů ale zato západních větrů si užije dost. Osi třetina půdy je porostlá lesy, hlavně strání nad řekou, „Hora" ke Krňanům a hřeben táhnoucí se od „Hory" k Vys. Újezdu. Hospodářská půda až na díl od obce ke Krňanům kde je půda lepší jakosti, je ostatní hodně kamenitá a místy v polích vystupuje kamen na povrch což působí zvláště při oráni velké potíže. Nejlepší půdu vlastnili hospodáři Josef Bartoš a Josef Dvořák, a Josef Fulín dosud vlastní směrem ke Krňanům.-

Mimo obilí a okopaniny se na zemědělské půdě pěstují polní jahody.

Zvláště pěstováním jahod dopomohli si hospodáři k slušnému majetku. Je pravda, dají hodně práce ale když se vydaří je hospodář nadmíru spokojen.

Deník

rozpisový sumář

na rok 1952

MNV

Telčín

Pořadové číslo.	Jméno	Číslo domu.	Počet příslušn.	Obhospodařovaná půda. z toho		Pšenice					Žito			
				zemědělská	orná	oseví plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Dodávka na 1 ha	Dodávkový úkol	Oseví plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Dodávka na 1 ha
				ha	ha	ha	q	q	q	q	ha	q	q	q
1.	Bartoš Josef	8.	6.	30.03	20.80	2,70	22	59,50	16,85	45,50	5	20	100	–
2.	Dvořák Josef	5.	5.	15.62	11,90	1,30	20	26,–	11,54	15,–	2,80	19	53	–
3.	Fulín Josef	6.	5.	13,–	10,92	1,–	20	20,–	9,–	9,–	2,70	19	51,30	
4.	Sládek Jan	7.	4.	12,76	9,18	–,85	18	15,30	–	4,–	2,30	17,50	40,25	
5.	Papírník Jan	20.	4.	11,10	10,10	1,20	19	22,80	–	10,–	2,40	18,–	43,20	
6.	Heřmanová Jana	11.	2.	11,–	7,25	–,50	17	8,50	–	2,–	1,60	16,–	25,60	
7.	Kepa Ladislav	38.	5.	9,16	7,85	–,65	18	11,70	–	2,–	1,90	17,–	32,30	
8.	Zděnek Josef	23.	5.	8,08	7,00	–,55	18	9,90	–	2,–	1,80	17,–	30,60	
9.	Heřmanová Marie	11.	3.	6,39	2,97	–,25	18	4,50	–	–	1,70	16,50	11,55	
10.	Novotný Emil	27.	5.	6,90	5,80	–,40	18	7,20	–	–	1,50	16,50	24,75	
11.	Stibůrek Václav	24.	4.	5,75	4,70	–,40	17	6,80	–	–	1,20	16,–	19,20	
12.	Kepa Miloslav	26.	4.	5,80	4,63	–,40	17	6,80	–	–	1,20	16,–	19,20	
13.	Stibůrek Josef	13.	2.	5,07	4,16	–,40	17	6,80	–	1,50	1,10	16,–	17,60	
14.	Kudrna Václav	37.	4.	3,84	2,99	–,20	16	3,20	–	–	–,60	15,–	9,–	
15.	Novák Václav	33.	2.	2,70	2,30	–,20	16	3,20	–	–	–,45	15,–	7,05	
16.	Čížek Vojtěch	31.	2.	3,–	2,50	–,20	16	3,20	–	–	–,45	15,–	7,05	
17.	Papírník Jaroslav	39.	3.	3,97	3,37	–,25	16	4,–	–	–	–,75	15,–	11,25	
18.	Piskáček Vojtěch	35.	2.	4,62	3,95	–,30	16	4,80	–	1,–	1,–	15,–	15,–	
19.	Břicháček Emanuel	34.	3.	2,89	2,05	–,15	16	2,50	–	–	–,35	14,–	4,90	
20.	Černá Otilie	14.	1.	1,77	1,–	–,10	16	1,50	–	–	–,20	14,–	2,80	
21.	Šebková Anna	36.	1.	0,66	0,47	–	1	–	–	–	–	–	–	
22.	Smejkal Josef	22.	2.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
23.	Šťastný František	18.	4.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	

	Ječmen					Oves					Luštěniny jedlé				Brambory polo-	
Dodávkový úkol	Oseyní plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Dodávka na 1 ha	Dod. úkol	Oseyní plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Dodávka na 1 ha	Dod. úkol	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Dodávkový úkol	Plocha	Výnos na 1 ha
q	ha	q	q	q	q	ha	q	q	q	q	ha	q	q	q	ha	q
86	1,-	20,50	20,50	-	10,-	4,-	21,-	84,-	-	32,-	0,55	16,-	8,80	1,80	0,50	175
43	-,45	20,-	9,-	-	5,-	2,60	21,-	54,60	-	5,-	-,20	16,-	3,20	-,60	-,40	165
41	-,45	20,-	9,-	-	5,-	2,50	20,-	50,-	-	12,-	-,15	16,-	2,40	-,45	-,40	160
31	-,35	18,-	6,30	-	3,-	2,-	17,-	34,-	-	7,-	-,15	16,-	2,40	-,45	-,30	140
34	-,40	19,-	7,60	-	4,-	2,20	20,-	44,-	-	10,-	-,15	16,-	2,40	-,45	-,30	150
19	-,20	18,-	3,60	-	1,-	1,50	17,-	25,50	-	6,-	-,12	16,-	1,92	-,30	-	-
20,50	-,30	19,-	5,70	-	2,-	1,50	19,-	28,50	-	5,-	-,13	10,-	1,30	-,30	-	-
19,50	-,30	19,-	5,70	-	2,-	1,50	19,-	28,50	-	7,-	-,10	10,-	1,-	-,30	-,10	150
3,-	-,15	19,-	2,85	-	-	-,50	18,-	9,-	-	3,-	-,05	12,-	-,60	-,15	-	-
14,-	-,20	19,-	3,80	-	1,-	1,-	19,-	19,-	-	4,-	-,10	10,-	1,-	-,30	-	-
11,-	-,20	18,-	3,60	-	1,-	-,80	18,-	14,40	-	3,50	-,10	10,-	1,-	-,30	-	-
11,-	-,15	18,-	2,70	-	1,-	-,90	18,-	16,20	-	4,-	-,10	10,-	1,-	-,30	-	-
13,-	-,20	18,-	3,60	-	1,-	-,80	18,-	14,40	-	4,50	-,10	10,-	1,-	-,30	-	-
3,-	-,15	18,-	2,55	-	-	-,35	17,-	5,90	-	-	-	-	-	-	-	-
2,-	-,10	17,-	1,70	-	-	-,30	16,-	4,80	-	-	-	-	-	-	-	-
2,-	-,10	17,-	1,70	-	-	-,30	16,-	4,80	-	-	-	-	-	-	-	-
6,-	-,15	17,-	2,55	-	-	-,40	16,-	6,40	-	1,-	-	-	-	-	-	-
9,-	-,15	17,-	2,55	-	-	-,40	16,-	6,40	-	-	-	-	-	-	-	-
-,75	-	-	-	-	-	-,25	16,-	4,-	-	-	-	-	-	-	-	-
-,75	-	-	-	-	-	-,10	16,-	1,60	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,10	16,-	1,60	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Boby ranné		Brambory průmyslové				Brambory pozdní				Brambory celkem			Krmné okopaniny			
Sklizeň	Dod. úkol	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Dod. úkol	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Dod. úkol	Plocha	Sklizeň	Dod. úkol	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Dod. úkol
q	q	ha	q	q	q	ha	q	q	q	ha	q	q	ha	q	q	q
87,5	43,-	3,-	175,-	525,-	157,-	-,50	175,-	87,5	-	4,-	700,-	200,-	-,50	43,-	21,30	-
66,-	30,-	1,-	175,-	165,-	40,-	-,60	165,-	99,-	5,-	2,-	330,-	75,-	-,40	-	-	-
64,-	30,-	-	-	-	45,-	1,60	160,-	256,-	-	2,-	320,-	75,-	-,30	-	-	-
42,-	19,-	-	-	-	24,-	1,40	140,-	196,-	-	1,70	238,-	43,-	-,30	-	-	-
45,-	18,-	-	-	-	40,-	1,50	150,-	225,-	-	1,80	270,-	58,-	-,30	-	-	-
-	-	-	-	-	30,-	1,10	140,-	154,-	-	1,10	154,-	30,-	-,25	-	-	-
-	-	-	-	-	40,-	1,30	150,-	195,-	-	1,40	210,-	40,-	-,25	-	-	-
15,-	5,-	-	-	-	35,-	1,40	150,-	210,-	-	1,40	210,-	40,-	-,25	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,50	140,-	70,-	5,-	-,50	70,-	5,-	-,10	-	-	-
-	-	-	-	-	22,-	-,90	150,-	135,-	5,-	-,90	135,-	22,-	-,20	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,90	150,-	135,-	23,-	-,90	135,-	23,-	-,15	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,80	150,-	120,-	22,-	-,80	120,-	22,-	-,15	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,70	140,-	98,-	20,-	-,70	98,-	20,-	-,20	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,45	130,-	58,-	5,-	-,45	58,-	5,-	-,10	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,35	120,-	42,-	4,-	-,35	42,-	4,-	-,10	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,35	120,-	42,-	2,-	-,35	42,-	2,-	-,10	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,50	120,-	60,-	7,-	-,50	60,-	7,-	-,15	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,60	120,-	72,-	9,-	-,60	72,-	9,-	-,15	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,30	120,-	36,-	-	-,30	36,-	-	-,10	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,15	120	18,-	-	-,15	18,-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-,10	120,-	12,-	-	-,10	12,-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Řepka			Mák			Dodávkový úkol		Píchniny na orné půdě	Dodávky		Jahody				
Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Mák	Řepka	Plocha	Seno	Slámy	Plocha	Výnos na 1 ha	Dodávka		
ha	q	q	ha	q	q	q	q	ha	q	q	celkem ha	kg	kg		
-,50	10,-	5,-	-,30	7,60	2,28	1,26	5,04	2,25	6,-	13,-	~~,90~~	—	-		
-,30	8,5	2,55	-,20	7,60	1,52	-,84	2,36	1,65	2,50	7,50	-	-	-		
-,30	8,5	2,55	-,20	7,60	1,52	-,84	2,36	1,37	4,-	7,50	-	-	-		
-,20	8,-	1,60	-,15	7,60	1,14	-,63	1,47	1,18	2,-	2,-	-	-	-		
-,20	8,-	1,60	-,15	7,60	1,14	-,63	1,47	1,30	-	6,-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	1,98	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	1,37	-	2,-	-,60	4.500,-	1,050,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	1,20	-	2,-	-,90	4.500,-	1.650,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,67	4,-	-	-,17	4.500,-	295,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	1,20	1,50	-	-,90	4.500,-	1650,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,60	-	-	-,55	4.500,-	875,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,73	-	-	-,50	4.500,-	850,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,31	-	-	-,55	4.500,-	875,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,84	-	-	-,50	4.500,-	850,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,80	-	-	—	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,91	-	-	-,16	4.000,-	160,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,92	-	-	-,50	4.500,-	850,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	1,05	-	-	-,50	4.500,-	850,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-,45	-	-	-,40	4,500,-	550,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	—	—	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	—	—	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-,30	4,500,-	450,-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-,15	4,500,-	145,-		

Poř. číslo	Jméno	čp. domu	Koně	Hovězí dobytek:										
				Telata		Mladý dob.								
			nad 3 roky	pod 3 měs.		od 3 měs. do 1 r.		od 1 r. - 2. roku		od 2 r. - výše				hovězí dobyt.
				býčci	jalov.	býčci	jalov.	býčci	jalov.	býci	jalov.	krávy	voli	úhrn.
1.	Bartoš Josef	8.	2	2	-	1	3	-	1	-	2	5	2	16.
2.	Dvořák Josef	5.	3	1	-	-	1	-	1	1	1	3	-	8.
3.	Fulín Josef	6.	2	-	-	2	3	-	-	-	1	4	-	10
4.	Gládek Jan	7.	2	-	2	4	4	-	2	-	2	3	-	9
5.	Papírník Jan	20.	2	-	1	1	1	1	-	-	2	2	-	8
6.	Heřmanová Jana	11.	1	1	1	-	-	1	-	1	1	3	-	8
7.	Řepa Ladislav	38.	1	-	-	-	1	-	1	-	1	3	-	6
8.	Zděnek Josef	23.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-	4
9.	Heřmanová Marie	11.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2
10.	Povolný Emil	27.	1	1	-	-	3	-	-	-	-	2	-	6
11.	Stibůrek Václav	24.	-	-	-	-	1	-	2	-	-	2	-	5
12.	Řepa Miloslav	26.	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2	-	4
13.	Stibůrek Josef	13.	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4
14.	Piskáček Vojtěch	35.	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2	-	4
15.	Papírník Jaroslav	39.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	4
16.	Kudrna Václav	37.	-	1	-	-	-	-	1	-	-	3	-	5
17.	Novák Václav	33.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
18.	Čížek Vojtěch	31.	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-	4
19.	Břicháček Emanuel	34.	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	4
20.	Černá Otilie	14.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	Šebková Anna	36.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	Šmejkal Josef	22.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23.	Šťastný Fran.	18.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.	Šťastný Josef	42.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25.	Jankovcová Marie	41.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zvířectvo ku dni 20. června 1952

Prasata:					Ovce	Kozy	Slepice a kohouti				Husy + housata		kachny + kachň.	
Plemenné prasnice	Selata do 8 neděl	Ostatní od 8 ned do ½ rok	½ roční a starší	Prasat celkem	a beraní	včetně kůzlat	kuřata	slepice	kohouti	celkem	celkem	z toho housata	celkem	z toho kachňat
2	-	6	2	10	2	-	9	43	-	52	8	6	-	-
1	8	5	1	15	-	1	50	45	2	97	18	15	-	-
1	9	-	4	14	-	-	18	30	1	49	11	9	-	-
2	2	1	1	6	-	-	20	29	1	50	-	-	19	15
-	-	3	3	6	-	1	25	25	1	51	9	9	10	9
1	-	3	1	5	-	1	15	28	1	44	10	9	-	-
1	5	2	-	8	-	1	19	30	1	50	10	8	-	-
1	-	3	1	5	1	1	20	25	1	46	5	5	-	-
1	-	1	1	3	-	2	20	17	1	38	10	9	-	-
1	-	-	1	2	-	4	30	13	-	43	6	6	8	8
-	-	2	1	3	-	-	25	15	1	41	4	3	9	9
-	-	-	4	4	-	-	20	18	-	38	9	8	-	-
-	-	1	1	2	-	-	12	19	1	32	-	-	9	9
-	-	-	3	3	-	1	20	19	1	40	8	7	-	-
-	-	2		2	-	1	15	17	1	33	4	3	-	-
-	2	-	1	3	-	1	10	14	1	25	4	3	-	-
-	-	2	-	2	-	-	10	15	1	26	-	-	7	7
-	-	2	-	2	-	-	5	10	-	16	6	5	-	-
-	-	2	1	3	-	1	7	17	1	25	9	8	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	12	8	-	20	7	5	-	-
-	-	-	-	-	-	5	10	6	1	17	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	8	4	-	12	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	6	4	-	10	3	3	-	-
-	-	-	-	-	-	1	10	2	-	12	-	-	-	-

Dodávky.

Krůty		Skot					Mléko				Prasata			Vejce	Drůbež
celkem	z toho krůťat	Celkový dod. úkol kg	krávy	jalovice	býci	telata	Dojivost na 1 kráv. l	Výroba celkem l	Na 1 krávu	Celkem l	Dodáv. na 1 ha kg	Počet domác. porážek	Celkový dod. úkol kg	Dodáv. vajec ks	Dodáv. celkem kg
-	-	2280	-	-	1	-	1850	18650	1078	9700	65	1	1330	4200	42
-	-	1190	-	-	1	-	1800	9000	1020	5100	58	1	680	2543	24
-	-	990	-	-	-	-	1750	8750	1020	5100	56	1	610	2350	22
-	-	840	-	-	-	-	1700	6800	1000	4000	56	1	550	2140	19
-	-	912	-	-	1	-	1760	5250	1100	3300	56	1	550	2350	20
-	-	836	-	-	-	-	1700	6800	850	3400	55	1	400	1700	15
-	-	710	1	-	-	3	1750	5250	966	2900	50	1	400	1700	16
-	-	580	1	-	-	1	1600	4800	800	2400	50	1	335	1700	16
-	-	485	1	-	-	-	1750	3500	1000	2000	50	1	150	670	6
15	15	614	-	1	-	-	1750	3500	1000	2000	50	1	300	1240	12
-	-	440	-	1	-	-	1550	3100	700	1400	50	1	240	1040	10
-	-	445	1	-	-	-	1500	3000	700	1400	50	1	230	1040	10
-	-	390	-	-	-	2	1600	3200	800	1600	50	1	210	1040	9
-	-	355	-	1	-	-	1450	2900	700	1400	47	1	200	850	8
-	-	277	1	-	-	-	1500	3000	700	1400	47	1	155	850	7
-	-	297	-	-	-	3	1500	3000	700	1400	47	1	135	670	6
-	-	209	1	-	-	-	1500	3000	700	1400	47	1	100	580	5
-	-	225	-	1	-	-	1300	2600	525	1050	47	1	100	670	5
-	-	225	-	-	-	-	1300	2600	525	1050	47	1	90	490	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					

a jaře o Velikonocích byli místním rozhlasem vyhlášeni vesničtí boháči, o čemž jsem se již v kronice zmínil, a to Josef Barloš z čp. 8. - Jan Sládek z čp. 7. a Josef Vořák z čp. 5. - V červenci pak Josef Barloš vzdal se pro nemoc a nemožnost plnění hospodářských dodávek, svého hospodářství a ohlásil to MNV a ONV a po předání živého i mrtvého inventáře odstěhoval se z obce.

Tím byla obec postavena před hotovou věc: co s jeho hospodářstvím. Debaty občanstva vedly se hlavně okolo toho, zda bude utvořeno jednotné zemědělské družstvo anebo bude-li dobytek a pole přidělen menším hospodářům. Přetřásala se otázka tvoření se družstev na Benešovském okrese, která opravdu prosperují jako na příklad Václavice a j. a opět družstva, která pracují „od deseti k pěti". To byla ponejvíce družstva, která byla utvořena ve většině případech pod nátlakem a kde lidé pracovali s nechutí a odporem. Taková družstva odsoudil pozdější náš lidovědemokratický president Antonín Zápotocký v roce 1953 ve svém projevu při dokončení stavby přehrady na Kličavě, kde řekl, že nelze

tvořit JZD donucováním nýbrž záměrnou uvědomovací akcí a na základě dobrovolnosti. Tam, kde se tak opravdu postupovalo a kde účast občanstva ze vsi v JZD byla téměř stoprocentní, a kteří pracovali tak jako na svém, ba mnohde i lépe, tam dopracovali se dobrých výsledků.-

Avšak u nás, jak jsem se již zmínil, byl MNV a strana KSČ postavena před hotovou věc a protože nikdo z menších hospodářů neměl na živém i mrtvém inventáři zájem, zvláště z toho důvodu, že by se mu tím zvýšily hospodářské dodávky a pod.- a proto bylo nutno přistoupit k založení JZD - I. typu.

O tom nám nejlépe podává zpráva s. Josefa Kokty, spoluzakladatele jednotného zemědělského družstva.

Jednotné zemědělské družstvo.

≈ JZD ≈

Telečín

20. července 1952 oznámil rolník Josef Barloš z čp. 8. MNV a ONV, že vzhledem ku své nemoci a stáří svých rodičů vzdává se svého movitého i nemovitého majetku a žádá o sproštění povinnosti hospodaření.

MNV-Telečín byl postaven před situaci, buď rozdělit pozemky mezi zemědělce podle § 55. což žádný z rolníků v obci nechtěl přijmouti, tudíž několik soudruhů z místní organisace KSČ se ujalo tohoto hospodářství a s vypětím všech sil provedli výmlat a podmítku a ustanovili přípravný výbor JZD jehož předsedou byl zvolen

s. Josef Šmejkal, kterého však v největší práci upoutala jeho vlékla choroba a na jeho místo nastoupil s. Josef Kokta.

A tak v srpnu 1952 s. Kokta ustanovil JZD-I. typu, získal několik rolníků a žen, takže základna činila osm členů. Tito členové na své schůzi 25. srpna odhlasovali HTLP = hospodářsko-technická úprava polí =, která měla být do 15. září 1952 provedena ale jelikož bylo málo techniků protáhlo se provedení HTLP až do 25. ~~září~~ 1952 = října.

Přes tyto těžkosti a okolnost, že na práci v JZD byli jenom čtyři muži, bylo včas zoráno, zaseto a vybrány brambory a započato se zimními pracemi. Mezitím získalo družstvo nové členy a to Marii Heřmanovou a Janu Heřmanovou z čp. 11. a Vojtu Piskáčka st. z čp. 35. - Na své členské schůzi 11. XII. 52. odhlasovali přejíti na III-typ a svést hospodářské zvířectvo do společného ustájení. - Schválení III-typu došlo od ONV-Benešov k 1. lednu 1953.

Zakládající členové JZD-Teletín byli:

Kokta Josef	Koktová Karla
Šmejkal Josef čp. 22	Šmejkalová Anežka čp. 22.
Řepa Miloslav čp. 26.	Nováková Kristina čp. 33.
Řepa Ladislav čp. 38.	Šebková Anna čp. 36.

Mimo těchto členů, pomáhali ve žňových pracích také všichni členové rodiny těchto členů.

JZD má velmi těžké postavení, jelikož usedlost, kterou převzalo od Josefa Bartoše byla úplně zpustošena, nebylo vozů, pluhů ani jiného nářadí a nepochopení ostatních zemědělců ještě stěžovalo tuto jejich práci pro záchranu úrody pro výživu pracujících. Odříkáním a bezpříkladnou obětavostí několika členů byla tato práce zvládnuta, kdy jednotlivci pracovali denně až 19 hodin.

Stále se prováděla přesvědčovací akce mezi zemědělci o vstupu do JZD, avšak až na několik jednotlivců setkává se až doposud s nezdarem, přesto, že socialisace vesnice je pro dnešek i budoucnost skončení staleté dřiny a vykořisťování, kdy každý rolník bude spokojeně žít a pracovat pro blaho a rozkvět své vesnice a celého národa a pro zachování trvalého míru na celém světě.

Plnění dodávek snažilo se JZD splnit na 100%, avšak vzhledem k tomu, že byly plochy půdy nedosety a že muselo JZD ponechat krmnou základnu pro stávající i budoucí stav zvířectva, splnilo dodávku v žitě na 70%, v pšenici na 60% a u krmného obilí a brambor na 50%, jelikož nebylo na statku žádné seno, muselo JZD toto zakoupiti aby mohlo vyživit tři páry koní, které přidělil OMV našemu družstvu.

JZD sklizelo ze 20 ha a nyní po HTLP obhospodařuje 89,20 ha orné půdy, celkem 113,08 ha zemědělské půdy.

Celková výměra včetně zahrady a výběhů na orné půdě činí 113.77 ha.

Celková výměra obce činí orná půda 148.40 ha, zemědělská 168.20 ha

Pro rok 1952 měl Josef Bartoš plánováno 20 kusů hověziho dobytka z toho 12 dojnic a 16 kusů vepřového.

JZD převzalo 5 dojnic z toho 3 dojnice a 2 na žír, dále 11 kusů jalovic včetně 3 telat.

16 kusů vepřového, z toho 8 selat à 5 kg, 5 běhounů à 14 kg, 1 krmnika à 160 kg, 1 krmnik à 70 kg, 1 svině à 58 kg, 1 svině 70 kg. - 2 berani - 35 slepic včetně kuřat - 7 kusí - a 2 lehké koně.

Stav vepřového byl hned v začátku postižen těžkou obrnou z podvýživy a tak z celkového stavu 16 kusů zůstalo během měsíce 4 kusy a to : 3 běhouni à 15 kg, a 1 běhoun à 70 kg, jinak vše bylo až na 1 svini dodáno na nucenou dodávku.

Josef Kokta
předseda JZD Teletín.

Politický přehled obce.

Před druhou světovou válkou byl v obci pouze jeden člen strany KSČ a to s. Karel Jankovec, z čp. 41., který naposled pracoval jako lamač v teletínském kamenolomu a 18. prosince 1951 náhle zemřel - byl jeden z mála dobrých stranikii a výborný pracovník.

Strana KSČ byla v obci založena v červnu 1946. Jako první předseda byl zvolen Jan Papírník z „Maršě". Strana čítala tehdy 17 členii, po roce 1949 odešel náhle ze strany Josef Heřman z čp. 11., který zemřel po krátké chorobě na rakovinu jater. Dále vystoupili ze strany Josef Fulín z čp. 6 = 24 ha =, Josef Zděnek z čp. 23 = 16 ha =, Emil Povolný z čp. 27. = 12 ha =, Václav Stibůrek z čp. 24. = 10 ha =, Jan Papírník a Josef Papírník z „Maršě" = 21 ha =. Takže ve straně zůstali jen malozemědělci, hospodařící do 10 ha, a kteří se aktivně súčastnili na vedení obce v MNV.

Stávalo se zvláště na venkově, že při náborové akci ke vstupu

do strany KSČ, vstupovali do ní lidé majetkově i finančně silní, kteří mysleli, že budou-li ve straně, budou v ní ukryty a nebude jim, jak se mi jednou jeden „taky" komunista přiznal, případně „statek rozparcelován"! - A opět byli jiní, kteří vstupem do strany, chtěli pro sebe hmotně těžit! To se jim mohlo částečně dařit, ale později stejně došlo k tomu, že buď sami odešli anebo byli vyloučeni, ovšem na případné následky, které to mělo, mohli připočíst pouze a jen sobě!

Druhým předsedou byl zvolen v roce 1951 Václav Řepa z čp. 26. a byl jím až do dubna 1952, kdy byl zvolen předsedou Jindřich Šamek z čp. 21. a strana se sestávala ze 12 členů. Jinak strana v roce 1952 se aktivně žádnou veřejnou činnosti, právě tak jako MNV neprojevila.

Místní národní výbor za spolupráce KSČ, po vzdání se 51 ha hospodářství Josefem Bartošem, založili v obci JZD, které později převzalo též 28 ha hospodářství od Josefa Dvořáka, který se odstěhoval do Hvězdonic n/Sázavou. —

Akční výbor národní fronty byl ustanoven 1948 a předsedou zvolen Josef Fulín z čp. 6. - V létě 1951 byl Josef Fulín zbaven funkce předsedy ONV a nový předseda dosud zvolen nebyl.
Československý svaz mládeže = ČSM = byl založen za spolupráce mládežníků v kamenolomu v roce 1951 a po roční celkem bezvýznamné činnosti se ČSM rozpadl.

Místní hasičská jednota.
-MHJ-

Hasičský sbor v Teletíně byl založen 6.června 1903. Zakládající členové byli: Rudolf Strimpl, Jos. Heřman, Vincenc Fulín, Jos. Stibůrek, Frant. Zikán, Jan Černý, Frant. Řepa, Jos. Dvořák, Vojtěch Šmejkal, Frant. Šmejkal, Emanuel Heřman, Jan Zděnek, Jan Papírník.

První stříkačka byla zakoupena na začátku roku 1905 a byla svěcena 8.července 1905.

Byla to stříkačka čtyřkolová, dvoupístová a čerpadlo se pohánělo ručně. K ohni se dopravovala párem koní.

Hasičská zbrojnice byla postavena teprve až v roce 1912.

Sbor se súčastnil hašení požáru 10. dubna 1932, kdy u Jos. =Ful= Dvořáka hořely chlévy. Dále 15. května 1937 byl postižen požárem svého domku =dřevěného= Karel Jankovec.

V roce 1946 byla zakoupena nová motorová stříkačka, dvoukolová, na 2 proudy hadic, přenosná s příslušenstvím od firmy Ztratilek.

Dnes je velitelem MHJ-Václav Stibůrek, jednatel Jaromír Quitweil, pokladník Frant. Řepa, - ostatní členové:

Jan Sládek st., Jan Sládek ml., Jaroslav Sládek, Václav Řepa, Josef Šmejkal, Josef Stibůrek, Václav Kudrna, Jan Čížek, Miloslav Řepa, Vojtěch Piskáček ml., Josef Zdeněk, Miloslav Fulín, Frant. Šťastný, Frant. Papírník, Marie Fulínová a Marie Jankovcová.

V roce 1952 provedl sbor 12 praktických cvičení, opravil zbrojnici a pořádal posvícenskou zábavu.

Gutwein Jaromír
jednatel

Myslivecká společnost.

Členové myslivecké společnosti v Telelíně v roce 1952 byli: myslivecký hospodář: Dvořák Jos.-zemědělec
jednatel: Piskáček Vojtěch -dělník
pokladník: Řepa Ladislav-zemědělec-72D
— : Řepa Miloslav- —"— 92D

Po odstěhování Josefa Dvořáka, byl zvolen mysl. hosp. Piskáček Vojtěch. Výměra honitby jest 430 ha.

Kmenový stav zvěře k 1.II.52:

	srnčí:	zajíc:	koroptev:	bažant:
	5	15	10	10
Přírůstek:	4	25	20	25
Odstřeleno:	2	25	—	23
Vydáno veřej. zás.	1	15	—	15

Dále bylo odstřeleno 15 lišek - 4 krahujci - 1 jestřáb - 3 káně.

Piskáček Vojta
mysl. hospodář

Obecní knihovna nalézá se v kanceláři místního národního výboru na Chlístově. Obsahuje asi 380 svazků, většinou vázaných. Knihovníkem je Josef Šmejkal. Stálých čtenářů je 24, kteří si po celý rok knihy vypůjčovávaly a přečetli celkem 280 knih.–

Na sběr surovin bylo odevzdáno celkem 10 q železa a 2 q papíru, nepočítaje v to, co školní mládež odevzdala ve škole.–

Do národní školy ve Vys. Újezdě chodilo osm dětí a do střední školy v Netvořicích čtyři děcka.–

Nejbližší vlakové spojení jest z nádraží Jílové u Prahy, vzdálené 6 km. Jinak je výhodnější spojení s Prahou autobusy ČSAD, linkou Jablonná-Praha Smichov, která probíhá Telčínem. Jízdné do Prahy stojí 11·- Kčs nové měny (55·- Kčs poválečných). Druhá linka Kvňany-Benešov, jízdné 6·- Kčs nové měny.–

V hostinci u Dvořáků je umístněna telefonní hovorna zapojena na ústřednu v Netvořicích, kdež je zároveň poštovní úřad. Jednou denně prochází obci listonoš.–

359

ČESKOSLOVENSKO
6/1953 Listek na II a potraviny pro děti od 2 do 6 let
500 g MOUKA
1000 g MOUKA
250 g MOUKA
Dětská výživa III
hrubá mouka 1000 g
hrubá mouka 500 g
100 g máslo A
250 g máslo A
200 g máslo A
6/1953 I a Lístek na CUKR A MÝDLO pro děti do 12 let
cukr 50 g
cukr 200 g
cukr 1000 g
1 kus jádrové mýdlo
D - mléko 1/8 l denně
REPUBLIKA ČESKOSLOVENSKÁ
Série: L Číslo: 517705
1953
Šatenka pro zaměstnané
Jméno:
Bydliště:
REPUBLIKA ČESKOSLOVENSKÁ
DVACET KORUN
ČESKOSLOVENSKÝCH
V PRAZE KVĚTNA 1919
Lístek na potraviny pro zaměstnané II d
1. VI. — 30. VI. 1953
150 g máslo D
S
CHLÉB 1000 g
CHLÉB 100 g
CHLÉB 50 g
250 g
MOUKA 50 g
MOUKA 100 g
MOUKA 1000 g
VEJCE 2
150 g tuky
100 g tuky
50 g tuky
5 g tuky

amenosom Tesetin.

Výstavba Slap n.p.

Pro velkou stavbu socialismu, pro stavbu naši největší vodní přehrady ve Slapech, bylo nutno nalézti někde v blízkosti Slap lom tvrdého kamene-žuly- pro vlastní betonovou stavbu přehrady. Jako nejbližší lom přicházel v úvahu u naši obce a sice v místech, kde býval lom ing. Domanského odkud se dodávaly kvádry na obkládání Štěchovické přehrady. Odtud směrem na Vys. Újezd, kde by zabíral stráň pozůstávající se s pozemků bývalého lomu, lesů rolníků Josefa Bartoše a Jana Sládka z Telečína a J. Váni z Vys. Újezda.

Na podzim 1949 začaly se kopat sondy v místech budoucího lomu aby se zjistila síla skrývky t.j. hloubka zeminy od povrchu až na kompaktní vrstvu žuly a tím také jakost žuly.

Na jaře 1950, v únoru byl jsem vedením závodu v Třebenicích poslán s partou dělníků, jimž jsem dělal předáka, do Telečína. Tehdá stravovali jsme se u pí. Šebkové na Chlístově. Začalo se s opravami starých budov lomu ing. Domanského, kde většinou byly shnilé krovy, stropní trámy a podlahy. Zakrátko přišli tesaři,

které vedl Piskáček z Hostěradic. To už koncem března nastoupil také mistr Josef Pavlů. Stará kompresorovna se předělávala na závodní jídelnu, kovárna na kuchyň, z bývalé kůlny=zděné; kde se dříve obráběly žulové kvádry, udělala se ubikace s chodbou po celé délce, se šesti místnostmi pro zaměstnance lomu.

Asi v červnu téhož roku ujal se vedení feletínského úseku ing. Alex. Voronin - ruský exulant po prvé světové válce = a který bydlel prozatím u Stibůrků v čp. 13. V té době se také začaly stavět též čtyři nové jednopatrové domky z tvárnic o šesti místnostech s příslušenstvím, nahoře koupelna a dole sprchárna s teplou i studenou vodou. Koupelna byla pouze v domě č. 4. kde měl být

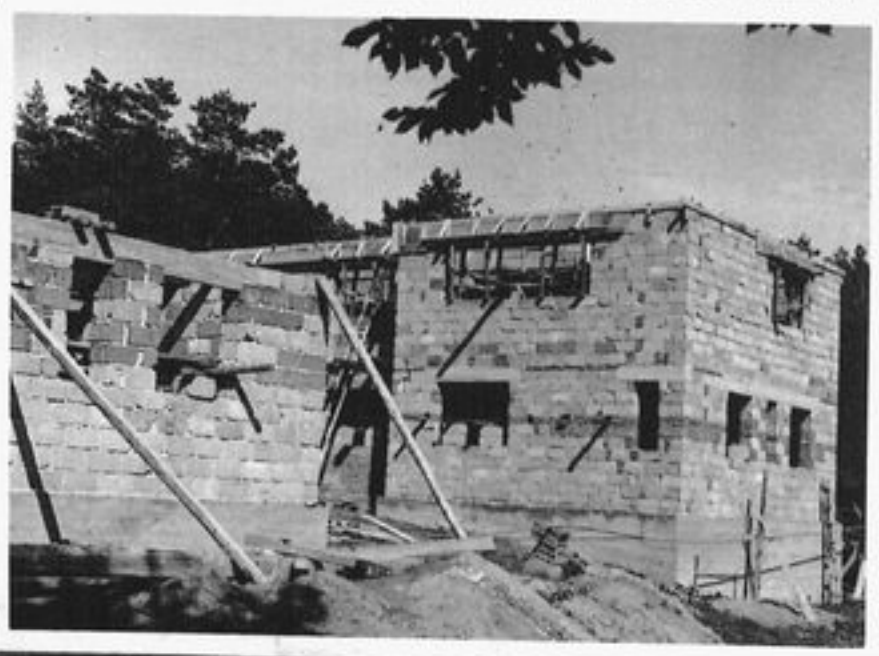

vedoucí úseku. Tyto budovy sloužily jako ubikace pro zaměstnance podniku. Mimo toho na staré

kypě se postavila velká umývárna se sprchami. Kotelnu obsluhoval s počátku Frant. Šťastný a později jeho otec Josef Šťastný. Na podzim se začalo s výkopy pro drtírnu, dílny a kanceláře. Současně po ukončení zemních prací započalo se s odkrývkou lomu. Tu se stala jedna nepředvídaná věc. Sondami zjištěná hloubka skrývky byla na mnoha místech hlubší než bylo zjištěno a muselo se jíti hlouběji než se předpokládalo, pokud se nepřišlo na celistvou vrstvu skály.

Stavbou ubikací, závodní jídelny, dílen, kompresorovny atd. se vyskytla otázka užitkové a pitné vody. A tak byla vybudována nádrž na potůčku pod lukama „ve Skleněných", kde byla instalována vysokotlaková pumpa s naftovým motorem v malém domku. Rovněž byly vyčištěny rybníčky pod silnicí a i tam umístněna pumpa. Těmito pumpami byla voda vytlačována do reservoiru nad lomem ve Sládkově lese a odtud teprve rozváděna vlastním tlakem do sociálních a provozních zařízení stavby.

Pro betonáž stavebních zařízení se používalo vylámaného kamene z výkopů a odkrývky. Na jeho zpracování na štěrk byla zřízena malá drtírna proti nynější vrátnici.

Staveništní zařízení byla z větší části dokončena v polovině roku 1959 a přikročilo se k montáži strojního zařízení drtírny. Veškeré strojní zařízení dodaly Ottwaldovy první strojírny v Brně. Montáž měla býti skončena během dvou měsíců, avšak protáhla se vlivem nedokonalého technického řešení až do zimy 1959. Obtížná byla instalace

dvou elevátorů vysokých dvacet sedm metrů, kdy ještě nebylo schodů ani podlah v drtírně a muselo lézt po žebřících a dřevěné konstrukci. Těžké tři drticí stroje 800 × 500 typ I-Brno a dva drtiče Škoda 1000 × 600 bylo nutno dopravit po kolejích a spouštět na severní straně drtírny po svahu dolu, zavěšené na kladkostrojích, které byly zachyceny na kolejích na nichž stály dvě parní lokomotivy. Na štěstí při těchto nebezpečných montážích nepřišel nikdo k vážnějšímu úrazu. A tak po nadlidském vypětí a se nehledělo na délku pracovní doby, byly konečně první tři drtiče uvedeny v prosinci 1951 zkušebně do provozu.

Přes veškeré původní předpoklady se výkony drticích strojů zhroutily a bylo nutno radikálního řešení a proto v září 1952 byly dva velké drtiče 1000 × 600, které úplně zklamaly a které od své instalace nevykazovaly skoro žádný výkon, musely být pro svou poruchovost vyměněny za dva drtiče Škoda 800 × 500. Později kapacita drtírny byla doplněna šestým drtičem Přerovských strojíren 800 × 500. Rovněž elevátorové zdvihací zařízení dávalo jen 50% předpokládané kapacity a bylo proto na jaře 1953 doplněno sekcionelními transportéry, které byly vedeny po severní straně drtírny. Ale i s těmi jsme měli časté poruchy, kdy kameny na přechodech transportérů z jednoho na druhý se zasekávaly a pás zůstal stát a často se o kámen rozřízl. To mělo za následek, že než se drtiče zastavily měli jsme pod násypkama na pasech několik kubíků štěrku, nepočítaje v to několika hodinové zdržení!

Přes všechna tato doplnění drtírny vykazoval provoz stále nekončnou řadu poruch, způsobenou hlavně špatnou kvalitou materiálu na strojním zařízení a přílišnou tvrdosti a houževnatosti drceného kamene.

V únoru 1952 došlo ke změně stavbyvedoucího a na místo ing. Voronina nastoupil s. Václav Grabmüller, dělnický ředitel, pocházející ze Šumavy, povoláním řezařský mistr. S. řed. Grabmüller musel se zprvu probojovávat všemi možnými nesnázemi jež vykazoval lom i drtírna, avšak svoji houževnatosti, klidem a pílí zdolal

postupně všechny nesnáze jež se mu kladly v cestu a jsem přesvědčen, že náš kamenolom mu byl dobrou školou. V jeho boji s obtížemi mu vydatně pomáhal s. Franta Vovsík.

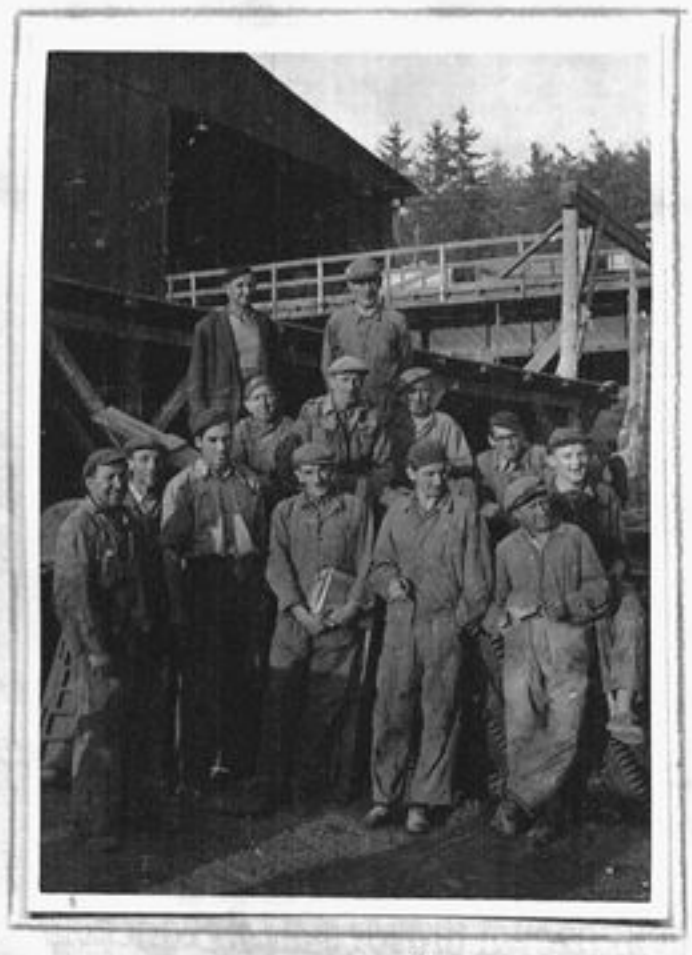

Vovsík - Šťastný
Barta - Šmíd - Schůl -
Hrstka - Čekal
Petrlík-Zeman - Pejšek-Voříšek-Benetka -
Kratochvil.

ř. Grabmüller

mistři Fr. Voříšek a Jirka Benedetti.

Franta Vovsík

Provozní technik s. Franta Vovsík, který působil od počátku stavby přehrady v Těbenicích, byl pro svoji povahu velmi oblíben a jinak nebyl volán, než Franta Voves anebo pro jeho charakteristiku Franta Rámus, protože jej bylo slyšet přes hukot bagrů a vrtaček po celém lomě, když začal řádit.

Jako strojní technik nastoupil téhož roku J. Žižek, kterého vystřídal v září 1952 strojní technik Jan Pötzel. Než-li nastoupil v Teletíně, vedl strojní oddělení v Slapech. Jeho povolání k nám bylo šťastnou volbou s. Prabmüllera neboť „náš Honzík", jak jej jeho spolupracovníci volali, se vrhl do práce s nezdolnou energií a po vyčerpávající práci, jež nikdy nebyla korunami doceněna postavil opět unaveznou drtirnu na „nohy"!

Nemalou zásluhu o to měl i mistr Jirka Benedetti, jinak zvaný krátce „Benetka" se svými parťáky Zitou a Šmídem včetně údržbářů a obsluhy strojů. Mistr Benetka ač mlád „teprve" 30 let, pracoval jako vedoucí strojních dílen na pře-

technik Jan Pötzel

hradě, když předtím nabyl velké zkušenosti na stavbě Štěchovické přehrady a po válce ve Francii v těžkém průmyslu v Mühlhouse a pak v rudných dolech v Pyrenejích. Avšak vlast jej volala domu a tak na vánoce 1950 se vrátil do Čech a od 1951 byl zaměstnán na Slapské přehradě.

Drtírna dostala se plně ze své tíživé situace až v květnu 1953, kdy již dokonale plnila požadavky přehrady.

Stav zaměstnanců našeho úseku byl zvýšen s 250 na 400 a postupně během roku 1952 na 650 a pracovalo se na tři směny po osmi hodinách.

Průměrný výdělek zaměstnanců činil 32-Kčs poválečné měny. Průměrný denní výkon drtírny byl cca 750 m³ a nejvyšší dosažený denní výkon byl 1286 m³.

V září 1952 došlo na závodě Vodní stavby v Třebenicích ke kádrové změně ve vedení podniku, kdy nastoupil s. Kašpar, dělnický ředitel a to se potom odráželo ve větším výkonu stavby avšak pro nesrovnalosti a nevhodném používání způsobů v jednání s lidmi se dlouho na svém místě neudržel.

Lom

Původně bylo předpokládáno otevření dvou etáží lomu a pomocného lomu na pozemku p. Váni z Vysokého Mýta. Jelikož však v prostoru pomocného lomu nalézalo se velké množství skrývkového materiálu, které by bylo nutno skrýt, muselo se od tohoto projektu upustit.

Náklady na celkovou skrývku lomu vyčerpaly cca dvacet tři miliony Kčs poválečné měny. Bylo předpokládáno nasazení třiceti dělníků a dvou parních bagrů o obsahu lžíce 2 m³. Pro velmi špatnou trhatelnost kamene a balvanovitého uložení vrstev, byl závod nucen zvýšit stav zaměstnanců lomu desetinásobně a parní bagry pro jejich špatnou pohyblivost v terénu vyměnit za bagry naftové typu ČKD-MC = Menck = o obsahu lžíce 1,5 m³.

I při tomto zvýšeném nasazení dělnictva a čtyrech zmíněných bagrů, byl stále pracovní postup v lomu při tří směnovém provozu velmi obtížný a celý rok 1952 byly řešeny pracovní postupy, zkoušeny různé trhací způsoby. Trhacích zkoušek súčastnil se Dr docent ing. Hájek. I tak po vyčerpání všech dannýh možností, docházelo po odstřelech ještě k více jak 50% množství balvanů, které bylo

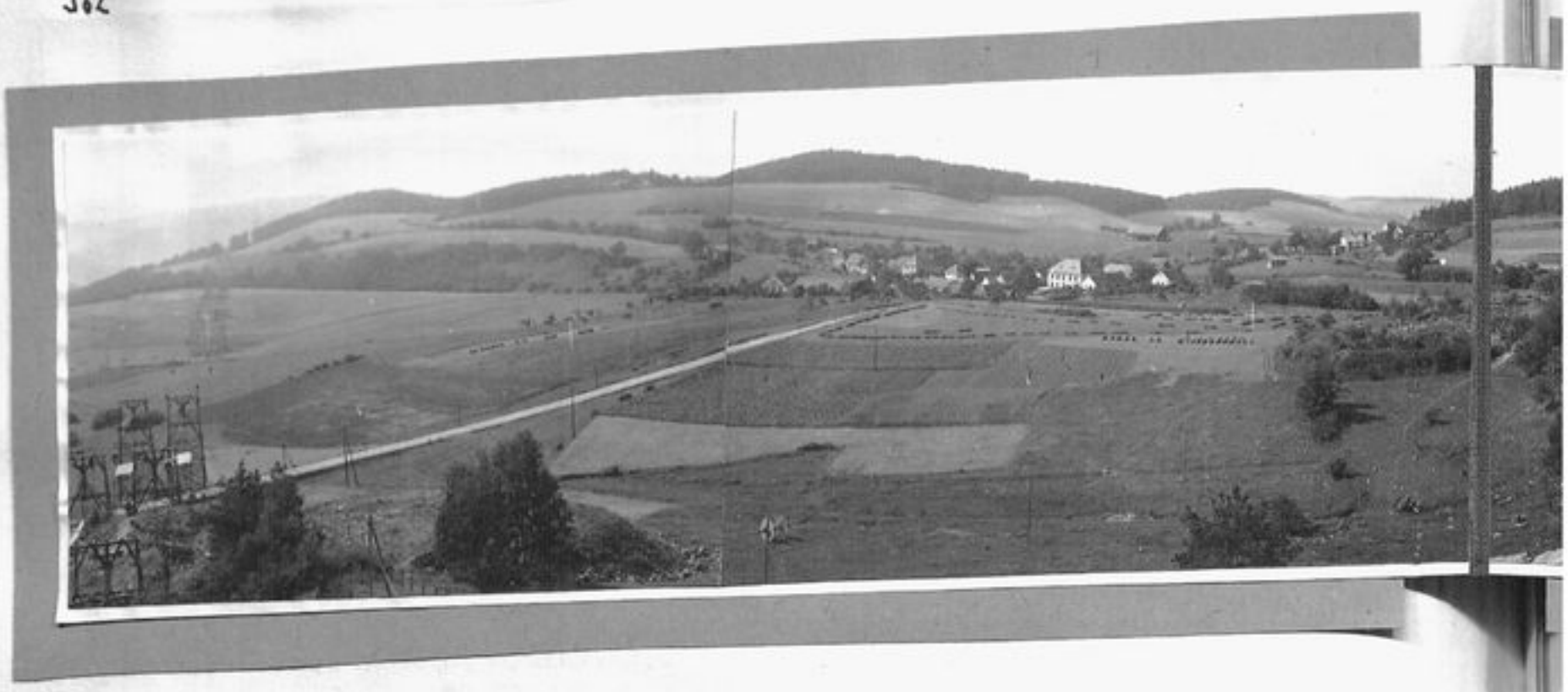

nutno dodatečně rozstřelovat a lámat.

K odstřelování těchto balvanů bylo dočasně používáno ukořistěného vojenského materiálu - pancéřových pěstí, německé výroby; který se na tuto práci velice dobře osvědčil, avšak pohyb vzduchové vlny při detonacích, ohrožoval okolní budovy lomu i Teletína. Při jednom velkém odstřelu v srpnu 1952 popraskalo spoustu oken v blízkých budovách i dole v Teletíně, zvláště okna obrácená směrem k lomu. Vedení závodu muselo tehdá povolat sklenáře z Třebenic na pomoc, aby okna zasklil. Nechci to tvrdit, ale mám dojem, že to odnesla okna, která neměla s výbuchem co společného, leda to, že byla také rozbita.

Ke mně na parcelu létalo spousta drobného kamení, které během doby do konce léta 1953 rozbilo na chatě i kůlně na 60 eternitových desek, rovněž komín na chatě byl otřesy silně nakloněn a hrozil sesutím. Dne 24. srpna 1953 proletěl asi 15 kg kámen u Frant. Šťastného čp. 18. střechou, prorazil strop a vletěl do spíže, kdež rozbil několik sklenic se zavařeninou a kameninový hrnec. Všechny vzniklé škody dal závod vždy ihned svým nákladem opravit.

V zimním období 1952-3 stoupla výroba lomového kamene na denní výkon 750 m³ a tím byly načerpány dostatečné zásoby pro rok 1953 a v měsíci září byla proto uvolněna jedna směna místra Potužníka ve prospěch stavby Vodního díla ve Slapech.

Kapacita lomu pro předpokládané množství 350.000 m³ lomo-

vého kamene ukázala se jako bohatě dostatečnou.

V lednu 1953 byl změněn název Vodní stavby n.p. na Výstavbu Slap n.p. a na místo dělnického ředitele s. Kašpara nastoupil odborník ing. O. Kraus, který působil na Dravské přehradě. Úsek Těletín byl kádrově doplněn během jarních měsíců provozním ing. Herinkem a mechanisátorem Ant. Švestkou. Koncem léta byl ing. Herink odvolán na vlastní stavbu do Třebenic.

Pro úplnost a přehled uvádím použitého strojního zařízení v lomu:

3 bagry ČKD-MC obsah lžíce 1,4 m³
1 bagr ČKD-MB2 obsah lžíce 1 m³
4 parní lokomotivy do 125 HP - různé značky
1 Dieselova lokomotiva - malá pro ⊢ 60 cm.
120 skříňových vozů, obsah 3,5 m³, ⊢ 90 cm
40 vozů polní dráhy - plechové - obsah 0,7 m³, rozchod 60 cm.
3 km kolejí o rozchodu 90 cm.

Výtopna lokomotiv se nalézala na kůpě u Stehlíkova lesa u Újezda. Tento strojní park měl na starosti mistr J. Pavlů.

Skladiště trhavin postaveno v lese na katastru obce Maskovic, kdež se dnes říká „u dynamitky".

Celkové strojní zařízení drtírny po všech doplnění:

4 drtiče 800 × 500 výrobek I. Brno = 4 vibrační třídiče
2 drtiče 800 × 500 -"- Škoda = 1 kulový mlýn zn. Fögelle - nezapojen -
2 drtiče 500 × 300 -"- I. Brno = 2 elevátory 27 m vysoké.
2 granulátory 1000 × 200 -"- I. Brno
2 -"- 1000 × 200 -"- Pohronská strojárna
2 válcové mlýny 1000 × 350 -"- I. Brno
1 -"- -"- 800 × 300 -"- Škoda

Sekcionelní dopravní pasy a jiné dopravní pomocné pasy.

Elektrický příkon drtírny činil 2000 KW.

Elektrická přípojka byla vedena přímo z Třebenic, byla stavěna zasoveň v roce 1951 s lanovou drahou. Později byla přípojka ještě zesílena elektrickým vedením z Krhanic, obě dvě tyto linky byly postaveny výhradně pro provoz stavby.

Vyrobená drť byla do betonárky v Třebenicích dopravována pomocí lanové dráhy o dvou samostatných větví o délce cca dvou km. Lanovky stavěla fma Transporta z Chrudimi a za zmínku stojí, že železné stožáry lanovek mezi budovami v Třebenicích jsou 19 m vysoké.

Hodinová kapacita jedné větve lanové dráhy činila 50 m^3, pro bohatou kapacitu lanové dráhy byl udržen maximální dvousměrný provoz.

Do Třebenic byla dodávána drť čtyř různých druhů frakcí a to: č. I. do 0,5 mm - č. II. do 1,5 cm - č. III. do 5 cm a č. IV. do 10 cm. A to tak, jak to vyžadoval přesný technologický postup betonáže. Vlivem špatné

3.VIII-53

Mistři : Janda,Voříšek a Čížek!

Sděluji Vám plnění plánu Vašich směn za první týden měsíce srpna včetně dne 1.srpna a to.

Směna mistra Jandy:	zdrceno	:	1783,5 m	t.j.celkem	28,12 %
,, Voříška	,,	:	850,5 m	,,	13,41 %
,, Čížka :	,,	:	2080 m	,,	32,01 %

Průměrné plnění vychází 24,51 %,je to soudruzi dosti dobré procento,ale mistři musí lépe organisovati využití jemné drtírny, bychom využili plně výkonu dvou směn které vlastně plní v týdnu plán.Proto vyžaduji neustálého sledování výkonu strojů a v případech,kdy hrozí nebezpečí,že sila frakce č.4 by byla plná a nedovolovala by další drcení primérními drtiči,musí mistr včas požádati předáka údržbářů,aby stažením drtičů dovolil směně udržeti provoz primérních drtičů až do konce směny.Nemá smyslu naprat silo č.4 frakcí a potom spoléhat pouze na jemnou drtírnu kolik toho přemele,ne soudruzi to by byla chybná politika,my tomu musíme včas předejíti a nechati stáhnouti drtiče.Až budeme míti plná sila jemných frakcí,potom si můžeme dovoliti nevšímati se drtičů,ale dosud nejsme tak silni a proto ukládám mistrům,by si lépe hleděli plnění sil a včas zajistili směně provoz do konce směny.

A nyní něco bolestivějšího !! Soudruzi pozoruji již delší dobu,že pořádek po jednotlivých směnách bude pomalu pamatovati Žižku! Tak to teda nepůjde,aby sev to jen tak odbylo,musí se řádně uklízet u strojů a v chodbách,zbytečné dřevo a plechy ihned odstraňte spolu s údržbáři z prostoru drtírny! Jednotliví mistři jsou zodpovědni za naprostou čistotu po směně a budeme to kontrolovati!Začíná to u nás vypadati jako po pouti a ne na stavbě socialismu.Tak se vezměte za nos a brzy to dejte do pořádku,vždyť to je prostředí kde pracujete a ne nějaký chlívek!!! Konečně upozorňuji mistry,by kontrolovali i soudr.mazače a ~~údržx~~ obsluhy strojů,neboť to co se stalo dnešní noci u „Slováka" na pravé straně,to je lajdáctví prvního řádu,které jen tak, že neskončilo zničením stroje.Proto Vás směnoví mistři prosím,kontrolujte práci všech soudruhů na drtírně a hlídejte si řádně Vaši směnu! Nesmí se již opakovati podobný případ jako dnešní noci,nechal jsem instalovati osvětlení k oběma granulátorům a nebudu přístupným žádné výmluvě,že tam není vidět!

Prosím vezměte toto upozornění vážně na vědomí a zařiďte se podle toho.Věřím,že není mezi námi nikoho,kdo by úmyslně ničil náš majetek!

rozpojitelnosti a houževnatosti telecínské žuly docházelo k přebytkům jemné frakce o velikosti zrna až 0,5 mm, která se vyvážela jednak autem na deponii před budovou kanceláří a za druhé vozíkem polní dráhy na deponii na severní straně drtírny. Prvními mistry na drtírně, kteří měli na starosti drcení kamene, byli mistři Franc. Šíla a Jos. Janda. Později přišli Jan Čížek a Franc. Voříšek. - Mistr Šíla odešel od závodu koncem roku 1952. J. Janda v prosinci odešel do Třebenic na omítky v elektrárně a Jan Čížek do lomu z důsledku toho, že drtírna jela už jen na dvě směny a lom rovněž.

Přehrada pomalu spěje k svému dokončení. Ředitel našeho úseku s. V. Prabmüller po úspěšném působení u nás, odešel na nové pracoviště jako ředitel Dopravních staveb v Praze. Na jeho místo nastoupil ing. Václav Vejr, který předtím působil v Třebenicích.

Od 11. ledna 1954, kdy odešlo asi 80 zaměstnanců do Třebenic, pracuje nyní lom pouze na jednu směnu, protože zásoby kamene jsou plně dostačující.

Takže stav zaměstnanců k 11. I. 1954 je 189. -

Ještě je nutno zmínit se o našem hlavním skladě, který zásobil jak lomťák i drtírnu a lanovku všemi možnými náhradními součástkami, nevyjímaje ani filcové holínky a baterii do ručních elektr. lamp. Sklad vedl s. J. Kloudský, vrchní strážmistr v.v. se dvěma pomocníky. Vedle skladu byly strojní dílny s kovárnou ve které se opravovaly bednové vozy. Ve strojní dílně vládl mistr Franta Anderle ze Štěchovic. Na podzim 1953 když po nedělní brigádě odjížděl na motocyklu domu, praskla mu u Třepsina pod lanovkou pneumatika a pádem na silnici se zabil. Mohutná účast občanstva na jeho pohřbu svědčila o jeho velké oblibě nejen jako mistra ale též jako výborného muzikanta.

O kousek dál byla budova kanceláří v níž byla umístěna závodní rada jejíž předsedou byl s. Rabiňák z Kvňan a později s. Šimberský z Neveklova. Telefonickou ústřednu obsluhovala Marie Stehlíková z Mjezda, účtárna ve které byl přednostou s. Al. Urban, strojní oddělení s Jožlem a Ant. Švestkou a konečně kancelář vedoucího úseku.

Sociální zařízení.

O lékařskou pomoc nebylo z počátku řádně postaráno, zaměstnanci museli docházet do Třebenic, čímž pravidelně ztráceli půl dne. V Třebenicích byla zřízena stálá lékařská ambulance jak interní tak i zubní. Na náš úsek teprve až od roku 1951 bylo přiděleno sanitní auto, které garážovalo pod kancelářemi, vedle garáže měl šofér ubytování. Naše sanitní auto v případě nutnosti sloužilo i okolním vesnicím. Teprve v dubnu 1953 byla zřízena závodní lékařská ošetřovna v baráku č.1., až do té doby měli jsme pouze ošetřovnu v malém baráčku mezi lomem a drtírnou, v níž ošetřovatelka poskytovala první pomoc.

V nové ošetřovně zprvu úřadoval v úterý a v pátek od 1 hod. do 3 odpoledne lékař z Netvořic Dr Podmol a po čtvrt roce jej vystřídal Dr Štern z Benešova. Menších ošetření bylo denně dosti ale celkem úrazovost v kamenolomu nebyla velká. Práce na staveništi byla sice těžká, která si vyžadovala nadlidské síly a proto je štěstí, že nebylo lidských obětí. Pouze dva stálí zaměstnanci a jeden brigádník utrpěli vážnější úraz. Frant. Kozlíček z Mrážby u Sedlčan utrpěl v květnu 1950 zlomeninu pravé nohy při nakládání

pokáceného dříví, v místech kde stojí dnes drtírna a sklady. Úraz nezanechal trvalé následky. Druhý úraz se stal Aloisu Pokornému ze Všetic, který byl zasypán v listopadu 1952 v lomu při těžení kamene a utrpěl těžký úraz, který mu zanechal trvalé následky, ochromením pravé nohy. Zvláště brigády nasazené v neobvyklé a nesnadné práci zvyšovalo procento úrazovosti v závodu. Zvlášť k těžkému úrazu došlo v červenci 1952, kdy 17letý student gymnásia z Prahy navrtal na nevybuchlou nálož, která vybuchla a brigádník byl těžce raněn do prsou a obličeje. Přes riziko prostředí v lomu byla úrazovost na vlastní stavbě v Třebenicích větší, kde došlo od začátku stavby do dneška ke čtyrem smrtelným úrazům. Přirozenou smrtí zemřeli na našem úseku dva zaměstnanci: Karel Jankovec z Teletína byv raněn mrtvicí v prosinci 1951 a Josef Císařovský z Třepsína, který zemřel na žaludeční vředy v dubnu 1952.

Ve staré ubikaci lomu byla umístněna prodejna spotřebního družstva „Jednota" z Benešova, kterou vedla sl. Marie Zajíčkova z Vys. Újezda. Zaměstnanec lomu tam mohl dostat vše možné jako mouku, konservy, tabákové výrobky, margarin a jiné spotřební věci. Avšak máslo, tvaroh, sýry, mléko byly jak se říká „jednou za uherský měsíc" za to ale prodej vína a likérů dělal asi největší položku v této prodejně „Jednoty". Možnost nákupu měli přirozeně i místní občané.

V červenci 1953 byla tato prodejna přestěhována dolu dovsi do „Přesličkovny" čp. 4., která byla opravena v roce 1951, v níž potom by-

dlel mistr Front. Šila se svoji rodinou až do vánoc 1952 kdy se odstěhoval. Jednotu bylo nutno přemístit na zásah bezpečnostních orgánů, ježto budova byla postupujícím lomem ohrožována dopadajícími kameny.

V té době, kdy byla opravována „Přesličkovna" nákladem správy kamenolomu, zároveň byla zrestaurována hájovna na Bučinách, která však byla pro svou odlehlost od Teletína dlouho neobydlena. Až konečně na jaře 1953 ji obsadil s rodinou Gustav Řepa, rodák z Teletína, který se navrátil z pohraničí a je nyní zaměstnancem závodu jako člen závodní stráže.

Dělnictvo zaměstnané v kamenolomu a drtírně je dováženo do zaměstnání na každou směnu autobusy ČSAD - československá autobusová doprava - a sice jeden ze Štěchovic, který navazuje na linku Třebenice-Praha, jeden z Benešova a tři ze Sedlčan, které však jedou třemi různými směry na Teletín. Veškerá doprava zaměstnanců do práce a z práce vyžaduje si měsíčního nákladu cca 600.000 Kčs poválečné měny. Různorodost zaměstnání našich dělníků vykazovala cca 50% zemědělců, cca 10% od černého řemesla, cca 10% bývalých živnostníků, úředníků, důstojníků a t.d. a 30% kameníků a lomařů z povolání. Zaměstnanci ze Sedlčanska skládali se většinou ze zemědělců, což způsobovalo ve vegetačních obdobích značnou absenci v docházce do práce. Vzdálenější zaměstnanci jako z Táborska a Prahy bydleli po celý týden v závodních ubikacích a stravovali se v závodní jídelně.

V období školních prázdnin byla absence zemědělců překrývána pomocí brigád studenstva a v srpnu 1953 pak třítýdenní vojenskou brigádou. Zvláště se musím zmínit o brigádě org. KSČ ze závodu Tatra-Smíchov, která v počtu 15-20 členů každou neděli dojížděla do Teletína na drtírnu, kde nám vydatně pomáhala na opravách strojního zařízení.

Veškeré pozemky na kterých byl otevřen kamenolom a postaveny stavenišní zařízení, byly vyvlastněny krajským národním výborem v Praze ve prospěch státu. Původní návrh na vyvlastnění byl nedostačující a na žádost vedení úseku Teletín a státní stavební správy v Třebenicích byl rozšířen v roce 1952 ještě na hospodářství čp. 19. jehož majitelem byl Václav Heřmán a který se na to odstěhoval do Lišna u Benešova, kde jest správcem státního statku. Vyvlastnění čp. 19. týkalo se včetně pronajmutím přilehlých pozemků do konce stavby. Tudíž budova byla vykoupena a pozemky jen prona-

jaty. Stavební materiál budov byl přenechán majiteli V. Heř-
manovi, který toho času byl již mimo Teletín a materiál z bu-
dov si nerozebral ani nerozprodal.

Během provozu v lomu došlo k úplnému rozvíšťění krytiny na budovách, zřícením krovů nad stáji a stodole a značnému poškození zdiva otřesy výbuchů.

Než-li byly veškeré pozemky pro lom vykoupeny, byly všechny škody bývalým majitelům závodem Vodní stavby n.p. plně uhrazeny.

A tak se Teletín podruhé proslavil, poprvé pěstováním jahod Rudolfem Strimplem a podruhé kamenolomem pro Výstavbu Slap, jehož denní výrobní kapacita byla jednou z největších ve střední Evropě.

Místní národní výbor Teletín
okr. okres Benešov

Popis

katastr. obce

Teřetín

1953.

emědělská a živočišná výroba: plánování a rozpis dodávek vidíme nejlépe s přiloženého obecního rozpisového sumáře na rok 1953, z něhož je vidno, kolik se osívalo, sklízelo a kolik bylo předepsáno na dodávky státu.

O JZD se zmiňuji zvlášť. Hospodaření soukromně hospodařících zemědělců je patrno rovněž ze sumáře. Celkem státní dodávky byly plněny průměrně na 100%. Poměr mezi soukromně hospodařícími a JZD dobře osvětlují došlé příspěvky do „Besedy s občany", která se konala 28.XII.53. Soukromně hospodařící nepracovali pro družstvo při jeho žňových pracích, jen Stibůrek Václav z čp.24. a Šťastný Fran. z čp.18. vypomáhali dle možnosti družstvu, i při stavbě vepřince na Chlístově.

Dodávkový kontigent soukromý sektor splnil v hovězím mase na 100%, ve vepřovém na 80%, proto někteří nesměli si porazit vlastního vepře. Obili splnili na 100%.

V obci je celkem sedm mlátiček s čističkami na obili velikosti 22-24. V zimním období kopali studny Kudrna Václ., Piskáček Vojta ml., oba na Chlístově o průměrné hloubce 7m. - Sládek Jan ml. z čp.7. vlastní motocykl značky Jawa 250cm³ - starší model.

Lidová správa.

Místní národní výbor:
předseda: Šmejkal Josef - důchodce =
zemědělský ref.: Řepa Miloslav - JZD =
vyživovací ref.: Čížek Jan - dělník =
finanční ref.: Řepa Ladislav - JZD = 1 = osvětář: Kokta Josef - JZD =
Trestní komise: Šmejkal Jos. = Piskáček Vojta ml. - dělník = Břicháček Emanuel - zemědělec. =
Členové pléna: Kudrnová Anna - zeměd. = Piskáček Vojt. ml. = Břicháček Eman. = Šťastný Fran. - důchodce = Stibůrek Václav = Zděnek Jos. = Stibůrek Jos. - zemědělci = Čížek Jan = Šamek Jindř. - dělník - předs. MNV.

Rozpočet na rok 1953 činil 68.000·- Kčs staré měny, z čehož byli vypláceni funkcionáři výboru, něco přišlo (atd) na osvětu atd.. Schůzí rad konalo se 11 a pléna 6. Schůze rad nebyly nikdy plně navštěvovány a často se stalo, že pro neúčast musel předseda schůzi odložit a neodkladné věci vyřídit sám.

Počet obyvatelstva v obci činí 37 mužů, 47 žen a 27 dětí do 18 let. Celkem 111 duší. Obýváno 40 obytných staveni, nepočítaje v to obytné budovy pro zaměstnance kamenolomu. Weekendových chat na našem katastru je postaveno 72, v největším počtu se nalézají v osadě „Proudy" ve „Vosinách" u Vltavy.

Obecní knihovnu vede s. Šmejkal Josef a obsahuje 380 svazků knih zábavných i odborně zemědělských. Za uplynulý rok bylo 23 vypůjčovatelů.

O zdraví občanů se staral Dr Ant. Podmol z Netvořic. Nakažlivých chorob v obci nebylo. Paní Anna Sládková, výměnkářka z čp. 7 jest v posledních létech upoutána na lůžko, stará 88 roků, tě doby nejstarší v obci a je na obě oči slepá. Dále nejstarší osoby: pí Otilie Černá z čp. 14. stará 83 roků. V obecním domě na Chlistově bydlí t.č. Řepová Marie, stará 78 roků a Stibůrková Marie, stará 76 let. - V čp. 38 bydlí výměnkář Řepa Frant., stár 76 roků a v čp. 3. Růžková Anežka, 66 r. stará.

Umrtí nebylo žádné a narození jedno. Hedvice a Václavu Stibůrkovým v čp. 24 se narodil syn Pavel, dne 12. února. t.r. -

Místní hasičská jednota a rovněž tak i politické strany se nikterak na veřejnosti činně neprojevily.

Myslivecká společnost.

Členové společnosti jsou: Piskáček Voj. ml. - myslivecký hospodář = Řepa Ladislav, pokladník = Řepa Miloslav, jednatel = Řepa Frant. a Dr Alois Málek, členové.

Kmenový stav zvěře k 1. III. 53: srnčí ..... 5 kusů
zajíců ..... 15 -"-
bažantů .... 10 -"-
koroptví ..... 10 -"-

Letní stav zvěře před odstřelem: srnčí ..... 9 -"-
zajíců .... 40 -"-
bažantů .... 40 -"-
koroptví .... 20 -"-

Na podzim odstřeleno: srnčí ..... 2 ks - zajíců ..... 9 ks
bažantů .. 18 ks - koroptví ..... - ks
Zprávu dodal myslivecký hospodář Piskáček Voj. ml.

o o o

Teletínská děvčata pořádala dvě taneční zábavy, a to jednu v lednu a pak o posvícení.
21. ledna ujal se vedení hostince „Jednoty" - u Dvořáků - Bečan Ferdinand z Chocerad, ženat, se dvěma děcky.

o o o

5. března zemřel J.V. Stalin, předseda Rady ministrů a tajemník ústředního výboru komunistické strany SSSR, zemřel po těžké nemoci v 9.50 hod. v Moskvě.

Tryzna za zemřelého vůdce sovětského lidu konala se v hostinci „Jednoty" v neděli 8. III. za účasti 26 osob.

Krátce na to 14. III. zemřel náhle po prudkém onemocnění, náš první lidově demokratický president Klement Gottwald. Jeho pohřbu v Praze zúčastnilo se ohromné množství pracujícího lidu.

Tryzna za zemřelého presidenta se konala na místním národním výboru dne 22. března.

o o o

Od 17 - 24. května bylo všude nákupová panika. Před obchody stály ve frontách dlouhé řady koupěchtivých. „Šeptandou" rozhlásilo se, že bude nová měna, každý se zbavoval peněz i za hlouposti. 22. května bylo již mnoho obchodů v Praze i na venkově uzavřeno, protože neměly již co prodávat. Prodávaly se jen nejnutnější potraviny pouze na potravinové lístky. Očekávalo se, co bude.

Portrét Josefa Vissarionoviče Stalina z roku 1937.

Šťastný a spokojený úsměv vůdce světového proletariátu J. V. Stalina po vítězně zakončené válce proti nacistickým vetřelcům.

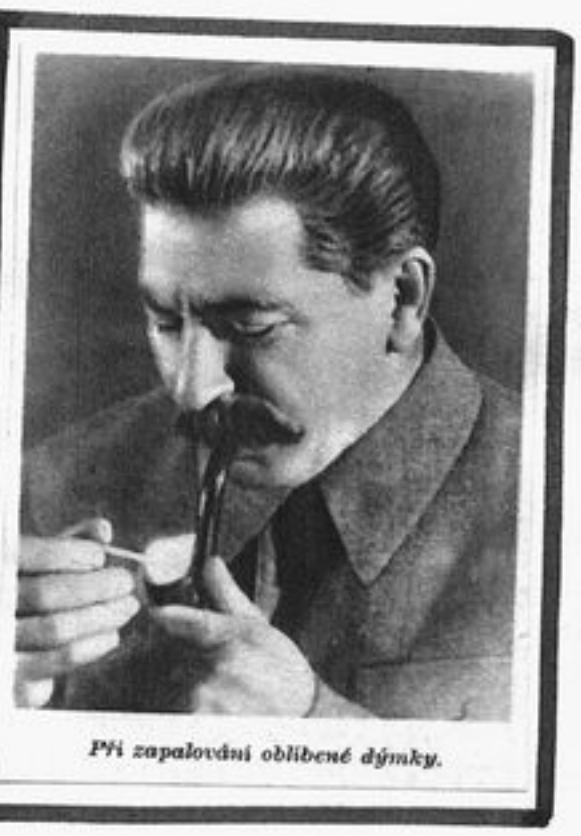

Při zapalování oblíbené dýmky.

5 III. 1953

KG

ANTONÍN ZÁPOTOCKÝ

PRESIDENT ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY A VRCHNÍ VELITEL ČESKOSLOVENSKÉ BRANNÉ MOCI

Oficně v pondělí 1. června vyhlášeno provedení peněžní reformy. Peníze byly měněny do pěti tisíc 1:5 a od deseti tisíc 1:50 čili za pět starých korun jedna Kčs nová. Zároveň byl zrušen přídělový systém potravinových lístků.

V kamenolomu byli dělníci nespokojeni, ráno nastoupivší směna nezahájila práci a žádala vedoucího úseku s. Grabmüllera o vysvětlení, jak to bude vypadat se mzdou za měsíc květen. Polovinu mzdy obdrželi zaměstnanci již jako zálohu v polovině května a doplatek jim byl propočítán 1:5 a to od 15.V. do 31.V.- Po vysvětlení propočtů a vyhlídek nové měny v národním hospodářství začalo se opět k poledním pracovat.

° ○ °

14. července byla tak zvaná „balonková akce", kdy západní mocnosti využily západního větru a zaplavily naše území balonky na nichž byly připevněny štvavé letáky a balíčky falešných našich nových korun se sesmeškujícím tiskem. V lomu a okolí našlo se přes dva tisíce letáků a nějaké koruny, které byly odevzdány v kanceláři kamenolomu.

° ○ °

Letos byla nadprůrměrná úroda ovoce, zvláště švestek, které mnohde zůstaly na stromech neočesány. Větve se musely podpírat, jak se ohýbaly pod váhou ovoce. Rovněž červivost ovoce byla minimální. Odborníci říkají, že nebývalá úroda je následkem květnového sněhu, který náhle 7. května napadl. V obci je t.č. asi 90 jabloní, 60 třešní,

Svobodné slovo

ROČNÍK IX. — ČÍSLO 129. — 2.50 KČS * * * * LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ V PRAZE V NEDĚLI 31. KVĚTNA 1953

Zpráva ze zasedání ÚV Komunistické strany Československa

V sobotu 30. května v 9 hod. ráno konalo se na pražském hradě plenární zasedání Ústředního výboru Komunistické strany Československa. Na zasedání byl projednán návrh předsednictva ÚV KSČ na usnesení o provedení peněžní reformy a zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží.

K předloženému návrhu referoval soudruh Antonín Zápotocký, jehož projev byl mnohokráte přerušován bouřlivým souhlasným potleskem.

Ústřední výbor Komunistické strany Československa návrh na usnesení o provedení peněžní reformy a zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží jednomyslně schválil.

Zpráva ze zasedání vlády

Vláda republiky Československé se sešla v sobotu 30. května 1953 k mimořádné schůzi, kterou řídil předseda vlády Viliam Široký.

Na pořadu schůze byly tyto předlohy:

1. Usnesení vlády republiky Československé a Ústředního výboru Komunistické strany Československa o provedení peněžní reformy a zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží.

2. Schválení vládního návrhu zákona o peněžní reformě a schválení opatření, souvisících s provedením zákona o peněžní reformě.

3. Schválení státních maloobchodních cen potravinářského a průmyslového zboží a některých opatření v oboru ministerstva vnitřního obchodu, ministerstva výkupu a ministerstva zemědělství.

4. Schválení vládního nařízení o opatřeních v oboru mezd, důchodů a některých sociálních dávek v souvislosti se zrušením lístkového systému zásobování.

V úvodním projevu poukázal předseda vlády na dalekosáhlý význam předložených opatření pro další rozvoj československého národního hospodářství. Ministr financí Jaroslav Kabeš a ministr vnitřního obchodu František Krajčír podali pak podrobný výklad k jednotlivým návrhům.

Po rozpravě, v níž všichni diskutující shodně podtrhli správnost projednávaných rozhodnutí, byla navržená opatření jednomyslně schválena.

V Praze dne 30. května 1953.

Národní shromáždění projednalo a schválilo zákon o peněžní reformě

V sobotu dne 30. května 1953 sešlo se Národní shromáždění k 76. plenární schůzi, ve které projednalo vládní návrh zákona o peněžní reformě.

Schůze Národního shromáždění, kterou zahájil předseda NS dr. Oldřich John, se zúčastnil, přivítán bouřlivým potleskem všech poslanců, president republiky Antonín Zápotocký. Schůzi byli přítomni předseda vlády Viliam Široký se svými náměstky a ostatními členy vlády, dále generální prokurátor, předsedové Státních výborů, tajemníci ÚV KSČ, představitelé veřejného života a četní hosté z řad pracujících.

Jménem vlády podal výklad o provedení peněžní reformy a zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží předseda vlády Viliam Široký; jeho projev byl sledován s živou pozorností a souhlasem všech poslanců. Zpravodajkou výboru rozpočtového a pro hospodářské plánování a jeho kontrolu k vládnímu návrhu zákona o peněžní reformě byla poslankyně Božena Machačová-Dostálová.

V rozpravě o výkladu předsedy vlády a o návrhu zákona o peněžní reformě promluvili poslanci: prof. dr. ing. Emanuel Šlechta, posl. dr. h. c. Plojhar, posl. dr. Josef Kysela, posl. Josef Borůvka a posl. Jaroslav Kolář.

Národní shromáždění schválilo předloženou osnovu. Tím byla 76. schůze Národního shromáždění skončena.

Při odchodu zdravili poslanci presidenta republiky Antonína Zápotockého a vládu republiky Československé hlučným, dlouho trvajícím potleskem.

Usnesení

vlády republiky Československé a Ústředního výboru Komunistické strany Československa

ze dne 30. května 1953 o provedení peněžní reformy a zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží

Další rozvoj národního hospodářství staví náš stát před úkol provést peněžní reformu — s cílem zvýšení kupní síly československé koruny a upevnění jejího kursu — a zároveň před úkol zrušit lístkový systém zásobování potravinářským a průmyslovým zbožím a přejít k rozvinutému obchodu s jedinými státními maloobchodními cenami.

Řešení těchto stěžejních úkolů umožnil rozvoj našeho národního hospodářství od osvobození slavnou Sovětskou armádou v květnu 1945 přes vítězný únor 1948 až po naše dny.

Hrdinným úsilím naší dělnické třídy a pracujícího lidu při provádění generální linie IX. sjezdu Komunistické strany Československa, vytyčené soudruhem Klementem Gottwaldem, a díky stálé bratrské pomoci Sovětského svazu učinila naše republika významné pokroky na cestě výstavby socialismu.

Výroba socialistického průmyslu dosáhla dvojnásobku předválečné úrovně, v zemědělství hospodaří socialistický sektor již na více než 43,5% orné půdy, obchod je již z více než 99% v rukou státu a družstev.

Národní důchod se zvýšil proti předválečné úrovni téměř o polovinu a ve srovnání s rokem 1948 o víc než dvě třetiny. Okolo tří čtvrtin národního důchodu rozděluje se na materiální a kulturní potřeby pracujících. V našem státě je navždy likvidována nezaměstnanost. Výstavba socialismu zajišťuje stálý rozvoj výrobních sil a tím životní úroveň lidu rok od roku roste.

Tomuto růstu hospodářského potenciálu naší země a síle lidově demokratického státu musí odpovídat i plnohodnotná československá koruna.

Peněžní reforma z roku 1945 nelikvidovala důsledky fašistické okupace a druhé světové války v oblasti peněžního oběhu; neuvedla množství peněz na míru nutnou pro národní hospodářství, a to tím méně, že hned v nejbližších letech byly z bezcenných vázaných vkladů uvolňovány desítky miliard korun. Kromě toho zůstal peněžní oběh po roce 1945 znečištěn tím, že obíhá několik druhů peněz, a to namnoze tištěných ještě v kapitalistické cizině.

Až do vítězného února mohly kapitalistické živly i spekulanti ve městech i na vesnici pod ochranou reakčních stran hromadit zisky z průmyslových, obchodních a stavebních podniků, které jim zůstaly ještě v rukou, a kořistit z pokoutních prodejů, a zatajených zásob, z černého trhu, z rozvracení zásobování obyvatelstva a z okrádání státu machinacemi v zahraničním obchodě.

Spekulantské živly, využívajíce velkých rozpětí mezi komerčními (volnými) a přídělovými (vázanými) cenami, obohacovaly se na úkor pracujícího obyvatelstva a nahromadily mnoho peněz ve svých rukou.

Záškodnická činnost Slánského bandy v průmyslu, ve výstavbě, ve vnitřním a zahraničním obchodě též způsobila velké škody finančním a peněžnímu obratu státu.

Přebytečné množství peněz v oběhu snižuje kupní sílu koruny i její kurs, brání dalšímu rozvoji národního hospodářství, brzdí i možnost zrušit lístkový systém zásobování a přejít k rozvinutému obchodu s jedinými státními maloobchodními cenami. Ukázalo se, že nelze připustit, aby spekulantským živlům zůstala možnost skupovat zboží široké potřeby i po zrušení lístkového systému, jako tomu bylo v roce 1950 i začátkem roku 1951.

Proto nyní, kdy před československým státem vystal úkol zrušit lístky na potraviny a průmyslové zboží, zlepšit zásobování pracujících, rozšířit směnu zboží mezi městem a vesnicí a důsledněji zakotvit zásadu odměňování podle práce, rozhodla vláda republiky Československa, Ústřední výbor Komunistické strany Československa, aby byla provedena současně peněžní reforma vydáním nových peněz a stažením starých.

Peněžní reforma zvýší kupní sílu a upevní kurs československé koruny; nová koruna bude mít zlatý obsah. Nebude již dále vázána na americký dolar, který je krisovou valutou a jehož kupní síla stále více klesá. Od nynějška bude její kurs svázán s nejstabilnější měnou světa — sovětským rublem.

Peněžní reforma bude spočívat na těchto hlavních zásadách:

Za prvé. Výměna peněz, které nyní obíhají v hotovosti, bude prováděna takto: všem občanům, kteří nepoužívají námezdní práce, bude vyměněno do 300 Kčs ve starých penězích na osobu v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz, t. j. bez zkrácení. Hotovosti nad 300 Kčs jim budou vyměněny v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz, t. j. s desetinásobným krácením.

Všem ostatním občanům budou hotovosti vyměněny v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz, t. j. s desetinásobným krácením.

Hotovosti v pokladnách hospodářských, rozpočtových a ostatních organisací a zařízení budou vyměněny v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Za druhé. Peněžní vklady u Státní banky československé a u státních spořitelen budou přepočítány za výhodnějších podmínek než hotovosti, a to podle velikosti vkladu. Přitom vklady do 5000 Kčs se přepočítají v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz, t. j. bez zkrácení. To znamená, že všechny drobné vklady se přepočítávají bez zkrácení.

Za třetí. Mzdy a platy dělníků a úředníků, penze, stipendia a též příjmy rolníků za dodávky státu i jiné pracovní příjmy všech vrstev obyvatelstva nebudou dotčeny peněžní reformou a budou se propočítávat v nových penězích bez zkrácení podle dosavadního měřítka cen, t. j. 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Za čtvrté. Zrušují se závazky ze vkladů a z tuzemských cenných papírů, vázaných při měnové reformě r. 1945, kromě pozůstatky války i okupace a hospodářských kapitalistů. Současně se ruší státní půjčky vydané po roce 1945, které byly umístěny u peněžních a pojišťovacích ústavů a u kapitalistických elementů.

Podle těchto zásad prováděná peněžní reforma v naší zemi se zásadně liší od měnových reforem v zemích kapitalistických. Peněžní reformy jsou tam provázeny velikým zvýšením cen spotřebního zboží, pokřesem reálných mezd a platů, jakož i příjmů rolníků a zvýšením nezaměstnanosti.

V naší zemi naproti tomu je peněžní reforma výsledkem nebývalého dosud rozvoje národního hospodářství. Podmínky výměny peněz postihují především spekulantské a jiné kapitalistické živly ve městech a na vesnici, které nahromadily na úkor pracujících velké peněžní prostředky. U nás není a nikdy nebude nezaměstnanosti. Mzdy se v důsledku peněžní reformy u nás nesnižují, naopak současně se zvýšením kupní síly koruny zvyšujeme ještě mzdy a platy dělníkům a úředníkům a podstatně snižujeme dosavadní komerční a jediné ceny. Tím se zabezpečuje zvýšení reálných mezd a platů dělníků a úředníků a příjmů zemědělců.

Provedení peněžní reformy se arciť neobejde bez určitých dočasných ztrát, vyplývajících z podmínek výměny peněz, které musí přinést téměř všechny vrstvy pracujícího obyvatelstva.

Tato jednorázová ztráta bude však vyrovnána uvedenými hmotnými výhodami, které vyplývají z vyšší kupní síly koruny a ze snížení komerčních a jediných cen.

Vláda republiky Československé a Ústřední výbor Komunistické strany Československa se usnesly provést současně s peněžní reformou zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží, zrušit vysoké komerční ceny a přejít k rozvinutému obchodu za jediné státní maloobchodní ceny.

Zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží bude uskutečněno podle těchto zásad:

Za prvé. Potravinářské a průmyslové zboží bude prodáváno volně bez lístků. Prodej za vysoké komerční ceny se ruší.

Za druhé. Budou zavedeny jediné státní maloobchodní ceny namísto dosavadních cen přídělových (vázaných), cen komerčních (volných) a tak zvaných starých jediných cen.

Za třetí. Dosavadní komerční ceny potravin se snižují v průměru o 31%; ceny průmyslového zboží o 37%. Jediné ceny zboží, které se i dosud prodávalo bez lístků, se snižují v průměru o 7%.

Za čtvrté. V souvislosti se zvýšením některých přídělových cen zvyšují se základní mzdové tarify a základní platy, penze a rodinné zaopatřovací přídavky. Zvyšují se slevy na dani ze mzdy pro rodiny dělníků a úředníků s více dětmi. Značnou část těchto nákladů bere na sebe stát.

Výkupní ceny zemědělské výroby zůstávají po zrušení lístkového systému v zásadě nezměněny; příplatky za zemědělské výrobky dodané státu nad povinné dodávky se zvyšují.

Budou rozvinuty zemědělské trhy a tak rozšířeny možnosti jednotných zemědělských družstev, jejich členů, jakož i drobných a středních rolníků prodávat po splnění povinných dodávek volně přebytky své výroby za ceny volně dohodnuté.

Peněžní reforma, zrušení lístkového systému zásobování a přechod k rozvinutému obchodu s jedinými státními maloobchodními cenami budou novou ranou kapitalistickým a spekulantským živlům ve městě i na vesnici.

Peněžní reforma spolu se zrušením lístkového systému zásobování a s přechodem k rozvinutému obchodu s jedinými státními maloobchodními cenami posílí význam peněz v národním hospodářství. Pozvedne úlohu mezd, důchodů dělníků a peněžních příjmů zemědělského obyvatelstva, vytvoří trvalé předpoklady pro správné socialistické odměňování práce podle zásluhy, podnítí vzestup produktivity práce. Upevní chozrasčet a finanční disciplínu a prohloubí režim hospodárnosti. Všechno to zpevní svazek dělníků a rolníků a povede k dalšímu rozmachu národního hospodářství a síly republiky a na tomto základě ke zvýšení hmotné a kulturní úrovně pracujících.

Vláda republiky Československé a Ústřední výbor Komunistické strany Československa se usnášejí:

PENĚŽNÍ REFORMA

1. Dnem 1. června 1953 dát do oběhu nové peníze vzoru 1953, a to:

Bankovky Státní banky československé po 100, 50, 25 a 10 korunách československých, státovky po 5 a 3 korunách československých a 1 koruně československé,

kovové mince hodnot po 25, 10, 5 a 3 haléřích a 1 haléři.

2. Peníze všech druhů (bankovky, drobné peníze papírové a mincovní), které jsou nyní v oběhu, vyměnit podle těchto zásad:

Občanům, kteří nepoužívají námezdní práce, vyměnit staré peníze do částky Kčs 300.— ve poměru 5 Kčs starých peněz za nové v poměru 1 Kčs nových peněz za 1 Kčs nových peněz bez zkrácení; hotovosti nad 300 Kčs v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

všem ostatním občanům vyměnit všechny hotovosti v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

hotovosti v pokladnách hospodářských, rozpočtových a ostatních organisací a zařízení vyměnit v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

3. Provedením výměny starých peněz pověřit Státní banku československou.

Provést výměnu starých peněz za nové na celém území státu ve dnech 1., 2., 3., a 4. června 1953.

Staré peníze, které v této lhůtě nebudou vyměněny, se ruší a pozbývají platnosti.

Během lhůty, stanovené pro výměnu starých peněz za nové, přijímat staré peníze ke všem platům v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

4. Stanovit zlatý obsah nové československé koruny na 0,123.426 gramu rýzího zlata.

5. Cenu zlata při nákupech zlata Státní bankou československou stanovit 8 Kčs za 1 gram rýzího zlata.

6. Na základě zlatého obsahu československé koruny, stanoveného v článku 4 tohoto oddílu, určit kurs československé koruny v poměru k rublu 1 Kčs 80 haléřů za 1 rubl.

Zmocnit státní banku československou, aby stanovila kurs československé koruny vůči cizím měnám a upravovala jej, jestliže cizí měny změní svůj obsah zlata nebo svůj kurs.

7. Zastupitelským úřadům cizích států, které jsou pověřeny u vlády republiky Československé, vyměnit u Státní banky československé, všechny hotovosti ve starých penězích, které získaly prodejem valut státní bance československé za květen 1953. Výměnu těchto hotovostí provést

Pokračování na str. 8.

vosti provést v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

8. Peněžní poukazy jakéhokoli druhu jako šeky, poštovní poukázky, akreditivy, platební příkazy, určené k výplatě soukromým osobám, vyplácet za podmínek, platných pro výměnu starých peněz obyvatelstvu, t. j. 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz, pokud dojde k výplatě dne 1. června 1953 nebo později.

Ve dnech 1., 2., 3. a 4. června 1953 nebudou peněžními ústavy a poštovními úřady přijímány žádné hotovosti k poukazům.

9. Mzdy, služné a jiné odměny za práci a služby, rodinné přídavky, pense, stipendia, podpory a pod., stejně tak jako ceny, sazby a tarify, přepočítat ke dni 1. června 1953 v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

10. Vklady obyvatelstva, uložené na vkladních knížkách i běžných účtech u Státní banky československé a státních spořitelen, přepočítat ke dni 1. června 1953 takto:

Vklady na vkladních knížkách dělníků a úředníků z pravidelného závodního spoření, vklady na vkladních knížkách žáků včetně vkladů kroužků střadatelů školního spoření, jakož i zůstatky vkladů na vkladních knížkách, kterými byly vyplaceny prémie laureátům státních cen, v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz:

vklady do 5.000 Kčs včetně v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

vklady nad 5.000 Kčs do 10.000 Kčs přepočítat takto: částku vkladu do 5.000 Kčs včetně podle předchozího odstavce, zbytek do 10.000 Kčs včetně v poměru 6,25 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

vklady nad 10.000 Kčs do 20.000 Kčs přepočítat takto: částku vkladu do 10.000 Kčs včetně podle předchozího odstavce, zbytek do 20 tisíc Kčs včetně v poměru 10 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

vklady nad 20.000 Kčs do 50.000 Kčs přepočítat takto: částku vkladu do 20.000 Kčs včetně podle předchozího odstavce a zbytek vkladu do 50.000 Kčs včetně v poměru 25 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

vklady nad 50.000 Kčs přepočítat takto: částku do 50.000 Kčs včetně podle předchozího odstavce, zbytek v poměru 30 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

vklady na vkladních knížkách, vystavených počínajíc dnem 16. května 1953, přepočítat v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

11. Prémie zaplacené na životní pojištění přepočítat v poměru 20 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

12. Vklady na běžných účtech, na které byly u peněžních ústavů soukromým osobám skládány hospodářskými, rozpočtovými nebo jinými organisacemi a zařízeními částky za prodej nebo nájem movitostí či nemovitostí, nebo vklady na běžných účtech, na které je vkládáno nájemné z činžovních domů podle zákona č. 80/1952 Sb., o dani domovní, přepočítat v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

13. Vklady na běžných a obratových účtech hospodářských, rozpočtových a ostatních organisací a zařízení, vklady na běžných účtech jednotných zemědělských družstevních III. a IV. typu, včetně jejich vkladů na účtech nedělitelných fondů, přepočítat ke dni 1. června 1953 v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

14. Vklady na běžných účtech soukromých průmyslových, obchodních a jiných podniků přepočítat podle těchto zásad:

a) částku nutnou pro normální činnost podniku, ale nepřevyšující částku mezd vyplacenou dělníkům v předcházejícím měsíci, přepočítat v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

b) zbývající částku v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

15. Vzájemné pohledávky a závazky hospodářských, rozpočtových a ostatních organisací a zařízení, jakož i závazky obyvatelstva vůči nim přepočítat v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Sazby daní a poplatků se přepočítávají rovněž v poměru 5 Kčs za 1 Kčs nových peněz.

16. Závazky hospodářských, rozpočtových a ostatních organisací a zařízení vůči obyvatelstvu se přepočítají v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

17. Poštovní známky a kolky, které byly v oběhu ke dni 1. června 1953, se mohou používat nadále až do vydání nových známek a kolků v poměru 50 Kčs jmenovité hodnoty ve starých penězích za 1 Kčs v nových penězích. Ministr spojů vydá do 30. června 1953 nové poštovní známky a ministr financí vydá nové kolky do 30. června 1953.

18. Zrušují se závazky z vkladů a tuzemských cenných papírů, vázaných při měnové reformě roku 1945, a ze životního pojištění, pokud se mají plnit poukazem na vázaný vklad. Současně se zrušují závazky z dluhopisů státu, vydaných po roce 1945 a závazky z dílčích dluhopisů a zástavních listů, vydaných po roce 1945 bývalými úvěrními ústavy; ztráty vzniklé zánikem těchto závazků veřejným organisacím a zařízením vypořádá vláda.

II.

ZRUŠENÍ LÍSTKOVÉHO SYSTÉMU ZÁSOBOVÁNÍ

1. Současně s provedením peněžní reformy, t. j. od 1. června 1953, zrušit lístkový systém zásobování potravinářským a průmyslovým zbožím, zrušit ceny komerčního trhu a zavést jediné státní maloobchodní ceny na potravinářské a průmyslové zboží.

2. Při stanovení jediných státních maloobchodních cen na potravinářské a průmyslové zboží vycházet z těchto zásad:

a) dosavadní komerční ceny potravinářského zboží snížit v průměru o 31 proc., z toho chléb o 12 proc., pšeničnou mouku o 22 proc., vepřovou pečeni o 43 proc., vepřové sádlo o 60 proc., máslo o 51 proc., cukr o 50 procent a vejce v letním období o 45 procent;

b) dosavadní komerční ceny průmyslového zboží snížit v průměru o 37 procent, z toho bavlněné tkaniny průměrně o 59 proc., konfekci průměrně o 50 procent;

c) dosavadní jediné ceny zboží, které se prodávalo bez lístků, snížit v průměru o 7 procent;

d) ceny dětské konfekce a dětského stávkového zboží v zásadě ponechat na dosavadní úrovni přídělových cen.

3. Uložit ministru vnitřního obchodu republiky Československé, aby vydal v souladu s tímto usnesením nové ceníky státních maloobchodních cen potravinářského a průmyslového zboží pro maloobchodní síť a podniky společného stravování.

4. Ceny, stanovené tímto usnesením, se nevztahují na zemědělský trh a na družstevní obchod se zbožím z vlastních nákupů zemědělských přebytků.

Jednotná zemědělská družstva, jejich členové i soukromí malí a střední rolníci mohou po splnění povinných dodávek prodávat přebytky své produkce za ceny volně dohodnuté.

5. Výrobní a spotřební družstva prodávají své výrobky za ceny nepřevyšující jediné státní maloobchodní ceny.

III.

ZVÝŠENÍ MEZD, PLATŮ, PENSÍ A RODINNÝCH PŘÍDAVKŮ

1. Základní hodinové (časové i úkolové) mzdové sazby horníků, zaměstnaných na pracích pod zemí, zvýšit ve všech kvalifikačních třídách a mzdových skupinách o 0.70 Kčs v nových penězích.

2. Základní hodinové (časové i úkolové) mzdové sazby dělníků, zaměstnaných v povrchových zařízeních přímo souvisících s dolem, zvýšit ve všech kvalifikačních třídách a skupinách o 0.50 Kčs v nových penězích.

3. Základní hodinové (časové i úkolové) mzdové sazby dělníků hutních provozů, na něž se vztahuje usnesení vlády ze dne 13. listopadu 1951, zvýšit o 0.60 Kčs v nových penězích.

4. Základní hodinové (časové i úkolové) mzdové sazby dělníků zaměstnaných v horkých provozech nebo v provozech jim na roveň postavených, které budou zvlášť určeny, zvýšit ve všech mzdových třídách o 0.44 Kčs v nových penězích.

5. Základní hodinové mzdové sazby časové všech ostatních dělníků zvýšit ve všech mzdových třídách a skupinách o 0.34 Kčs v nových penězích.

Sazby pro práci v úkolové mzdě stanovit ve výši 109% nové základní časové mzdové sazby při práci v odhadovém úkolu a 118% základní časové mzdové sazby při práci v měřeném úkolu.

Úkolové sazby, které byly stanoveny dosud jinak než ve výši 110 nebo 120% dosavadní základní mzdové sazby, budou zvlášť schváleny státní mzdovou komisí.

6. Základní měsíční platy zvýšit v nových penězích takto:

Základní měsíční platy do 1000 Kčs o 60 Kčs, základní měsíční platy od 1000 Kčs do 1200 Kčs o 40 Kčs, základní měsíční platy nad 1200 Kčs se nezvyšují.

Předpisy o percentuální výši prémií a přídavků, které se vypočítávají ze základního platu, ponechat nezměněny.

Přídavky a příplatky, které jsou určeny pevnou měsíční částkou, se nezvyšují.

7. Přikázat ministerstvům a ostatním ústředním úřadům, aby do 7. června 1953 předložily státní mzdové komisi nové mzdové sazby ke schválení a k registraci. Bez schválení státní mzdové komise jsou nové sazby neplatné. Podrobnosti, týkající se úpravy mezd a platů, jsou stanoveny ve zvláštních předpisech schválených vládou.

8. Zvýšit v nových penězích tyto důchody:

starobní a invalidní důchody, pokud jejich výše nepřesahuje 600 Kčs měsíčně, o 20 až 70 Kčs měsíčně;

vdovské důchody, pokud jejich výše nepřesahuje 360 Kčs měsíčně, o 20 až 50 Kčs měsíčně;

sociální důchody o 50 Kčs měsíčně; dále-li o sociální důchod manželské dvojice, o 75 Kčs měsíčně;

důchody oboustranně osiřelých sirotků, pokud nepřekračují částku 200 Kčs měsíčně, o 20 až 60 Kčs;

výchovné na děti, přiznávané k invalidním a starobním důchodům, a rodinné přídavky a výchovné sjednotit a upravit počínajíc červnem v nových penězích takto:

70 Kčs měsíčně	na 1 dítě
170 Kčs měsíčně	na 2 děti
310 Kčs měsíčně	na 3 děti
470 Kčs měsíčně	na 4 děti
630 Kčs měsíčně	na 5 dětí

a zvýšit je o 160 Kčs měsíčně na každé další dítě;

výchovné na děti, přiznané k vdovským důchodům, stanovit takto:

120 Kčs měsíčně	na 1 dítě
260 Kčs měsíčně	na 2 děti
420 Kčs měsíčně	na 3 děti

a zvýšit je o 160 Kčs měsíčně na každé další dítě.

Osobám, které pobírají několik důchodů, vyměřit zvýšení zvlášť ke všem důchodům.

Hranici pro krácení důchodů ve smyslu vládního nařízení ze dne 29. června 1951 upravit z dosavadních ročních 48.000 Kčs ve starých penězích na 10.800 Kčs v nových penězích. Podrobnosti, týkající se úpravy důchodů, jsou stanoveny ve zvláštních předpisech schválených vládou.

Zaměstnancům, kteří jsou držiteli půdy o výměře nad 1.5 ha (v jastvinářských oblastech nad 2 ha), případně rodinným příslušníkům takových osob ponechat rodinný přídavek (výchovné) i nadále v dosavadní výši.

Počínajíc dnem 1. července 1953 vyplácet rodinné přídavky (výchovné) měsíčně.

*

Provedení peněžní reformy a zrušení lístkového systému zásobování je obratem v hospodářském a politickém rozvoji našeho státu. Jde o to, aby se všichni pracující cítili opravdovými hospodáři na svých pracovištích a byli nesmiřitelní ke všem projevům nehospodárnosti. Jde o to, abychom zvýšili produktivitu práce a docílených přebytků užili ke snižování cen, k zvýšení kupní síly československé koruny, k růstu blahobytu lidu. Jde o to, aby všichni hospodářští činitelé v ministerstvech, hlavních správách a závodech i v jednotných zemědělských družstvech, československých státních statcích i strojních a traktorových stanicích neúnavně bojovali za plnění a překračování plánu, za dodržování státní a pracovní disciplíny. Jde o to, aby se finanční a úvěrová soustava osvědčila jako opravdový strážce pevnosti měny.

Vývoj našeho národního hospodářství a upevnění našeho lidově demokratického režimu i stálé prohlubování naší spolupráce se zemí budující komunismus, se Sovětským svazem, a se zeměmi lidové demokracie zaručují i naše budoucí úspěchy v boji za uskutečnění socialismu v naší vlasti i za trvalý mír ve světě.

Vláda republiky Československé a Ústřední výbor Komunistické strany Československa jsou přesvědčeny, že náš pracující lid bude s rozhodností podporovat dílo upevnění československé koruny a přechod k rozvinutému obchodu a vyzývají všechen náš pracující lid měst i venkova k boji za provedení úkolů, které z něho vyplývají.

VLÁDA REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ,
ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

Projev předsedy vlády Viliama Širokého na plenárním zasedání Národního shromáždění

Vážené Národní shromáždění, soudružky a soudruzi, bratři a sestry!

Vláda republiky Československé předkládá Národnímu shromáždění ke schválení návrh zákona o peněžní reformě. S peněžní reformou se uskuteční současně dnem 1. června t. r. zrušení lístkového systému na potravinářské a průmyslové výrobky.

Skutečnost, že vláda republiky může dnes předstoupit před Národní shromáždění s takovým návrhem a že si můžeme vytyčit takový úkol, svědčí o tom, že československý lid úspěšně plní usnesení IX. sjezdu Komunistické strany Československa a úkoly, uložené celostátní konferencí Komunistické strany Československa v referátu soudruha Klementa Gottwalda. Uskutečnění peněžní reformy a zrušení lístkového systému na potravinářské a průmyslové výrobky podává jasný důkaz o významných úspěších, kterých jsme v rozvoji národního hospodářství na nových socialistických základech, za účinné pomoci Sovětského svazu dosáhli. Od IX. sjezdu KSČ se především podstatně rozšířil a upevnil socialistický sektor našeho národního hospodářství. Jedině v zemědělství má ještě individuální malovýroba a kapitalistická výroba významnější podíl. Na základě socialistického společenského vlastnictví výrobních prostředků zdvojnásobila se za uplynulá léta průmyslová výroba při současné pronikavé změně struktury československého průmyslu a rozvoji jeho technické úrovně. Úspěšně se kladou základy družstevní socialistické velkovýroby, která spolu se státními statky zahrnuje přibližně 44 procent orné půdy. V socialistickém sektoru zemědělství se ve stále širší míře uplatňují pokrokové zásady sovětské agrotechniky a zootechniky, které spolu s postupující mechanisací vytvářejí podmínky pro zvyšování produktivity práce v zemědělství. Dík úspěšnému rozvoji výrobních sil se národní důchod zvýšil proti předválečné úrovni přibližně o 50% a tak byl zabezpečen nepřetržitý růst životní úrovně pracujících.

Tyto výsledky umožnily nám přistoupit k jednomu ze základních úkolů rozvoje socialistického národního hospodářství, k vytvoření zásob průmyslového a spotřebního zboží. Současně dosáhl náš socialistický obchod určité konsolidace, aby mohl úspěšněji zprostředkovat oběh zboží od výroby ke spotřebitelům.

Úspěšný rozvoj našeho národního hospodářství dnes už dovoluje nastoupit otázku upevnění československé koruny a zvýšení její kupní síly. Je třeba si zároveň uvědomit, že s hlediska dalšího rozvoje socialistické výstavby se stalo upevnění československé koruny a zvýšení její kupní síly naléhavou nutností. Tuto otázku má vyřešit peněžní reforma. Jejím účelem je tedy dát našemu úspěšně se rozvíjejícímu národnímu hospodářství pevnou, stabilní měnu, zvýšit kupní sílu československé koruny a zabezpečit takto důležitý předpoklad dalšího a rychlejšího postupu na cestě k socialismu a dalšího vzrůstu životní úrovně pracujících.

Naskytá se otázka, proč je uskutečnění peněžní reformy důležitým předpokladem dalšího rozvoje československého národního hospodářství? Připomeňme si, vážené Národní shromáždění, že po osvobození Československé republiky Sovětskou armádou bylo naše osvobozené území úplně zaplaveno bezcennými inflačními »protektorátními« a »slovenskými« papírovými penězi, vydanými nacistickými okupanty. Válečné hospodaření nacistických okupantů úplně rozvrátilo a znehodnotilo naši měnu. Měnová reforma z roku 1945 nezlikvidovala důsledky nacistického šafařování a druhé světové války. Vytvořil se sice určitý základ pro přechod k mírovému hospodářství a pro započetí socialistické výstavby. Ale měnová reforma z roku 1945 nezabezpečila a nemohla zabezpečit vytvoření skutečně pevné a skutečně stabilní koruny. Měnová reforma byla uskutečněna v době, kdy otázka »kdo s koho« v mladé lidově demokratické republice nebyla ještě rozhodnuta, když boj o znárodnění průmyslu, peněžnictví a jiných úseků národního hospodářství teprve začínal. Už samy zásady měnové reformy nezaručily plné odčerpání přebytečného oběživa. Nároky na vázané vklady se zachovaly a vázané vklady, které nebyly podloženy žádnými skutečnými hodnotami, byly uvolňovány ve velkém rozsahu, takže se do oběhu dostaly další miliardové sumy, kterým neodpovídaly žádné vytvořené hodnoty. Buržoasie do r. 1948 používala svých relativně silných posic v průmyslu a ve stavebnictví, velko- a maloobchodě a v zemědělství k rozvrácení československé koruny. Shromažďovala velké zisky a rozpoutala bezuzdnou spekulaci. Spekulační zisky se ve velké míře thesaurovaly. Vývoj československé koruny byl takto do února 1948 značně ovlivněn sabotážnickou a rozvratnickou činností reakčních buržoasních stran, které se mohly opírat o relativně silné posice v hospodářství, a oběživo neustále narůstalo.

Naše socialistická výstavba po únoru 1948 těžce zápasila s tímto dědictvím. Přes velké úsilí vlády nebylo možno plně zabránit další spekulaci kulaků a různých kapitalistických živlů a spekulantů, neboť měli v rukou značné thesaurované prostředky. Velké množství thesaurovaných prostředků zůstalo v oběhu a neustále oslabovalo opatření vlády na poli zásobování. Rušivě zasahovalo i do všech opatření vlády, kterými bojovala za dodržování státní a pracovní disciplíny, za uplatňování zásad hospodárnosti na jednotlivých úsecích národního hospodářství.

A právě v souvislosti s úsilím strany a vlády o režim hospodárnosti, o plné uplatnění socialistických zásad hospodaření se ukázalo, že je nevyhnutelné přistoupit k takové peněžní úpravě, která by byla v souladu s bouřlivým růstem výroby a která by odpovídala celkovým potřebám národního hospodářství. Ekonomické zákony socialismu se mohou projevit a velké přednosti socialistické soustavy nad soustavou kapitalistickou možno plně uplatnit jen tehdy, jestliže se socialistická ekonomie může opírat o měnu, která je v souladu se stavem a rozvojem výroby socialistických podniků. Dnešní neuspokojivý stav československé koruny ve spojitosti s lístkovým systémem tvoří hlavní překážku důsledného uskutečnění socialistické zásady odměňování podle kvantity a kvality vykonané práce. Tak je možno si vysvětlit i skutečnost, že politika snižování cen, kterou strana a vláda v duchu leninsko-stalinského učení sleduje, se dosud nemohla náležitě uplatnit.

Nadbytečné oběživo, které se působením všech těchto činitelů, jakož i záškodnickou činností Slánského a jeho společníků nashromáždilo, není možno likvidovat bez hlubokého zásahu, bez peněžní reformy. Nastala doba s konečnou platností vyřešit měnovou otázku a dát našemu národnímu hospodářství pevnou a stabilní korunu. Dnešní úroveň našeho socialistického hospodářství vytváří všechny možnosti k jejímu uskutečnění. Je bezpodmínečně třeba thesaurované hotovosti, nashromážděné většinou kulaci, likvidovat a oběh peněz uvést do souladu s potřebami národního hospodářství. Je to třeba zejména i proto, aby přežitý lístkový systém mohl být zrušen a přebytečné množství peněz nezasahovalo rušivě do oběhu zboží od výroby ke spotřebitelům.

Návrh zákona o peněžní reformě má proto pro socialistickou výstavbu naší vlasti historický význam.

Její význam je především v tom, že zabezpečí našemu národnímu hospodářství pevnou a stabilní korunu, zvýší její kupní sílu. Dále umožňuje zrušit lístkový systém a plně rozvinout socialistický obchod i výměnu zboží mezi městem a vesnicí. Rovněž rozvinout

Posléze je význam peněžní reformy v tom, že dává všechny předpoklady k důslednému

Příkaz ministra vnitřního obchodu o nových jediných státních maloobchodních cenách potravinářského a průmyslového zboží

I.

V souvislosti s usnesením vlády republiky Československé a Ústředního výboru Komunistické strany Československa o provedení peněžní reformy a zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží ze dne 30. V. 1953 se s platností od 1. června 1953 zavádějí jediné státní maloobchodní ceny potravinářského a průmyslového zboží.

1. Ceny potravinářského zboží (v Kčs):

chléb žitnopšeničný a pšeničnožitný	1 kg	2,80
rohlík běžný, hladký 60 g	1 kus	0,40
pšeničná mouka hrubá T 450	1 kg	6.—
pšeničná mouka hladká T 650	1 kg	5.—
zavářkové těstoviny třívaječné volně vážené	1 kg	9.40
ječné kroupy č. 10	1 kg	5,20
hrách velkozrnný, žlutý	1 kg	10.—
cukr kostkový	1 kg	14,—
marmeládová směs	1 kg	8.—
zadní maso hovězí s kostí	1 kg	20.—
zadní maso hovězí vykostěné	1 kg	25.—
vepřová pečeně	1 kg	29.40
vuřty	1 kg	23.—
kapr	1 kg	13.—
vepřové sádlo škvařené I. jakosti	1 kg	36.—
margarin stolní, balený	1 kg	24.—
máslo I. jakosti	1 kg	44.—
mléko pasteurisované, egalisované, volně nalévané		
letní cena (od 1. 4. do 30. 9.)	1 litr	2.—
zimní cena (od 1. 10. do 31. 3.)	1 litr	2.40
vejce, kategorie B		
letní cena (od 1. 4. do 30. 9.)	1 kus	1.10
zimní cena (od 1. 10. do 31. 3.)	1 kus	1.70
brambory pozdní III. standard		
od 15. 9. do 30. 11.	1 kg	0.72
od 1. 12.	1 kg	0.84
jablka, jakost A od 15. 9. do 14. 11.	1 kg	5.—
od 15. 11.	1 kg	7.—
sůl volně vážená, mletí 0	1 kg	0.92
pivo 7⁰ — sudové	0.5 l	0.70
rum tuzemský 40⁰	1 litr	68.—
víno přírodní Ib	1 litr	30.—
káva pražená, výběr. směs, balíček 10 dkg		30.—
čaj čínský, I. jakost, balíček	50 g	13.—
droždí	10 g	0.10

2. Ceny průmyslového zboží (v Kčs):

bavlněná dámská šatovka, tištěná, serie I., šíře 70 cm	1 m	17.—
pánská košilovina, zefír Karen, serie II., šíře 80 cm	1 m	22.—
povlaková věba, bílená, šíře 136 cm	1 m	47.—
pánská obleková látka, fresko, jemnonitná poločes., šíře 140 cm	1 m	200.—
dámská šatovka Standart 112 B bouclé, šíře 130 cm	1 m	96.—
umělohedvábná dám. šatovka flami-sol. tisk, serie III., šíře 90 cm	1 m	47.—
pánský oblek jednořadový, vycházkový, vlněný, střední jakosti, dvoudílný	1 kus	530.—
pánský zimník vlněný, střední jakosti	1 kus	630.—
dámský plášť letní, vlněný, střední jakosti	1 kus	620.—
pánská košile s dlouhým rukávem, střední jakosti	1 kus	70.—
dětské punčoškové bavlněné kalhotky do 6 let, střed. jakosti	1 kus	19.60
teplákové kalhoty pro dospělé	1 kus	58.—
dámské punčochy umělohedvábné I. volba Stella	1 pár	22.—
dámské punčochy silonové. I. volba	1 pár	108.—
pánské ponožky bavlněné běžné jak.	1 pár	5.80
pánský pracovní oblek z bavlněného kepru	1 kus	120.—
vycházková pánská obuv s koženou podrážkou	1 pár	168.—
pánské vysoké šněrovací pracovní boty s koženou podrážkou	1 pár	120.—
dámské gumové holinky	1 pár	68.—
mýdlo jádrové 62%	1 kg	16.—
mýdlo toiletní (100 g)	1 kus	3.20
cigarety Partyzánka nebo Bystrica	10 kusů	1.80
cigarety Lípa	10 kusů	2.40
dýmkový tabák slovenský	50 g	1.30
školní sešit linkovaný (60 listů)	1 kus	1.10
porcelánový talíř hluboký, nezdobený prům. 23 cm	1 kus	8.40
rozhlasový přijímač Talisman 306 U	1 kus	940.—
ložnice pololeštěná, mahagonová (2 skříně, dvoupostel se skříňkou, 2 noč. stolky, toiletka)		3600.—
elektrická pračka vířivá bez odstředivky	1 kus	1900.—
domácí elektr. chladnička Maneta	1 kus	6200.—
pánské cestovní kolo Typ 1	1 kus	360.—
motocykl Jawa 250		12.000.—
šicí stroj. dřevěný podstavec, poneš.		2300.—
gramofon Standart 3102	1 kus	820.—
sovětské náramkové hodinky Poběda		960.—
benzin, bílá směs	1 litr	6.—
uhlí hnědé, ořech, tř. B	100 kg	9.40
zápalky (50 plamenů)	1 krab.	0.20
cihly pálené obyčejné, 1000 kusů		700.—
cement portlandský 100 kg		100.—

II.

Všem referentům pro vnitřní obchod krajských a okresních národních výborů a všem vedoucím obchodních podniků a organisací přikazují zavést ceníky jediných státních maloobchodních cen ve všech obchodních prodejnách a závodech společného stravování.

III.

Ceny, stanovené v tomto příkaze a stanovené v cenících státních maloobchodních cen se nevztahují na zemědělský trh a na družstevní obchod se zbožím z vlastních nákupů zemědělských přebytků. Výrobní a spotřební družstva prodávají své výrobky za ceny nepřevyšující jediné státní maloobchodní ceny.

Ministr vnitřního obchodu:
F. KRAJČÍR v. r.

35 ringlí a sliv, 10 ořechů vlašských, 45 hrušek a cca 350 švestek. Přesný stav stromoví uvedu až v příštím roce, kdy bude soupis starého i nově vysázeného ovocného stromoví.

V dřívějších dobách hospodáři v naší obci pěstovali hojně ovocné stromy, zvláště švestkové a jabloně panenské. Vidno z toho, že v obci byly tři sušárny na ovoce a to v čp. 11 u Heřmanů, dále v čp. 7 u Sládků a u čp. 19 Heřmana z „Chaloupky", její zřícenina je ještě u plotu mého pozemku. Obec vlastní jednu trakařovou stříkačku na postřik ovocných stromů, která se bohužel málo používá.

• ◎ •

Na počátku roku byla celkem mírná zima, sníh úplně sešel 16. II., kdy bylo +8°C. Avšak překvapil nás březen, když v půli března uhodily silné noční mrazy. 14. III. v noci bylo -12°C a 15. III. napadlo asi 10 cm sněhu, ale během dne rychle sešel.

Duben byl chladnější, ale většinou slunečno. Od posledního sněhu nepršelo a půda je velmi suchá. Konečně 7. května prší a velmi se ochladilo. V sobotu 9. května začal dopoledne padat s přestávkami až do večera sníh. Mezi ovocnými stromy, které byly již olistěny a v květu, nadělal spousty škod polámáním větví, které neunesly tíhu sněhu. Jinak byl květen teplý, jen koncem měsíce se opět ochladilo a pršelo. - 18. VII. strhla se ohromná bouře s průtrží deště s kroupami a hromobitím jakého není v obci paměťníka. Spousta ovoce bylo sraženo k zemi a několik stromů zlomeno. - V celku je velmi suchý rok, o žních sice trochu sprchlo, ale do zimy skoro nic. - U Jos. Šťastného čp. 42 vyschla studna - 7m -, jezdili s vozíkem pro vodu do ubikací lomu. Koncem roku zima mírná, sněhu málo, časem silné noční mrazy, až -18°C.

Jednotné zemědělské družstvo

III.-typu

≈Tešetin≈

Uplynulý rok 1953 byl zatěžkávací zkouškou našeho družstva. Do nového roku přešlo s velkým finančním dluhem a proto bylo třeba vypětí všech sil, aby se z toho všeho vybředlo. A jen dík MTLP-hospodářsko technické úpravě polí; při které byly zabrány do celkových honů i jahodová pole soukromně hospodařících zemědělců ve výměře 3,5 ha, která byla řádně obdělána a nemělo družstvo s nimi vcelku již žádnou práci, jen sklízet, bylo tak možno z větší části dluh snížit. Výměra polí, po vstupu Jana Sládka z čp.7. v březnu do družstva činila 140 ha, oproti tomu pracovních sil málo, v celku 16 osob a z toho bylo 10 žen z nichž většinou byly starší 50ti let. Vedoucí družstva jsouce z malých hospodářství, nemohli míti zkušenosti ani

praksi ve vedení tak velkého podniku jako je naše družstvo. A tak to mělo za následek, že práce byla často bez plánu, takže při nástupu do práce se teprve rozhodovalo, co se má dělat a kdo kam půjde. - To jsou však projevy všech těžkých začátků a bylo nutno učit se z těžce nabytých zkušeností.

Dívám-li se kriticky na práci družstva v uplynulém roce, třeba se zmínil o těch případech z nichž čerpat poučení a pro příště se chybě vyvarovat.

V prvé řadě nutno uvést sklizeň jahod, která byla nebývalá, avšak sklizeň nevykazovala takových výsledků jakých by při dobré organisaci práce byla vykázala. Pro nedostatek pracovních sil v družstvu byli mu posláni na výpomoc brigádníci, kterým bylo vykázáno pole pro sběr. Udělali však více škod mezi jahodami než činil výnos jejich sběru jahod. Přirozeně, že výplatou brigádníkům, snižovala se tím pracovní jednotka družstevníků. Ale i přes tuto pomoc, zůstalo hodně jahod nesebráno, což způsobilo další ztráty družstevníkům. - Rovněž tak dopadla sklizeň brambor, která oproti plánovanému množství byla menší, jelikož nebyla provedena přeorávka, čímž byla způsobena ztráta skoro čtyř vagonu brambor. - Dále u drůbeže nedocílilo družstvo řádných výsledků, proložě péče a ošetření kuřat nebylo dostatečné, takže při šestitýdenním stáří kuřat, uhynulo v krátké době přes dvěstě kusů.

To je jen několik případů, nemluvě o lnu a řepce, kde byly ztráty jež se nedaly později nahradit. Ale jak jsem se již zmínil, jsou to zkušenosti těžce zaplacené a proto se jich musejí družstevníci v příštím roce vyvarovat, vzít si z nich ponaučení aby v příštím roce namísto ztrát vyskytly se koruny, které způsobí stoupnutí pracovní jednotky o mnoho procent.

• ○ •

Dík příznivému počasí, byla sklizeň dobrá.

Druh:	oseta plocha:	sklizeno:	úkol:	dodáno na dodávky:	Cena za dodávku: Kčs
Pšenice:	9 ha	160 q	50,80 q	60 q	až 100.- za q
Žito:	18.31 ha	365 q	219,07 q	249,80 q	-"- 90.- -"-
Oves:	10 - ha	230 q	39,10 q	46 q	-"- 65.- -"-
Ječmen:	6 - ha	108 q	15,65 q	19,80 q	-"- 70.- -"-
Brambory:	15 - ha	1300 q	301,40 q	343 q	18-22.- -"-
Jahody:	3,5 ha	106 q	-	106 q	-"- 7.- za kg
Hrách:	1 - ha	13 q	-	-	
Mák	1 - ha	2,1 q	-	-	
Luštěniny:	-	-	3,91 q	6 q	
Seno:	-	-	26,95 q	-	
Sláma:	-	-	36,75 q	-	
Maso: úhrnem	-	-	68,30 q	104,70 q	hovězí: 2-4.- za kg
-z toho- Vepřové	-	-	30,40 q	30,80 q	5-6.- -"-
Drůbež	-	-	-.79 q	-.71 q	až 22.- -"-
Vejce:	-	-	8.200 ks	9.980 ks	až 8.- -"-
Mléko:	-	-	34.490 lt	25.602 lt	-.90 - 1.20 dle tučnosti

Dodávkové úkoly se odváděly: obilí a brambory do družstva v Krňanech.
vejce, mléko a dobytek si odvážela sběrna do Benešova.

Finanční přehled:

K 1.1.1953 dlužilo JZD za účelové úvěry . . . . . 113.210.- Kčs staré měny
základní náklady . . . . . 38.050.- -"- -"- -"-
151.260.- Kčs -"- -"-

Aktiva u stát. banky nebyla.

K 31·XII·53 činil vklad u stát. banky . . . 30.914·- Kčs n.m.
úvěr -"- -"- . . . 57.000·- " "
úvěr . . . . . 27.000·- Kčs n.m.

který odpovídá dlouhodobým investicím, oproti tomu má družstvo zásoby krmiv, hnojiv a přírůstek zvířectva.

Základní stádo, stroje a nářadí činilo k 1·I·53 . . . . 7.230·- Kčs n.m.
-"- -"- -"- -"- -"- k 31·XII·53 . . 48.066·- Kčs n.m.

• ◉ •

Plánovaná pracovní jednotka začátkem roku 1953 byla 70·- Kčs st.m. v nové měně 14·- Kčs. Následkem toho, že družstevníci svedli dobytek ku společnému ustájení, nebyl přínos krmiv a osiv žádný. Družstvo zatíženo se nákupem krmiv tak, že v květnu při prověrce ONV byla prac.jedn. snížena na 12·- Kčs n.m. - Polovina, t.j. 6·- Kčs bylo na prac.jedn. vypláceno během roku. Jako u všech JZD tak i u našeho družstva byla v listopadu 53 konána prověrka celého hospodaření s propočtem pravděpodobných výdajů a příjmů a zjištěno, že bude zapotřebí požádati o státní pomoc, aby mohla býti družstevníkum vyplácená prac.jedn. ve výši 12·- Kčs n.m. včetně naturalií, které obnášely v peněžní hodnotě 2,20 Kčs n.m. -

Avšak nepředpokládal se příjem za nadkontigentní dodávku mléka, za které se obdrželo cca 4.000·- Kčs n.m., rovněž tak za chovatelský příspěvek na plemeného býka cca čtyři tisíce Kčs n.m. a jiné menší tržby sklizňové, takže při konečné bilanci stát. banka zjistila finanční stav takový, že nebude třeba použíti této krajským národním výborem přiznanou výpomoc a prac.jedn. vyšla včetně naturálií stejně na 12,20 Kčs n.m. -

Družstevníci odpracovali celkem 6.777 pracov.jedn. -
Brigádníci odpracovali celkem 1.478 prac.jedn., mimo odpracovaných

hodin ve mzdě. Celkem bylo vyplaceno na prac. jedn. 88.000,- Kčs n.m.-
V naturáliích bylo vydáno za I.-III. čtvrtletí:

pšenice ... 37.73 q = -,75 kg na prac. jedn.
žita .... 48.76 q = 1,- kg -"- -"-
ovsa .... 27.60 q = -,50 kg -"- -"-
ječmena ... 29.60 q = -,50 kg -"- -"-

K tomu obdrží ještě naturálie v jarních měsících 1954 za IV. čtvrtletí 53.

• ○ •

Na podzim, pro nemoc přestal pracovat předseda družstva J. Šmejkal a jeho funkci vykonával místopředseda L. Řepa.
Na podzim začal se stavět vepřinec v kulně družstevnice pí. A. Šebkové na Chlistově.
Pokud se týče pomoci, kterou měla poskytnout našemu družstvu stát. traktorová stanice z Konopiště, byla přes její největší snahu - někdy slabou. O žních, na různých honech stály po několik dní tři samovazače a na podzim či v zimě opět mělo družstvo špatné zkušenosti s rozmetači hnoje. Doufejme, že v příštím roce se STS-Konopiště polepší! -
Stav hospodářského zvířectva je nejlépe viděť v obecním sumáři. -
Ještě než přistoupím k celkovému zhodnocení práce družstva musím se zmínit o družstevní účetní pí Vávrové, která bydlí v osadě „Proudy" čp. 43, a která se ujmula hospodářského účetnictví družstva na jaře 1953. Převzala jej v desolátním stavu a věru, že pomalu nevěděla, z kterého konce má dřív začít. Během roku uvedla účetnictví do výborného stavu, takže i zástupci stát. banky se pochvalně zmínili o jejím účetnictví na výroční schůzi družstva. Bohužel, družstevníci nedovedli plně pochopit její práci a tak k 1.1.54 dává výpověď z družstva, avšak dokud se nenajde nový účetní povede účetnictví dál.

Mám-li zhodnotit celkové hospodaření našeho družstva a snažení družstevníků, musím přiznat, že přes základní nepochopení družstevní práce a častých rozporů mezi samotnými družstevníky, byl výsledek pracovního úsilí jímž museli zmáhat časté obtíže, dosti uspokojivý. - A tak, při ještě zvýšeném pracovním úsilí, dobré pracovní morálce a organisace práce, mohly by být výsledky hospodaření daleko lepší a družstevníci by byli s výší pracovní jednotky a tím i vyšší životní úrovní spokojeni!

= Slapská přehrada =

Postup betonovacích prací na přehradě rychle postupoval, za celý rok bylo uloženo v celku 173.000 m³ betonu. Koncem roku byla stavba hotova až k betonovým pilířům budoucího mostu. Stav přehrady nejlépe ukazují noční snímky z listopadu t.r. –

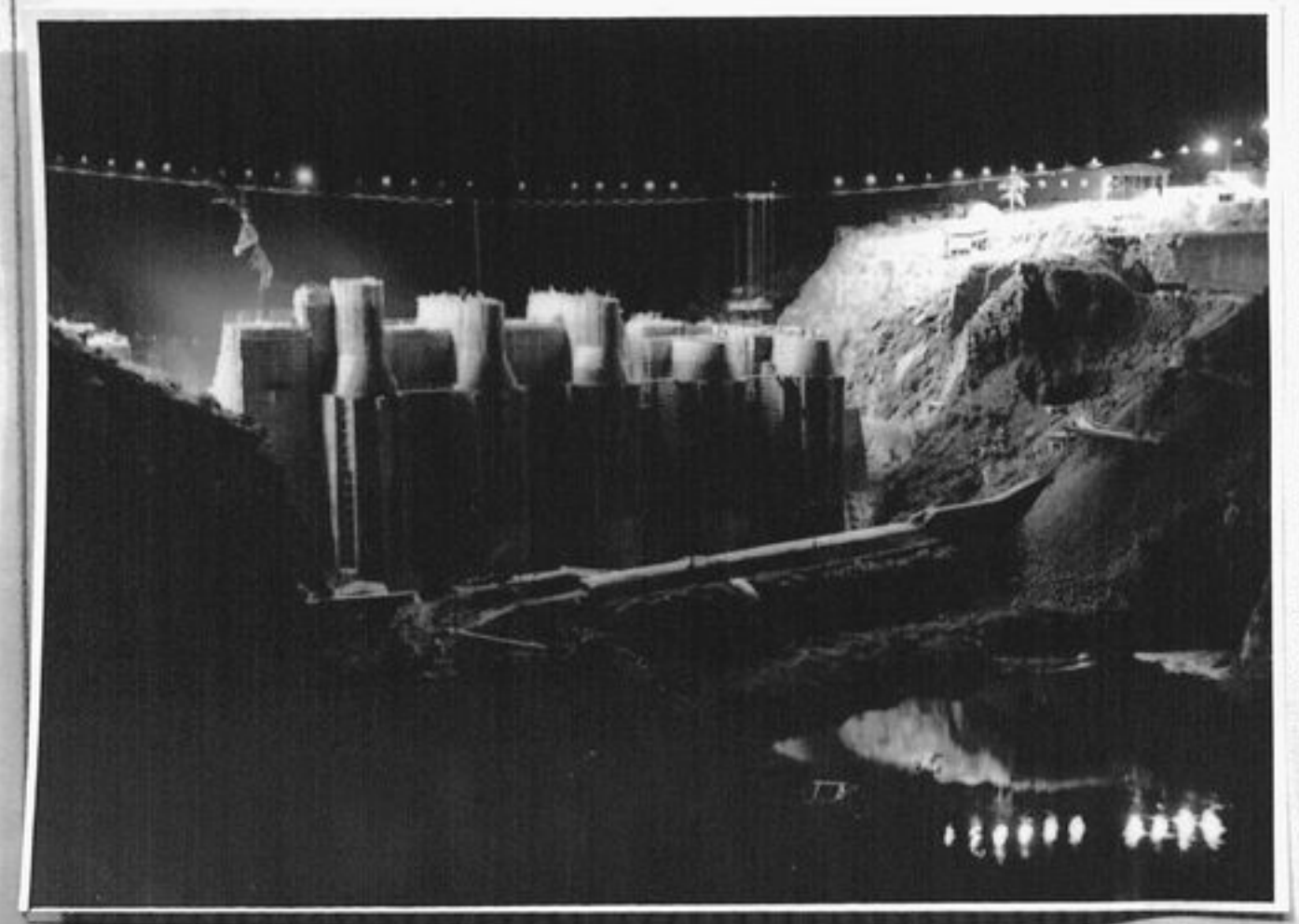

Beseda s občany.

9. prosince mne požádal s. Příborský, okresní osvětový referent v Benešově, abych se ujal přípravy večera „Besedy s občany". Uveřejnil jsem plakát na hostinci „Jednoty" s programem a výzvou, aby do 15. prosince občané vložili do schránky, která byla umístěna v chodbě hostince své připomínky co se jim líbí i nelíbí ve vedení obce, JZD, ohledně áčkní fronty a pod., že se nemusí ničeho bát, že se mohou i nemusí podepsat, mohou psát psacím strojem, tiskacím písmem atd. - Zkrátka kdyby něco napsali, co by bylo někomu nepříjemné, aby neměli obavy, že za to budou nějakým způsobem stíháni. Celý týden nebylo ve schránce nic, až poslední den jsem našel ve schránce jeden příspěvek, anonymní, ve kterém neznámý poukazoval na poměry v JZD i MNV. - Protože přišel zalím pouze, vyvěsil jsem jej tedy podle příkazu s. Příborského ve skříně na hospodě, aby si jej mohl každý přečíst. Příspěvek tam visel celý týden. Byl z toho v obci rozruch. Členové JZD mi nemohli „přijít na jméno". - Že prý je to podrývání pracovní morálky a socialistického zřízení. S. Příborský byl vyzván, aby se dostavil na schůzi MNV a záležitost vysvětlil. Ten tam řekl, že vše co jsem udělal, bylo podle směrnic o „Besedách s občany". - Na základě uveřejněného příspěvku došlo pak ještě 12 dopisů. Pro obsáhlost materiálu bylo nutno schůzi odložit z 22. XII. na 28. XII. –

Příspěvky, které došly byly přečteny a projednány. Schůze zúčastnilo se 7 referentů z ONV v čele s politickým tajemníkem s. Rosou a 126 občanů mezi nimiž byli i občané z Krňan, Větrova, Újezda, i několik zaměstnanců z kamenolomu. Na výzvu předsedajícího s. Šmejkala-MNV-, aby se občané přihlásili k debatě, když byly čteny anonymní příspěvky, nikdo se nepřihlásil, patrně z obavy, aby to nebylo naněj, že on to psal. Jinak při podepsaných příspěvcích byla debata velmi živá! Stížnosti týkaly se hlavně JZD a HTÚP, které při slučování polí zabralo všechna jahodová pole soukromně hospodařících, což se jim přirozeně nelibilo a při debatě se ozvali.

Na závěr schůze, která se protáhla až do dvou hod. po půlnoci, pronesl s. Rosa zhodnocení celého jednání v němž nabádal k umírněnosti a spolupráci všech občanů v obci a slíbil, že referenti z ONV postarají se o nápravu některých křiklavých případů učiněných při HTÚP a že se postarají o všemožnou pomoc jak JZD tak i MNV. - Dejž Bůh, aby nezůstalo zase jen při slibech, jako dosud!

Z přiložených příspěvků-opisů- vidíme kritiku občanstva stojícího mimo JZD, které, i když jsou z části anonymní, jsou většinou pravdivé, což na schůzi přiznali jak vedoucí činitelé JZD, tak MNV. - Je třeba doufat, že v příštím roce vyjasní se situace v poměru mezi těmito dvěma tábory a že lepší spoluprací a svépomocí všech občanů v obci přispějí společně k socialisaci naší obce!

Místní národní výbor Telnice
okr. Benešov

Šmejkal v.r.

Došlé příspěvky do „Besedy s občany."

Máme-li se vyjádřit k dnešním poměrům na naší vesnici a věřte je to vyjádření všech občanů.

Program strany a vlády je správny, což přiznávají všichni občané naší obce při rozhovorech, ale není správné provádění, které provádí nižší složky hlavně na vesnicí a mnozí funkcionáři MNV a i referenti ONV. Postup MNV není cestou přesvědčovací, ale diktátorskou a falešnou hlavně od předsedy Šmejkala a Řepy Lad.- Když se jde s nějakou žádostí na MNV tak se vyřizuje nejdříve za měsíc nebo vůbec né. Rada MNV je svolávána 1x za 6 neděl a plénum 1x za 1/2 roku vždyť to stačí neb vše vyřídí předseda sám. Při různých dotazech se Šmejkal odvolává na druhé členy MNV a ti třeba o ničem nevědí mimo Řepy Lad.,nebo říká to dělá okres a mi nemůžeme nic dělat. Třeba se řekne JZD v Teletíně proč není spolupráce a proč nechtějí přistupovat další zemědělci, hlavně pro nesprávný postup a vyjádřování se členů JZD.

Když se prováděla hospodářsko-technická úprava půdy v naši obci v r. 1952 bylo hlášeno, že dostane každý krmné základny a pole jaké měl, což se neprovedlo. A zatím nechalo JZD víc jak 1 ha neposečené louky ani o senách ani otavách, hned u vsi a na zimu pustili do toho dobytek, který to nevypásl neb to byla podehnilá tráva půl metrů vysoká ale zašlapat se to nechalo do země. Dále travnatou pastvinu 1 1/2 ha na které sekal jeden záhumenkář a ostatní nejméně 1 ha a zase se to nechalo zničit a to vše je v pořádku jen když z toho nemají nic soukromníci. Je snad přísloví u JZD, že co nestačíme sami ať raději shnije ? Vždyť by byli jistě vypomohli ostatní zemědělci, kdy by se s nimi jednalo jako s lidmi ale né tak jak jednají a ještě k tomu vyhrožují různými způsoby. Dále při přidělování pozemků rozhodoval Šmejkal, Řepa Lad. a jiný žádný a k čemu proto máme lidosprávu ? Při odvolání zase prohlašují naši za to nemohou, to dělá okres a in-

ženýr, který to vyměřuje a prostě rozhodli o přidělení sami, ať se to líbí komu chce a při odvolání se na špatnéá příděly půdy podle svých vlastních, prostě řečeno : máte přiděleno tahle a jiné nemůžete dostat. To se provedlo na zimu v roce 1952. Z jara r. 1953 byla provedena hospodářsko-technická úprava znovu a zase přiděleny ty nejhorší a nevyhnojené. Zatím co nechali ladem pole u vesnice, které zorali a nezaseli po celý rok, tak je to dobrý jen když dostali špatný pole soukromníci a JZD může ty nejlepší nechat úhorem.

Doporučovali bychom Vám, aby se přišla podívat " Babička Cynybulková " do hospodářských budov JZD na ty množství hnoje a proudy močůvky, které tečou až k zápražím a pak ze dvora po cestě do obecního rybníka z kterého se napájí dobytek a to vše je ve středu obce.

Zaměřeny záhumenky a díly JZD jsou hlavně tam kde měli zemědělci nasázené jahody, aby tak nemohli nic sklízet, třeba, že znich ani JZD moc nesklidí, neb vloni nebyly vyplety a letos zase ne. Jen co zůstalo jahod na polích nesesbíraných. A co brambory ? Jak je možné, když říkáte, že města nemají brambory a JZD-Teletín s nimi snad hnojí pole - nebo je to nějaký zlepšovací návrh ? Jen se podívejte kolik ha jich je nepřeoráno a ty přeorané jak jsou sebrané, kolik q je jich jen na povrchu polí pomrzlých. A to není žádná škoda pro celý národ neboť to dělá JZD, ale být to tak soukromník tak by to byla vyložená sabotáž. Záhumenky byly zaměřeny družstevníkům,ale jakou výměru si dne obdělávají mimo těch 50 arů a svých zahrad, které používají, o tom nechce nikdo vědět a to je také správné. Třeba se divíte proč občané nechodí pomáhat JZD, ale nedivte se. Z jara když zemědělci vyvedli dobytek na veřejné cesty a meze aniž by někomu škodili, bylo to JZD, které zakročilo a posílalo četníky a dokonce museli platit 5oo.-Kčs pokuty za to, že se kráva pásla po cestách a mezích aniž by škodila. Brambory a řípa nebyla pro trávu vidět a když si zemědělci trhali tam trávu, byla to znova pod pokutou zakázáno a pak

by chtěli, aby jim šel někdo plít. Vy třeba řeknete proč to zeměděloi tají, nebo proč nechodí na schůze, ale nedivte se vždyť se každý bojí otevřít hubu, protože nemá žádné odvolání na MNV a referenti z ONV si u nás popíší vždycky celý zápisník, naslibují nápravy, ale jak odejdou a zavřeu se za nimi dveře - víc o nich nikdo o nich neví a slíbené věci máme dostat vyřízené dodnes. Akční výbor u nás neexistuje, protože ONV dosud neschválil návrh a ani na návrh neodpověděl, ale to není tak dlouho neboť je to teprve od r. 1951.

K nám jezdí referenti hlavně střílet holuby do JZD se šoférem V.Řepou, který s sebou vozí stále flintu a střílí jak na honě a to prý má dovoleno od předsedy Šmejkala. Zapomíná,ale, že při výstřelu vzlétnou všechny holuby z vesnice a usedají tam kam si první holub sedne a to třeba na střechu JZD a pak do nich pere o všechno pryč ať jsou čí jsou. Přihlášení tohoto nešvaru předsedovi Šmejkalovi a samotnému Řepovi , tak prý odpověděli, aby se nikdo neoháněl nějakými paragrafy a zas ticho po pěšině.

Důvěra v MNV a mnohé členy JZD není žádná, pro jejích chytračení, a to hlavně v jejich prospěch, tak se nedivte těmto poměrům na vesnici.

Tohle je jen část připomínek, ale věříme, že se dozvíte mnohem více a náprava bude opravdu provedena.

Opis provedl:

405

II.

Co dělat JZD nemělo !

Já podepsaná Otilie Černá žádám zdvořile by bylo vyřešeno toto :

Mám u svého pole dva stromy višňové, které mně JZD otrhalo a za ně mně nic nedali, ačkoliv dle dotazu u ministerstva zamědělství stromy zůstávají ve vlastnictví.

Pak mně byla zabrána luka JZD, která je posekala a také mně žádnou náhradu nedali. Pak-li se chtějí na staré bábě 82 roků staré takto vytrhnout, zvláště když jsem nyní bez finančních prostředků, že nemám ani na cukr, je to správné anebo né, aneb se chce Vojtěch Piskáček, který chtěl poslat na mého zetě četníka když jsem ho tam poslala by mně je tam otrhal, abych měla nějakou korunku na živobytí , na mně se vytrhnout.

Pole jsem měla zoraná před zabráním od kterých jsem zaplatila 800.-Kčs a JZD mně dali pole nejdál a nezorané, které už jsem nemohla dát zorat neb jsem neměla na to !

To je také správné, jen když se mně JZD vytrhlo a starou bábu zničilo !

Otilie Černá

Opis provedl:

III.

Proč mně rada MNV neuvolnila na zimní brigádu do lomu Teletín ? Žádost jsem měl podanou začátkem listopadu na MNV a dodnes jsem nedostal odpověď !

V letních měsících jsem pomáhal jako brigádník v JZD-Teletín. Mám také nárok na naturálie ?

Stibůrek Václav

Úřad prozatím:
Vyřízeno

Místní národní výbor
spr. okr. Benešov

Smejkalíos.

Mám dva syny Jana a Jaroslava. Oba mají lásku k zemědělství a proto také zůstali oba doma v zemědělství a prošli zemědělskou školou v Benešově s vyznamením. Já jsem jim v jejich volbě nikterak nezbraňoval neb jsem přesvědčen, že náš stát potřebuje dobré zemědělce a podle slov z básně " Oráč "jež znějí : ~~B~~ Kdyby přestal ňadra velké matky křísit dělný pluh, svět v pustinu by klesl zpátky, ve tmu lidský duch."- Jsem na to hrdý, že dám naší matce vlasti skutečně oráče statné a dobré.

Bohužel jsem se já i zatím můj nejstarší syn Jan zklamal neb mu někdo, pravděpodobně z naší obce zavinil to, že místo vojína pro obranu vlasti z něj byl horník a nyní místo zemědělce-oráče jest z něj zase horník, za což se ani on ani já nestydíme, neb tím také pracuje pro mír, blaho a rozkvět naši vlasti a to více než-li ten, kdo mu to tak zařídil !

Rád bych se dověděl, kdo to udělal a hlavně proč to udělal, jakou měl k tomu příčinu.Snad proto, že můj syn i já jsme nestraníky ? To by pak on sám byl opravdu špatným straníkem, když si nepamatuje slova našeho osvoboditele J.V.Stalina, který při každém jeho projevu upozorňoval straníky slovy :" Važte si dobrých bezpartyjních a učte se od nich !"

Nebudu ~~ani~~ dobro ani zásluhy mého syna ani svoje vlastní pro dobro spoluobčanů ani vlasti nikterak vynášet, to přenechám k posouzení dobrým občanům-sousedům.

O tom však, kdo dal o mém synovi tak špatný a falešný posudek se domnívám, že má rád stranu, obec a vlast tehdy, když mu dávají, ale láska jeho k nim rychle ochladne, když od něj nějakou oběť žádají. Proto tu oběť musí za něj dáti a nésti někdo jiný jako v tomto případě obětoval mého syna, zatím co svoje jistě by nerad obětoval ač by měl spíše za co než-li já.

Zjistěte a posuďte sami kdo to zavinil, ale netrestejte !

V Teletíně, dne 20.XII.53.

Jan Sládek

t.č. družstevník

Teletín čp. 7.

Místní národní výbor
spr. okr. Benešov

Smejkalfos.

405

V Teletíně, dne 20.XII.1953

Žádám o vysvětlení proč mě nebyla vyřízena žádost podaná na MNV o změnu v přídělu pole a proč se předseda Šmejkal stále vymlouvá, že MNV s tím nemáže nic dělat, to, že dělá okres. Na podanou žádost na MNV jsem dostal neúplnou odpověď skoro za 2 měsíce po mnoha ústních urgencích u předsedy Šmejkala. Žádal jsem o změnu z toho důvodu, že příděl při druhé hospodářsko-technické úpravě je mnohem horší než mé vlastní. Proč mi bylo přiděleno 81 arů ve dvou dílech a po druhé v jednom, ale ze třech dílů a sice část pole, pak část palouku a třetí část pole kde se dobýval kámen na silnici a nedaří se tam ani osevu travnímu. V žádosti jsem uváděl zda by nebylo možno zaměnit mě příděl za mé vlastní neb hraničí ze dvou stran lesem, třetí strana cestou a čtvrtá s JZD a soukromým sektorem. Na to mně JZD odpovědělo že mé žádosti nemůže být vyhověno, že pole jest v honu, ale zda mně bude provedena změna jinde k tomu se nemá nikdo. Proč teda mně nebylo přiměřeno 30 arů k těm 50 arům, které mně byly prvně přiděleny a měl jsem pole v celku ? To ale schválně byly tam zaměřeny 2 záhumenky, aby mně mohli z pole dostat a zatím je stejně neobdělávají, neb si obdělávají na svém poli a kolik chtějí. Doufám, že mně bude vysvětleno proč je se mno takto jednáno a kdo o tom rozhoduje zda MNV nrb ONV.

Dle prohlášení předsedy Šmejkala dostal jsem odpověď od JZD které mně odpovědělo na mou žádost podanou na MNV.

Čížek Vojtěch

Opis provedl:

Z m ě n i l o se vůbec n ě c o ?

Kolem roku 1930, tedy za vlády t.zv. kapitalistů, továrníků a velkoagrárníků jsem chtěl pracovat třeba u Bartoše a neb jinde za 12.-Kč denně, dostal jsem svačinu, neměl jsem žádnou normu neb jednotku, při výplatě jsem dostal za odpracované dni mzdu celou, nikoliv polovic a to druhé až jak to dopadne a mohl jsem si koupit za oněch 12.-Kč slušnou pracovní košily neb 1 kg domácího másla aneb 1 kg vepřového masa na řízky atd..

Ten Bartoš aneb jiný zemědělec prodával svoje výrobky za cenu as takovou jako se prodává nyní a při tom kupoval stroje opravoval nářadí, budovy, platil mzdu a veškeré daně a poplatky a šlo to jemu i jeho zaměstnancům a proč to nejde nyní ?

Proto, že se hodně změnilo, nyní zmizel veškerý meziobchod i šmelináři, máme zaveden obchod podle hesla " Od výrobce přímo k spotřebiteli." Proč tedy musíme platiti za všecko pateronásobnou cenu a proč to nejde nyní zemědělcům ani JZD v naší obci ?

Proto, že ten Bartoš si hospodařil na svých pozemcích a spoluobčanům nesebral všecky pozemky a neměl jako JZD žádného předsedu ani účetního ani žádného správného skladníka, kterému musí všichni družstevníci věřit, ale on nevěří jim žádnému, jenom sám sobě, proto si bere naturálie, když ho nikdo nevidí.

U toho Bartoše také neporoučela kde jaká bába ať velká neb malá tlustá neb tenká i nosatá, vedl si všecko sám a proto mu mohlo narůsti břicho ale družstevníkům rostou jenom dluhy a mozoly neb se jim nepovedla jejich špekulace, že oni soudruzi, kteří družstvo založili budou dělat vedoucí a ti oststní, že za ně budou dělat zadarmo a za to co na ně snad zbyde až se oni podělí !

Tedy snad se něco přece změnilo aneb změní ? Dosti rychle

se mění úrodné pozemky v úhory. SSmanům to trvalo 3 roky ale JZD to dokázalo za 1 rok. Jest to tak správné ? Kdo za to bude trpět ? Mám obavu, aby to nebyli zase pracující, neb bude-li se takto hospodařit dále, bude zemědělských produktů brzo nedostatek !

oooo OOOOOoooo

Spis provedl:

Místní národní výbor
okr. Benešov

Smejkalová

S i l n i c e.

Autobusy a nákladní auta z lomu-Teletín zničily silnici na katastru obce tak, že je div, že se ještě nestal na ní žádný vážný úraz, nehledě na národohospodářskou škodu na autech a jiných dopravních prostředků.

Kdy ji hodlá dát kamenolom-Teletín do pořádku ?

Opis provedl :

VIII.

Kocourkovské hospodářství .

Heřman Václav z čp. 19 se vystěhoval. Co se však stalo s budovami ? Deseti tisícové hodnoty byly zničeny. Kdo zavinil tyto škody ? Taškami a eternitem se střech mohli si někteří sousedi opravit své střechy. Vrata u stodoly byla nová nyní jsou skoro rozbita. Okna a dveře rozkradena a zničena.

Proč není pohnán k zodpovědnosti ten, kdo to zavinil ? Kdo nám na to odpoví : MNV, ONV, KNV nebo kamenolom Teletín ?

Vždyť se to mohlo včas rozprodat a třeba JZD si mohlo za to postavit krásné prasečáky neb se mohly pořídit jiné potřebné hodnoty.

oooOOOOoooo

Opis provedl :

Místní národní výbor

405

-X-

Do " B e s e d y s o b č a n y ".

Tak jsem viděl jeden z příspěvků ve skříňce na hospodě a tak mě napadlo, že v pojednání o JZD bylo ještě zapomenuto na zacházení s hospodářským nářadím, které bude pomalu všechno vyřazeno s možností s ním pracovat. Kdo se chce přesvědčit ať se podívá na to mrchoviště vozů a nářadí za Bartošovou stodolou.

O málo lépe někteří kočové zacházejí s koňmi a dobytkem na které místo bičů používají klacky a vidle. A přitom by mnohdy nebo skoro vždycky nářez potřeboval ten, který tak se zvířaty & zachází, neb ta zvířata mají k té práci, kterou nanich požaduje lepší a delší praksi než on sám !

Jede-li povoz z $$$$$ JZD-Teletín v jiném katastru po silnici, často se lidé ohlížejí, aby dle výstroje a potahů zjistili zda tu nejsou opět"naši ", kteří často potahy v lepším měli pořádku než JZD-Teletín.

Čest Vaší práci !

Opis provedl:

-X.-

Příspěvek k " Besedě s občany ".

Při úpravě hospodářsko-technické mně byly zaorány jahody asi 8 arů, na kterých by se letos prvně sbíralo, tedy mladých, dále byla zaorána moje vojtěška, kterou jsem loňského roku osil.

Na některých polích na kterých byly jahody a byly přiděleny zemědělcům, zabralo JZD a majiteli pole na výměru těch jahod byl vyměřen obvyklý kontigent, též úhory po SSmanech byly přiděleny rolníkům s plnými kontigenty, na druhé straně pole obdělaná zůstala ladem.

Mně samotnému bylo přiděleno pole místo 9.42 ha jen 8.45 ha, což jejíž bonita se nemůže rovnat bonitě mé půdy, schlýchám, že i když se dá někomu horší bonita, že se to má alespoň vyrovnat. Dále je třeba vysvětlit jak dlouho Hospodářská-technická úprava trvá, protože mně samotnému bylo pole již přiděleno, než jsem je zasel zas jiné a pro příští rok zas jiné jest-li do té doby budu mít, nevím. Též mám na některých přidělených pozemcích jahody, budu je moci sbírat já anebo připadnou opět JZD ?

Též jsem měl svoji krmnou základnu zelené píce. Dobrou, byla mně odebrána a přidělena jiná o celkové výměře as 50 arů z toho as polovina jen jitrocele a dobytek ponechán v plném stavu, taky podle toho vypadál, býk starší dvou roků měl váhu 180 kg. Když jsem na jaře poslal děti na vojtěšku svojí, přišel na ně předs. Šmejkal a J. Kokta a děti zahnai, že to je zabrané, to bylo v tu dobu, kdy už snad hladem jsem musel dát býčka a krávu na jatky. Sám jsem byl pak volán do kanceláře JZD, kde na mně člen SNB vymáhal 500.-Kčs pokuty, jelikož jsem mu pokutu nezaplatil, byl jsem udán lidovému soudu v Benešově. Mám za to, že vojtěška je rostlina víceletá a když mně nebyla krmná základna dostatečně přidělena, že jsem měl na ní nárok. Předpokládalo se ,že když někdo pase, že mu nikdo nic

neudělá. Není tomu doslova tak, členové JZD zapomínají, že dostali pole zoraná jak po bramborách tak i jiná a že by to také něco stálo takže to zdarma nebylo a není.

Kontigenty mám vyměřeny na celou výměru 9.45 ha a tak samo sebou, že jsem kontigenty splnit nemohl, protože na těch polích pod lesama, které kdo dostane ten tam nic nesklidí, kor když nedostaneme ani příděl hnojiv a pak má též po všech výhodách,

Nikdo nehledí na to, že jsem těžce potlučen při stěhování v rooe 1942 kdy jsem měl skalpovanou hlavu, silný otřes mozku, sražení krční a hrudní páteře. Přirom se mi zabil kůň a někdo mně ukradl kabát do deště.

Stalo se mně letos v hostinci, že dělník ze zdejšího lomu, který mě zná a ví co se mně stalo a též jistě ví asi jak mě se daří, dával mně 100 ℳ, já jsem však ten dar odmítl.

Josef Fulín

Teletín čp. 6.

Opis provedl :

Místní národní výbor v Benešově

Smejkal v.r.

Je to tak spravedlivé ?

Při první hospodářsko-technické úpravě jsem dostal pozemky nezorané, nevyhnojené a kolikaletý úhor, za moje pozemky dobře obdělané, vyhnojené a připravené na setí. Jen mně zůstalo část hnoje rozházet ale to už jsem dostal zákaz, nic na pozemcích dělat od předs. MNV a JZD ty kopky zaoralo nerozházené. Na ty špatné přidělené pozemky jsem nedostal ani kg umělých hnojiv až z jara a to 1/4 toho co jsem žádal. A ještě jsem těch pozemků dostal o 80 arů méně, ačkoliv mně byl vyměřen kontigent z celé plochy.

Při druhé úpravě mně byly pozemky přeměněny a ty pohnojené vzaty a dáno mně 1.80 ha úhorů, 1.50 ha skalnaté půdy což by bylo dobré tak na štěrk na silnici a v tom zaměřen i lom. Za část louky jsem obdržel tak zvaný " Bagrplac " a při tom mně schází 57 arů. Dva díly tak zvaných polí jsem obdržel ve velmi špatném stavu, byla tam narostlá chrpa a různé trávy hlavně bodláčí tak, že při zakončení orby jsem nemohl najít ani pluh. No, myslím, že to připadne asi do travobodlačích honů. K tomu ke všemu mně byly přiděleny pozemky hodně v pozdní době. Čí je potom vina při špatném plnění dodávek ?

Doufám, že nyní podle vládního prohlášení, bude s námi jednáno jako s lidmi.

Josef Stibůrek
Teletín čp. 13.

Opis provedl :

Přicházím také se svou kritikou a béřu ňáký rok zpátky. Podotýkám toto, že na vedoucích místech orgánech v obci hlavně záleží, jak si získat důvěru lidu. Ale jak se politika na obci provádí, od lidu se důvěra nezíská. J.Čížek jako předseda vyživovací komise se na svůj úřad vůbec nehodí. Podle něj musí MNV dělat to, co chce on a né lid. Nešlo-li to podle něj ihned resignoval. Dále dodávky se musely odvádět za neblaze proslulého pana Bartoše,velkostatkáře. Proč né, když mu od něho, pana Bartoše sypalo, hlavě pro starý p. Čížkovy. Byla pastva, šrot pro husy, dobytek mohl do lesa, zkrátka všechno. Nyní přichází další kapitola. Začalo se pracovat v Teletíně v lomu a teď nastaly pro J.Čížka zlaté časy, sypalo to ze všech stran. Kdo nevěří, ať se přesvědčí poblíže jeho domku. Kde sebral všechen ten materiál ? Předseda Šmejkal vede správně podle disposic vlády a strany svůj úřad avšak kdyby byl víe energický a nenechal se umluvit. Když chtěl aby Čížek pracoval jak má, podle směrnic, že nechodí do rady ani na MNV, zvláště když to nešlo podle něho, tak toho nechal Další kapitola : v roce 1952 se zakládalo družstvo JZD. Po schůzi Čížkovi přihlášky nepřijmuli, přestože jako stranici i bezzemci to byla jejich povinost. Nyní z družstva chtěj mít pastvu. Sena nasušili víc jak JZD, jo, to jsou výhody ale když se mu řekne ,že jemálo lidí v JZD, že nemají přidavače, neudělá sám nic a jde domu. Takových případu je v Teletíně víc jak dost. Proto je již nejvyšší čas aby stala náprava a všichni společně hleděli budovat lepší vesnici !

" Práci čest "

Opis provedl :

Hlášení

rozpisový sumář pro rok

1953.

= M.M.V. Telčín =

Obec: Teletín

Okres: Benešov

Kraj: Praha

Opis.

ROZPISOVÝ SUMÁŘ
A
SMLOUVA
O VÝROBĚ ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ
NA ROK 1953

Návod k vyplnění na straně 45

Souhlasí s originálem.
Opsala 4.5.1954 Mühlbachová.

190/52 Publikační ústav min. vnitra – 28/004/01 – 3297-52

Pořadové číslo	Jméno a příjmení	Číslo domu	Člen JZD ano ne	Počet osob trvale činných v zemědělství	Obhospodařovaná půda (i když je v sousedním katastru)	
					zemědělská	orná*)
					ha	ha
	1	2	3	4	5	6
1	JZD	8			128.97	99.52
2						
3	Záhumenky členů				4.06	3,40
4						
5						
6						
7						
8						
9	Fulín Josef	6			11,51	9,45
10	Sládek Jan	7			11,08	8,72
11					22,59	18,17
12						
13	Stibůrek Josef	13			5,78	3,69
14	Povolný Emil	27			5,21	3,09
15					10,99	6,78
16						
17	Černá Otilie	14			2,62	1,04
18	Kudrna Václav	37			3,48	2,35
19	Zděnek Josef	23			2,97	2,63
20	Papírník Jaroslav	39			2,83	2,32
21	Stibůrek Václav	24			2,48	2,04
22					14,38	10,38
23						
24	Břicháček Emanuel	34			1,80	1,18
25	Čížek Vojtěch	31			0,81	0,81
26					2,61	1,99
27						
28	Šťastná Anna	18			0,40	0,40
29					0,40	0,40
30						
	*) Bez chmelnic. Celkem obec				184,00	141,04

Plochy a sklizeň pro rok 1953.

Pořadové číslo	Pšenice								
	Osevní plocha				Výnos na 1 ha		Sklizeň		
	celkem	z toho							
		ozimá	jarní	z toho zvlášť na množení (ozimá i jarní)	ozimé	jarní	ozimé	jarní	celkem
		včetně ploch na množení							
	ha				q		q		
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	8,36	7,40	0,96		20,5	18	151,-	17	151,-
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9	0,95				21		19,90		19,90
10	0,85				21		17,80		17,80
11	1,80						37,70		37,70
12									
13	0,36				20,5		7,40		7,40
14	0,26				24,5		5,40		5,40
15	0,62						12,80		12,80
16									
17									
18	0,30				20		5,80		5,90
19	0,26				20		5,20		5,20
20	0,23				20		4,60		4,60
21	0,20				20		4,00		4,60
22	0,99						19,60		19,70
23									
24	0,11				20		2,20		2,20
25	0,08				20		1,60		1,60
26	0,19						3,80		3,80
27									
28									
29									
30									
	11,96		0,96				225,00	17	242,00

Žito a sourež					Ječmen					Pořadové číslo
Osevní plocha			Výnos na 1 ha	Sklizeň	Osevní plocha			Výnos na 1 ha	Sklizeň	
celkem	z toho na množení				celkem	z toho na množení				
	ozimé	jarní				ozimý	jarní			
ha			q		ha			q		
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
17,80			20	356,60	5,-	-	20		100,--	1
										2
										3
										4
										5
										6
										7
										8
2,40			20	49,20	0,60			20	12,--	9
2,18			20	43,60	0,50			20	10,--	10
4,58				92,80	1,10				22,--	11
										12
0,90			"	22,80	0,30			20	6,00	13
0,76			"	15,20	0,25			20	5,00	14
1,66				38,00	0,55				11,00	15
										16
					0,05			20	1,00	17
0,65			"	12,00	0,15			"	3,00	18
0,65			"	12,00	0,15			"	3,00	19
0,65			"	12,00	0,15			"	3,00	20
0,55			"	10,00	0,15			"	3,00	21
2,50				46,00	0,65				13,00	22
										23
0,30			"	6,00	0,05			20	1,00	24
0,20			"	4,00						25
0,50				10,00	0,05				1,00	26
										27
										28
										29
										30
27,04				543,40						

Pořadové číslo	Oves				Kukuřice na zrno (i ve směsích)				
	Osevní plocha		Výnos na 1 ha	Sklizeň	Osevní plocha			Výnos na 1 ha	Sklizeň
	celkem	z toho na množení			celkem	z toho na množení			
						celkem	heterosis		
	ha		q		ha			q	
	26	27	28	29	30	31	32	33	34
1	14,70	2	19,5	285,95					
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9	0,60		19,0	11,40					
10	0,50		19,0	9,50					
11	1,10			20,90					
12									
13	0,25		18,5	4,62					
14	0,25		18,5	4,62					
15	0,50			9,24					
16									
17									
18	0,15		18,5	2,78					
19	0,15		"	2,78					
20	0,15		"	2,70					
21	0,15		"	2,70					
22	0,60			10,96					
23									
24	0,10		18	1,80					
25	-								
26	0,10			1,80					
27									
28									
29									
30									
	17,10			328,85					

Pořadové číslo	Luštěniny jedlé									
	celkem				z toho					
					hrách			fazole		
	Oseví plocha		Výnos na 1 ha	Sklizeň	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň
	celkem	z toho na množen.								
	ha		q		ha	q		ha	q	
	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9	0,20				0,20	14	2,80			
10	0,20				0,20	14	2,80			
11	0,40				0,40		5,60			
12										
13	0,10				0,10	14	1,40			
14	0,10				0,10	14	1,40			
15	0,20				0,20		2,80			
16										
17										
18										
19										
20										
21										
22										
23										
24										
25										
26										
27										
28										
29										
30										
	1,60				1,60		14,00			

Luštěniny jedlé			Luštěniny krmné a směsky na zrno				Zrniny celkem			Pořadové číslo
z toho čočka			Osevní plocha		Výnos na 1 ha	Sklizeň	Osevní plocha	Průměrný výnos na 1 ha	Celková sklizeň	
Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	celkem	z toho na množení						
ha	q		ha		q		ha	q		
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	
							45,86		893,55	1
										2
										3
										4
										5
										6
										7
										8
			0,35		14	4,90	5,00		92,50	9
			0,35		14	4,90	4,58		80,90	10
			0,70			9,80	9,58		173,40	11
										12
			0,15		14	2,10	2,06		40,82	13
			0,15		14	2,10	1,77		30,22	14
			0,30			4,20	3,83		71,04	15
										16
							0,05		1,00	17
							1,25		23,68	18
							1,21		22,98	19
							1,18		22,30	20
							1,15		19,70	21
							4,84		89,66	22
										23
							0,56		11,00	24
							0,28		5,60	25
							0,84		16,60	26
										27
										28
										29
										30
			1,00			14,00	64,95		1.224,24	

Pořadové číslo	Olejniny										
	Řepka				Mák				Slunečnice		
	Osevní plocha		Výnos na 1 ha	Sklizeň	Plocha		Výnos na 1 ha	Sklizeň	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň
	celkem	z toho na množení			celkem	z toho na množení					
	ha		q		ha		q		ha	q	
	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77
1	2,00	-	13,5	27,0	1,-	-	8	8			
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9					0,20		8	1,60			
10					0,18		8	1,44			
11					0,38			3,04			
12											
13					0,12		8	0,90			
14					0,12		8	0,90			
15					0,24			1,80			
16											
17											
18					0,12		8	0,86			
19					0,12		8	0,86			
20					0,12		8	0,86			
21					0,12		8	0,86			
22					0,48			3,04			
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
	2,00		13,5	27,0	2,00		8	16,28			

Olejniny

Soja			Ostatní olejniny				Pořadové číslo
Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Plocha celkem	Plocha na množení*)	Plocha olejnin celkem		
ha	q		ha		ha		
78	79	80	81	82	83	84	
			0,50	-	3,50		1
							2
							3
							4
							5
							6
							7
							8
			0,40		0,60		9
			0,35		0,53		10
			0,75		1,13		11
							12
			0,20		0,32		13
			0,15		0,27		14
			0,35		0,59		15
							16
							17
			0,10		0,20		18
			0,10		0,20		19
			0,10		0,19		20
			0,10		0,19		21
			0,40		0,78		22
							23
							24
							25
							26
							27
							28
							29
							30
			2,00		6,00		

*) včetně množitelských ploch slunečnice a soji.

Len přadný (dlouhovlákný)

Pořadové číslo	na běžné pěstování					na množení				
	Plocha	Výnos na 1 ha		Sklizeň		Plocha	Výnos na 1 ha		Sklizeň	
		stonků*)	semene	stonků	semene		stonků*)	semene	stonků	semene
	ha	q				ha	q			
	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
1						2	15	3,2	30	6,50
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10						0,33	15	3,2	4,95	0,99
11						0,27	15	3,2	4,05	0,81
12						0,60	-	-	9,00	1,80
13										
14						0,20	15	3,2	3,0	0,60
15						0,20	15	3,2	3,0	0,60
16						0,40			6	1,20
17										
18										
19										
20										
21										
22										
23										
24										
25										
26										
27										
28										
29										
30						3,00	15	3,2	45,0	9,50

*) Stonky odsemeněné, rosené.

Len přadný (dlouhovlákný) celkem					Brambory ostatní (včetně veškeré sadby)	Brambory celkem (včetně sadby)			Pořadové číslo
Plocha	Průměrný výnos na 1 ha		Sklizeň		Plocha	Celková plocha ●	Výnos na 1 ha	Celková sklizeň	
	stonků*)	semene	stonků	semene	celkem				
ha	q				ha	ha	q		
95	96	97	98	99	159	166	167	168	
2	15	3,20	30	6,50	15,00	15,00	160	2.415,00	1
									2
									3
									4
									5
									6
									7
									8
0,33	15	3,2	4,95	0,99	1,80	1,80	160	288,00	9
0,27	15	3,2	4,05	0,81	1,56	1,56	"	249,00	10
0,60			9,00	1,80	3,36	4,41		537,00	11
									12
0,20	15	3,2	3,00	0,60	0,65	0,65	160	104,00	13
0,20	15	3,2	3,00	0,60	0,60	0,60	"	96,00	14
0,40			6,00	1,20	1,25	1,25		200,00	15
									16
					0,20	0,20	150	30,00	17
					0,50	0,50	"	79,00	18
					0,50	0,50	"	79,00	19
					0,45	0,45	"	70,00	20
					0,40	0,40	"	62,00	21
					2,05	2,05		320,00	22
									23
					0,18	0,18	150	27,00	24
					0,11	0,11	"	16,50	25
					0,34	0,34		43,50	26
									27
					0,05	0,05		7,50	28
						0,05		7,50	29
									30
3,00	15	3,2	45,00	9,50	22,05	22,05	160	3.523,00	

*) stonky odsemeněné, rosené.

**) jen z plochy na běžné pěstování.

Pořadové číslo	Zel						Čekanka				
	Jahody						Osevní plocha				
	2 létě a starší			1 letá sadba				z toho			
	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	Sklizeň*)	celkem	běžné pěstování na kořen	na množení	Výnos na 1 ha
	ha	q		ha	q		q	ha			q
	236	237	238	239	240	241	112	113	114	115	116	117
1	3,50											
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
	3,50											

Krmné plodiny

Ozimé směsky (zasetě v r. 1952)			Krmné okopaniny a tykvovité krmné plodiny						Pořadové číslo
			Plocha				Výnos na 1 ha	Sklizeň*)	
Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	celkem	z toho					
	v zelené hmotě			na běžné pěstování	na množení				
					semenačka	sazečka			
ha	q		ha				q		
293	294	295	296	297	298	299	300	301	
			2	2			460	920,00	1
									2
									3
									4
									5
									6
									7
									8
			0,20	0,20			430	94,00	9
			0,20	0,20			430	94,00	10
			0,40	0,40				188,00	11
									12
			0,10	0,10			430	47,00	13
			0,10	0,10			"	47,00	14
			0,20	0,20				94,00	15
									16
									17
			0,10	0,10			430	47,00	18
			0,10	0,10			"	47,00	19
			0,10	0,10			"	47,00	20
			0,10	0,10			"	47,00	21
			0,40	0,40				188,00	22
									23
									24
									25
									26
									27
									28
									29
									30
			3,00	3,00			430	1.390,--	

*) jen z plochy běžného pěstování.

Krmné plodiny

Pořadové číslo	Jarní směsky			Strniskové plodiny**)			Podsev sudanské trávy			Plocha krmných plodin určených k silážování*)
	Plocha ●	Výnos na 1 ha v zelené hmotě	Sklizeň v zelené hmotě	Plocha	Výnos na 1 ha v zelené hmotě	Sklizeň v zelené hmotě	Plocha	Výnos na 1 ha v zelené hmotě	Sklizeň v zelené hmotě	
	ha	q		ha	q		ha	q		ha
	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311
1	1			7						
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9	25			1						
10	25			1						
11				2						
12										
13	0,05			0,40						
14	0,05			0,40						
15	0,10			0,80						
16										
17										
18	0,05			0,25						
19	0,05			0,25						
20	0,05			0,25						
21	0,05			0,25						
22	0,20			1,00						
23										
24	0,05			0,10						
25	0,05			0,10						
26	0,10			0,20						
27										
28										
29										
30										

**) Strniskové směsky a jiné strniskové krmné plodiny.
*) ze všech uvedených krmných plodin.

1,40

Louky trvalé			Pastviny		Ovocné sady a školky			Pořadové číslo
Plocha	Výnos na 1 ha	Sklizeň	celkem	z toho bylo dříve v obecním užívání*)	Celkem	z toho		
	v seně					výsaz v roce 1953	ovocné školky	
ha	q		ha		ha			
330	331	332	333	334	335	336	337	
12,27	35		2,31					1
								2
								3
								4
								5
								6
								7
								8
1,36	35	47,60	0,52					9
1,66		58,10	0,70					10
3,02		105,70	1,22					11
								12
0,62		21,70	1,47					13
0,51		17,85	1,40					14
1,13		39,55	2,87					15
								16
								17
0,48		16,80	0,25					18
0,18		6,30	0,16					19
0,19		6,65	0,32					20
0,18		6,30	0,26					21
1,03		36,05	0,99					22
								23
0,19		6,65	0,08					24
								25
0,19		6,65	0,08					26
								27
								28
								29
								30
15,37		619,40	6,16					33

*) jen u JZD III. a IV. typu

Živočišná výroba.

Skot						Výroba mléka			Pořadové číslo
Stav k 31. XII. 1952			Plánovaný stav k 31. XII. 1953		Počet odstavených telat v r. 1953	Průměrný počet krav v r. 1953	Dojivost na 1 krávu	Výroba celkem	
skot celkem	z toho krav	z toho jalovic připuštěných do 15. 9. 1952	skot celkem	z toho krav					
kusů						kusů	litrů		
366	367	368	369	370	371	372	373	374	
59	27	3	80	48	22	-	1,800	84,500	1
									2
									3
									4
									5
									6
									7
									8
11	5	1	7	5	3		1,700	8,500	9
7	4		7	4	3		1,700	6,800	10
18	9	1	14	9	6			15,300	11
									12
4	2	2	4	2	2		1,680	3,360	13
4	2		4	2	2		1,680	3,360	14
8	4	2	8	4	4			6,720	15
									16
									17
4	3		2	1	1		1,650	1,650	18
4	3		2	1	1		"	1,650	19
4	2		2	1	1		"	1,650	20
4	2		2	1	1		"	1,650	21
16	10		8	4	4			6,600	22
									23
3	2		1	1			1,600	1,600	24
									25
3	2		-	-				1,600	26
6	4		1	1					27
									28
									29
									30
107	54,0		111		66	36	1,700	114.640,-	

Pořadové číslo	Koně				Ovce jemnovlné						
	Stav k 31. XII. 1952		Plánovaný stav k 31. XII. 1953		Stav k 31. XII. 1952			Plánovaný stav k 31. XII. 1953		Výroba vlny	
	celkem	z toho příp. klisny	celkem	z toho příp. klisny	celkem	z toho		celkem	z toho bahnice	střiž z 1 ovce	celkem
						bahnice	berani				
	kusů				kusů					kg	
	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385
1	8		7	2	2		2	2		3.76	7.50
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9	2		2								
10	2		2								
11	4		4								
12											
13											
14	1		1								
15	1		1								
16											
17											
18											
19					1		1				
20											
21											
22											
23					1		1				
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
	13		12	2	43		43	2		3,76	7,50

Prasata					Kozy	Drůbež	Pořadové číslo
Stav k 31. XII. 1952		Plánovaný stav k 31. XII. 1953		Počet odchovaných selat v r. 1953 celkem	Plánované stavy k 31. XII. 1953	Drůbež celkem = plánovaný stav k 31. XII. 1953	
celkem	z toho prasnice*)	celkem	z toho prasnice*)				
kusy					kusy	kusy	
408	409	410	411	412	413	414	
7	2	70	9	99	8	430	1
							2
							3
							4
							5
							6
							7
							8
2	1	7	1	11	-	40	9
2	1	6	1	11	2	40	10
4	2	13	2	22	4	80	11
							12
2	-	3	-	-	1	20	13
6	1	3	1	11	2	20	14
8	1	6	1	11	3	40	15
							16
						10	17
2	-	2	-	-	1	15	18
2	-	2	-	-	1	15	19
1	-	2	-	-	1	14	20
1	-	2	-	-	1	10	21
6		8			4	64	22
							23
1	-	1			1	7	24
1	-	-			1	3	25
2		1			2	10	26
							27
							28
							29
							30
27	5	98	12	132	21	624	

*) 9 měsíců a starší

41

Pořadové číslo	Drůbež					Výroba vajec		
	z toho							
	husy	kachny	krůty	slepice — nosnice		Roční snůška jedné slepice	Celková výroba	
	plánované stavy k 31. XII. 1953			stav k 31. XII. 1952	plánovaný stav k 31. XII. 1953			
	kusů					kusů		
	415	416	417	418	419	420	421	422
1				87	420	117	49.005	
2								
3				140				
4								
5								
6								
7								
8								
9	3			38	35	114	3,990	
10	3			34	40	"	4,560	
11	6			72	75		8,550	
12								
13	1			21	20	114	2,280	
14	2			24	20	"	2,280	
15	3			45	40		4,560	
16								
17								
18	1			6	10	114	1,140	
19	1			15	15	114	1,710	
20	1			37	15	"	1,710	
21	1			18	14	"	1,596	
22				21	8	"	912	
23				97	62		7,068	
24								
25				14	6	114	684	
26				12	3	"	342	
27				26	9		10,26	
28								
29				6				
30				6				
	13			473	605		70,209	

408

Poznámky	Zemědělci potvrzují vlastnoručním podpisem, že s úkoly jim uloženými souhlasí; zmocňují MNV podepsat za ně hromadnou smlouvu obce na str. 44 tohoto sumáře. Zavazují se plniti výrobní úkoly své a celé obce v duchu občanské povinnosti a podle zákona o pětiletém plánu	Pořadové číslo
423	424	
		1
		2
		3
		4
		5
		6
		7
		8
		9
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
	za Čížek Jan v.r.	25
		26
		27
		28
		29
		30

SMLOUVA NA ROK 1953

o výrobě zemědělských výrobků (vl. nař. č. 6/49 Sb.)

uzavřená dne 15.února 1953 na straně jedné mezi JZD a MNV za zemědělce obce Teletín

a na druhé straně státem prostřednictvím ONV v Benešově

JZD/MNV zmocněný zemědělci v obci podepsanými na předchozí stránce sumáře, případně na základě v měrů o výrobních úkolech vydaných MNV, prohlašuje a zavazuje se, že v zájmu zvýšení výrobnosti zemědělst zlepšení a zlevnění zemědělské výroby a v zájmu zajištění výživy pracujícího lidu v našem státě zajistí výro ve své obci podle úkolů, obsažených v tomto rozpisovém sumáři a ve formuláři agrotechnických a zootechnický opatření, případně v příslušných dalších rozpisových sumářích, které jsou nedílnou součástí této smlouvy.

JZD/MNV se zavazuje, že ke splnění úkolů uvedených ve výrobní smlouvě provede tato opatření:

1. Příprava půdy k jednotlivým plodinám, setí nebo sázení a obdělávání jednotlivých kultur se provede dokonale a včas za účelného využití všech mechanisačních prostředků a potahů obce při vhodném použití zákona č. 55/47 Sb. Nemá-li JZD nebo obec dostatek vlastních strojů, použije pomoci strojní a traktorové stanice.
2. Kultury budou náležitě a včas ošetřeny a sklizeny a plánovaná osevní plocha dodržena.
3. Strojená hnojiva budou použita k těm plodinám, k nimž patří a pro něž byla odebrána, a to ve výši stanovené příslušnými vyhláškami ministerstva zemědělství.
4. Určí-li KNV nebo ONV, že je nutno použití šlechtěného osiva a sadby v zájmu zvýšení hektarových výnosů v oblastech, na př. kde se vyskytne sněť obilná nebo rakovina brambor, anebo kde jsou nízké výnosy, použije se výměny osiv a sadby v *množství KNV nebo ONV stanoveném nebo doporučeném*. Při n plnění plánovaných hektarových výnosů bude kontr lováno, zda zemědělec použil v předepsané míře šlec těné osivo a strojená hnojiva.
5. Osivo obilovin se bude síť výlučně moření.
6. Množitelské plochy osiv a sadby budou přesně dodrž ny a setí, obdělávání, ošetření a sklizeň množitelský porostů budou provedeny podle směrnic.
7. MNV je odpovědon a zemědělec povinen včas a d kladně zakročiti proti všem škůdcům, chorobám plevelům.
8. JZD/MNV se zavazuje uplatňovat zásady zákon o zvelebení rostlinné a živočišné výroby.

Ve sporech, vzniklých z této smlouvy, rozhoduje KN s konečnou platností. Nedílnou součástí této smlouv jsou individuální množitelské smlouvy.

JZD/MNV a ONV potvrzují, že převzaly po jedno stejnopisu této smlouvy a zavazují se svým podpisem že všechny závazky z ní vyplývající budou řádně plni

V Teletíně dne 15.února 1953.

JZD MNV ONV

Kulaté razítko:
Místní národní výbor Teletín
Okres Benešov

razítko a podpis

v z. Repa v.r.
razítko a podpis

razítko a podpis

Obsah:

		Str.
A	autobusová linka Praha-Jablonná Vlt.	171
B	beseda s občany	403
D	divadlo teletínských ochotníků	85
E	elektrisace obce	169
F	fotografie: kronikáře Mühlbacha	12
	svobodnický statek čp.7.	36, 199
	Strimplova rodina	69
	T.G.Masaryk	83
	Náhrobek Karla Kuděje	84
	Karel Kuděj	87
	Stará hospoda u Dvořáků - Bráničtí ochotníci	87
	Teletínští ochotníci	89
	Pohřeb T.G.Masaryka	95, 97
	Dr E. Beneš	99
	Kostry kočovníků	103
	Štěchovická přehrada	104
	Sál u Váňů v Újezdě	107
	SS Hof Teletín	121
	Sládek Jan	121
	Návrat starousedlíků	122
	Oudweil Václav	123
	Svatojánské proudy	165, 161, 159
	Elektrisace obce a Koktova chata	168
	Slavnostní zahájení autobusové linky	173
	Stavba ubikací pro zaměst. lomu	174, 364
	Podpisy a pečeť svobodníků	237
	čp.1 - 292, čp.2 Bučina, čp.4 čp.3 - 294, čp.5 - 299, 301, čp.6 - 306, 308	
	čp.7 - 310, čp.8 - 312, čp.11 - 317, 320, čp.13 - 322, čp.14 - 323, čp.20 - 329,	
	čp.21 - 330,	
	Filmové amatérské představení	105
	Pohledy na Teletín	334
	Mlátička JZD.	352
	Hasičská zbrojnice	356
	lom	359
	Drtírna	367
	zaměstnanci drtírny a lomu	368, 369, 371, 378
	Lokomotiva úzké dráhy	370, 375
	Celkový pohled na Teletín a lom	373

Str.

Pohled na dílny a kompresorovnu 379
Brigáda Tatra-Smichov 383
Heřmanovo stavení čp.19. 384
Přehrada v noci 402
H Hospodářská situace obce v nedávné době 43
Jednotné zemědělske družstvo 1952 349
" " " 1953 396
K Kresby: sýpka u Fulínů 34
stará cesta k V. újezdu 45
Chlistovský dvůr 60
kovárna k čp.8. 315
Kuděj Karel 83
L Lom ing. Domanského 103
lom pro Slapskou přehradu 301
Lom: sociální zařízení 380
lidová správa 1953 388
M Mapa katastru obce 9
" obce z r. 1840 271
" " z r. 1953 337
Místní hasičská jednota 1952 355
Myslivecká společnost 1952 357
N Názvosloví: místní označení polí 256
O Okupace Telecína I 100
" II 113
Ohlédněme se trochu zpět 189
Obecní rozpisový sumář 1952 339
" " " 1953 407
P Prvé známky naší krajiny 31
" " o Teletínu 35
Potravinové lístky z r. 1919-20 74
Pomník padlým 79
Potravinové lístky z r. 1940 112
Politický přehled prvé republiky, okupace a února 48 125
" " obce 1952 353
Potravinové lístky 1953 359
Popis obce 1953 385
Peněžní reforma 394
Přílohy: Ausweis na území SS 110
Plakáty o vystěhování obce 111
Stalin 115
Rudá armáda v Praze 119
Návrh slapské přehrady 124
Večerní České slovo 7.X.1938 130
Poledni list 24.IX.1938 132
Telegraf 14.III.1939 135
Národní listy 15.III.1939 137
Provolání Českého nár. výboru 138

	Pražský list 15.III.1939	139
	Němci v Praze	139
	Telegraf-protektorát, Azet 27.V.39 atentát na Heydricka	140
	Ilegální Rudé Právo	141
	Revoluce	145
	Jedni umírali ---	146,146
	Osvobozené České Slovo 9.V.45	148
	Rudá armáda v Praze	149
	Rudé Právo 26.II.48	150
	Gottwald Klement-president	153
	Žádost o autobusovou linku	173
	Jeřáby na přehradě – jímka pro přehradu	180
	Obrázky z přehrady	182,184,186,187
	Úmrtí Stalina	391
	President Gottwald a Zápotocký	392,393
	Došlé příspěvky do „Besedy s občany"	399
	Rozpisový sumář 1953	401
R	Revoluce 45	144
	Strimpl Rudolf	49
	Svatojánské proudy	157
	Slapská přehrada	179
	Svobodníci	203
	Svobodníci: podpisy a pečetě	237
T	Trampové ve Vosinách	81
	Teletín po revoluci 45	167,176
	Teletín 1949-51	191
	" historie od 1379	335
	" popis obce 1952	339
	" " " 1953	388
	" Lidová správa	388
	" JZD 1953	396
	Rozpisový sumář 1953	407
	Teletín-JZD 1952	349
Ú	Úvodem	5
V	Výpis z berní rully 1654	207
	" přiznávací tabelly svobodníků 1714 a visitační 1718-9	219,225
	" zajímavosti z dalších osudů této tabelly	229
	" z tabelly panství Lešanského 1718	235
	Vrchnostlivá přiznávající	241
	Výpis z Josefského katastru 1785	259, 245
	" z katastrálních sumářů 1817	280, 259
	" ze stabilního katastru 1840	284, 278
	Výkaz využité půdy 1841	280
	Výpis z Lešanského panství 1850	284
	" z odhadní sady 1850	287
	" ze starých gruntovních knih	291
	" z různých místopisů země České	331
Z	Životopis kronikáře Mühlbacha	11
	" Josefa Peterky	29
	" Rudolfa Strimpla	49

Smíšpomínka o této chalupě je v příkazné
tabelle svobodníků kraje rakovnického - dolní část -
v katastru tak zv. tereziánském z r. 1714.
Chalupa patřila k mensímu svobodnickému domu čp 2.
(dnes čp. 33.) patřící v té době Lukáši Zyláneovi. K na
chalupě žil Adam Přeslička jeho majitelství se ujmul. Zylá-
neovi pravděpodobně se přijmul a Přeslička ~~na~~ chalupě usl na
vejmenku.

Z zmínek tabelly svobodnických kraje nižší rakovnického
z roku 1718 - 1719 při katastru terezián. sign. Berounsk.
86/12-1 - Fol. 4. u jména hospodáře Lukáše Zyláneo čte
se poznámka: „Na tomto gruntu mé osobní vlastní chalupu
Adam Přeslička, nádeník, na kontribuci platí ročně 1 zl. 12 kr.
a na rekruty 10 kr., dítě jeden kůň, pro níž kupuje pí.“

~~Dobří~~. Zajímavost z dalších osudů této tabelly.

V knize poreferního katastru z r. 1785 v domě čp 3. Martina
Rampíška, nebo chalupa svobodnická - Pole jména „nad Kupíškem“.

Ze stabilního katastru sign. - Berounský kraj z r. 1840, dle
mapy z r. 1840 vidíme, že chalupa ještě stojí. V době v ní
žádal Jakub Jelínek, domkář, žadatelé Kunc ml. Arch
na konci výpisu, bývalého čísla 25, vidíme, že držitel domu č. 3
je Anna Likánova, svobodnice Telčská. majíci pachtýře č. parc.
16.

Chalupa jak jsme se již zmínili zanikla příslušnostním domu
čp. 2. a podrobila se svobodnickým i jiným, když se vsamostatnila.

p.f. 1979

vladimír mühlbach

teletínský kronikář

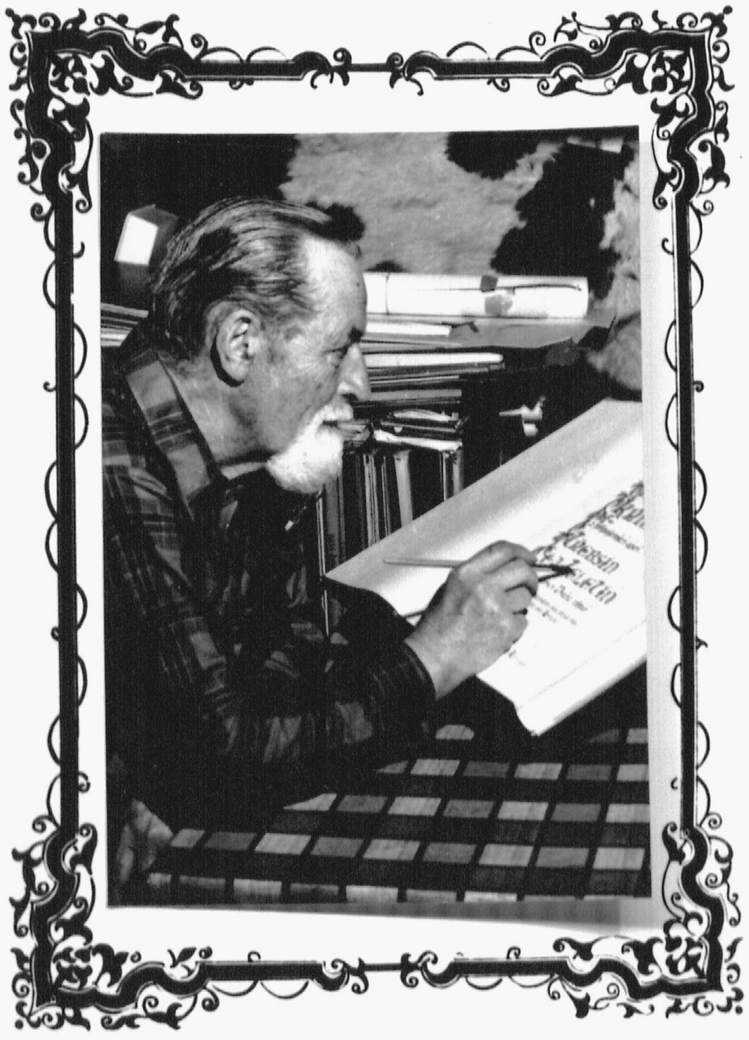

p.f. 1979

VLADIMÍR MÜHLBACH
TELETÍNSKÝ KRONIKÁŘ

